

GORENJSKI GLAS

Leto XLIII — št. 99 — CENA 8 din

Kranj, petek, 21. decembra 1990

Slovenija moja država

23. december 1990

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrök, kar ima Slava,
vsi naj si v róke sežejo,
de oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša boste last!

Plebiscit

Zgodovina, po izkušnjah naklonjena pogumnim in odločnim, bo zapisala, da je bil v nedeljo, 23. decembra, v Republiki Sloveniji izveden plebiscit za neodvisno in samostojno državo Slovenijo. Tako bodo zapisali zgodovinarji. Mi, ki živimo v Sloveniji in ki globoko v zavesti čutimo, da smo zavezani tej deželi in odgovorni za njeno usodo, pa veremo, da se plebiscit ni rodil novembra in decembra tega leta, ko smo javno in legitimno v skupščini sklenili, da ljudsko glasovanje bo, ampak dve, tri leta nazaj, ko se je začela rojevati nova slovenska samozavest, izpričana takrat še s pregrešnimi sanjami o samostojni Sloveniji, pa kasneje z uporno držo naših predstavnikov v Beogradu in odhodom, ko razmere niso bile več vzdržne. Plebiscit se je vedno glasneje rojeval z dopolnitvami slovenske ustave, z deklaracijo o suverenosti Republike Slovenije in z ukinitvami veljavnosti tistih zveznih zakonov, ki so nas vedno bolj utesnjevali in izčrpvali. Nedelja in meseci, ki bodo sledili, bo torej samo logično nadaljevanje nekega procesa, dolge in naporne hoje k samostojnosti in neodvisnosti z globoko humano in kulturno vsebino. Da moramo na plebiscit in se na njem izrečemo po svoji vesti, zavesti in odgovornosti, nas prepričujeta zadnja pošastna beografska dneva, ko nam je bilo, za našo prevzgojo, zagroženo tudi s sile. Evropa takšnega besednjaka skoraj ne pozna več. Uporabljajo ga le še v Albaniji ter od časa do časa Sovjetski zvezzi.

V taki državi nimamo varne prihodnosti. Dovolj prepričljive in upoštevanja vredne so besede slovenskega političnega vodstva, ki mu gre popolnoma zaupati, da bomo na vse obtožbe najbolj učinkovito, najbolj dostojanstveno odgovorili, če bomo šli na plebiscit in se izrekli za samostojno in neodvisno državo Slovenijo. Javno, z najvišjega organa slovenske oblasti, skupščine, predsedstva in vlade, po plebiscitu zagotavljamo vsem državljanom Slovenije varno in enakopravno življenje, takšno, kot ga pozna in priznava demokratični del Evrope. Na nobeni meji, ki jih javno priznavamo, ne na južni, ne na severni, zahodni ali vzhodni, ne bomo postavljali okopov. Naša volja po povezovanju in sodelovanju, vendar ne na račun državne suverenosti, je iskrena. Ponujamo jo Jugoslaviji in to v okvirih, ki jih bo določila slovenska skupščina in bodo sprejemljivi tudi za naše partnerje. In da ne skrivamo: sposobni smo živeti in preživeti sami, v svoji državi. To je res razumno tveganje, vendar z jasnim ciljem, pred katerim smo Slovenci v zgodovini že omagali, tokrat pa ne smemo. Odvisno bo od nas, ki smo v nedeljo, 23. decembra, povabljeni na plebiscitarno izrekanje. ● J. Košnjek



Šenčur
Delavska 18
tel.: 064/41-321

Cenjenim gostom
in poslovnim
sodelavcem
želimo vesele božične
in novoletne praznike

IJubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Vesele božične praznike
vam voščimo

Uredništvo

Naslednja - novoletna številka - bo izšla
v petek, 28. decembra.

DETELJICA
(v novem delu prodajnega
centra)

NOV NOČNI
LOKAL V TRŽIČU



ROBINSON
club TRŽIČ

petek, 21. 12. 1990,
nastopa SIMONA WEIS
nedelja, 23. 12. 1990,
PREDNOVOLETNI PLES
SREDNJIH ŠOL od 17. do 24. ure

Iz gorenjskih parlamentov

Po osmih urah produktivne seje je zavrelo pri Radiu

Poleti 10 tisoč brezposelnih

Kranj, 19. decembra - Kranjska skupščina je tokrat uspela sprejeti večino zadev dnevnega reda, seja je potekala brez velikih zapletov, saj je predsednik Vitomir Gros spremno krotil strankarske strasti, zavlekla pa se je pozno v noč, zato je razumljivo, da je ob pol enajstih ponoči odbornikom prekipelo in potrdili niso uspeli organa upravljanja in programskega sveta kranjskega Radia.

Zbor združenega dela je najprej na ločeni seji izvolil za nova podpredsednika Miha Zevnika, zbor krajevnih skupnosti pa je obravnaval merila za delitev proračunskih sredstev krajevnim skupnostim, nakar so z oktobra prekinjene skupne seje sprejeli dodatnih 583 tisoč dinarjev kot dokončni obračun izgradnje policijske postaje v Kranju.

Na predlog odbornika Franca Benedika so popravili predkratki sprejeti odlok o simboličnih kranjskih občinah, sprememba se nanaša na zastavo, ki so jo "posneli" s "tržne roke" iz 18. stoletja (F. Benedik jo je prinesel pokazat v skupščino) in kranjska zastava je dvobarvna, z značilno srednjeveško bordo rdečo barvo na eni in belo na drugi strani.

Sprejeli so izjavo nadstranskega odbora za plebiscit in pobudo odbornika Aleksandra Ravnikarja, da bodo pobratene občine v Jugoslaviji in tujini obvestili o rezultatih plebiscita. Ob tem velja omeniti besede odbornika Lazovića, da stranka za ohranitev enakopravnosti občanov ne nasprotuje plebiscitu, o tem naj odloča slovenski narod, naši člani pa vsak sam, je dejal, kar je župan Gros označil kot korekten odnos. Za sekretarja sekretariata za družbene dejavnosti kranjske občine je bil imenovan Marjan Kne, sicer podpredsednik občinske vlade, sprejeli pa so pobudo o izstopu kranjske

občine iz Stalne konference mest in občin Jugoslavije, kar je sprožilo nekaj polemičnih tonov, zato se kaže spomniti, da je misel o izstopu pravzaprav stara že več kot sedanja oblast.

Sedilo je skupno zasedanje, z dnevnega reda so umaknili nekaj točk in najbolj nujne prestavili na začetek seje, niso pa sprejeli predloga odbornika Eda Resmana o umiku potrditve organa upravljanja in programskega sveta kranjskega radia. V skupščinsko dvorano je tedaj prišel Ivan Oman, član slovenskega predsedstva, ki je po razgovoru na kranjskem radiu odbornikom zaželel vesel Božič in srečno Novo leto, z upanjem, da bo po plebiscitu do leta samostojne Slovenije. Veliko pripomb smo nato slišali na zapisnik prejšnje seje in željo, naj bo res odsev dela skupščine. Jože Kristan je nato predlagal, naj bo predsednik občinske volilne komisije Karel Erjavec, član pa Branko Grims, torej obratno, kot je bilo predlagano, kar ni bilo sprejeti v zboru krajevnih skupnosti, v ostalih dveh zborih pa, zato je bilo potrebno medzborovsko usklajevanje, po njem je bil za predsednika izvoljen Karel Erjavec, za člana pa Branko Grims. Soglasno so nato izvolili sodnike porotnike Temeljnega sodišča v Kranju.

Problematiko kranjskega gospodarstva je predstavil član izvršnega sveta Andrej Tavčar,

sprožila je razprava, najbolj je ostala v ušesih ocena Mirana Tivadarja, da bodo prihodnje poletje v Kranju brezposelnih 10 tisoč ljudi in predlagal je, naj z zmanjšanjem zaposlenosti na občini za 30 ljudi namenijo 86 tisoč mark mesečno za razreševanje brezposelnosti. Več odbornikov je bilo skeptičnih do stečajev, žulijo jih (neupravičene) menedžerske plače, predvsem pa nasprotujejo zaprtim kuvertam, dokler so podjetja družbenega, dosti je bilo tudi pripomb na gradivo. Peter Orehar, podpredsednik izvršnega sveta je dejal, da bi gradivo lahko napisali na sto in en način, dejstvo je, da je tretjina kranjske industrije pred propadom, občina pa za "črni scenarij" denarja nima. Predsednik Vladimir Mohorič pa je dejal, da 85 odstotkov Kranja živi od industrije, drobno gospodarstvo in turizem jim čez noč ne more dati kruha, z odlaganjem plačila prispevkov odlagajo stečaje za 4 tisoč ljudi, po Novem letu jim verjetno še to ne bo uspevalo več.

Sprejeli so zmanjšanje prispevnih stopenj za decembra, kar bo gospodarstvo razbremeno za 18,8 milijona dinarjev, in začasno financiranje javne porabe v prvem trimesecu prihodnjega leta v višini četrte letnošnjega proračuna, zmanjšane za presežke. Z nekaj popravki je bil sprejet odlok o razglasitvi Prešernovega gaja za kulturni in zgodovinski spomenik. Razrešili so namestnika komandirja Postaje milice v Kranju Janeza Ruparja, za sodnico za prekrške so izvolili Zdenko Rajgelj in ukinili pokrajinski odbor za Gorenjsko.

S seje tržiške skupščine

Ne drobiti kmetijske zemlje

Zadnja letošnja seja tržiške občinske skupščine je potekala bolj v predplebiscitnem vzdušju, vseeno pa delegati niso mogli iz vsakodnevnih težav: nelikvidnost gospodarstva je vse hujša, vrsta za letošnje leto zadanih nalog v družbenem planu ne bo uresničena. - Pohititi z denacionalizacijo zemljišč, vendar ne drobiti kmetijske zemlje.

Tržič, 19. decembra — Ob analizi usmeritev izvajanja družbenega plana občine Tržič za obdobje 1986-1990 v letu 1990 so delegati ugotavljali, da je nivo zdravstva zelo nizek in bo potrebno posebne skupščinske obravnave. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je bila prikrajšana celo vrsta dejavnosti, od otroškega varstva do kulturne, telesne kulture in raziskovalne dejavnosti.

Pri investicijah s področja negospodarstva bo imel še naprej prednost prizidek Grajsarjeve šole. Dokaj uspešni so bili v Tržiču pri pridobivanju novih stanovanjskih enot, ne bo pa izdelana dokumentacija za začetek del na Mlaki, ker še ni znano, kako bo potekal razvoj stanovanjske gradnje v občini v prihodnjem obdobju. Vsa prednost pa bo tudi v bodoče dana reševanju stanovanjskih potreb občanov in revitalizaciji starega mestnega jedra. V kratkem bodo razgrnjeni ureditveni načrti Križ, področja Ošabnikove hiše in mestne obvoznice.

Delegati so obravnavali tudi predlog odloka o spremembi odloka o proračunu občine Tržič za leto 1990. Nelikvidnost je prizadela tudi občinsko upravo, ki je v mrtvih mesecih, ko so investicije stale, denar iz prispevkov posojala delovnim organizacijam, zdaj pa jim ga te ne morejo vrniti. Prejšnji vladni so to poocitali, vendar je bivši skupščinski predsednik Ivan Kapel pojasnil, da se je to dogajalo v času najhujše inflacije in je bilo vse storjeno prav zaradi zaščite tega denarja, hkrati pa dana pomoč podjet-

vprašanj so zadolženi upravni organi občine.

Še pred sprejetjem nove ustave Bohinjci razmišljajo o svoji občini

Da ne bi v kratkem volili dvakrat, bodo sedanjam članom sveta KS podaljšali mandat.

Bohinjska Bistrica - V radovljiški občini so se oktobra na posvetu predsednikov krajevih skupnosti dogovorili, da bi v krajevih skupnostih, kjer doslej še niso izvolili novih vodstev (svetov KS), to nalogo opravili v nedeljo, 23. decembra, hkrati s plebiscitom za samostojno in neodvisno Slovenijo. Čeprav članom sveta KS Bohinjska Bistrica in Srednja vas poteče mandat še ta mesec, v KS Koprivnik - Gorjuše februarja prihodnje leto, v Stari Fužini pa marca, so se v bohinjskih krajevih skupnostih odločili, da volitev ne bodo izvedli hkrati s plebiscitom, ampak bodo sedanjam članom krajevih vodstev podaljšali mandat. Razlog je preprost: v Bohinju na mrež razmišljajo, da bi ustanovili svojo občino.

Predsednik radovljiške občinske skupštine Vladimir Černe je v pismu, ki ga je naslovil bohinjskim krajevnim skupnostim, pojasnil, kakšen je postopek za spremembo občin in kaj o tem predvideva osnutek nove slovenske ustave. V nobenem primeru, ne po sedanji zakonodaji ne po novi, ki je še ni in je še ne bo tako hitro, postopka za ustanovitev občine ni mogoče izpeljati v kratkem času, ne bi pa bilo dobro, da bi krajevne skupnosti ostale brez sveta KS, ki je najpomembnejši organ lokalne (samo)uprave. Kar zadeva podaljšanje mandata, je predsednik občinske skupštine mnenja, da ga s statutarnim sklepom lahko podaljša le tisti, ki ga je določil, mandat pa se lahko podaljša le izjemoma oziroma tedaj, ko zarači objektivnih razlogov ni mogoče pravčasno izvoliti novega vodstva. ● C. Z.

NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

V čakalnici na neodvisnost

Kot je bilo pričakovati, je tik pred slovensko odločitvijo o neodvisnosti svoj glas dvignil tudi Beograd. Oziroma v njegovem predstvo SFRJ, ki se še vedno čuti odgovornega za stanje v državi, čeprav je jasno, da te praktično že dolgo ni več. Predstvo SFRJ je neki popolnoma arhaičen organ, ki na teritoriju Jugoslavije nima več nobenega vpliva, saj položaj od njega na primer precej bolje obvladuje kakšni kninski uporniki ali pa diverzanti na Kosovu. Predstvo tako deluje samo še kot skupina pritiska, edino oružje, ki ga ima pa je v jugoslovanski vojski, ki seveda še vedno potrežljivo čaka na ukaze njenega vrhovnega poveljnika.

Slovenija je bila tudi tokrat (kot že tolkokrat doslej) deležna groženj in opozoril, čeprav nas novejša zgodovina uči, da je bila naša republika vedno motor demokratizacije Jugoslavije. Vendar je jugoslovanski spomin zelo šibak, pa tako danes malokdo ve, da je bila na primer pokojna ZSMS pred leti deležna hudič kritik samo zato, ker si je upala postaviti vprašanje smislosti ohranjanja Titove štafete. Danes pa vsi tedanj kritiki dobesedno temujo med seboj, kdo bo hitreje razvednotil ime in delo bivšega jugoslovanskega voditelja. Podobno je tudi z uvedbo večstrankarske sistema in še masicim drugim.

Klub svoji inovativnosti pa je bila Slovenija pogosto zelo navdihna. Srbji so na primer manj govorili in teoretizirali in več prakticirali. Pa so tako brez velikega pompa objavili bojkot za slovensko blago na njihovem tržišču in nato tudi uvedli dodatne dajative za njegovo prodajo v Srbiji. Čeprav je vsem jasno, da je gospodarstvo brez dvoma močno prizadeto. Precešen del je namreč še vedno življenjsko vezan na jugoslovansko tržišče. Takih, ki bi že pred časom ugotovili, da je tveganje na njem prehudo in so se zato preusmerili v izvoz, ni veliko.

Tudi pred plebiscitem je Slovenija deležna hudič besed, pri tem pa ni izključeno, da se ne bo pred njo od Jugoslavije odcepila kakšna druga republika. Srbija je to skorajda že storila (čeprav je sedaj ena najhujših slovenskih kritikov), saj že dolgo ne priznava več jugoslovanske ustave.

V Jugoslaviji danes obstaja popolna zmešnjava in živeti v takih časih še zdaleč ni lahko. Nihče ne more več načrtovati stvari niti za teden dni naprej, saj se nikoli ne ve, ali bo tvoja republika čez noč postal samostojna država ali pa okupirano ozemlje. Ljudem tako na preostane drugega, kot da se s takšnim stanjem spriznajo, tako kot so se na primer moralni kakšni Palestinci s terorjem v Izraelu. Negotovost namreč lahko traja še nekaj časa. Nedorjeni plebiscit bo res pokazal, kakšna je volja slovenskega naroda, vendar bo pot do samostojnosti (če se bodo ljudje odločili ZA) še zelo trnova in dolga. Pred očmi je dobro imeti izkušnje Litve, ki jo da danes še vedno niso priznali. Najbrž se tudi Sloveniji ne bo godilo bolje, vendar bo imela v svojih rokah vsaj nekaj adutov več. Prvi je nedvomno ta, da sodobnemu svetu ni nič kaj povseči ohranjanje komunizma v Srbiji. V zvezi s tem pa je izrazito nesodobno tudi ponovno uvajanje verbalnega delikta v največji jugoslovanski republike. Srbji so tu namreč zadeli na dve najbolj občutljivi točki, ki motita sedanje politične akterje v svetu. Najprej je to komunizem, takoj za tem pa kršenje človekovih pravic. Slovenci imamo tu vsekakor ogromno prednost, ki je ne bi smeli zamuditi. Navsezadnje je tudi izredno pomembno biti med prvimi v čakalnici na neodvisnost, saj se podobne težnje kažejo tudi pri drugih narodih, ki sedaj živijo v okvirih večnacionalnih držav (na primer pri Slovakinah). Če bo gneča v tej čakalnici res prevelika, potem bodo morale tudi vselesno resno premisliti, ali sedanj svetovni zemljevid sploh še ustreza dejanskim razmeram.

Marko Jensterle

Komisija za LTH Vincarje

Škofja Loka, 20. decembra - Občinska skupščina je v poledeljek izvolila v komisijo za proučitev možnosti preselitev LTH-jeve Orodjarne in livarne v Vincarjih na novo lokacijo. V komisiji so: Marija Bobnar-Bajda, Slovenija projekt Ljubljana, Ludvik Puklavec, Strokovno združenje črne in barve metalurgije in livarn Slovenije, Vlado Ferjančič, Geološki zavod Ljubljana, Peter Stegnar, Inštitut Jožef Stefan Ljubljana, in domaći strokovnjaki Jože Ramovš, Mirjam Jan-Blažič, Jernej Prevc, Gorazd Krajnik ter Simon Jelovčan.

Komisija v isti sestavi je bila predlagana že na prejšnji skupščini, vendar v družbenopolitičnem zboru ni bila izglasovana, ker so odborniki iz Stranke demokratične prenove menili, da je v drugem delu preveč strankarsko obarvana. Skupščinska komisija za volitve in imenovanja ter kadrovski zadeve je menila drugače in na drugo skupščino poslala enak predlog. Predsednik Borut Bajželj je dejal, naj odborniki razpravljajo o posameznih predlaganih članih, če imajo proti njim tehtne pomeške. Mišo Čepak (SDP) je povedal, da poslanski klub tokrat ne nasprotuje oblikovanju komisije, da ne bi izgubljali preveč časa, saj je treba vprašanje obstoja podjetja v Vincarjih začeti reševati. Komisija ima nalog, da z vseh vidikov prouči možnosti preselite tovarne na novo lokacijo, k svojemu delu pa lahko povabi tudi druge strokovnjake. ● H. J.

Največ pripomb davčnim zakonom

Včeraj je poslancem republiškega parlamenta o problematiki slovenskega gospodarstva govoril podpredsednik republike vlade dr. Jože Mencinger.

Ljubljana, 21. decembra - Zadnje letošnje zasedanje republike skupščine bo trajalo tri dni. Začelo se je v sredo in nadaljevalo včeraj, končalo pa se bo v četrtek, 27. decembra. Dnevni red je obsegjal, saj bodo poslanci skupaj obravnavali blizu 30 točk dnevnega reda. Na zahtevo zborna združenega dela in predstavnikov kovinskopredelovalne in elektroindustrie je včeraj poslance podpredsednik izvršnega sveta dr. Jože Mencinger seznanil s položajem slovenskega gospodarstva.

Največ razprave je bilo o predlogih novih davčnih zakonov. Vlada terja, da jih sprejememo do konca leta, sicer prihodnje leto ne more prevesti odgovornosti za normalno poslovanje države. Na predlogi zakonov je bilo predlaganih blizu 50 dopolnil. Ali jih bo vlada utegnila upoštevati v zadovoljstvu poslancev, je odvisno tudi prejtem teh zakonov. Največ pripomb je na zakon o dohodnini, kjer poslanci terjajo milejšo lestvico in več olajšav, po drugi strani pa se je postavljalo vprašanje, ali bo dobil proračun dovolj denarja in mu ne bo treba pretirano zadolževati.

Z dnevnega reda je bil umaknjen sprejem zakonov o delovnih razmerjih, o zaposlovanju in zavarovanju na primer brezposelnosti, o delavcih v državnih organih in osebnem imenu, na dnevnem redu pa so uvrstili tudi zakon o zajamčenih osebnih dohodkih in o izplačevanju osebnih dohodkov naslopu.

Do zaključka redakcije se sprejemanje zakonov še ni začelo, zna se pa zgoditi, da se bodo poslanci o njih odločili v četrtek, 27. decembra. Načelno pa v parlamentu ni dvomov o nujnosti sprejetja nove davčne zakonodaje. ● J. K.

Novinarski večer v KS Žirovnica

Jutri se dobimo

Kranj, 21. decembra - Zdaj gre pa že zares. Jutri se torej dobimo v lepi, ne dolgo tega obnovljeni dvorani doma Franceta Prešernova v Zabreznici v krajevni skupnosti Žirovnica. Pod pokroviteljstvom Gorenjske banke Kranj bomo na prireditve že devetič podelili priznanje Gorenjskega glasa za urednike in dosegene uspehe v krajevnih skupnostih. Prepričani smo, da vam ne bo dolgčas, krajani KS Žirovnica, na jutrišnjem novinarskem večeru.

Najprej pojasnilo: Nikar ne nasedite "tiskarskemu škratu", ki je v torkovem Gorenjskem glasu prireditve "skušal" prestaviti že na petek. Novinarski večer, kulturno-razvedrila prireditve bo jutri, 22. decembra, in začel se bo točno ob 19. uri.

Seznam tistih, ki so prispevali nagrade in smo ga objavili v torkovem Gorenjskem glasu, se je zdaj še podaljšal. Dodalcem so se pridružili še: HTP Gorenjka-Gostilče Majolka, Čevljarstvo Mihele Kapus, Trgovina Pika Damjan Jakelj, Mesarstvo Ivan Erman, Izdelovanje predmetov iz plastičnih mas Franc Žemlja, Izdelovanje kovinskih predmetov Cyril Kavalar in Šiviljstvo Marija Šimac.

Prišlo nas bo kar precej iz kolektiva Gorenjskega glasa in tudi gostje, ki bodo povedali marsikaj zanimivega, ko se bomo novinarji pogovarjali z njimi in vam tako v "živo" predstavili, kako nastane časopis.

Mimogrede; če niste redni naročnik, se na Gorenjski glas zdaj lahko tudi naročite. Z vabilom, ki smo vam ga poslali na jutrišnjo prireditve, ste dobili tudi naročilnico za celoletno naročnino. Izpolnite jo, oddajte vašemu poštarniku, ali pa prinesite kar na prireditve. Tako boste poleg žrebanja vstopnic (čeprav vstopnine ne bo, dobrodošel pa bo vsak prostovoljni prispevek za dokončanje obnove dvorane na Breznici) sodelovali še v posebnem nagradnem žrebanju (lepe nagrade!) na prireditvi za nove naročnike. Sicer pa bo nagrad, ki jih bomo izzrebali jutri zvečer kar krepko čez sto. Tako vas poleg zagotovilo prijetnega večera, morda čaka tudi darilo, s katerim se boste vrnili domov.

Skupaj bomo jutri kar dobro poltretjo uro. V nedeljo pa vas, kot najbrž veste, vabi Mešani pevski zbor DPD Svoboda spet v dvorano na Breznici in sicer na praznično noveletni koncert in zabavni večer z orkestrom Franceta Kozirja.

In naj vam razkrijemo še eno podrobnost: Ne bomo se samo pogovarjali; tudi pesem nas bo razvedrila. Sploh pa ne bo dolgčas, saj bo na trenutek za to skrbel tudi znani ansambel Lipa. Saj ga poznate; sicer pa boste na prireditvi lahko dobili tudi njihovo kaseto... Pa še tole: skrbno shranite vstopnico, ki jo boste zaradi žrebanja dobili pri vhodu v dvorano. ● A. Ž.

Eno matično območje

Jesenice, 6. decembra - V jeseniški občini so imeli doslej tri matična območja. Sprejeli so odlok, po katerem so določili enoto matično območje za vso občino. Ukinitev matičnih območij v Kranjski Gori in v Žirovnici so utemeljili s tem, da sedanji način vodenja matičnih knjig po naselju ne ustreza več, saj se večina matičnih zadev zgodi v središčih, kjer so bolnišnice in druge ustanove. Tako so tudi poenostavili postopke pri izdaji dokumentov in posredovanju podatkov, ne nazadnje pa imajo zdaj osnovo za tehnološko posodobitev vodenja matične knjige. ● D. Sedej

Biba leze, biba gre...

Primskovo - Prijetna zabavna prireditve za najmlajše in šoloobvezne krajanje v krajevni skupnosti Primskovo bo danes (v petek) od 16. do 19. ure v veliki dvorani zadružnega doma na Primskovem. Na programu bo modna revija butika Biba, peli, igrali, plesali na prireditvi Biba leze, biba gre... pa bodo tudi Romana Krajnčan, Aleksander Primc, Helena Blagne in otroška plesna skupina. Z mladimi pa bo na "veselici klepetal" Janez Dolinar. ● (až)

Modna revija

Lukovica - Restavracija Napoleon v Lukovici je tokrat za goste pripravila modno revijo spodnjega perila, krvna in zlata v povezavi z zabavnim glasbenim programom. Prireditve bo jutri ob 22. uri. Med drugim bodo prikazani modeli iz prave in poslikane svile kreatorki Miroslave Novak iz Radovljice.

Vinko Strgar

Ko človek odide, šele ljudje ugotovijo, kaj jim je pomnil. Če je fraza, da za človeka govorijo dejanja, resnična, potem za Vinko Strgarja ni bila nikoli potrebna. Preprosto zato, ker je bilo njegovo življenje eno samo-dejanje in dajanje. Bil je mož, ki ni nikoli čepel na zapečku, ampak je spremil življenje sebi, svojim in drugim.

Prežet s kulturo je ustvarjal. Njegova drama Heroica iz šestdesetih let je bila za tiste čase senzacija. Delavec Iskre - avtor drame, ki jo je uprizorilo Mestno gledališče v Ljubljani! Zapisani o njem, da je veliko dal družbi, je preveč puhlo. Veliko je dal ljudem v času, ki se ga sicer zdaj mnogi odrekajo, a ga je bilo treba živeti in preživeti. Lažje je to šlo z ljudmi, kot je bil Vinko Strgar. Priznanja, ki jih je za svoje delo dobil, ga niso pomirila, vedno je hotel nove stvari. Ko je bilo v kraju, v Bitnjah, potrebovalo s skupnimi močmi poskrbeti za manjkajoče vsakdanje stvari, mu ni bilo žal časa in energije.

Vinkova pretrgana življenjska nit je seveda največja izguba za njegove najbližnje. Za njegovo okolico, kraj, podjetje je soočenje z dejstvom, da je takih ljudi vse manj. Vinko Strgar (rojen 1934 v Bohinjski Bistrici, umrl 1990 v Bitnjah pri Kranju) bo ostal v dobrem spominu ljudi, ki so ga poznali in cenili.

KS Bitnje

Praznik štirih krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka

Le skupni dogovor je pot do uspeha

Škofja Loka, 21. decembra - S slovesno otvoritvijo mostu čez Soro v Gostečah bodo danes (v petek) ob 15.30 vse štiri krajevne skupnosti mesta Škofja Loka - Kamnitnik, Škofja Loka - mesto, Stara Loka - Podlubnik in Trata proslavile letošnji krajevni praznik. Po svečanosti na mostu pa bodo v gasilskem domu v Gostečah vse štiri krajevne skupnosti podelile tudi priznanja. To bo tokrat edina prireditve ob prazniku in tako naj bi bilo tudi v prihodnjem, so se dogovorili v vseh štirih krajevnih skupnostih. Praznovanje bodo decembra povezovali z urednjevanjem dogovorjenih nalog.

Skupni program, ki so si ga za letos zastavile vse štiri krajevne skupnosti mesta Škofja Loka, so praktično urednjevanje. "Zgrajen je most v Gostečah, obnavljali smo stopnice na Cankarjevem trgu v starem delu mesta, sofinancirali obnovu Hudičeve brvi in dela so bila končana še pred ujmo. Vendrar pa je povodenj spet naredila nekaj škode in se bomo spomladis morali še enkrat lotiti popravila poškodb. Skupni dogovor so bila tudi vzdrževalna dela v dvorani Poden in obnova trim steze v Škofji Luki," ugotavlja predsednica koordinacijskega odbora vseh štirih krajevnih skupnosti in podpredsednica sveta krajevne skupnosti Škofja Loka - mesto Majda Puhar-Kovač.

Most, ki je bil zgrajen v izredno kratkem času, ni le urednjevanje, temelj na potrebe ampak tudi potrditev, da je sodelovanje, kakršno je v zadnjem obdobju v teh štirih krajevnih skupnostih mesta Škofja Loka, tudi edina prava pot za reševanje zahtevnejših del in akcij. Zato ta trenutek v teh štirih krajevnih skupnostih z okrog 15 tisoč prebivalci zavaračajo kakršnaki razmišljanja o prihodnji organiziranosti KS in sicer do sprejetja ustave.

Kar pa zadeva krajevno skupnost Škofja Loka - mesto smo z veliko zavzetostjo krajanov dokončali vodovod na S. Ožboltu in v Pasji vasi v dolini Hrastnice. Končana je telefonija v Vincarjih, končuje pa se v Zabradji in v Kopališki ulici. Pričakujemo, da bodo telefoni zavrnili kmalu po novem letu, pravi Majda Puhar-Kovač.

Največ denarja, namenjene za urednje komunalnih naprav

V nedeljo se začenja velika prostovoljna akcija za odpravo poškodb v športni dvorani v Škofji Luki. Če bodo s prostovoljnimi delom do konca leta opravili nekatera nujno dela, bi z obnovo lahko nadaljevali takoj po novem letu. V krajevni skupnosti pričakujejo podporo krajanov in uporabnikov dvorane v prihodnjih dneh.

pa v tej krajevni skupnosti še vedno porabijo za urednje starega mestnega jedra. "Praktično vse, kar smo si zastavili v programu, smo naredili. Sicer pa smo se v drugem pollettu ukvarjali največ z ekološkimi problemi. Na dveh zborih krajanov smo obravnavali sanacijo LTH-OL in Klavnic v Jegorovem predmetju. Glede Klavnice smo se dogovorili, da bo obratovala do 1996. leta. Malo teže je bilo pri LTH-OL, kjer pa je zdaj naloga posebne komisije, da poišče novo lokacijo, zahteva krajanov pa je, da se tovarna preseli do leta 2000."

Krajevna skupnost Kamnitnik je bila pobudnik, da je koordinacijski odbor vseh štirih krajevnih skupnosti sprejel sklep o zazidnem načrtu za območje med Partizansko in Kidričevim cestom. Kot pa ugotavlja predsednik krajevne skupnosti Boris Čajic, se stvari zdaj nekako ne premaknijo z mrtve točke, čeprav je investitor Lokes kalesing pripravljen takoj začeti z izgradnjo trgovsko-poslovnega centra.

"Sicer pa v naši krajevni skupnosti letos nismo delali kaj posebnega.



Majda Puhar-Kovač, predsednica koordinacijskega odbora vseh štirih krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka

nega. Imeli smo manjša dela na cestah, obnovili brv Sušca, podaljšali pa še peščen Stara Loka - Podlubnik in v našo krajevno skupnost smo zdaj dobili cesto, za katero želimo, da se uredi do Petrola oziroma križišča. Svojevrstna pridobitev je prav gotovo kabelska televizija v osmih stolpcih, kjer imajo stanovci 400 priključkov za spremljanje enajstih satelitskih in štirih zemeljskih programov. S sodelovanjem krajanov je gradbeni odbor delo zelo dobro opravil. Sistem omogoča nadaljevanje dogrevanja in tudi ureditev tako imenovanega internega TV kanala.

V krajevni skupnosti Stara Loka - Podlubnik pa je bila letos največja akcija izgradnje telefonskega omrežja v naseljih Stara Loka, Binkelj, Trnje, Vešter, Virlog, Moškrin, Pevno in Papirnica. "160 novih priključkov smo pridobili. Gradbeni odbor je skupaj z naročniki to akcijo zelo dobro opravil," je pred dnevi poudaril predsednik komunalne komisije v KS Stane Porenta. Tudi v tej krajevni skupnosti so sredil le-

ta dobili kabelsko TV s 410 priključki. Sicer pa so največ delali na cestah. Tako je bil asfaltiran odsek ceste Groharjevo naselje - Gorajte, obnovljena cesta v Srednji grapi in še nekateri, kot so pločnični na Cesti talcev, prevleka na mostu Crnograd, odvodnjavanje meteornih voda v Virlogu... Zadnje poplave pa so jih naredile precej škode in za popravilo poškodb na cestah bi zdaj potrebovali okrog 500 kubičnih metrov groma.

"Prihodnje leto nas čaka precej dela prav na popravilu poškodb. Kar pa zadeva ostala dogajanja v krajevni skupnosti, ugotavljamo, da dobro delajo vse komisije. In še to naj rečem, da se ponovno pripravlja akcija za nove telefonske priključke v naseljih Podlubnik, Groharjevo naselje in na Cesti talcev," je poudaril predsednik skupščine KS Jakob Gartner.

Urednjevanje programa, ki so si ga zastavili za letos v krajevni skupnosti Trata, pa je pravzaprav povezan z današnjo svečanostjo. "Most je bil v naši krajevni skupnosti pravzaprav najbolj izpostavljenja akcija. Zadovoljni smo, da smo ga uspeli narediti v pol leta s skupnim dogovorom na območju štirih KS. Res je, le s skupnim dogovorom je moč urednjevanje tako zahtevne akcije," zadovoljen ugotavlja predsednik sveta KS Trata Jože Galof. Zdaj je na vrsti cesta med Lipco in mostom, vendar ne skozi vas Lipco. In tudi v tej krajevni skupnosti se je že začela telefonska akcija. Poleg mostu pa je velika pridobitev ureditev električne oziroma javne razsvetljave in obnova vaškega vodovoda v vasi Draga; in seveda, do končna ureditev Kidričeve ceste na območju krajevne skupnosti.

Za urednjeva načrte pa velja še enkrat poudariti, da so predvsem rezultat uspešnega skupnega dogovaranja na območju vseh štirih krajevnih skupnosti in seveda pri vseh pomembnejših delih zavzetno sodelovanje krajanov. ● A. Žalar

Problemov veliko, financiranje v prihodnje še bolj megleno

Največji problem je kanalizacija

Po obnovi vse bolj obupno kliceta Škofjeloška cesta v Stražišču in cesta od Kraja do Preddvora, kjer ljudje že grozijo, da jo bodo protestno zaprli.

Kranj, 19. decembra - Kranjska vlada se je tokrat posvetila problemom na cestno-komunalnem področju, kjer jih seveda ne manjka, vse manj pa bo zanje denarja. Podpredsednik Peter Orehar je dejal, da je bilo financiranje že zdaj megleno, kako bo v prihodnje pa je še bolj nejasno. Kot največje probleme pa je našel izgradnjo prepotrebnih glavnih zbiralnikov kanalizacije v Kranju in drugih naseljih, obnovo Škofjeloške ceste in ceste "od Jaka" do Preddvora, ki od Britofa do Hotemož še vedno nima vzporednice, revitalizacijo komunalnih naprav v starem Kranju ter izgradnjo poslovilnega objekta na kranjskem pokopališču, nerešeno pa je še vedno tudi vprašanje tržnice.

Pri cestah se zatika zaradi posegov v prostor

Največ so v zadnjih letih postorili pri obnovi lokalnih cest, obnovili so 31,2 kilometra, dva pa še urejajo. Klub temu pa je v kranjskih občinih od 179 kilometrov lokalnih cest še 48 kilometrov makadamih, če jih bodo asfaltirali tako hitro kot doslej, bodo potrebovali še dvajset let.

Pri izgradnji in rekonstrukciji cest se pogosto zataknje zara-

di posegov v prostor, ki so seveda najbolj občutljivi na zazidalnih območjih. Zaradi tega še nista obnovljena odsekata lokalnih cest Grad - Ravne in Kranj - Britof, obnoviti še niso uspeli Tavčarjeve ulice, ceste v Struževu, Stošičeve ulice, dela Partizanske in Likozarjeve ulice. "Čaka" tudi krožna cesta v Stražišču, kjer ni rešeno odvodnjavanje dela Stražišča.

Vse večji problem v Kranju postajajo parkirišča, ki naj bi jih uredili v kareju A, v javni razpravi pa je trenutno načrt

obnove vhodne vpadnice in mostu čez Kokro, kar bo delno financirala republika.

Salonitne cevi bodo morali zamenjati

Najboljša je oskrba z vodo, saj je za 95 odstotkov prebivalcev kranjske občine dobra, občasno imajo pa nekaj problemov, ki so za posameznike seveda veliki in sicer v Dupljah, Podbrezjah, Šenčurju, Srednjimi vasi in v Stražišču, kjer so vezani na črpališče v Gorenji Savi, ki je ogroženo zaradi izgradnje drugega tira zeleznicne.

Iz Tržiča dobivajo naselja v kranjski občini vsako leto manj vode, zato prihaja do sporov, ki se vedno niso povsem zglašeni. Bodoča zajetja pitne vode načrtujejo v Kokri, tam so viri že raziskani, območje pa bi morali seveda zaščititi.

Velik problem kranjskih vodovodov so salonitne cevi, ki

jih bo potrebljeno zamenjati, saj se njihova kratka življenska doba izteka, takšnih pa je 60 odstotkov cevi.

Odpadne vode še vedno problem

Kranj se ponaša s centralno čistilno napravo, v zadregi pa je pri izgradnji kanalizacije, ki bi do čistilne naprave prideljava odpadne vode, saj so bili doslej zgrajeni le trije odseki glavnih zbiralnikov. Omrežje je zgrajeno na območju Zlatega

Petak, 21. decembra 1990

Solidarna pomoč osirotelemu Jasminu Musiću

Sovaščani so Jasminu podarili šolanje

V tragediji, ki mu je vzela starše, brata in teto, 13-letni Jasmin Musić iz Preddvora ni ostal povsem sam: v svojo družino ga je sprejel stric Šefket, sovaščani pa so zanj zbrali denar za poletno jezikovno izobraževanje na tujem.

Preddvor, 18. decembra - Jasmin je zahvaljujoč sodobni medicini (oživljali so ga v kisikovi komori v Zemunu) tragedijo preživel. Pzdravil se je, duševne rane pa so bodo njemu in sorodnikom še dolgo celile. Stric Šefket, ki si je po črnogorskem patriarhalnem izročilu moralno naložil skrb za osirotelega nečaka, ga je namesto k žalovanju takoj začel spodbujati k ciljem, ki so si jih za Jasmina želeli njegovi pokojni starši. Naj se pridno uči, da bo nekoč lahko študiral medicino.

Temu cilju so se prilagodili tudi pri predvorskem Rdečem križu, kjer je tamkajšnja predsednica Nada Šifrer spodbudila zbiralno akcijo. Medtem ko so druge krajevne organizacije RK tedaj zbirale denar za obujožane v poplavah, so se v Preddvoru odločili pomagati Jasminu Musiću. Saj ne, da bi bil materialno ogrožen, toda na ta način so mu hoteli pokazati, da čutijo z njim in da v tragediji poleg svojega sorodstva lahko računa tudi s soosedi in sovaščani. Res, v Preddvoru skorajda ni bilo hiše, ki ne bi prispevala vsaj dinarja. Sla sem k župniku, na policijski oddelki, zbirali so v šoli, obhodila sem vse zasebnike, je povedala Na-

da Šifrer in pohvalila ter se zahvalila vsem, ki so se odzvali Jasminovi stiski.

»Najprej sem si želel računalnika, vendar bo še kakšna priložnost za tak nakup,« je omenil sedmošolec Jasmin, v šoli odličen učenec in med vrstniki priljubljen fant. »Potem so mi povedali, da bi si lahko med počitnicami v Avstriji ali Nemčiji naučil tujega jezika in odločil sem se rajec za to možnost. To mi bo koristilo pri kasnejšem šolanju: rad bi namreč na gimnaziju, kasneje pa na medicinsko fakulteto, kar sem obljubil staršem in stricu.«

V Jasmina nismo drezali z bolečimi spominji na tragedijo pred poldrugim mesecem, stri-



Jasmin Musić

Nada Šifrer in imenu Rdečega križa in sovaščanov izroča Jasmnu hranilno knjižico. Zraven stric Šefket.

cu Šefketu Musiću, ki je bil na družino pokojnega brata močno navezan (nobene kave nismo popili drug brez drugega), pa se misel večkrat vrne k nešrečnemu dogodku. Preddvor mu je po več kot poldrugem desetletju, kar se prišel v Slovenijo iz rodnega Plava v Črni Gori, močno prirasel k srcu, to da zaradi bolečih spominov bi

se najraje izselil iz hiše, kjer so širje njegovi izgubili življenje.

»Sosedje, zlasti najbližji Lombarjevi, sovaščani, predvsem pa gospa Šifrejeva, so nam bili ob nesreči v veliko pomoč in uteho,« je dejal. O Jasminu, ki mu je kot sin, pa, da je imeti takega fanta pravi ponos. ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

Mama, danes sem neki ženski rešil življenje!

Žabnica, 18. decembra - Tako je prejšnji torek vzliknil tretješolec Simon Kalan, potem ko je za silo zbral vtise tega zanj in za soosedovo Urško junaska, za Francko Kržišnik pa srečnega dne. Zjutraj sta namreč otroka (v družbi s Simonovo sestrico Tanjo) na poti v šolo iz naraslega potoka Žabnica zaslila obupane krike na pomoč. Pa nista izgubila glave. Tekla sta po Urškinem starega ata Toneta Ruparja, ki je onemogočil vaščanko zadnji hip rešil iz vode.

»Tisto jutro pa si bom res zapomnil,« je menila Francka Kržišnik teden dni po dogodku, ki je zanj pomenil srečo v nesreči. »Ko sem nesla mleko, mi je na leseni brvi spodrsnilo in padla sem v naraslo Žabnico. Kakih 400 metrov sem se lovila po strugi in iskala rešilno bilko, toda iz gladkega korita nisem mogla, zato sem na vse pretege klicala na pomoč. Sli-

šalt so me otroci in Tone, ki je gasilec kot jaz, me je zadnji trenutek potegnil na suho. Kasneje bi gotovo omagala, pa tudi slišal me ne bi nihče več, saj ob strugi ni več hiš. Srečna sem, da sem živa, otrokom in Tone tu pa tudi na moč hvaležna.«

Njen rešitelj Anton Rupar je bil o sebi bolj redkih besedi, bolj je poudarjal zasluge obeh otrok, češ da brez njiju Fran-



Anton Rupar



Urška Kurnik

Francka Kržišnik

cka najbrž ne bi bila več živa. »Kot vsako jutro sem tudi tokrat pogledal za vnučinko, ki je odhajala v šolo, in jo opomnil, naj bo ob vodi previdna. Že čez nekaj trenutkov sta me s Simonom kriče opozarjala na človeka v vodi. Pohitel sem in vesel sem, da nisem zamudil.« Tako pravi Tone, po duši in srču gasilec, ki pomoč sočklovku šteje med svoje gasilske dolžnosti. Navsezadnje smo bili vsi gasilci, se smeje ob srečnem izteku: nesojena žrtev, jaz in otroka, ki sta pripravljena gasilski podmladek pri Jožetu in Zdenki Frelih.

Simonovo junaško dejanje nam je pohvalila njegova učiteljica, češ da je fant očitno tenko prisluhnil njenim naukom v razredu, ko je bila ondan besešča o nevarno narasi Žabnici, ki je enemu od učencev odnesla dežnik. Kaj dežnik, človeško življenje je dragoceno! In Simonu ga je bilo dano rešiti. Kdove ali je ob tem kaj pomislil tudi na zgodbo iz razreda!

»Slišal sem klice na pomoč, zato sem naglo tekel po Čikovega ata. Ta je človeka potegnil iz vode. Doma sem potem po-

vedal, da sem neki mami rešil življenje,« nam prostodušno pripoveduje mali junak. Urška Kurnik pa pristavi: »Komaj se je dobro delal dan, tako da ni sem dobro videla, kdo je v vodi. Mislila sem, da je neki otrok. Starejši naš otroki velikokrat svarijo, naj bomo previdni, ko gremo čez brv.« Simon in Urška sta nevarnost spoznala prav od blizu. Dobro se je zavedata in vesta, kako ravnati, kar je nedvomno tudi zasluha sodelovanja pri mladih gasilcih, kamor so vključeni domala vsi žabniški šolarji. Zato da gasilcev prihaja tudi priznanje za pogumno dejanje. ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

Večje pokojnine

Ljubljana, 17. decembra - S 1. novembrom se za 7 odstotkov povečujejo pokojnine, saj so tudi plače z oktobra na november poraste za toliko.

Predvidoma 28. decembra bodo začeli z izplačevanjem decembrskih pokojnin, od katerih bodo tokrat odtegnili prispevki za solidarnost. Razlike do povečane pokojnine pa v tem mesecu zaradi znanih težav ne bodo mogli izplačati, pač pa jih bodo upokojenci dobili s posebnim nakazilom 18. januarja.

S pokojninami se povečujejo tudi dodatki za pomoč in postrežbo, denarna nadomestila za telesno okvaro, preživnine kmetov, starostne pokojnine kmetov pa so za toliko višje s 1. decembrom. ● D. Ž.

Dede Mraz jutri v Cerkljah

Cerklje, 21. decembra - Društvo prijateljev mladine in krajevna skupnost Cerklje prireja srečanje otrok z dedkom Mrazom, in sicer jutri, 22. decembra, ob 16. uri v kinodvorani zadržnega doma v Cerkljah. Dede Mraz bo najmlajše prebivalce Cerklje obdaril s sladkarjam, na ogled pa bo lutkovna predstava z naslovom »Šest kužkov«. ● J. Kuhar

Novoletni živ žav

Radovljica, decembra - Smeh, norčije, ples, ustvarjalnost, iznajdljivost, domišljija, vse to bo lahko videl dedek Mraz, ko bo prihodnji teden, v četrtek, 27. decembra, obiskal zbrano šolsko, predšolsko in starševsko druščino v osnovni šoli v Radovljici.

Zabava se bo začela ob 10. uri, lahko pridete tudi kasneje, tja do 17. ure, ko bodo sredi najlepšega razpoloženja novoletni žav zaključili. Starši naj pridejo s svojimi malčki, počakali jih bodo v »Mini lokalčku s sladko ponudbo«, kupovali in izbirali darila v »Mini trgovini nizkimi cenami«, gledali svoje otročice v objemu dedka Mraza. Oroke pa bodo čakali Urša, Alenka, Sašo, Marija, Meta, Vika, Janko in drugi, z njimi se bodo šli »Novoletne žav žav igralnice«, delali lutke, zaigrali staršem, lepili, rezali, risali, barvali, prepevali, plesali, gledali risanke, si urejali pričeske... Povabite bratce, sestrice, mame, očete, babice, dedke... zlate ribice, hrčke, kužke in muze pa pustite doma. To je vse. Pazite nase, srečno hodite po zmrznjenih pločnikih, 27. decembra pa pridite. V radovljški šoli vas komaj čakajo!

Veseli december v Kranju

Kranj, 21. decembra - Prihodnji teden se začeno šolske počitnice. Zveza prijateljev mladine, ZTKO, ZKO in Kino Kranj pa so za ta čas pripravili vrsto dejavnosti za otroke. Vsako dopoldne jih pričakujejo v gradu Kieselstein, kjer bodo lahko risali, plesali, poslušali pravljice, gledali risanke. Vsak dan med 10. in 12. uro jih vabita kranjsko darsališče v zimski bazen, v kinu pa bodo dopoldanske in popoldanske predstave za samo 20 dinarjev. Letos, upajmo, ne bomo ostali brez zimskih športov: na stadionu obljudljajo tečaj tekov na smučeh, na Polkjuku pa se lahko prijavite za tečaje alpskega smučanja. Tudi jahanje je že uveljavljena počitniška disciplina, bodisi v Bobovku (več o tem na telefonskih številkah 22-886 in 26-607), bodisi v jahalnem centru Podvin (Mošnje 2 b, 64240 Radovljica). V programu Veselega decembra bo vsakdo našel kaj primernejega za svoje počitnice. ● D. Ž.

Škofjeloškim šolarjem ne bo dolgčas

Škofja Loka, decembra - Tudi škofjeloška Zveza društev prijateljev mladine se je pripravila na letošnje (malce zgodnejše) šolske počitnice. Od 24. do 28. decembra bo vsak dan organizirano rekreativno plavanje, in sicer od 9. do 11. ure za učence od 5. do 8. razreda, od 11. do 13. ure pa za tiste od 1. do 5. razreda. V hali Poden bodo lahko učenci vseh razredov od 9. do 13. ure igrali namizni tenis. Športna oprema je obvezna. V kinu Sora pa bodo matineje, tako da bodo na svoj račun prišli tudi tisti, ki jim ni toliko do športa. ● D. Ž.

Praznična srečanja Ločanov

Škofja Loka, 21. decembra - Od danes pa do 1. januarja bo Turistično društvo Škofja Loka na Mestnem trgu prirejalo tradicionalni novoletni program. Vsak dan bo na stojnicah novoletni sejem, svoje storitve bodo ponujali tudi gostinci, tudi glasbe ne bo manjkalo. Sicer pa bo drevi ob 18. uri nastopila godba na pihala, uro zatem pa bo v Groharjevi galeriji otvoriti likovne razstave članov združenja umetnikov Škofje Loke. Jutri, 22. decembra, pa bo 15. uri novoletno žrebanje nagrad v trgovini Trava pri Kajbitu, v nedeljo pa ob 16.30 nastop češke lutkovne skupine Narcis Teater v kinu Sora. Ob 20. uri bo božični koncert oktetja Jelovica v gostišču Homan.

V sredo, 26. decembra, se bo ob 16.30 na Mestnem trgu pojavit dedek Mraz, ob 17. pa bo v kinu Sora glasbena pravljica Veveričina slaščarica. Podobno bo tudi v četrtek in petek, v soboto pa bo ob 16.30 v kinu Sora nastopila Romana Krajčan. Ob 19.30 pa bo v gostišču Homan južnoameriški večer z nastopom dura Titicaca. V nedeljo, 30. decembra, bo že ob 10. uri gledališča predstava članov Loškega odra Alice v čudežnih deželi. Leto bodo v Loki tradicionalno zaokrožili s silvestrovanjem na prostem, na Silvestrovo pa bo slovensko tudi pri Homunu, kjer obetajo bogato kulinarično ponudbo in živo glasbo.

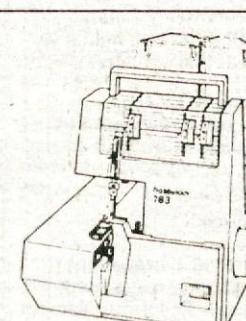
PFAFF STREICHER brother

PFAFF

HOBBY LOCK 783

neto ATS

5.817.-



NUDIMO VAM VSE
ŠIVALNE, PLETILNE IN
OWERLOCK STROJE
ZNAMKE PFAFF,
BROTHER, BABY LOCK,
JUKI, ELNA, BERNINA,
HUSQVARNA itd...

CELOVEC (CENTER)
10. OKTOBERSTR. 22
TEL.: 9943-463-513648

PREJELI SMO

Spoštovane Slovenke in Slovenci, dragi prijatelji, prebivalci naše dežele!

Nihče od članov Slovenske demokratične zveze nikoli ni niti pomisli na to, da bi se moral ob morebitnem plebiscitu sele odločati ZA ali PROTI samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Ves čas poznamo samo eno opozicijo, samo en odgovor. Kajti, Slovenska demokratična zveza se je že oblikovala in bila ustanovljena z namenom, da Slovenci, da slovenski narod, po dolgih stoletjih različnih nadvlad končno vendar doživi svojo prvo, in upajmo dokončno osvoboditev. Da postanemo enakopraven sovornik v sporazumevanju z drugimi narodi, da se samostojno vključimo v organizacijo Združenih narodov ter druge mednarodne zveze in asocijacije, da dosežemo svojo trajno kulturno, gospodarsko, politično in duhovno suverenost. Da razvijemo razpoznavni image svoje države Slovenije, uveljavimo svojo identiteto, ter opredelimo in predstavimo svoj lasten pogled na dogajanja v svetu.

Mojmir Tozon,
SDZ Škofja Loka
Škofja Loka, 15. decembra 1990

Popravek

V petkov (14. decembra) številki našega časopisa nam je na 9. strani ponagajal tiskarski škrat v naslovu članka Marije Cvetek. Pravilno se namreč glasi: Kvartne vrate »na bohinjski način«. Za napako se iskreno opravičujemo.

Uredništvo

Bojimo se lastne sence!

Vsi Slovenci oziroma državljanji, ki živimo na naši sloveniji, se pogovarjam, sprašujemo, fantaziramo, ugibamo in tehtamo, kaj nam bo prinesel plebiscit? Mnenja so različna.

Že nekaj let, od kar se je začela krhati Jugoslavija, z zanimanjem spremjam vse aktualne teme, ki so pripeljale do tega, da se danes skušamo postaviti na lastne noge. Največkrat sem ob kakšni oddaji ali članku zgrožena in razočarana nad narodno zavestjo samih Slovencev. Ni čudno, da nas nihče ne upošteva, če še sami sebe ne znamo spoštovati.

Upričena je zaskrbljeno za življenjski standard in tudi za tiste, ki bodo še ostali brez dela. Vendari ni to samo naša kriza. Na svetu je že mnogo ljudi lačnih in odpuščenih.

Pri nas pa za vse krivimo vlado. Kdor le malo sledi dogajanje po svetu, lahko ugotovi, da drugim nič boljše. Postavimo se v položaj katerega koli predstavnika slovenske vlade? Ali se vsi skupaj sploh zavedamo, kakšno breme so si s tem naložili. Lahko je takole od strani gledati in kritizirati po dolgem in počez kar na pamet. Kot smo lahko videli, so bili predstavniki vseh strank, ki smo jih sami izvolili na demokratičnih volitvah, enotni za razpis tega plebiscita. Od nas samih je zdaj odvisno, ali bomo obstajali kot samostojen narod, ali pa bomo do končnega cilja!

Ta pa je en sam. Jasno začrtan, dosegljiv s treznim razumevanjem in poštenostjo, uresničljiv v razdroblju, ki si ga bomo sami dočeli. To je cilj, ki prima mirno, resnično sproščeno, urejeno in vsestransko bogato življenje vseh nas v prihodnji skupnosti evropskih narodov, v prihodnji Združeni Evropi.

To je cilj, ki nam bo omogočil dobre sosedske odnose in sodelovanje z vsemi ljudmi dobre voљe.

Dragi prijatelji!

Pred nami so časi, ko bo razsodnost prevladovala nad neumnostmi, ko bo znanje pomenilo neprimerno več kot naj sodobnejše orožje, ko bosta ponos in pogum premagovala strah in negotovost, in bosta ljubezen ter spodbavanje izpodrinila dvome in nezaupanje.

Prepričani smo, da nas bo v

Iz zgodovine Slovencev vem, da nikoli in nikjer nismo nič dobili. Vse smo si morali

Dragi rojaki v domovini!

Slovenci, razkropljeni po ZR Nemčiji, se vsi žal ne bomo mogli udeležiti plebiscita za samostojno slovensko državo.

V Sloveniji je namreč v veljavi še vedno star volilni zakon in volilni imenik. Zakon še ne omogoča, da bi vsi Slovenci lahko volili in tudi ne dovoli dopisnih volitev. Vendari bi tudi mi Slovenci na tujem radi dejavno sodelovali pri gospodarski in politični obnovi svoje domovine. Vse to in še mnogo drugega se bo lahko spremenilo, ko ne bomo več odvisni od centralistično vodenje Socialistične Federativne Republike Jugoslavije.

Zato Vas, drage Slovenke in Slovenci doma prosimo, da greste v polnem številu na volišča in glasujete z DA, tudi za nas, ki tega ne moremo. Omogočite Vam in nam, da bomo v prihodnosti lahko sami odločali in da si nihče ne bo mogel lastiti naših osebnih pravic in imenu nekih kolektivnih odločitev.

RAČUNAMO Z VAŠIM DA!

Iniciativni odbor za ustanovitev Slovenskega svetovnega kongresa v Zvezni Republiki Nemčiji

ustvariti z lastnimi rokami. Bomo največkrat opeharjeni in izdani tudi od lastnih ljudi. Bomo spet zaradi lastne omahljivosti in nedolčnosti izdali svojo domovino in narod? Če to zavest imamo, se bomo lahko pravilno odločili, če je pa nimamo, si pa lastne države niti ne zaslužimo. Obrazimo se nazaj v našo slovensko zgodovino. S kako težkimi koraki se je uveljavljala naš narod, zdaj ko smo tik pred tem, da se uradno odločimo in potrdimo, - pa cincamo. Lepi rodoljub!

Kako hitro pozabimo na vsa ponizevanja, ki smo jih doživljali v zadnjih letih. Ste pozabili, kako so ponizevali naše predstavnike v Beogradu pred sprejetjem amandmajev k slovenski ustavi. Ali pa na zadnjem kongresu ZK. Skoraj opljuvani so zapustili kongres, ker so že zeli nekaj pravice tudi za svoj narod. Spomnimo se na vsljevanje mitinga v Ljubljani, ali na parole na mitingih, ki so jih priejali in vpili, da smo separatisti v podobno. Da o lažeh, psvkah in ponizevajih po sredstvih javnega obveščanja niti ne govorimo. Moramo res vse početi? Malo pomislimo, kaj se dogaja na Kosovu. Še svetovna komisija za človekove pravice pravijo, da je lagala. Kaj lahko pričakujemo od takih ljudi?

Pravijo, kjer je tekla njihova kri, bodo oni gospodari. Nekam čudno mišljenje. Tudi naša slovenska kri je tekla v francoskih partizanih in pri španskih borcih, pa si zato tam ne lastimo nobenih pravic. Sicer je pa Beograd tudi osvobodila sovjetska armada, pa ne vem, ali bi jem bilo prav, da bi si ga Rusi lastili. Saj tudi sosedova hiša ne bo naša, če mu bomo pomagali gasiti, če bo gorela. Žal sem zašla v nacionalistične vode, vendar želim s tem samovo povedati, da bi Jugoslavija še vedno lahko obstajala, če bi se spoštovali med seboj. Slovenci smo svoje obveznosti plaževali še več, marsikateri človek iz drugih republik je tu našel svoj dom in zaslužek. Prispevki od njihovih plač pa so se odvajali v njihove občine. Če bodo ostali tu, jim ne bomo kralji njihovih pravic, vendar ne smemo pozabiti, da imamo vsi najprej dolžnosti, nato pa tudi pravice. Če bo pa kdo rovaril proti nam, pa verjetno res ne bo dobrdošel. Mi ne ogrožamo nikogar, želimo že enkrat svoj mir in samostojnost. Dovolj nam je posiljevanja, skratka »DOST NAM JE«. Pred leti se je delalo na tem, da bi se v šoli učili samo jugoslovansko, tudi literaturo. S podobnimi pristavkami vseh strank, ki smo jih sami izvolili na demokratičnih volitvah, enotni za razpis tega plebiscita. Od nas samih je zdaj odvisno, ali bomo obstajali kot samostojen narod, ali pa bomo do končnega cilja!

Ta pa je en sam. Jasno začrtan, dosegljiv s treznim razumevanjem in poštenostjo, uresničljiv v razdroblju, ki si ga bomo sami dočeli. To je cilj, ki prima mirno, resnično sproščeno, urejeno in vsestransko bogato življenje vseh nas v prihodnji skupnosti evropskih narodov, v prihodnji Združeni Evropi.

To je cilj, ki nam bo omogočil dobre sosedske odnose in sodelovanje z vsemi ljudmi dobre voљe.

Dragi prijatelji!

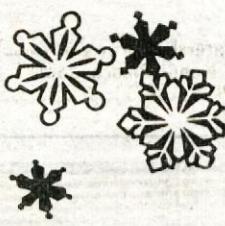
Pred nami so časi, ko bo razsodnost prevladovala nad neumnostmi, ko bo znanje pomenilo neprimerno več kot naj sodobnejše orožje, ko bosta ponos in pogum premagovala strah in negotovost, in bosta ljubezen ter spodbavanje izpodrinila dvome in nezaupanje.

Prepričani smo, da nas bo v

pot do plebiscita je bila dolga in težka. Če bomo složni, bomo uspeli, saj smo delaven narod in pričevanje vse vez z ljudmi v Jugoslaviji. Mislim, da je to politika, ki bi rada napeljala vodo na svoj mlin. Koi smo bili obvezeni, bodo naše delegacije obiskale vse republike in se dogovorile o novonastalem položaju in sodelovanju.

Pot do plebiscita je bila dolga in težka. Če bomo složni, bomo uspeli, saj smo delaven narod in pričevanje vse vez z ljudmi v Jugoslaviji. Mislim, da je to politika, ki bi rada napeljala vodo na svoj mlin. Koi smo bili obvezeni, bodo naše delegacije obiskale vse republike in se dogovorile o novonastalem položaju in sodelovanju.

Upam, da ne bomo taki, kot naši slovenski generali. Za vugled naj jim bo hrvaški general Martin Špegelj, ki je javno na televiziji povedal, da se je zato odločil, da prevzame mesto v hrvaški vladi, ker ima rad svojo

PISMA**agrotehnika - gruda Kranj**

**PRIJETNE PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO 1991**

**POPUSTI IN KREDITNA PRODAJA**

VSE DOBITE NA ENEM MESTU - V TRGOVINAH AGROTEHNIKE

- Dražgoška 2, Kranj, tel.: 26-682 od 7. do 17. ure
- Novi Svet 21, Šk. Loka, tel.: 622-166 od 7. do 17. ure
- Skladišče Naklo, Kranj, tel.: 47-171 od 7.30 do 15. ure

JELOVICA

Lesna industrija, p.o. Škofja Loka
Kidričeva 58

Sosedska pomoč!

1. novembra 1990 si bomo zopomnili po hudem nalivu in narasnih rekah in potokih, ki so prestopili bregove. Prav tako je velika količina vode zalila vas Luže. Potok, ki teče naprej skozi Srednjo vas pri Šenčurju, pa so vaščane Srednje vasi pred svojo vaso enostavno zajezili, tako da se je voda razlila po poljih in travnikih. Ker pa se voda ni normalno odtekala, pa smo pač imeli na Lužah prave luže, vas je bila prav lepo podobna Benetkom. Vaščane Srednje vasi razumemmo, da se pač ob naravnih ujmi znaši in se ubranili vode. Toda to ni bilo prvič, saj ob vsem nalivu lepo speljejo vodo po travnikih in poljih in jih prav nič ne zanimalo skoda, ki jo s tem naredijo na posevkah in poljih, ko voda odnaša prst in nanaša na polja različno nesnago. Ker so gasilci Srednje vasi zaprli strugo, je vse, kar je voda nosila s seboj (zemlja, droben peselek), ostalo v strugi in je sedaj, ko je voda upadla, struga potoka lepo zasutu.

Potok Olševnica izvira pod Možganom in ima precej obširno področje, od koder se stekajo vode. Nato teče pod Olševkom čez polje skozi Luže po polju čez Srednjo vas pri Šenčurju, pa sovačni realne osnove. Sedaj ob tem nalivu pa upam, da se končno zavedo tudi v KS Šenčur, da je potok tudi njihov problem, da malo bolj sodelujejo tudi s sosednjimi KS, ne pa da svojo kožo rešujejo na račun drugih.

Pa lep pozdrav!
Lojze Smolej
Luže 22A

Pismo odgovornim

Seznanjeni smo s problematiko v železarni in zato tudi v občini. Sami smo del tega sistema in že nekaj časa okušamo grekne izkušnje. Vendari pa s takim odločanjem in načinom politike požarnega varstva in reševanja v železarni in občini v naši enoti Poklicne gasilske in reševalne službe nismo zadovoljni.

Ne bomo naštevali, zakaj gasilci dežuramo noč in dan, in kaj vse moramo početi. Povejmo pa, da smo tu ne le zaradi dela v železarni, temveč tudi zaradi vseh drugih nevarnosti v železarni in izven nje. Že nekaj časa delujemo v okrnjeni sestavi in se sprašujemo, kaj pomeni to novo okrnjeno delovanje. Z veliko moko smo se dogovorili za delovstvo štirih gasilcev na izmeni s tem, da smo prevzeli še druga dežurstva in dela.

V železarni nam ocitajo, da se nam povečuje delo v ostalem delu občine, na to sedaj pozabljam. Počabljam, da železarni ni mogče zapreti v enem mesecu, da bo še vedno dosti ljudi delalo in da precej nevarnosti ostane. Za

to se odgovorni v občini ne zmemijo. Poleg tega pa še pozabljam, da se bližajo prazniki, ko se počeva promet, tu je kuralna sezona, gozdovi in travniki so še vedno brez snega, pozabljam na delavce v mestnih središčih - stolpnici ter vaseh in pozabljam, da smo gasilci v nočnem času pri raznih akcijah osamljeni. Izkušnje nam povedo, da je zelo težko priklicati razno drugo pomoč v nočnem in prazničnem času.

Ne predstavljamo pa si tudi praktičnega učinka varčevanja takega zmanjševanja. Nismo služba, ki bi ustvarjala dobiček - pomeni, da tudi izgube ne ustvarjamo. Samo zato, da lahko marsikateremu nevarnosti pomagamo, da zavarujemo, kar je našega pred uničenjem.

Prisilni dopust je plačan 75 odstotno. Gasilec, ki bi dela, bi delal le še za 25 odstotkov svoje plače (to pa je 3.000 za gasilca za vse stroške za mesec). Za takoj cenou gasilca in reševalca ne bomo dobili nikjer. Sprašujemo se, ali je to upravičeno. Z našega stališča gotovo ni.

Odgovorimo v železarni in občini opozarjam na prehitre in nespametne odločitve. Obveščeni so, o stanju, za katerega so se odločili v železarni in zato jih pozivamo k odgovornosti za danes in jutri.

Opozarjam jih, naj prevzamejo vso odgovornost za morebitno neučinkovito akcijo - gašenja ali reševanja in za vse ostale posledice. Ni nam prav, da tako ravnajo z nami, ki pravzaprav sami sebi ne pomenujmo nič, smo pa zaradi drugih in načina življenga. Nekateri pozabljam, da bodo lahko prav oni prvi potrebovali pomoč...!

Gasilci
Poklicne gasilske in reševalne službe Jesenice

Kondi Pižorn, Severjev nagrajenec

NAJBOLJ ISKANI IGRALEC

Severjeva nagrada je priznanje, ki si ga pri nas igralec - poklicni ali amaterski - prav gotovo najbolj želi. Dobijo ga le najboljši. Med dobitnike nagrad z imenom igralca Staneta Severja, se je zdaj vpisal tudi Kondi Pižorn, doma iz Preddvora. Pa bi bilo skoraj bolje reči, da je doma na odrih, na ljubiteljskih odrih, predvsem kranjskih in zadnje čase tudi kje drugje. Kajti tako razgrabiljenega igralca bi težko še kje našli.

Na podelitvi Severjevih nagrad je bila dvorana Loškega odras nabito polna, vse so prisli ploskati Severjevim grajenecem, tudi vam. Kako vam je bilo v tej vlogi?

"Prejemati priznanje res ni igranje. Sicer zares rad nastopam pred velikim avditorijem, sijajen občutek je, če igras na primer za dvorano s petsto ljudmi. Igral pa sem tudi za tri obiskovalce, vsaj povedali so mi, da jih je samo toliko. Zelo slabo namreč vidim, na odru pa nositi očala res ni navada. Zato dobro vidim le soigralce, dvorane pa ne. Pač pa dobro občutim odzivanje občinstva, vem, da se zavaba ali dolgočasi, 'slišim' napetost, ki jo predstava ustvarja v gledališču, in takrat vem, da je igra dobra."

Nastopate na amaterskem odru, toda tudi v družbi s poklicnimi igralci. So to novi drugačni časi za amaterski teater?

"Amaterski teater? Res se je treba vprašati, ali je pet, šest premier v sezoni še mogoče imenovati amaterski teater. Imel sem že sezono s šestimi premierami in 17 ponovitvami predstav - tega v poklicnih teatribi že ne delajo. Ob priložnosti sem to omenil Boris Cavarazzi, kot igralec mi je nekakšen vzor, je rekel, da je to norma."

Takšen tempo je pred leti vedno veljal za Gledališče čez cesto, kjer ste bili takorečo "hišni



zato mi ni žal. Sicer pa - vse je še mogoče. Toda tudi amaterski igralec je biti lepo. Vedno sem vesel tega, da sem iskan kot amaterski igralec."

Najbolj razgrabiljen amaterski igralec - pomeni to, da ste tako dober igralec?

"Biti dober je skoraj premašljivo. Narediti največ iz svoje vloge, da to začuti tudi soigralci, da predstava stopi na višjo ravni - to je tisto pravo. Zdaj že vem, da se ne bom več držal matičnega gledališča, ene skupine.

"Trenutno igrat v predstavah Mars, Norec in nuna, Kvarstofobična komedija, da o vajah za prihodnje predstave ne govorim. Veselim pa se že tistih predstav, ki jih še ne poznam."

Katere predstave se vedno radi spominjate?

"Rad se spominjam Jesihove Afrike, še posebej zato, ker je v rokah Iztoka Alidiča nastala si-jajna predstava, spominjam se Emigrantov in drugih. Nekdanje predstave so kot bivše ljubezni. Vse imajo v spominu, toda šteje le najnovejša, sveža."

Je morda kaj prihodnosti v takem gledališču dogajanje - da se "mešajo" poklicni in amaterski igralci?

"Za sedaj še ni takšne prihodnosti. Še vedno velja, da je poklicni igralec umetnik, amater pa je amater. Ko pa ne bo več teh pregraj in bo umetnik vsakdo, ki zna delati resno,

• Lea Mencinger, Foto: Jure Cigler

KOLEDVA 90

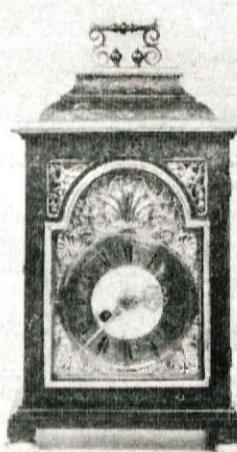
Kropa - Kroparski moški zbor je v zadnjih dveh desetletjih s Koledvami pripomogel, da so oživeli spomini na čase, ko so okrog novega leta po naši deželi rajali koledniki. Program za koncert koledniških pesmi so pod vodstvom dirigenta Egija Gašperšiča so pripravili za ta konec leta.

Koledva 90 bo v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri v Kropi. V prvem delu koncerta bosta solista Zlata Ognjanovič in Dragiša Ognjanovič prepevala kolednice iz Kropi in Kamne Gorice, spremjal ju bo Godalni kvartet iz Slovenske filharmonije. Glasbenikom se bo pridružil še domači moški pevski zbor pri skupni izvedbi kolednic iz različnih slovenskih pokrajin. - Ob tej priložnosti je izšla tudi pesmarica Zbirka kolednic iz Kropi in Kamne Gorice z naslovom Preč je zdej to staro leto.

Razstava v Narodnem muzeju

URE SKOZI STOLETJA

Ljubljana - V razstavnih prostorih Narodnega muzeja je odprta antološka razstava Ure skozi stoletja. Na razstavi je več kot 180 ur stilno razvrščenih od renesančnega do secesijskega obdobja, od 16. do začetka 20. stoletja. Posebno mesto imajo ure označene z imeni urarskih mojstrov, ki so delali v naših krajih. Njihova imena - več kot tristo - s pomočniki in vajenci so objavljena v spremnem katalogu. Za razstavo je Narodni muzej svojo bogato zbirko ur dopolnil tudi z urami nekaterih slovenskih in hrvaških muzejev ter zasebnih zbirk. - Na slike: Tabernaklja ura ljubljanskega urarja B. Hoffmana iz leta 1724, Loški muzej Škofja Loka.



PORTRETI MLADIH

V zbirki Aleph je pred kratkim izšla knjiga portretov mlade književne generacije osemdesetih let z naslovom Začasno bivališče. V obliki intervjujev je predstavljen sedemnajst mladih književnih ustvarjalcev, pesnikov in pisateljev skozi oči prav tako mladih spraševalcev oziroma predstavljalcev.

Če se kdo med predstavljenimi ne najde, to seveda še ne potmeni, da ni mlad ali da ni ustvarjalec v vzponu na slovenskem književnem nebnu. Kajti v knjigi bi zmanjšali nekatere znane in seveda tudi pomembna imena mlade književne generacije, kot so Maja Haderlap, Stefan Remic in drugi. Knjigo bi zato prav lahko sestavljal šopek povsem drugih imen. Toda zamisel - zbrati v knjigi portrete določenega števila mladih ustvarjalcev - se pač nekje začne in nekje neha in pri tem imajo uredniki, v tem primeru je bila to Lela B. Njatin svojo besedo. • L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je na ogled razstava France Prešeren - ljubezen, jezik, domovina. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar Rok Zelenko in oblikovalka keramike Lea Beretič - Zelenko.

V Prešernovem gledališču bodo 31. decembra, ob 19.30 uprizori li E. Albeeja Kdo se boji Virginije Woolf - za izven.

V Cafe galeriji Pungart odpirajo v ponedeljek, 24. decembra, razstavo slik v airbrush tehniki avtorjev Uroša Bizjaka in Tomaža Sedeja.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja Zvonka Čoha. V Kosovi graščini razstavlja tudi Jernej Ručičaj - unikatne ročno tkane izdelke.

V razstavnem salonu Dolik je odprtā skupinska razstava likovnih del članov likovne sekcije Relik Trbovlje.

VRBA, DOSLOVČE - Prešernova in Finžgarjeva hiša sta zaprte do 1. februarja 1991.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je odprta novoletna prodajna razstava likovnih del.

V fotogaleriji Pasaža odpirajo danes, v petek, ob 18. uri klubsko razstavo črnobelih fotografij. Predvajanje barvnih diapozitivov in podelitev priznanj pa bo ob 18.30 v dvorani knjižnice A.T. Linharta.

BLED - V petek, 21. decembra, ob 20. uri bo v Festivalni dvorani koncert Slovenskega oktetra.

KROPA - V Bertoncljevi sobi Kovaškega muzeja Kropa je odprta novoletna prodajna razstava del akad. slikarja Kamila Legata.

ŠKOFJA LOKA - Danes, v petek, ob 19. uri odpirajo v Groharjevi galeriji razstavo članov Združenja umetnikov Škofja Loka.

ZKO Škofja Loka prireja v gostilni Homan v nedeljo, 23. decembra, ob 20. uri Božični večer z oktetom Jelovica. Program povezuje Jože Logar. Rezervacije sprejemata ZKO Škofja Loka.

V galeriji ZKO - Knjižnica so na ogled slike Vojka Svetine. V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. slikar in grafik Črtomir Frelih.

V galeriji Fara razstavlja akad. slikar Domen Slana.

Zbirke Loškega muzeja so odprte samo ob sobotah in nedeljah ob 9. do 17. ure.

ŽELEZNIKI - V galeriji Iskra Železniki razstavljajo člani likovne skupine Iskra Železniki.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB so na ogled fotografije podvodnega sveta avtorja Franca Golteza.

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ IN DIAPPOSITOV

Škofja Loka - V prostorih Loškega odras bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli 9. občinsko razstavo fotografij in diapozitivov. Na prireditvi, ki jo organizira ZKO Škofja Loka in Foto klub LTH Škofja Loka sodelujejo štirje foto klubi iz Škofjeloške občine.

Fotofilmska dejavnost pri ZKO Škofja Loka sega tja v sedemdeseta leta in je povezana z mednarodnim mojstrovstvom fotografije Vlastjo Simoničem in njegovim dejavnostjo na OŠ Ivan Tavčar Gojenja vas. Prvi klub je bil ustanovljen leta 1971, kasneje pa jih je sledilo še več klubov: zadnji - Foto klub Anton Ažbe je nastal pred petimi leti, tako da je zdaj pet klubov. Na razstavi, ki bo odprtja do konca januarja 1991, bo predstavljenih okoli 50 fotografij, na otvritvi pa tudi okoli 160 diapozitivov. Podelili bodo tudi nagrade za posamezne fotografije in za kolekcije.



Kranj - V novi, komaj pol leta odprti galeriji Bevisa, so te dni znova pripravili zanimivo razstavo. Na ogled in naprodaj so najnovejši akvareli akademškega slikarja Franceta Slane. Na otvoritvi minuli teden je slikarjeva dela, ki vsekakor sodijo v sam vrh slovenske likovne ustvarjalnosti, predstavil dr. Nace Šumi, dober poznavalec Slanovaga slikarstva in pisek teksta v monografiji o Slanovih akvarelih. Razstava bo odprta do sredine februarja. - L. M. - Foto: Mirko Kunšić

Novo v kinu

DUH

Glavne vloge: Patrick Swayze, Demi Moore, Whoopi Goldberg, režija: Jerry Zucker, glasba: Maurice Jarre

Duh je poleg Čednega dekleta absolutni zmagovalec po obisku gledalcev v drugi polovici leta. Žanrsko bi ga lahko uvrstili med »nadnaravne melodramy« in je prvi samostojni (pa tudi resni) film Jerryja Zuckerja, ki je doslej svoje filme snemal v okviru znane skupine ZAZ (Zucker, Abrahams, Zucker), ki jih poznamo po zelo uspešnih komedijskih tipa Ali je pilot v letalu, Top secret, Gola pištola...

Zgodba govori o mlademu paru (P. Swayze in D. Moore), tako lepem, srečnem in popolnem, da se jima nekaj preprosto mora zgoditi. Tako Patrick Swayze »doživi«, da ga že na začetku filma ustreljati ulični ropar in postane duh. Obupano si želi vrniti se iz onostranstva k svoji najdražji, ki ga ne vidi, ne sliši, zgolj čuti. Pošrednik med komuniciranjem izgubljenih ljubimcev tako postane spiritualist Whoopi Goldberg, ki za nameček poskrbi še za nekaj iskrivih komičnih situacij. Prepletanje melodramskih nadrealističnih in komičnih elementov je skozi ves film nenavadno uspela kombinacija, vse skupaj temelji na preprostem, a originalnem zpletu, ki gledalcu obvezno »potegne« v zgodbo.

Za konec še poslastica: Jugoslavija (Slovenija) je ena prvih držav po ZDA in Kanadi, kjer se film predvaja v rednem kino sporednu.

Lepo se boste zabavali, pa še kakšna solzica se vam zna utriniti. Film bo na sporednu v kinu Center od 24. 12. - 2. 1. 1991.

Dr. Janko Prunk predstavil svojo knjigo "Nova slovenska samozavest"

Sedaj smo zreli za samostojnost

Slovenski zgodovinar in politolog dr. Janko Prunk je pravi čas izdal svojo knjigo Nova slovenska samozavest. V ponedeljek jo je na povabilo političnih strank kranjske občine predstavljal v Kranju.



Kranj, 17. decembra - Zamil sel o knjigi je dozorela letos spomladji, po volitvah. Dr. Janko Prunk, zgodovinar in politolog, znanstveni svetnik Instituta za novejšo zgodovino in redni profesor Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze v Ljubljani, je rojevanje nove slovenske samozavesti predstavil skozi pogovore s slovenskimi političnimi prvaki, ki so nosili velik del bremena slovenske politične pomlad in gradivte slovenske državnosti. Ni jih spraševal kot časnikar, ampak kot znanstvenik, zgodovinar. Na njegova vprašanja so pismeno odgovarjali dr. Lev Kreft, voditelji sedanje Liberalnodemokratske stranke Gregor Golobič, Miha Kovač, Pavle Gantar, Mile Šetinc in Janez Kopač, dr. Andrej Capuder, Marjan Podobnik, dr. Dimitrij Rupel, dr. Leo Šešerko, dr. Jože Pučnik, Borut Šuklje, Vitomir Gros, dr. France Bučar, Lojze Peterle, Milan Kučan in dr. Janez Drnovšek. Knjiga, pri izidu je pomagal Cimos iz Kopra, pa se začenja z avtorjevim esejem, ki se zaključuje z mislimi: Danes se morejo Slovenci začasati le na svojo enotnost in solidarnost ter se hrabriti z vero in upanjem, kot ga je pred šestdesetimi leti oznanjal časopis Slovenc, da slovenskega naroda niso ohranili meči, ampak trdna vera v ljudsko pravdo, v končno zmago pravice nad krivico. In zakaj more danes slovenski družboslovec verjeti v uspeh osamosvojitve Slovenije, bodisi s plebiscitem ali kako drugače? Zato ker je osamosvojitev slovenskega naroda in njegove države prirodna legitimna potreba in pravica tega naroda, v skladu z razvojno črto evropske civilizacije in ni nikomur v škodo.

Dr. Janko Prunk je na ponedeljkovi predstavljiv svoje knjige dejal, da so bile volitve temkovane med Slovenci, danes pa je čas združevanja sil. Po osamosvojiti bo za politične boje še dovolj časa. V osamosvojeni Sloveniji bo politično življenje bolj normalno, saj se nihče ne bo imel pravice vezati na tujo silo, bodisi na tujem ali v Beogradu. Omenil je izjavi dveh pomembnih Slovencev: Rudija Selige, da je osamosvojitev Slovenije tudi moralno vprašanje, in Milana Kučana, da je to dejanie logičen zaključek vsega, kar smo počeli zadnjih tri leta. Strah pred germanizacijo, je dejal dr. Prunk, nas je vedno znova in znova gnal v Jugoslavijo, saj se v nej bratski narodi vendar ne bodo kregali med seboj. Vsa leta smo si dopovedovali, da nismo sposobni za samostojno življenje. Realnih možnosti resa v zgodovini ni bilo veliko, pa tudi prema dolgočini smo bili, da bi dosegli vsaj večjo avtonomijo. Sedaj pa to priložnost imamo, smo zrel narod s pravico do svoje države, in osvobojeni strahu, da bi kdo posegel po nas in bi nas moral Jugoslavijo varovati, je dejal dr. Janko Prunk. ● J. Košnjek, slika K. Premru

Neodvisnost in Svobodni sindikati spet skupaj pred skupščino

Zoper državni poseg v plače

Ljubljana, 18. decembra - Ravnikovi svobodni sindikati in Tomšičeva Neodvisnost že drugič iščejo stične točke, ko naj bi zaščitili interese delancev pred zakonodajalcem. Tokrat sta bila na skupnem rešetu zakona o omejevanju plač in o zajamčenem osebnem dohodku.

»Sindikalni uniji«, kakor je projektno druženje sicer konkurenčnih sindikatov poimenovala javnost, se je tokrat pridružil tudi predsednik sindikata nezaposlenih Andrej Magajna, medtem ko Plohljovih predstavnikov ni bilo za skupno mizo. Vsi trije sindikati so hitro našli skupni jezik o obeh zakonih, ta stališča pa bodo branili pred poslanci skupščinskih zborov. O zakonu o izplačevanju osebnih dohodkov, ki je le nekakšno republiško nadomestilo za Markovičev intervencijski zakon, so si bili edini, da se država ne sme več vmešavati v plače, medtem ko so vsi drugi produkcijski dejavniki prepričeni tržnim razmeram. Namesto zakona o izplačevanju osebnih dohodkov predlagajo sprejetje zakona o uresničevanju kolektivnih pogodb. Na področju delitve naj se po mnenju sindikatov uveljavijo sprejetje kolektivne pogodbe in naj se nadaljuje sprejemjanje splošne kolektivne pogodbe za družbene dejavnosti in posamezne panoge. Dokler pa teh se ní, naj se rast plač v družbenih dejavnostih veže na rast OD v gospodarstvu. Sindikati tudi dokazujo, da ne drži obet zakonodajalcu, češ da se po sprejetju zakona realne plače ne bodo zmanjšale, izračuni namreč napovedujejo še 6-odstoten padec.

K zakonu o zajamčenem osebnem dohodku so imeli najprej pripombo o spornosti njegovega naziva, saj so nanj vezani še drugi prejemki, denimo nadomestilo za čas brezposelnosti. Treba je ločiti med najnižjim (ekonomska cena dela) in zajamčenim (spodnja meja državljanovega preživetja) dohodkom, slednja je povsem socialna ekonomija, ki naj je ne bi določalo drugo kot le košarica življenjskih stroškov. Pri oblikovanju potrošne košarice pa sindikati terjajo, da so zraven. ● D. Z. Žlebir

Jožica Puhar, republiška sekretarka za delo

Ljudem dajmo delo ali jih vsaj obdržimo v delovni kondiciji

Delo ne zagotavlja več socialne varnosti. Ne samo zato, ker so ponekod plače tako nizke, da z njimi ni mogoče preživeti, temveč tudi zato, ker pravica do dela tudi ni več trajna. V to nas prepričujejo stečaji z delavci na cesti, liste tehnoloških presežkov, kopica podzaposlenih, ki se utegnejo vsak čas znajti na cesti, pa seveda politiki, ki še za nekaj naslednjih let napovedujejo znoj in solze, zla slutnja tistih z iztekajočo se delovno dobo, ki množično navaljujejo na pokojninske skrade ali pa jih k temu z različnimi polresničnimi napovedmi silijo v samih tovarnah, navsezadnje tudi zakonodaja, ki nič več ne ščiti delavca in njegovega delovnega mesta kot kočevskega medveda, pač pa njegovemu delodajalcu daje v roke škarje in platno. O tem sva se z Jožico Puhar pogovarjali še spomladji, ko je bila namestnica republiškega sekretarja za delo. Kako pa so videti stvari zdaj, ko je ministrica?

Ko sva se pogovarjali nazadnje, ste bili še na precej manj izpostavljenem namestniškem položaju. S kakšnimi občutki ste sprejeli ministrski stolček, glede na črnogledje napovedi, o katerih je bila med nama beseda že pred pol leta?

»Ne odzvati se za sodelovanje za delo v vladi, ki sem mu bila poprej kot namestnik blizu in sem poznašla mehanizme za obvladovanje teh problemov, bi pomenilo umik s položaja. V teh okoliščinah ne bi mogla odkloniti, čeprav sem vedela, da je stanje resno, problemov pa cela vrsta.«

Zdaj slabo kaže: brez dela je 52.000 ljudi, prihodnje leto se bo njihovo steklo podvojilo, črna variante govorita celo o 150.000 nezaposlenih. Kaj prerojkujete v vašem ministrstvu?

»Nočemo ničesar prerojkovati, naše napovedi temeljijo na hipotetičnih izračunih. Ko smo pripravljali zakon o delovnih razmerjih, smo napravili izračun sproščanja verjetnega števila podzaposlenih v velikih sistemih in prišli do stekilke 114 tisoč brezposelnih, vendar je pri tem vedno treba gledati uresničitev določenega pojava pod določenimi pogoji. Ker pa predvidevamo, da bo ob sproščanju presežnih delavcev in rasti brezposelnosti nastajalo tudi novo delo, kar je treba po vseh možnih kanalih tudi spodbujati (od države, mimo podjetij do posameznikov), potem v tem procesu hkrati lahko pride do sproščanja ljudi in stopanje na tržišče dela, na drugi pa do vstopanja na nova delovna mesta. Po tej logiki do črne variante ne more priti, oziroma bomo delali, da do nje ne pride. Pomemben je aktiven pristop države in na samem tržišču dela bomo intervenirali na tak način, da bomo ljudi obdržali v delovni kondiciji, da bodo pridobili znanje, se usmerjali na nove programe in hkrati bomo pospeševali nastajanje novega dela. Vanj se bodo usmerjali tako imenovani presežni delavci. To je tako imenovana aktivna politika zaposlovanja, ki jo vodimo neposredno prek resorja. Vse ostalo novo delo nastaja ob stimulaciji razvojne, kreditno-monetaryne, davčne politike.«

Struktura že zdaj nezaposlenih kaže, da so najbolj ogroženi pri iskalci zaposlite, mladi iz šol. Kaj bo s temi?

»Ocenjujemo, da je treba mladim ljudem, ki prihajajo v delovni kontinent, čimprej priskrbeti delo, zaposlitve, delovno angažiranost. Ne razmišljamo namreč o kakih materialnih dajatvah kar tako, pač pa o naslednjem: sofinanciranju pripravnštva za tiste, ki imajo neko izobrazbo s teoretičnim znanjem; že naslednje leto mimo uvesti sistem subvencij za sprejemanje na delo takih iskalcev prve zaposlitve, ki



državo. Ta nosi delež takojšnjih finančnih obveznosti za zagotavljanje materialne varnosti teh ljudi in dodatnih zagonskih in intervencijskih sredstev za zagotavljanje novega dela in vključevanje v nove programe.«

Zakon daje velika pooblastila vodilnim pri odpisovanju zaposlenih, Bo nad odprti kak nadzor, glede na to, da odpuščeni potem padejo pod pristojnost države in bremenijo tudi njene sklade?

»Mislim, da je o zakonu v delovnem razmerju vgrajenih precej kontrolnih mehanizmov. Po eni strani je povečanje pooblastil poslovodnih delavcev povezano tudi z večjo odgovornostjo. Zakon jim daje pooblastila, da hitro reagirajo, to pa jih zavezuje tudi k najbolj racionalnim, pravno pravilnim rešitvam. Pripraviti morajo program presežkov, pri tem pa morajo sodelovati tudi predstavniki delavcev in sindikatov, tako da je vzpostavljena socialna kontrola. Ni sicer rečeno, da se ob neustreznih kadrovskih rešitvah tudi na poslovodnih mestih ne bi mogle dogoditi šikanje, česar se ljudje najbolj bojijo, toda vključena je možnost pravnega varstva (možnost pritožbe, razreševanje na sodišču), močnejše pa bi kazalo aktivirati tudi inšpekcijske službe, kjer smo zdaj precej šibki. Sicer pa menim, da do takih šikan ne bo prihajalo množično, saj se bo neustrezeno ravnanje poslovodnih ljudi pri odpuščanju delavcev lahko prav hitro maščevalo. Kadri so malo mobilni in če jih bo delodajalec prenaglijen odpustil, jih v določenem razvojnem trenutku, ko jih bo spet potreboval, ne bo več dobil. Vek njegovega poslovodenja pa bo v takih okoliščinah zelo kratek.«

Ob uveljavljanju tržišča delovne sile, kakšnega poznajo tržne ekonome, ne moremo mimo socialnih programov države, kar imajo drugod tudi sijajno urejanje določil novega zakona o delovnih razmerjih?

»Resor je imel ambicijo uresničevati vladno politiko, ki ima na tem področju cilj razbremenitev in prestrukturiranje gospodarskih subjektov v smislu večje gibljivosti in konkurenčnosti na tujih tržiščih. Naše gospodarstvo ima številne podzaposlene delavce, ki se kasneje izkažejo kot presežni delavci, kar je veliko breme, saj je proizvodnja draga, produktivnost nizka, niso privlačni za tuje vlagatelje. Hitreje sproščati presežne delavce pomeni približati se rešitvam, ki jih imajo v tržnih ekonominah, upoštevati pri tem določbe mednarodnih konvencij, če hočemo biti vzporedljivi za takojšnje tržne ekonome. S tem delamo korak naprej pri usposabljanju našega gospodarstva za tržišče. Logično je, da del rizika in bremena prelagamo na

selnosti ima le tisti, ki je ostal brez dela brez svoje volje, želje ali krivde. Po spremenjenem zakonu ima pravico do 60-odstotnega nadomestila povprečja svojega osebnega dohodka v zadnjih treh mesecih dela. Te pravice so individualne. Ne more pa biti nadomestilo nižje od 80-odstotnega zneska, ki še zagotavlja materialno varnost, določen v republiki Sloveniji.«

Za vladni socialni program je potreben tudi denar. Bo ob tokovih brezposelnosti, ki jih napovedujete, in ob sedanji prispevni stopnji za ta namen sredstev dovolj ali mislite nemara še na kak drug vir?

»Trenutno niso predvideni, vendar bodo najbrž potrebna tudi sredstva iz intervencijskih virov. Za zaposlovanje bo poslej en sam prispevek, enak za delavca in delodajalca, ne več dve prispevni stopnji. Dodatne intervencije pa bodo še iz proračuna, v primeru pokrivanja primanjkljaja.«

Slišati je tudi o morebitnih mednarodnih posojilih za ta namen.

»Republika kandidira pri mednarodni banki za ustrezna posojila, ki bi omogočila odpiranje novih delovnih mest, pojavljajo pa se tudi z drugimi monetarnimi organizacijami, vendar tudi vlagatelji neradi finančirajo čiste socialne programe. Zato moramo v tem primeru predlagati aktivne programe.«

Kaj v aktivni politiki zaposlovanja pomenijo javna dela?

»Gre za zagotavljanje dela ljudem, čeravno ni sklenjeno delovno razmerje, pač zato, da nekaj koristnega počno, da križem rok ne čakajo na zaposlitve. Ob tem se jim krepijo delovne afinitete, morda se še za kaj usposoblijo. Izkušno imamo pri javnih delih iz Celja, kjer urejajo vrtec, veliko ljudi je angažiranih pri odpravljanju posledic poplav v Šaleski in Savinjski dolini, nekaj pri projektu revitalizacije Negovskega gradu, tudi na Vrhniki se nečeza lotevajo.«

Tudi upokojevanje sodi v vaš resor. Najbrž niste zainteresirani, da se ljudje tako brez glavo upokojujejo, saj se že nevarno rušijo razmerja med aktivnimi in upokojenim delom prebivalstva?

»Škarje se zapirajo in razmerje med aktivnimi in upokojenimi se približuje nevzdrženemu. Nad takimi pojavi v vladni kajpak ni nobenega navdušenja, nasprotno. Bili bi celo zelo zainteresirani, da bi lahko take pojave bolj obvladovali. Predčasne upokojitve in upokojevanje delavcev - tehnoloških presežkov, smo v čladi vselej razumeли kot možnost, ki je dana selektivno tistim kadrom, ki so izčrpali, ki ne morejo več veliko storiti na delovnem mestu,

ki jim ni dana nobena druga perspektiva. Nismo si pa predstavljali, da bodo ljudje kar množično drli v pokoj. Je pa rezultat negotovosti, pritiskev, veliko je tudi dezinformacij, kaj se pripravlja na področju pokojninske zakonodaje, ki smo jih sicer ovrgli, toda dokler v javnosti ne pridevamo z jasnimi predlogi zakona, bo nezaupanje ostalo.● D. Z. Žlebir

Slovenija moja država

Milan Kučan, dr. France Bučar in Lojze Peterle z domačimi in tujimi novinarji

Sprejemljiva samo konfederalna Jugoslavija

Kakršenkoli "remont" sedanje Jugoslavije ali vzpostavitev nekakšne sodobne federacije, ki jo predlaga državno predsedstvo na predlog dr. Jovića in bi bila še bolj centralistična država, za Slovenijo (in tudi za Hrvaško) nista sprejemljiva. Slovensko bivanje v Jugoslaviji je možno le, če bo dogovorjena kot konfederacija, so dejali slovenski voditelji Milan Kučan, dr. France Bučar in Lojze Peterle.

Ljubljana, 18. decembra - Novinarska konferenca v tiskovnem sredu Cankarjevega doma v Ljubljani je bila izredno dobro obiskana. Milan Kučan, dr. France Bučar in Lojze Peterle so prišli na srečanje s časnikarji, neposredno iz Zagreba (v slovenski delegaciji je bil še Mile Šetinc), kjer so se sešli s hrvaškim vodstvom. Slovenski politični vrh je za jutri, 22. decembra, povabljen na sejo hrvaškega sabora, ki bo sprejet novo hrvaško ustavo, Slovenci pa so hrvaško vodstvo povabili v nedeljo v Ljubljano, da bi pobliže spremljali na plebiscit za samostojno in neodvisno Slovenijo.

Kaj ste se pogovarjali v Zagrebu, je bilo prvo vprašanje tistem slovenskim vodilnim politikom. Milan Kučan je povedal, da so se pogovarjali o zadevah, ki jih je imela na dnevnem redu sredina seja zveznega zboru zvezne skupščine: slovenski plebiscit in varnostno politične razmere v Jugoslaviji. Dejal je, da je odločitev dr. Franceta Bučarja, da ne gre na to sejo, pravilna, saj zvezni zbor nima pristojnosti razpravljati o tem vprašanju, še manj pa sklepati. Vse, kar lahko stori, je ugotovitev, da v sedanjih okvirnih krize ni mogoče rešiti in da je treba sprejeti nov dogovor oziroma ugotoviti, ali je toliko zaupanja, da bi se sploh lahko začeli pogovarjati. Če tega ne bo, Slovenija in Hrvaška pri novem dogovarjanju ne bosta sodelovali. Dr. France Bučar je dodal, da bo konec meseca pretekel mandat zvezni skupščini. Zvezni zbor si ga je sicer sam podaljšal, vendar dvodomnosti ni več, saj je bila kosovska skupščina ukinjena. Če skupščina ne deluje več, je vprašljiva tudi funkcija zveznega izvršnega sveta, ki ima lahko le admini-

Odnosi s Srbijo

Milan Kučan: "Rezultate srbskih volitev je treba priznati. V tej republiki se je politično prizorišče sicer spremeni, vendar je zmagala politika, ki zagovarja federalno konцепциjo Jugoslavije. Naša ponudba za pogovore je stara že poldrugo leto. Mi ne želimo od pogovorov. Seveda je to sedaj odvisno od druge strani. Pobude za pogovore dajeta tudi skupščina in vlad Slovenia."

Dr. France Bučar: "Vsi v Jugoslaviji se strinjam, da takšna država ne more več obstajati. Seveda pa je vprašanje, kakšno državo si kdo želi."

Lojze Peterle: "Srbija je šla pri osamosvajanju najdlje. Mislim, da bi bili ravno z njo pogovori najbolj potrebni."

Nespremenjene meje

Milan Kučan: "Stališče Zahodne Evrope nam je znano, vendar ta del Evrope tudi ve, da bo moral odpreti vrata vzhodnoevropskim državam. Nikakor pa pri plebiscitu ne gre za težnje po spremembah meja. Pravice do samoodločbe nočemo uveljavljati na račun drugih. Zagovarjam tudi nespremenjene meje znotraj Jugoslavije. Slovenija mora najprej suverenost dobiti, da jo bo lahko prenašala tudi na višjo raven. V Jugoslaviji se suverenosti nismo imeli."

Lojze Peterle: "Pojem enotne Jugoslavije zgublja na pomenu. V Evropi je vedno več razumevanja za politične težnje posameznih narodov. Res pa je, da Evropa želi čim prejšnjo razrešitev jugoslovanske krize."

Dr. France Bučar: "Naše priznanje obstoječih meja pomeni tudi upanje, da tudi Zahod priznava sedanje meje."

strativno vlogo. Tudi zvezno vodstvo se zaveda, da je treba nekatere predmete reorganizirati. Pripravlja se posebna deklaracija. Če ne bo sprejemljiva, bomo s Hrvati dali posebno sporocilo. Sploh, je dejal dr. Bučar, dela zvezna administracija tako, da bi se ohranilo sedanje stanje in da

Usoda Markovićeve vlade

Lojze Peterle: "Treba se bo dogovoriti, kaj federalnega bomo še obdržali in kaj bomo financirali. Zadnje čase večina republik odpoveduje financiranje federacije, ki ji grozi finančni polom."

Milan Kučan: "Vprašanje je, kako gleda vladna na reševanje krize. Ona zagovarja večanje svojih pooblastil in sprememb sedanja ustawe. Mi smo proti temu, ker to le ohranja vzroke sedanja krize. Vlada lahko prevzame funkcijo administrativnega upravitelja tistega, za kar bi se dogovorile republike."

bo skupščina partner v dogovarjanju. To pa je v nasprotju s stališčem zveznega predstavnika, da so dogovorni partnerji samo republike.

Je plebiscit odcepitev od Jugoslavije, so bili vprašani Kučan, Peterle in dr. Bučar. Dr. Bučar je dejal, da bo plebiscit samo ugotovitev volje ljudi glede položaja Slovenije. Predviden je 6-mesečni rok odcepitve od sedanja Jugoslavije, kar pa ne pomeni, da se odpovedamo konfederalnemu položaju. Mi ne miniram Jugoslavije kot države, ampak smo zoper takšno, kakršna je danes. Lojze Peterle je rekel, da se s plebiscitem ne bo zgodilo nič nenačavnega, nedemokratičnega. Skupščina bo sprejela ustavne postopke za odklapljanje,

predvsem pa bo šele suverenost Slovenije omogočila enakopravna pogajanja z drugimi v Jugoslaviji. Čaka nas veliko nalog, praktično dnevnih. Najprej bo treba zagotoviti suverenost, potem pa bo prišlo polno mednarodno priznanje. Konec osamosvajanja pa bo pomenila nova slovenska ustava. Milan Kučan je potrdil, da plebiscit ni odcepitev. Če pa dogovori oziroma soglasje ne bo možno, bo pač morala Slovenija živeti imo te skupnosti. ● J. Košnjek

Izjava o plebiscitu

Ko je Društvo slovenskih pisateljev pred dobrim letom zahvalno izvedbo vsejudskega referendumu o suverenosti republike Slovenije, se pri tem vsekakor ni moglo nasloniti niti na izročilo nekdanjih političnih strank na Slovenskem niti na program te-daj edine stranke na oblasti, marveč je ponovno oživljalo pot, ki so jo bili tlakovali Trubar, Vodnik, Prešeren, Levstik, Cankar in vrsta pesnikov in mislecev vse do današnjega časa. Zavrnito je te-daj skupaj z najodličnejšo plejado slovenske kulture blelo misel ilirizma in jugoslovanstva, ki svojim sodobnikom v različnih zgodovinskih prelomih zmeraj dopoveduje isto malodružno »resnicco« o naši maloštevilnosti in svari pred nevarnostmi, ki prezijo na tako imenovane male narode, ko se le-ti postavljajo na lastne noge.

Ko se danes pridružujemo vsem tistim, ki iskreno kličejo na plebiscit, izhajamo iz prepričanja, da je boj, ki so ga bili največji možje minulih časov za priznanje slovenske kulturne samostojnosti, danes, ob tej uri na koncu tisočletja, boj za samostojno in neodvisno slovensko državo.

Današnja volja po izpolnitvi stoletnega stremljenja slovenskega naroda se ne ozira samo po naravnih pravicah narodov do lastne države, ampak se postavlja pred nas tudi kot dolžnost do skupnosti drugih narodov. Prenovljena Evropa bo dom suverenih, državovtornih narodov, nova Evropa že je in bo ogromno, večstoljetno in občutljivo drevo, ki ne bo moglo preživeti, če ne bodo vse veje na njem ozelenele.

Niti svojih pravic niti dolžnosti, ki jih imamo do sosedov in drugih, ne moremo izpolniti v unitarno in centralistično ustrojeni Jugoslaviji, ki tepta pravice posameznikov in narodov. Zato n-kaj tehtati, skodelica na drugi strani, tam, kjer je odgovor »ne« na plebiscitarno vprašanje, je pekel in je konec slovenskega naroda v celoti.

Zato glasujmo,

DA za samostojno in neodvisno Slovenijo,
DA za demokratično, parlamentarno republiko Slovenijo
DA za slovensko državovtorno, ki ne bo uperjena zoper nikogar,
DA za samostojno odločanje o sobivanju z drugimi,
DA za čast in ponos človeka na Slovenskem,
DA za preživetje in razcvet slovenskega naroda,
DA za voljo do življenga!

Imeli smo Knežji kamen, ostala nam je beseda, včasih resda tiha, a zmeraj tvorna, združujoča in kot spodbuda in pesem trajanje. Uporabimo jo zdaj za svoj DA, prelijmo jo v dejanje, s katerim bomo utemeljili svojo neomajno voljo do samoodgovornosti, v dejanje za samostojno državovtorno življenje, ki ga Slovenci do-slej še nismo v celoti skusili, v dejanje torej, ki bo dostojanstveni vrnjeni dar našim potomcem! Za Društvo slovenskih pisateljev Rudi Šeligo, predsednik

Volilna konferenca SDP Radovljica

Lastninjenje ni kraja in razprodaja

Radovljica, 17. decembra - Na pondeljkovi volilni konferenci stranke demokratične prenove Radovljica so med drugim sprejeli programske dopolnitve stranke in za novega predsednika izvolili Vladimira Siliča, direktorja LIP-ovega podjetja Filbo Bohinjska Bistrica, za tajnika Andreja Sodjo, svetovalca za šport, kulturo in raziskovalno dejavnost občine Radovljica, za vodjo poslanskega kluba pa Janka Stuška, pomočnika republiškega sekretarja za ljudsko obrambo.

Na volilni konferenci so podprli pobudo občinskega odbora Socialistične stranke Radovljica, da naj bi vse v občinskem parlamentu zastopane stranke napisale občanom priporočilo, da naj se udeležijo nedeljskega plebiscita in da naj glasujejo za samostojno in neodvisno Slovenijo. Kar zadeva delovanje stranke, so menili, da naj bo odprta za pobude ljudi, ne samo članov SDP, ampak tudi drugih, in da naj bi pobude prenašali iz krajevnih organizacij v poslanski klub, odtod pa v občinsko skupščino. V razpravi so razjasnili nekatere dileme, kako vplivati na odločitev v republiški skupščini: po eni strani prek gorenjskega poslancea Emila Milana Pintarja, po drugi prek občinskega (Demosovega) poslance v zboru občin dr. Avgusta Mencingerja. Stranka ima 350 članov, vendar pa število še ni dokončno, ker prehod članov iz nekdanjih partitskih organizacij v delovnih organizacijah v krajevne organizacije še ni končan.

Stranka demokratične prenove Radovljica se v programske dopolnitve zavzema za medsebojno konkurenco vseh oblik lastnine in zavrača dogmo, da edino zasebna lastnina ustrezza logiki trdne ekonomije. Nasprotuje temu, da bi pri vračanju odvetzno premoženja prejšnjim lastnikom zemljo, naravna bogastva in kulturne spomenike vračali tujcem. Zemljo in gozdove naj bi vračali le državljanom Slovenije, ki se ukvarja s kmetijstvom. Cerkev ne more ponovno postati zemljiški veleposestnik ali velekapitalist. Lastninjenje naj bo takšno, da se ne bo sprevrglo v krajno družbenega in v razprodajo nacionalnega premoženja. Odločno nasprotuje poskusom, da bi zaradi strankarske pripadnosti in uveljavljanja meril politične lojalnosti vladajoči koaliciji razvrednotili delo poslovodnih delavcev. Nasprotujejo tudi takšnemu zakonu o državljanstvu, ki bo delavce iz drugih republik, ki stalno živijo v Sloveniji in so doslej enakopravno ustvarjali in delili usodo s slovenskimi delavci, razglasili za tujce. Od vlade zahtevajo vodenje takšne politike, ki bo podjetja in lastnike kapitala spodbujala k vlaganju v nova delovna mesta. Načelno podpirajo stanovanjsko reformo, vendar zavračajo takšno privatizacijo družbenih stanovanj, ki bi omogočila izgon stanovalcev iz stanovanj, in se zavzemajo za to, da bi v občini ustavilni ustrezni sklad socialnih stanovanj za družine, ki ne bi mogle odkupiti stanovanj ali plačevati ekonomske stanarine. Nasprotujejo tudi potovanju zgodovinskih dejstev o NOB in enačitvi NOB z državljanovo vojno. ● C. Zaplotnik

Partizanska prisega iz leta 1941 in plebiscit 1990

Mislim, da za objavo besedila prisega ne bi mogel najti primernejšega časa, kot je za naš slovenski narod sedaj, pred plebiscitom za samostojnost in neodvisnost. Na Gorenjskem smo to prisego polagali, praviloma skupinsko, od avgusta 1941 do Dražgoške bitke 9. januarja 1942, vsi, ki smo v tistem času prostovoljno vstopili v partizanske vrste. Besedilo prisega je naslednje:

»Jaz, partizan osvobodilne ljudske armade slovenskega naroda, ki se ob boku slavne Delavske-kmečke Rdeče Armeje Sovjetske zvezter vseh ostalih za svobodo se borečih narodov, borim za osvoboditev in združitev slovenskega naroda, za bratstvo in mir med narodi in med ljudmi, za srečnejšo bodočnost delovnega ljudstva.

PRISEGAM

pred svojim narodom in svojimi sobojevniki: da bom oddal vse svoje sile in vse svoje sposobnosti osvobodilni stvari slovenskega naroda, delovnega ljudstva ter vsega naprednega in svobodoljubnega človeštva v sveti vojni proti fašističnim tlačitevjem in barbarom;

da ne bom zapustil partizanskih vrst, v katere sem prostovoljno in zavestno stopil, in ne odložil orožja do popolne zmage nad fašističnimi okupatorji, do popolnega urešenja velikega osvobjodilnega cilja slovenskega naroda.

Prisegam, da bom v boju za te velike osvobodilne cilje s svojo krvjo branil čast in nedotakljivost naše partizanske zastave in nedotakljivost naše partizanske zastave in da bom, če bo potrebno, žrtvovati svoje življenje.

ZA SVOBODO V BOJ!«

Besedilo prisega je dokument iz leta 1941, iz časa, ko je našemu narodu grozilo uničenje. Večina živečih Slovencev tega dokumenta ne pozna. Danes, po skoraj 50 letih, ko nam je znan potek 2. svetovne vojne in dogodkov po njej, bi mogoče marsikdo k besedilu partizanske prisega kaj dal ali kaj odvzel. Prepustimo to preživelim pričam dogodkov, zgodovinarjem in drugim, ki se bodo poklicno lotevali te tematike. Na tem mestu bi rad ugotovil dvoje: prvi - v besedilu pri-

venske krvi je bilo prelite samo v zadnjih dveh svetovnih vojinah!

V 1. svetovni vojni od Šoške fronte pa do Galicije in drugod. V 2. svetovni vojni so partizanski borce, talci in mučeniki po zapori umirali na slovenskih tleh, interniranci po zloglasnih fašističnih in nazističnih taboriščih. Slovenki fantje, mobilizirani v nemško vojsko, pa večinoma na ruski fronti in drugih bojiščih Evrope. Še po končani 2. svetovni vojni je izkravalo na naših tleh na tisoče Slovencev. Skoraj vsaka slovenska družina je dala svoj krvni davek v eni ali drugi generaciji.

V imenu prelite slovenske krvi naj nas plebiscit 1990 združi v eni sami želji po samostojnosti in neodvisnosti slovenskega naroda in svobodnem, ustvarjalnem življenju v lastni državi.

Glas »za« dan od vsakega od nas na tem plebiscitu bo pomemnil, po mojem globokem prečiščanju, tudi najkrajšo pot iz sedanega težkega gospodarskega stanja.

France Kavčič
Škofja Loka



NAPOTNIK
BOROVLJE, Tel.: 9943-4227-2292
 ● KOVINSKI IZDELKI ● VELIKA IZBIRA ORODJA ●
 BARVE ● HIŠNI IN KUHINJSKI STROJI ● ŠPORTNI IZDELKI ●
 ŠTEVILNIKI ● PEČI ● IN VSE, KAR JE V ZVEZI S KOVINO...



ŽELIMO VAM SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN ZDRAVO NOVO LETO. ZAHVALUJEMO SE VAM ZA VAŠE ZAUPANJE LETOS IN ŽELIMO TUDI V LETU 1991 VAŠE ZADOVOLJSTVO.

TV SPORED

PETEK

21. decembra

- 9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Fliper, ameriška naničanka za otroke
9.25 Vojne usode, angleška nadaljevanka
14.30 Video strani
14.40 Svet na zaslonu, ponovitev
15.10 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Pepelka na obisku
18.40 Cirkuska živali, švicarska naničanka
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.02 Zrcalo tedna
20.25 Slovenija - moja država
22.00 Zakon v Los Angelesu, ameriška naničanka
22.45 TV dnevnik
23.10 Sova
Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
Obdobje prilagajanja, ameriški film (čb)
1.25 Video strani

2. program TV Slovenija

- 9.00 Satelitski programi - poskusni prenos
9.55 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 1. teka
11.00 Satelitski programi - poskusni prenos
12.55 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 2. teka
16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
16.30 Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), posnetek iz Kranjske Gore
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio Maribor: Tele M
19.00 Videomeh, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Ex libris: Primorsko vino-gradnštvo in vinarstvo
21.05 Slavnostni koncert ob 125-letnici rojstva Jana Šibeliusa
23.05 Vprašajte ZIS
0.05 Yutel

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična naničanka
10.00 Šolski program, Edukon, kontaktna oddaja
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
13.30 Shakespeare na TV: Macbeth
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV Koledar
16.40 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična naničanka
17.10 Znanstveni razgovori
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Polna hiša, ameriška naničanka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Love, Mary, ameriški film
21.35 Mladost v nasmehu nekega anglela, zabavna oddaja
22.30 TV dnevnik
22.50 Poročila v angleščini
22.55 Ekran brez okvira, oddaja o kulturi
0.25 Poročila

SOBOTA

22. decembra

- 8.25 Video strani
8.35 TV mozaik
8.35 Nemščina
9.00 Muzyčna, angleščina za najmlajše
9.15 Radovedni Taček: Ovca
9.30 Zbis: Muro v živalskem vrstu
9.50 Čebelica Maja: Filip v parti, risana serija
10.15 Tovarišja Petra Grče, nadaljevanka HTV
10.40 Alf, ameriška naničanka
11.05 Zgodbice iz školjke
11.35 Pogledi: Njegovo veličanstvo čevelj
12.30 Naša pesem '90
13.30 Video strani
13.40 Druga godba: Ansambel Vujičić (Madžarska), ponovitev
14.10 Videogodba, ponovitev
14.55 Ciklus filmov Walta Disneyja Darby O'gill v kraljestvu palčkov, ameriški mlađinski film

NEDELJA

23. decembra

- 8.05 Video strani
8.15 Živ žav
9.05 Cirkuske živali, ponovitev švicarske naničanke
9.35 Poročila
9.45 Zgodovina smeha, ponovitev francoske dokumentarne serije
10.40 Mati in sin, avstralska humoristična oddaja
11.10 Prišel čas je 'krog Božiča', oddaja z ansamblom Slovenija in Alpskim kvintetom
11.40 EP video strani
11.45 Kmetijska oddaja TV Sarajevo
12.45 Poročila
13.05 Titanic, ponovitev
14.35 Alternative, poljska nadaljevanka
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.10 Hobson v škripcih, ameriški mlađinski film

- ški film
18.45 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Cvetje v jeseni, TV nadaljevanka
20.55 EPP
21.00 Slovenija - moja država
- TV dnevnik 3, šport, vreme
- Sova
Svet ti?, ameriška humoristična naničanka, Klub paradiž, angleška nadaljevanka
- Video strani

- 18.55 Ali že veste
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrij
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Križkraž
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška naničanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
Notranja preiskava, ameriški film
1.20 Video strani

2. program TV Slovenija

- 8.30 Satelitski programi - poskusni prenos
9.20 Morzine: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (ž), prenos 1. teka
9.55 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (m), prenos 1. teka
11.00 Satelitski programi - poskusni prenos
11.50 Morzine: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (ž), prenos 2. teka
12.25 Kranjska Gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (m), prenos 2. teka
13.15 Satelitski programi - poskusni prenos
15.00 Videonoč, ponovitev
19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice: Nevalda Smith, ameriški film
22.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom ž + m, posnetek iz Kranjske Gore in Morzina
23.30 Yutel
0.25 Satelitski programi - poskusni prenos

1. program HTV

- 8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Vesela sobota, spored za otroke
10.00 Izbor šolskega programa
10.00 Portret znanstvenika: Rene Descartes
10.30 Kaj je film
11.00 Nemščina - Alles gute
11.30 Izbrali smo za vas
13.15 New original wonder woman, ameriški mladinski film
14.50 Mikser M, zabavna oddaja
15.35 TV teden
15.50 En avtor, en film
16.15 Poročila
16.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
16.30 Božič v Čučerju, folklor
17.00 Kralj Patagonije, TV nadaljevanka
17.55 Otroci praznujejo božič, posnetek iz Albert Halla
18.55 Rakuni, risana serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Pogovor tedna
20.15 Častni konzul, angleški film
22.10 TV dnevnik
22.30 Poročila v angleščini
22.35 Hrvatska sakralna umetnost, dokumentarni film
23.35 Fluid, zabavnoglasbena oddaja
0.20 Športna sobota TV Beograd
0.40 Poročila

PONEDELJEK

24. decembra

- 7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenos
9.00 Klub klobuk
11.00 TV mozaik
11.00 Mladinski pevski festival Celje 85: Mladinski pevski zbor iz Bolgarije in dekliški pevski zbor iz Velenja

1. program HTV

- 11.30 Utrij
11.45 Zrcalo tedna
12.00 TV mernik
12.15 Video strani
12.25 Čarovnik iz OZA, ameriški film
13.05 Zdravo, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Spored za otroke in mlade
17.05 Če bi bil Božič vsak dan, risanka
17.30 Božične sanje, pravljica
18.00 Pravljice iz mavrice: Luna gre na pot
18.20 Od obzorja do obzorja, oddaja o knjigah
18.30 Waitapu, TV nadaljevanka
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Božična zgodba, valižanska drama
21.00 Zori noč vesela, božične pesmi sosednjih narodov
22.00 TV dnevnik, vreme
22.25 Osmi dan
23.45 Polnočnica, prenos iz stolnice v Ljubljani
1.00 Pet božičnih
1.15 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Pesem je... Green Town jazz band
20.30 Po sledeh napredka
21.00 Sedma steza, športna oddaja
21.20 Arktični dnevnik, dokumentarna oddaja
22.10 Sova
Alf, ameriška naničanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
23.30 Yutel
0.20 Satelitski programi - poskusni prenos

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Sedmi veter, otroška serija
9.45 Hihitavčki, otroška serija
10.00 Zimski šolski program
10.00 Risanka
10.15 Benji, ameriška naničanka
10.45 Glasbena srečanja v Istri
11.20 Disneyjevi junaki, risanka
11.30 Umetniška dela italijanskih majstrov v Dresdenki galeriji
12.00 Poročila
12.10 Hans Christian Andersen, ameriški film
14.05 Video strani
14.15 Poročila
14.25 TV koledar
14.35 Sedmi veter, otroška serija
14.50 Hihitavčki, otroška serija
15.05 Tihă noč, dokumentarna oddaja
15.45 Podravska svatba, dokumentarni film
16.15 Božični koncert, posnetek
17.15 Številke in črke
17.35 Hrvatska danes
18.20 7 dni v svetu, zunanja politika
18.50 Če bi bil Božič vsak dan, risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Neuresničene sanje, ameriški film
21.35 Christopherjeva božična darila, risanka
22.00 TV dnevnik
22.20 Ray Charles, koncert ob 40-letnici glasbenega delovanja
23.10 Christopherjeva božična darila, risanka
23.30 Yutel

2. program TV Slovenija

- 19.55 Vreme
20.05 Zgodovina Vatikana - Od Petra do Konstantina
20.55 EPP
21.00 Živiljenje v barvah, francoška nadaljevanka
22.00 TV dnevnik
22.20 Ray Charles, koncert ob 40-letnici glasbenega delovanja
23.10 Sova
Policiji oddelek, ameriška naničanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
Zimski pozdrav z Dunaja, avstrijski kratki film
0.50 Video strani

TOREK

25. decembra

- 7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenos
9.00 Klub klobuk
11.00 Polnočnica
11.55 Rim: Urbi et orbi, božična poslanica in pozdrav papeža Janeza Pavla II., prenos s trga Sv. Petra
12.30 Božične pesmi ... in na zemlji mir ljudem...
13.00 Video strani
13.10 Koncert iz Postojnske jame: Simfonični orkester RTV igra Gershwin
14.15 Magnificat
19.30 TV dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Cary Grant, angleški dokumentarni film
21.00 Škofova soprona, ameriški film (čb)
22.45 Yutel

POPESTRITE PRAZNIKE Z OGLEDOM NAJVEČJE LETOŠNJE FILMSKE USPEŠNICE ameriške »nadnaravne melodrame«

DUH (Goust)

Režija: Jerry Zucker
Igra: Patrick Swayze, Demi Moore, Whoopi Goldberg
Na sporedu: kino Center Kranj od 24. 12. - 2. 1. 1991
kino Železar Jesenice od 3. - 9. 1. 1991

ŽELIMO VAM VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1991!

Kino Kranj

1. program HTV

- 9.45 Poročila
9.50 TV koledar
10.00 Dobro jutro, spored za otroke
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Poročila
13.05 Daktari, ameriška naničanka
13.55 Živeti skupaj, izobraževalna oddaja
14.25 TV družinski magazin
16.45 Spencerjeva gora, ameriški film
18.45 Ewoksi, risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert orkestra Zagrebške filharmonije, prenos iz cerkve Sv. Križa v Sigetu
21.15 Pogovor s kardinalom Franjom Kuharićem
22.15 TV dnevnik
22.40 Priče zgodovine, nizozemska dokumentarna serija
23.45 Športni pregled TV Novi Sad
0.15 Poročila

2. program TV Slovenija

TOREK

25. decembra

- 7.50 Video strani

- 8.00 Satelitski programi - poskusni prenos

- 9.00 Klub klobuk

- 11.00 TV mozaik

- 11.50 Živiljenje v barvah, francoška nadaljevanka

- 12.45 Dober večer ljubko dake... Kvartet Do in harmonikar Jože Kampič

- 13.15 Video strani

- 13.30 Alice v čudežni deželi, angleški film

- 15.05 Sova, ponovitev

- 16.55 Poslovne informacije

- 17.00 TV Dnevnik 1

- 17.05 TV Mozaik

- 17.05 Vulkan, francoska poljudnoznanstvena serija

- 17.30 Po sledeh napredka

- 9.10 Poročila

- 9.15 TV koledar

- 9.25 Mali svet, otroška oddaja

- 9.55 Zagrebška katedrala: Ponifikalna maša, prenos

- 11.35 Priče preteklosti: Najlepši Betlehem na svetu

- 11.50 Poročila

- 11.55 Rim: Urbi et orbi, božična poslanica in pozdrav papeža

- 12.45 Božične pesmi in na zemlji mir ljudem...

- 13.15 Živiljenje v barvah, francoška nadaljevanka

- 13.30 Alice v čudežni deželi, angleški film

- 15.05 Sova, ponovitev

18.00 Spored za otroke in mlade
18.00 Oddaja o knjigah
18.15 Pravljice iz mavrice: Veter
Peter potepuh
18.35 Waitapu, TV nadaljevanka
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Zgodovina Vatikana - Od Konstantina v naš čas
21.05 EPP
21.10 Film tedna: Kramer proti Kramerju, ameriški film
23.00 TV dnevnik
23.20 Sova
Avtočopar, ameriška nani-zanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
Zgodovina smeha, franco-ska dokumentarna serija
1.30 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
17.10 Slovenska kuhinja z ansamblom bratov Avsenik
17.30 Zori noč vesela, božične pesmi sosednjih narodov, ponovitev
18.30 Alpe Jadran
19.00 TV Slovenija - Studio Maribor: Poslovna borza
19.15 TV ruleta
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Wolfgang Amade, Mozartova potovanja po Evropi, koprodukcijska oddaja
22.10 Svet sporoca
23.10 Yutel

1. program HTV

16.10 Solski program: Orgle
16.40 Zagrebški solisti in zbor »Zvjezdicek«, posnetek koncerta iz zagrebske katedrale
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Usode, dokumentarna oddaja
19.15 Sneženi mož, risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Quo vadis, ameriški film
22.55 TV dnevnik
23.15 Poročila v angleščini
23.20 Božični koncert, posnetek iz hrvaškega narodnega gledališča
0.20 Poročila

ČETRTEK**27. decembra**

7.50 Video strani
8.00 Satelitski programi - poskusni prenos
9.00 Klub klubok
11.00 TV mozaik
11.00 Alpe Jadran
11.30 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
12.15 Namesto koga roža cveti, koncert Vlada Kreslina za Amnesty International, ponovitev 1. dela
13.00 Tarzanova velika pustolovščina, angleški film
14.30 Alpe Jadran, ponovitev
15.00 Žarišče, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 Muppet show: Victor Bororge
17.30 Veseli Pariz (Barišnikov v Parizu)
18.00 Spored za otroke in mlade
18.00 Od obzora do obzora
18.15 Pravljice iz mavrice: Oboženčku in paličkah
18.30 Waitapu, TV nadaljevanka
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.15 Dobro je vedeti
19.30 TV Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Zgodovina Vatikana - Od Konstantina v naš čas II. del
21.05 Tednik
22.05 Vojne usode, angleška nadaljevanka
23.10 TV dnevnik
23.30 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
0.50 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
17.10 Slovenska kuhinja z ansamblom bratov Avsenik
17.30 Regionalni program TV Slovenija - studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Danes in skupščini
20.50 Split: Košarka Pop '84 - reprezentanca Evrope, prenos 2. polčasa
21.30 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija
22.00 Večerni gost: Dr. Franc Rozman in Bogomil Gerlanc
22.45 Retrospektiva »Komedija na slovenskem odru« Sean O'Casey: Prihranjeni fnt
23.20 Yutel

1. program HTV

16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Skrivnostno pismo, TV nadaljevanka za otroke
17.10 Ljubitelji narave: Robin Baker in Jan Mather, poljudnoznanstveni film
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke
18.45 Kapitani iz Orebica, dokumentarni film
19.30 TV Dnevnik
20.00 Spektor, politični magazin
21.05 Kvizoteka
22.25 TV dnevnik
22.45 Poročila v angleščini
22.50 J. S. Bach: Božični oratorij
23.55 Poročila

RADIO**PETEK, 21. decembra:****Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo in dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmeve - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambi - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 22. decembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tečnik - 9.05 Z glasbo in dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmeve - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambi - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturno - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 23. decembra:**Prvi program**

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega teda - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvezcer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 24. decembra:**Prvi program**

14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio dnes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Anka Petričević: Ponovno te kljčem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 25. decembra:**Prvi program**

14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambi - 20.00 Radijska igra - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 26. decembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehrük - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 27. decembra:**Prvi program**

14.25 Iz glasbenih tradicij jugoslovenskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambi - 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov

KINO**KRANJ CENTER**

21. decembra amer. akcij. kom. SE 48 UR ob 16., 18. in 20. uri

22. decembra amer. akcij. kom. SE 48 UR ob 17. in 19. uri, prem.

amer. akcij. kom. MOŽ IZ CADIL-

LACA ob 21. uri **23. decembra**

amer. ris. REŠEVALCI ob 10. uri,

amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 17.

in 19. uri, predprem. amer. fant.

thrill. TANKA LINIJA SMRTI ob

21. uri **24. decembra** amer. pust.

film INDIANA JONES IN ZADNJI

KRIŽARSKI POHOD ob 10. uri,

prem. amer. kom. DUH ob 15.45,

18. in 20.55 ur 25. **decembra**

aemr. znan. fant. pust. film VRNI-

TEV V PRIHODNOST II. ob 10.

uri, amer. znan. fant. pust. film

VRNITEV V PRIHODNOST III. ob

16. uri, prem. amer. akcij. film

KLETKA ob 18. in 20. uri **25. decembra**

amer. ris. REŠEVALCI ob 16. uri,

amer. akcij. kom. ŠE 48 UR ob 17.

in 19. uri, predprem. amer. fant.

thrill. TANKA LINIJA SMRTI ob

24. uri **26. decembra** amer. pust.

film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob

18. uri, prem. amer. kom. MOŽ IZ CADILLACA ob 18. in 20. uri **27. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **28. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **29. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **30. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **31. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **32. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **33. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **34. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **35. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **36. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **37. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **38. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **39. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **40. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **41. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **42. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **43. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **44. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **45. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **46. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **47. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **48. decembra**

amer. akcij. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČECE ob 21. uri **49. decembra**

Maks Prezelj o partizanskem Božiču:

Kot otroci smo bili

Avtobus je počasi rnil po ovinkasti cesti proti Pokljuki. Vse več je bilo snega na cesti in na smrekah. Ravna, visoka, trdna in gosta pokljuška smreka. Stradivarje bi lahko delali iz nje, tako resonanco ima, pravijo. Obeta se prekrasen dan. Meter snega in sonce na Pokljuki - ne moreš si zamisliti lepšega zimskega dne.

Pri spomeniku na Gorenjsku nas bo spet veliko. Tриje avtobusi so polni nekdanjih borcev in aktivistov. Čas jimi ni naklonjen, zato se ob takih priložnostih v še večjem številu odzovejo. In Pokljuka je vendar tako njihova, tako partizanska. Tu ni bilo belih, domobrancev. Sem gor si niso upali. Tistikrat v Lovčevem hotelu so jih obkrojile nemške speciale enote v belih pelerinah, na smučeh. Devetinsedemdeset jih je padlo. Nekaj za tramovi in zidovi Lovčevega hotela, drugi so popadli v sneg ob preboju, izkravali kje za nizkimi vejam smrek. Leta 1943 je šlo hkrati. Čez štirinajst dni bi bil Božič. Praznovali bi ga, kot so ga vselej. Morda bi se spustili v vas, do Podjelja, Koprivnika, Gorjuš. Same partizanske hiše so bile v teh vaseh. Vse je dihalo s partizani. Pravo pravcato svobodno ozemlje. Ni bilo tedaj materje, gospodinje na obrobu Pokljuke, ki bi ne mislila tudi na svoje fante v goši. Za vsakega bi se našel kos potice, žep suhih krhlej, morda celo ta prtena klobasa. In šilce žganja tudi! Kdo ga je bil tisti čas bolj potreben, kot prav oni. Ves čas na poti, v snegu, mrazu. In ko so čemeli kje pod smrekami na straži, so bili sami kot jaslice. Partizanske jaslice. Srna, jelen, zajec so bili v njihovem hlevcu, morda tudi kakšna pretegnjena nemška mula. O bili so Jožefi in pastirici...

Ko sem včasih spraševala moje borce, kako se spominjajo novoletnih praznikov, kje so bili to, kje ono zimo, se kar niso mogli spomniti.

"Za Novo leto?" je ponavljal vsak, kajti, to vprašanje mu ni šlo v račun. "Ja, ko bi človek vedel! Za Novo leto smo bili navadno že razhajkani, bog ve, kje datec za desetim bregom. Za Božič pa vsem, za Božič smo bili pa ... O, to je bilo lepo! Partizanski Božič, veste je bil nekaj posebnega. Takrat ti je bil dom najbliže..."

A kaj mi človek božji govoril o Božiču, ko ga v članku niti z malo začetnico ne upam omeniti. Dajva prestaviva ta Božič na Novo leto... A se ni dalo.

"Poslušaj, punca, ob Novem letu je bilo že drugače. Takrat so imeli besedo politični komisarji, ki so nam v svojih govorih obljubljali svobodo že to po mlač. Svobodo! Dom! Nič več kolon, nič več neskončnih maršev, prebojev. Mir, svoboda, toplo sonce in korak po ravni beli cesti in ne spodikanje čez korenine...."

"Za Božič," je znova vsake mu zasijalo v očeh, "smo bili pa na peči, topli, da je kar sopara stala v hiši od naših mokrih oblek in čevljev. Takrat so še beli dali mir..."

Moj sosed na avtobusu se prav tako ogleduje po pokljuških smrekah. Kdo ve, kakšne misli mu gredo po glavi. Zagotovo iz tistih najhujših let. Na kaj drugega pa bi ga vendar spominjale veje, pod težo snega upognjene do tla?

Beseda da besedo in kaj hitro ugotovim, da sedi poleg mene zgovoren možak, Maks Prezelj iz Zgornje Davče doma. Vsako leto pride na to proslavo, vendar navadno iz bohinske strani, tokrat pa z blejske. Prešernovec je bil in tu se sreča s svojimi soborci. V četi za zvezo je bil pri štabu Prešernove brigade in zimo 1944/45 je pregazil od Čeplesa do Mohorja nad Kranjem in vse hri-



be Selške in Poljanske doline. Pri Ševeljskem mostu je tisto zimo padel njegov soborec in Jože Zupan iz Kočevja doma. Maks je Soro prebredel, on pa je pohitel čez most... Ob takih trenutkih je bilo najhuje. Kot bi izgubil lastnega brata, si čutil. Koliko noči sta skupaj predhodila. Vedno skrajno oprezzo, kajti Nemci so proti koncu vojne začeli s pravo partizansko taktko in puščali so zasede sem in tja. Nikoli nisi smel dvakrat po isti poti. A hitro si moral pozabiti na vse skupaj, vzeti, kot da smrt mora priti. Včasih pa je le bilo prehudo in morala je padla. Okrog Blegoša nekje je bilo tako hudo. Pa so na celo kolone postavili harmonikarja, dvignili zastavo in je bila spet dobra volja. Hitro so bili druge volje.

Da se je kolona ustavila, da si dobil nekaj toplega v kakšni hiši, da je nekdo zaigral na orglice, drugi pritegnili s pesmijo in že sta bila tu smeh, veselje.

Mladi so bili, tako mladi, skorajda še otroci. Najhuje je bilo, ko so v mrazu, v kolonah brez konca moralni koračiti mimo hiš. Tako silno so vabilo razsvetljena okna hiš... Za njimi si videl mater, brate, sestre, toplo peč, skledo krompirjev v obličah na mizi. Kako čudovito bi ogreli zmrzle dlan... A morali so dalje, brez mira.

Ce se spominja Božič? Kako da ne! Najlepši Božič v njegovem življenju je bil tisti štirinajstidesetega. V Kladju v Žirovskem vrhu, na Pivkovi kmetiji so se držali. Vedno je bil tam štab in v kranjski vojašnici so v spominski sobi Prešernove brigade tudi od tam zanimive fotografije.

Dekleta, Skojevke z Žirov, so v Kladje s sanmi, s konji pripeljale darila. Vsak je dobil zavitek. In niso jih dale intendantom, da bi nam jih razdelili. Sama so jih delila. Lepo v vrsto smo se postavili in bili najsrcenejši fantje na tem svetu. Kot otroci smo bili. Vsak se je s svojim "pakelčkom" spravil kam v kot in ves nestrenop odpiral, kakšno presenečenje je pripravilo prav njemu eno od žirovskih deklet. Vsak je dobil nekaj suhih hrušk in krvjev, morda celo pol klobase, košček potice, celo cigarete in vsak nekaj spletenega; rokavice, nogavice ali kapo. Jaz sem bil strašno vesel zavitka Drava cigaret. Potem smo menjali med seboj kot otroci.

Spet se je zagledal v sneg. Vsaj toliko ga je bilo tudi takrat v Kladju. Miren Božič je bil tistikrat. Beli iz Gorenje vali in iz Rovt so rotopal le čez dan, z nočjo so se pa umirili. Sicer so pa imeli postavljeni zasede po tistem grdem boju okrog Gorenje vasi. Zvezar so v hiši peli in z mislimi bili doma pri svojih. Nikoli tako zelo kot prav ta večer. ● D. Dolenc

Slovenija moja država

Dr. Jože Pučnik na javni tribuni na Jesenicah

Sami naj odločamo o svoji usodi

Jesenška socialdemokratska stranka je pripravila javno tribuno o slovenskem plebiscitu. V prepolni dvorani jeseniške skupščine sta poleg gosta dr. Jožeta Pučnika o pomenu plebiscita spregovorila tudi predstavnika socialistične stranke in stranke SDP - Stranke demokratične prenove.

Jesenice, 18. decembra - Dr. Jože Pučnik je v uvodu med drugim orisal politične in družbene razmere v Sloveniji in v Jugoslaviji v zadnjih nekaj letih. Dejal je, da so se prvi dvomi v uspešnost jugoslovanske federacije pojavili že pred časom, da je lani prišlo do razpada jugoslovanske Zveze komunistov, pred dvema letoma pa se je v Sloveniji začelo strankarsko življenje. Tudi na gospodarskem področju je Jugoslavija vedno bolj drsela v krizo, v prihodnosti Jugoslavije pa se je začelo razmišljati tudi drugače. Opazno je bilo nezaupanje med vodstvi posameznih jugoslovanskih republik, s tem, da se je slovensko vodstvo obnašalo kulturno in strpno do vseh ostalih.

Predvsem v zadnjem času pa domala ni bilo naroda ali narodnosti, ki ne bi poudarjala ali se čutila ogrožena ali izkorisčana in iz tega občutka, je dejal dr. Jože Pučnik, sta rasla nezaupanje in kriza.

Že lani jeseni je tako postal jasno, da slovenski narod v jugoslovanski federativni ureditvi nima prihodnosti; pri tem pa ne gre za sovraštvo med narodi, temveč le za neučinkovit gospodarski in družbeni sistem. Tako smo se v Sloveniji odločili, da gremo po lastni poti.

Slovenci na plebiscitu želimo povedati, da smo odločni



Anton Korošec



Bogomir Ličof



Franc Avsenik

za svojo lastno suverenost in lastno državo, obenem pa nikakor ne razbijamo Jugoslavijo. Prišli smo namreč do prepričanja, da lahko sami bolje odločamo o svojih problemih in vzamemo svojo usodo v lastne roke. Ne nazadnje je bilo ob odločitvi za slovenski plebiscit zelo pomembno tudi to, da med slovenskimi strankami ni bilo bistvenih razlik. Dr. Jože Pučnik je tudi izrazil prepričanje, da se bo v nedeljo večina udeležencev na vprašanja udeležencev odgovarjali na vprašanja izrekla za plebiscit, za slovensko sa-

mostojnost, ki naj bi nam pomagala, da bi se iz krize hitrešili.

Na Jesenicah je o pomenu in posledicah plebiscita spregovoril tudi predstavniki socialistične stranke in predstavnik SDP - stranke demokratične prenove, ki sta oba poudarila pomembnost plebiscitarne odločitve v nedeljo. V nadaljevanju so gostje okrogle mize odgovarjali na vprašanja udeležencev javne tribune. ● D. Sedej, Foto: Jure Cigler

O plebiscitu so rekli:
Anton Korošec z Jesenic: »Rad bi poudaril, da plebiscitarna odločitev Slovenije ni uperjena zoper nikogar - to je svobodno izražena volja nekega naroda, da se izreka o svoji suverenosti in neodvisnosti. Po plebiscitu bo morala slovenska vlada poskrbeti, da Slovenija zaživi kot samostojna in suverena država, v dobrem in slabem.«

Franc Avsenik s Koroške Bele: »Vsekakor se je v nedeljo treba odločiti ZA plebiscit, za demokracijo, za novo slovensko državo. Poleg ostalega se mi zdi, da je pomembna tudi ali predvsem moralna prenova Slovenije. Zato sem v tem smislu tudi zelo zadovoljen, da so ob plebiscitu vse slovenske stranke sklenile skupen sporazum.«

Bogomir Ličof z Jesenic: »Plebiscit je zame edina možnost in zadnja priložnost, da se Slovenci izvlečemo iz položaja, v kakršnem smo. Nobene druge možnosti več ni, če hočemo enkrat zaživeti mirno, svobodno, kulturno in gospodarsko stabilno življenje...«

Tržičani o plebiscitu

Za pozitiven izid se ni batí

Tržič, decembra - Širši razgovor o plebiscitu, ki so se ga udeležili tudi predstavniki z republike, je bil v Tržiču šele sinoči, vendar pa je bilo že prej občutiti, da so Tržičani odločno za plebiscit. Prvi Tržičani so se okrog plebiscita izrekli že v sredu dopoldne v občinskih prostorih.

Boris Tomazin, v.d. direktor Triglav Tržič, predsednik tržiškega Demosa: »Osebno sem mnrena, da je bilo to prepozno narejeno, da je vse preveč priprav, preveč govorjenja in bomo zato Slovenci brez dvoma utrpeli škodo; medtem so se druge republike imele čas pripraviti in določen kapital usmerile mimo Slovenije. Zato tudi prihaja do pomanjkanja denarja v bankah in podobnih težavah v slovenskem gospodarstvu.«

Franc Snedic, podjetnik, Elektromehanika MICROS Tržič: »Sem odločno za plebiscit, kajti Slovenija v okviru sedanje Jugoslavije nima perspektive. Prepičan sem, da nam bo samostojnim šlo bolj. Toliko anomalij, kot jih je bilo v dosedanjem sistemu, zagotovo ne bo nikoli več. Srbija je bila že zdaj država za sebe. Če samo pomislim, koliko časa in moči človek izgubi, da pride v Beogradu do enega samega uvoznega dovoljenja! Prav to Šizifovo delo! Ko bomo na svoje, bo to vse lažje.● D. Dolenc



Tine Tomazin, upokojenec: "Sem absolutno za! Celo zamerim nekaterim našim politikom, ki so jadikovali, se bali za udeležbo in je bilo toliko nepotrebnih dvomov okrog odstotka udeležbe. Če politiki nimajo zaupanja v svoj slovenski narod, ga tudi narod ne more imeti do njih."



Jurij Kramar, vodja kadrovsko splošnega sektorja v Komunalnem podjetju Tržič: »Plebiscit je zgodovinska priložnost, da se izjasnimo za samostojno Slovenijo. Demokratičnost je zagotovljena vsem. Vesel sem, da so si pri tem vse stranke tako enotno. Mislim, da tudi delavci iz drugih republik niso proti, čeprav čutim, da jih muči negotovost po plebiscitu. Vendar prepičan sem, da bomo pošteni do vseh, da bodo imeli iste možnosti kot Slovenci. V našem podjetju imamo veliko delavcev iz drugih republik, odlični delavci so, dobri, pošteni ljudje, tako rekoč že domačini. Če bi ne bilo tudi njim zagotovljeno vse enako, kot Slovencem, bi bil jaz prvi proti plebiscitu. Naši politiki, ki so se odločili za ta korak, to enakopravnost zagotavljajo.● D. Dolenc



Tanja Ahačić, predmetna učiteljica na OŠ Heroja Bračiča: »Mislim, da je kar preveč tega prepričevanja okrog plebiscita. Večina bo "za". Dočakali bomo tisto, kar si želimo že dalj časa.● D. Dolenc

Prišel je čas boja z velikanom ...



Liberalni demokrati Gorenjske vam voščimo obilo miru, sreče in zdravja!



GORENKE IN GORENJCI SMO PONOSNI NA CIVILIZACIJSKE DOSEŽKE PREDNIKOV TER LEPOTE NAŠE NARAVE. SKOZI TISOČLETJA JE GORENJSKA NAJBOLJ RAZVITA SLOVENSKA POKRAJINA. ŽA RAZCVET GOSPODARSTVA IN KULTURE NISO DOVOLJ LE PRIDNE ROKE. Ž ZNANJEM BOMO USTVARILI SKUPNOST BOGATIH POSAMEZNIKOV. TAKO KOT RAZLIČNOST POSAMEZNIKOV BOGATI DRUŽBO, TAKO NAJ SKUPNOST RAZLIČNIH POKRAJIN BOGATI SLOVENIJO.



ANTON POŽAR - LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA JESENICE
SAŠO GOVEKAR - LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA KRAJN
JOŽE DEŽMAN LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA RADOVLJICA
ANDREJ NOVAK - LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA ŠKOFOV LOKA
MARJAN ŠVAB - LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA TRŽIČ



Pecivo, ki ga ponudite tudi najboljšim prijateljem

JAMPIR LICOV V KULINARSKIH ZALOGAH IN PRAVĀRUM
KAKO ŽIVI IN ŽE ŠOLA LICOV PRIMJERENOSTI

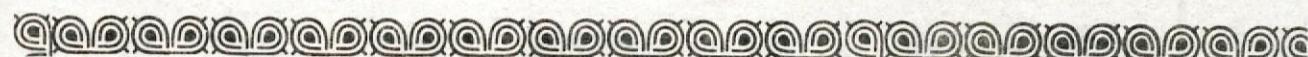
posneto v Prodajnem centru Slovenijales.

*So lepi trenutki,
ko človek želi,
biti prijazen do drugih ljudi.
Ni važno kako, kdaj in kje se zgodi,
te lepše in boljše življenje se zdi.*

Produkcija agencije DEMA.

pecivo Triglav

ŽITO *Gorjčka* LESCE



KOMPAS

OBČanke, OBČANI!

Občina Kranj želi vsem svojim občanom,
podjetjem in ustanovam
vesele božične praznike
ter srečno in uspešno leto 1991



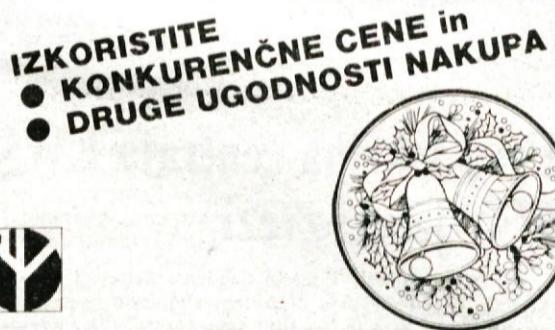
Predsednik SO Kranj
VITOMIR GROS



*Novoletni
popust*

do **20 %**
od 1. 12. dalje

za OKNA, VRATA, POLKNA,
MONTAŽNE STENE, HIŠE...



JELOVICA

ŠKOFJA LOKA tel. 064/631 241 fax. 064/632 261

PRODAJNA MESTA:
ŠKOFJA LOKA, MURSKA SOBOTA, CELJE
NOVA GORICA, IZOLA, NOVO MESTO

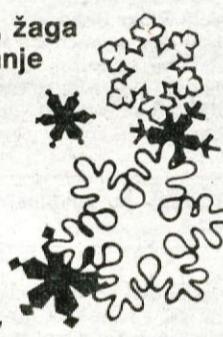
ŽELIMO SREČNE IN VESELE PRAZNIKE



ALOJZ OVSENIK
Jezerska cesta 108/c
Tel.: 064/35-770

CENJENIM STRANKAM
IN OBČANOM ŽELIMO
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991

Mizarstvo, žaga
in profiliranje
lesa



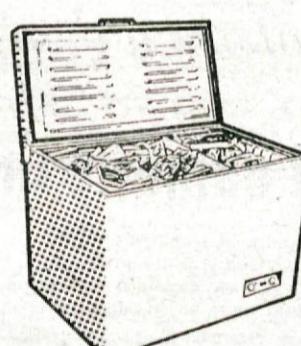
ODEJA ŠKOFJA LOKA

Tovarna prešitih odej, p. o. Škofja Loka
Kidričeva 80, telefon: 064/62 – 162

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO 1991**



loške tovarne
hladilnikov
škofja loka



SPOŠTOVANI KUPCI!

Obiščite tovarniško trgovino LTH v Škofji Loki, Kidričeva 66, tel.: 064/631-301
MOŽNOST NAKUPA zamrzovalnih skrinj, hladilnih pultov, manjših gostinskih aparativ, el. brusilnih strojev, materialnih tehnoloških presežkov itd.

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN
od 8. do 16. ure in
v SOBOTO od 8. do 12. ure

VABLJENI!

★ ZA BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE ★

- ★ ROVINJ, RAB, PULA, 7 dni, od 22. 12.
- ★ DRUŽINSKA VAS/ŠMARJEŠKE TOPLICE, Penzion DOMEN, 5 dni, 29. 12.
- ★ DOLENJSKE TOPLICE, 1 dan, 31. 12.
- ★ DUBROVNIK, 7 dni, 26. 12., letalo
- ★ BRDO PRI KRANJU, 2 dni, 31. 12.
- ★ LENINGRAD, 8 dni, 27. 12.
- ★ MOSKVA, 6 dni, 28. 12.
- ★ LONDON, 4 in 5 dni, 30. 12.
- ★ PRAZNIČNI DUNAJ in POLNOČNICA
21. 12. obisk koncerta v zahvalni cerkvi
23. 12. (polnočnica)
- ★ MÜNCHEN/HOFBRAUHAUS, 3 dni, 30. 12.

★ POČITNICE DOMOVINA ★

- ★ RABAC, 7 oziroma večnevni oddih v hotelu B. kat. MIMOSA/ HEDERA, ugodne cene
- ★ NOVIGRAD vabi na prijetne počitnice v mrzlih zimskih dneh, namestitev v hotelu MAESTRAL, nizke cene
- ★ LOVRAN, preživite nepozabnih 7 dni v hotelih LOVRAN, EXCELSIOR oz. vilici ELZA po zelo ugodnih cenah
- ★ VRSAR vam nudi 7-dnevne aranžmaje v hotelu PINETA, cene ugodne
- ★ ROVINJ, h. Eden/h. Park, 10 % popusta za upokojence, ugodna cena
- ★ SENIORSKI KLUBI - Mali Lošinj, Hvar, Dubrovnik, organizirani prevoz (letalo/avtobus), v jan., feb., mar.
- ★ DOLENJSKE TOPLICE, K-KLUB, Zdraviliški dom, od 8. 1. do 30. 4. 91, avtobusni prevoz
- ★ MALI LOŠINJ, TENIŠKI KAMP, 8 dni, 26. 1. in 2. 2. 91 4 ★

★ SMUČANJE 90/91 ★

- ★ KOMPASOV KATALOG - BOGATA PONUDBA DODATNE KAPACITETE V ITALIJANSKIH DOLOMITIH, odhod 26. 1. in 2. 2. 91.
- ★ VABIMO VAS V MOEND, CANAZEI, RASEN pod smučišči KRONPLATZA, V FALCADE, PIANCAVALLO IN MADONO DI CAMPOLIGO.
- ★ V PRIPRAVI: KOBLA in ARNOLDSTEIN, 24. - 28. 12.
- enodnevni smučarski paketi
- petdnevna smučarska šola

★ POTOVANJA V TUJINO ★

- ★ S POSEBNIM LETALOM V:
- ★ PARIZ, 5 dni, SILVESTROVO 28. 12.

★ JESEN IN ZIMA V TOPLICAH ★

- ★ TOPOLŠICA skrita med pobočja z gozdovi bogatih vrhov vam ponuja zelo prijeten oddih s popusti za otroke in upokojence
- ★ TUHEJSKE TOPLICE s svojim turistično rekreacijskim centrom vabijo na 7 oziroma večnevni oddih
- ★ MORAVSKE TOPLICE vam nudijo namestitev v hotelu TERMAL in novozgrajenem hotelu AJDA za 7 oz. več dni

★ IZLETI V TUJINO ZA MLADE IN MLADE PO SRCU ★

- ★ AZURNA OBALA - PARIZ - STRASBOURG, 8 dni avtobusni prevoz, datum odhoda po dogovoru z zaključeno skupino
- ★ HOLANDIJA, 8 dni, avtobusni prevoz, za zaključene skupine, odhod po dogovoru
- ★ KLASIČNA GRČIJA, 7 dni, avtobus, ugodna cena, odhod po dogovoru za zaključene skupine

★ UGODNO ★

- ★ DUNAJ Z LETALOM, 3 dni, 18. 1.; 1., 15. 2. 91
- ★ SVETA DEŽELA, počitnice na Rdečem morju, 8 ali 15 dni, 27. 12. 90
- ★ LONDON, 4 ali 5 dni, letalo, december, januar 91
(3 dni, za zaključene skupine)
- ★ AMSTERDAM, 4 dni, letalo, jan., feb., mar. 91
- ★ VIKEND V CARIGRADU, 5 dni, 12. in 17. 1.; 7. in 28. 2.

★ VELIKA POTOVANJA ★

- ★ KAIRO, 6 dni, 13., 27. 2.; 6. 3. 91
- ★ KRIŽARjenje po NILU, 9 dni, IZREDNO UGODNO, 6., 13., 20., 27. 1.; 3. 2. 91
- ★ EGIPT, 9 dni, 27. 1.; 3., 17. 2.; 3., 10., 17. 3. 91
- ★ INDIJA-KATMANDU-VARANASI, 30. 1., 27. 2., 27. 3., 24. 4. 91
- ★ SRI LANKA-MALDIVI, 14 dni, 5. in 26. 1. 91
- ★ HONGKONG-BANGKOK-PATAJA, 11 dni, 13. 2. 91
- ★ ZAKLADI TAJSKE, 10 dni, 23. 1.; 20. 2. 91
- ★ BANGKOK-PHUKET-SINGAPUR-KUALA LUMPUR, 11 dni, 18. 1. 91
- ★ KENIJA-ZIMBABWE-TANZANIJA, 6. 2. 91
- ★ MADAGASKAR-REUNION-MAURITIUS-SEJŠELI, 17 dni, 26. 1. 91
- ★ JUG AFRIKE, 17 dni, 14. 1., 18. 2. 91
- ★ BANGKOK-HONGKONG-SINGAPUR, 12 dni, 20., 27. 1. 91
- ★ SEJŠELI, 9 ali 16 dni, 13. 1. 91

★ NAROČILA AVTOBUSNIH PREVOZOV ★

Prometna služba, Ljubljana, Pražakova 4, tel. 061/326-159

★ GALERIJA KOMPAS ★

DNEVI BONSAI - od 18. 12. - 22. 12. 90
razstava, svetovanje, predavanja in prodaja

Pripršnikov je vse več

Gospodarstvenike je nemalo presenetil nasvet dr. Boleta, naj lepo počakajo, da bo v Sloveniji 100 tisoč brezposelnih, saj sedanji agresivni nastop zbornice ne bi učinkoval.

Pustimo ob strani vprašanje, kakšno težo je imela gospodarska zbornica doslej pri oblikovanju gospodarske politike, ker si z odgovorom ne moremo kaj prida pomagati. Veliko bolj zanimivo je vprašanje, kakšno naj bi imela, saj se je v zadnjem letu gospodarski sistem v marsičem spremenil, gospodarske razmere pa so vse bolj podobne agoniji.

Na zadnji seji upravnega odbora se je razvila zanimiva debata, v ozadju je bilo prav to vprašanje, čeprav so gospodarstveniki govorili o aktualnih gospodarskih problemih. Njihove misli pa lahko strnemo v ugotovitev, da tudi slovenska vlada nima posluha za predlog zbornice, zlasti pa jih nima za poskuse zmanjševanja javne porabe, kar potruje tudi sicer že umaknjeni predlog slovenskega proračuna za prihodnje leto. Zbornica je pred kratkim predlagala odkup izvoznih obveznic iz zadržanih sredstev prometnega davka, s čimer se je vrlada načelno strinjala, vendar se je izkazalo, da jih potrebuje za zapolnitve luknje v svojem proračunu. Tako rekoč mimo zbornice je bil sprejet zakon o intervencijah v gospodarstvo, ki predstavlja nevarnost, da se bo s posojilom v višini 700 milijonov mark prelili 4 odstotke družbenega proizvoda.

Gospodarstveniki so bili tako rekoč dobro uglešen orkester z dirigentom Koširjem, besedno so spodbujali drug drugega pri opisovanju velikanskih težav in problemov gospodarstva in nikakršnih razlogov seveda nimamo, da jimi ne bi verjeli, v kako obupnem položaju je naše gospodarstvo. Predsednik Košir pa je dejal, da je sedanja vloga zbornice neproduktivna in se vprašal, naj nastopijo veliko bolj agresivno in uporabijo svoje poslanice v slovenski skupščini, kjer se že dogaja, da skupine poslancev predlagajo zakone, da bi resne upoštevali vsaj pri sestavljanju republiškega proračuna, saj po sodbi gospodarstvenikov javna poraba nikakor ne bi smela preseči 40 odstotkov družbenega proizvoda.

Kot hladeni tuš so delovale misli dr. Velemirja Boleta z ekonomskoga inštituta Pravne fakultete, strokovnjaka torej, ki ima markopogled na gospodarske razmere. Dejal je, da ne verjame v uspešnost agresivnega nastopa zbornice, saj so argumenti lo objektivne razmere, kar je dobra stvar prehodnega sistema. Sploh pa ga veseli, da se je odločanje preneslo v parlament, ki hitro reagira, če pred njegovimi vrati rogovili 5 tisoč ljudi. Dober argument bodo torej razmere, ko bo v Sloveniji brezposelnih 100 tisoč ljudi, šele tedaj bo vrlada resnično potrebovala zbornico in jo tudi poiskala, šele tedaj bo parlament spoznal, da je treba resnično nekaj napraviti. Prepričan je, da je negospodarstvo ne bi preneslo zmanjšanja javne porabe na 37 odstotkov družbenega proizvoda, hitro linearno zmanjšanje je možno le do 40 odstotkov. Problem je v perverznom davčnem sistemu, ki povzroča izgube v gospodarstvu, namesto da bi bile prikazane kot javni dolg, kar dejansko so, zato tudi ne verjame, da je problem rešljiv z zadolževanjem v tujini. Jasno je vendar, da je kri izvoznikov na Ljubljenu, je dejal dr. Boles, rešitev pri zmanjšanju javne porabe zato ni moč iskat po starem, obrniti bi jih morali k iskanju novih davčnih virov, davkopalčevalcev je res vse manj, pripršnikov pa vse več, kakor je dejal Rino Simonetti. ● M. Volčjak

IZ LETA 1938

Sirc Franjo, tekstilna industrija, Kranj

Tekstilno tovarno, ki ima svoj sedež v Stražišču pri Kranju, je ustanovil leta 1929 sedanji lastnik Franjo Sirc, domačin iz Kranja. Lastnik je priznan tekstilni strokovnjak, ki ima veliko zasluge za povojni gospodarski dvig Kranja, kajti bil je na vidnem mestu med onimi možmi, ki so pritegnili v Kranj veliko tekstilno industrijo, brez katere si današnjega Kranja ne moremo predstavljati. Sodeloval je pri ustanovitvi cele vrste tekstilnih tovarn v Kranju in bil poslovodja v tovarnah "Jugobruna", "Inteks", "Tekstilindus", itd. Končno si je postavil lastno tovarno, ki se pod njegovim spretnim vodstvom krepko razvija in stalno napreduje. Z veliko naglico si je podjetje poleg prvotne tkalnice postavilo še apreturo, barvarno in belinico. Vsi obrati so oprenjeni s stroji najnovejših konstrukcij na električni pogon. Poleg tega ima podjetje tudi lastne parne naprave. Surovinu kupuje podjetje deloma doma, deloma pa jih uvaža iz Italije, Švice, Poljske, Nemčije in Španije. Izdeluje predvsem vse vrste moline, oksford, flanelo, barhart, inlet, razne šifone, popeline, cefirje, gradle za žimnice ter drugo beljeno, barvasto in pisano bombažasto blago. Vse to blago odlične kakovosti se prodaja ne le v dravski banovini, temveč širom vse naše države. Kapaciteta tvornice je prav znatna, saj je podjetje eno največjih čisto domačih tekstilnih tovarn v naši banovini. Zaplojuje do 250 delavcev. Ker je podjetje ustanovljeno izključno z domačim kapitalom in zaposluje le domače ljudi, je za celo naše gospodarske osamosvojitve na industrijskem polju velikega vrednosti in vredno vse pozornosti.

Batistič Rafael, trgovina s surovimi kožami in topilnica loja, Stražišče pri Kranju

Med surovinami, ki jih nudi Slovenija, so gospodarsko zelo važne tiste, ki jih daje naša dobro razširjena živinoreja. Izkorisčali pa so jih dolgo časa le tuji. To je napotilo našega domačega podjetnika Rafaela Batističa, da je s svojo izredno podjetnostjo in priznano spretnostjo ustanovil svoje lastno podjetje, ki ga strokovnjaško in uspešno vodi, od ustanovitve pa do danes, ko je doseglo že zavidno višino.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1928. Iz skromnega začetka, ki je značilni za skoraj vse slovenske trgovine, se je v teku let razvilo v eno največjih podjetij te stroke v Sloveniji. Sedaj obvlada pretež del trgovine s surovimi kožami v Sloveniji, posega pa uspešno že tudi v ostale dele države. Podjetje je velikega gospodarskega pomena posebno za našega malega človeka, kmetovalca. S svojo dobro urejeno in široko razpredeleno nakupovalno organizacijo s pomočjo lastnih avtoprevoznih sredstev omogoča mesarju, kakor tudi kmetovalcu neposredno prodajo surovev kož po znatno višjih cenah, ker ni vezan na vmesne prekupčevalce. Posebno važnost ima podjetje za naše poljedelsko pasvne gorenjske okraje, ki v veliki meri živijo od živinoreje. Tvrda kačaga s kožami precejšen del domačih tovarn in usnjarn. Surove, zlasti svinjske in teleče kože, ki jih podjetje nakupi, izvaža v inozemstvo. Tvrda kačaga ima stalne trgovske zveze z vsemi važnejšimi evropskimi in tudi prekomorskimi državami. Zlasti mnogo kož izvozi podjetje v Anglijo in Severno Ameriko, ki sta njegovi najboljši odjemalci. Podjetju je priključena še topilnica loja in masti za industrijske svrhe. Tvrda kačaga uživa pri svojih dobitviteljih in odjemalcih zelo dober glas in je splošno znana po svoji solidnosti in kulantnosti, ki sta ji mnogo pripomogli k ugodnemu plasiranju našega blaga na inozemskem trgu.

GOSPODARSTVO

UREJA: MARIJA VOLČJAK

Kranjska Sava ustanovila svoje trgovske podjetje

Sava želi ostati na srbskem trgu

Nekdanji Sava Commerce bo s 1. januarjem zamenjalo trgovsko podjetje Sava Kranj Trade, ki ga vodi Janez Bohorič.

Kranj, 18. decembra - Družba z omejeno odgovornostjo Sava Kranj Trade bo prodajalo izdelke Save in tovarno oskrbovalo z materialom in opremo, zaradi celovitosti ponudbe pa vključevalo dodatne prodajne programe. Registrirano je tudi za zastopanje tujih firm, ustanavlja bo podjetja v tujini, prvo bo kmalu začelo poslovati v Trstu. Razširiti namerava tudi domačo trgovsko mrežo, zdaj ima 56 svojih in 350 pogodbenih prodajal po Jugoslaviji. Janez Bohorič pravi, da želi ostati navzoč tudi na srbskem trgu, kjer se zaradi ukrepov skrbske vlade stvari zdaj zapletajo, vendar optimistično pričakuje, da bodo našli rešitev, saj je zlasti v Rumi interes obojestranski.

Direktna prodaja potrošniku

Prihodnje leto računajo na približno 300 milijonov mark prometa, leta 1993 naj bi narasel na 355 milijonov mark. Približno 40 odstotkov prometa nameravajo ustvariti z avtoplasci, 30 odstotkov z gumenotehničnimi izdelki, preostalih 30 odstotkov pa z umetnim usnjenim in z dopolnilnimi programi. Prodajati namreč nameravajo tudi druge izdelke, da bo ponudba celovita.

Sveda pa bo Sava Kranj Trade ekskluzivni prodajalec izdelkov Save, po načelu franšizinga namerava preoblikovati svojo trgovsko mrežo po Jugoslaviji. Cilj novega Savinega trgovskega podjetja je predvsem, da se približajo potrošniku, da se nanj obrnejo direktno. Došeli želijo, da bi najmanj 30 odstotkov prodaje predstavljala direktna prodaja potrošnikom po maloprodajnih cenah. Interes je seveda jasen, sebi v prid obrniti trgovski zaslužek.

Novost je zastopanje tujih firm

Najprej seveda kaže reči, da ne gre za povsem novo podjetje, temveč za preobrazbo glede na novo zakonodajo. Na časnarski konferenci so naravnost povedali, da so Sava Commerce ukinili 1. januarja 1989, ker so se bali, da bi se z zakonom o podjetjih osamosvojila in odnesla s sabo veliko kapitala, tovarniškega seveda. Kot delovna organizacija je bila namreč vključena v sozd, 97 odstotkov kapitala je prispevala Save, 3 odstotke niški Vulkan (ki je ob prvi srbski blokadi glasno izstopil). Če so tedaj v Savi reagirali dokaj hitro, pa lahko rečemo, da so Sava Trade ustanovili dokaj pozno, seveda pa Sava brez trgovske mreže ni bila, saj jo ima že od leta 1956, v bistvu gre pri ustanovitvi novega trgovskega podjetja le za njen podjetniško organiziranost. Navsezadnje bodo tudi ljudje isti, delo jih bo v novem podjetju imelo 500. Poleg podjetniške naravnosti pa je med bivšim Sava Commercom in novim Sava Kranj Trade še ena pomembna razlika, trgovska dejavnost bo namreč razširjena z zastopanjem tujih firm.

Organ upravljanja podjetja Sava Kranj Trade bo 17-članska skupščina, sestavljali bo bodo direktorji Savinih podjetij in njeni strokovnjaki, štiri člane pa bodo izvolili delavci družbe.

Zaradi ukrepov srbske vlade imajo težave na srbskem trgu, ki za Sava predstavlja 12 do 15

odstotkov domače prodaje (polovico izdelkov izvozijo). Skladišče in prodajalno imajo v Beogradu in v Nišu, prodajalne pa v Zrenjaninu, Kraljevu in Požarevcu ter skladišče v Rumih.

uspeli razrešiti, vsekakor pa Sava želi ostati na srbskem trgu.

Podjetje v Trstu

Sava Trade bo zastopala tuje firme, sama pa bo na tujih trgi ustanavlja svoje in mešane družbe ter zastopstva. Prva bo kmalu začela poslovati v Trstu, imenovala se bo Eurosava, Sava je njegov 49 odstotni lastnik, večinski pa je (zaradi posebnih predpisov v Trstu) tamkajšnje podjetje Resim, njegovi lastniki so tržaški Slovenci, z njim že dolgo sodelujejo, zato se dobro poznajo.

Lastno podjetje bodo verjetno ustanovili tudi v Nemčiji, na Madžarskem bodo začeli s pogodbenim zastopnikom, v Turčiji, Iranu, Egiptu, Sovjetski Zvezzi, Maroku in Kanadi z ekskluzivnim zastopnikom. V teku pa so pogajanja s Semperitom in Continentalom o nastopanju na drugih tujih trgih. ● M. Volčjak

Brez dela ostajajo strokovnjaki

Plače za slovo

Kranj, 19. decembra - Kranjska vlada je odložila plačilo prispevkov RTC in PTS Iskre Kibernetike, prvo podjetje je v stečajnem postopku, drugega bodo likvidirali, slednji si bo pomagal tudi s prodajo dveh stanovanj.

Za odlog plačila prispevkov je ponovno zaprosil Razvojno tehnološki center Iskre Kibernetike, za katerega je kranjsko skladišče 10. decembra uvelio stečajni postopek in za stečajnega upravitelja imenovalo ekonomista Viktorja Eržena. Decembra so izplačali plače za oktober in november, ne zmorejo pa plačati prispevki v višini 243 milijonov dinarjev. Kranjski izvršni svet jim je plačilo odložil, zahteva je tudi jamstvo, ki pa bo zaradi stečajnega postopka verjetno brez vrednosti, praktično lahko ravnajo le na stečajno maso.

Kibernetikemu podjetju Poslovni tehnični servis (bivše skupne službe) pa je odložil plačilo prispevkov za oktobrske plače v višini 443 milijonov dinarjev. Direktorji Kibernetikih podjetij so pred kratkim sklenili, da podjetje PTS likvidirajo, saj druge rešitve ne vidijo več. V skupnih službah je bilo prej 380 ljudi, odložil jih je 110, tako je danes v PTS zapo-

slenih 270 ljudi, od njih pa jih bo 56 ostalo brez dela, druge bodo prerazporedili po podjetjih.

Na seji izvršnega sveta smo slišali, da v Kibernetiki premoženja še niso razdelili, čeprav so oblikovali nova podjetja, zato se obeta še veliko zapletov. Drago Tomšič pa je dejal, da je med 56 delavci, ki ostajajo brez dela, veliko strokovnjakov. Brez dela ostaja računalniška skupina, ki zna risati s pomočjo računalnika, v Števicih in Stičkah pa to še vedno opravlja ročno. Podobno tudi skupina strokovnjakov za robotiko. V podjetjih se strokovnjakov brani, ker se bojijo, da bodo drugi izgubili delo, ročni delavci imajo preko sindikata tako močan vpliv, da s tem ogrožajo razvoj, je dejal Tomšič.

Podjetje PTS pa si skuša pomagati tudi s prodajo dveh izpraznjenih stanovanj v Kranju, izvršni svet je sklenil, da jih bodo kupili s sredstvi stanovanjske solidarnosti. ● M. V.

Sklad namesto uradnikov

Kranj, 19. decembra - Ustanovitev občinskega sklada za pospeševanje obrti in podjetništva je tik pred zdajci, zastavlja se predvsem vprašanje, kako ga bodo napolnili z denarjem, na seji kranjske vlade smo slišali tudi misel, naj bi odpustili 30 občinskih uslužbencev.

Kranjski izvršni svet je sprejel predlog odloka o dodeljevanju posojil za pospeševanje drobnega gospodarstva v kranjskih občinah, kar mora napraviti še skupščina. Od osnutka do predloga odloka bistvenih sprememb ni bilo, omeniti velja, da niso osvojili predloga, naj bi proceduro dodeljevanja posojil prevzela banka, saj bo to delala komisija izvršnega sveta. Na seji so osvojili priponbo, naj bo spodnja meja razpisnega roka posojil 15 dni in ne 10, kakor je bilo sprva predvideno.

Najdlje pa so se ustavili ob vprašanju, kako bodo sklad napolnili z denarjem, ki ga veliko ne bo, kar je bilo jasno že spočetka. Občinski finančnik Jože Javornik je opozoril, da še ni povsem jasno, kako bodo sklad vključili v občinski proračun, saj republiška navodila takšnega proračunskega financiranja ne predvidevajo, potreben bo torej dogovor z republiko. Zanimiv je bil predlog Mirana Tivadarja, naj bi zaposlenost na občini zmanjšali za 30 ljudi in denar, ki gre za njihove plače namenili v sklad. Stane Vreček je priporabil, da bo v tem primeru sklad še revnejši, kot je računal. Seveda pa je to tudi praktično težko uresničljivo, saj odpuščenim tudi ponovom pripada plača še pol leta. Predsednik Vladimir Mohorič je dejal, da je zaposlenost na občini res prevelika in da jo nameravajo zmanjšati, za sklad pa bodo vendarle morali poiskati drugačno rešitev. ● M. V.

Prva Iskrina centrala EWSD v Sovjetski zvezi

Kranj, 18. decembra - V mestu Grodno v Belorusiji je Iskrina danes vključila v omrežje prvo digitalno telefonsko centralo EWSD v Sovjetski zvezi. Gre za tranzitno centralo srednjih zmogljivosti, posebno je vreden 8,8 milijona dolarjev.

Za kranjsko Iskrę Tel je to seveda pomemben uspeh, saj na sovjetskem trgu zdaj nastopa kot kompletni ponudnik digitalnih sistemov, od SI 2000 do največjih zmogljivosti EWSD. Na sovjetskem trgu se srečuje s podobnimi problemi kot doma, saj mora digitalne sisteme prav tako vključevati v analogne, vendar pa so za vključitev prve sovjetske centrale potrebovali le štiri mesece. Naslednji dve bodo postavili v Tjumnu in Zaporožju, dela gredo h koncu.

Iskrina je na sovjetski trgu s telefonskimi centralami prodrla pred desetimi leti, s centralo Metaconta 10C, ki ima mednarodni pomen, pognali pa so jo ob olimpijskih igrah v Moskvi. Odtlej so znameniti instalirali še več centrali Metaconta in SU 2000, ki imajo skupno zm

SNOVANJA

VSEBINA 20



Črtomir Frelih: RESONET IN LAUDIBUS, orig. kolagrafija

- | | |
|----------------------------|---|
| <i>dr. Marko Kerševan:</i> | BOŽIČ ZA VERUJOČE
IN NEVERUJOČE |
| <i>mag. Mirko Kambič:</i> | 150 LET SLOVENSKE FOTOGRAFIJE |
| <i>Tomaž Kukovica:</i> | PREMISE O USODI POEZIJE
MARJANA ŠTANCARJA - MONOSA |
| <i>Matija Logar:</i> | GLEDALIŠČNIKI -
(NE)POZABLJENI NORCI |
| <i>Anka Novak:</i> | SPOMENIKI LJUDSKEGA
STAVBARSTVA |
| <i>Tomaž Bole:</i> | S PESMIJO V VSAK SLOVENSKI
DOM, Z GALLUSOM V SVET |
| <i>Vilma Stanovnik:</i> | INTERVJU Z ZVONETOM ŠERUGO |
| <i>Franc Križnar:</i> | INTERVJU Z OLGO GRACELJ |
| <i>Dušica Kunaver:</i> | BOŽIČ |
| <i>Marija Cvetek:</i> | BOŽIČNE BOHINJSKE VRAŽE |

Urednikova beseda

Tokratni dvojni obseg *Snovanj* izhaja v predbožičnem in prednovoletnem času. O zdaj tudi uradnem prazniku razmišlja v uvodniku dr. Marko Kerševan. Božiču z etnografske plati je namenjena tudi zadnja stran *Snovanj*, o tem pišeta zbirateljici narodnega blaga Dušica Kunaver in Marija Cvetek. Sredica kulturne priloge časopisa pa prinaša vrsto prispevkov z najrazličnejšimi področji. Likovna oprema je iz Gallusovega koledarja 1991, avtorja akad. grafika Črtomira Freliha.

Lea Mencinger

Marko Kerševan

Božič za verajoče in neverajoče

Da bi pokazal na nesmiselnost politizacije vprašanja božiča, sem pred nekaj leti (ob razpravah o njegovem javnem statusu) rekel, da je božič v naši novejši zgodovini izpričal "moč ljudskih množic" tako nasproti Cerki kot nasproti partiji in državi. Z zguljeno in tudi že preživelito politično frazo o moči ljudskih množic sem skušal povedati, da navsezadnje niti partija in država niti Cerkev niso imele pravega interesa za to, da bi se ohranili božič kot ljudski praznik. Država zato, ker je videla v njem pač množični religiozni praznik (v množičnem izražanju religioznosti pa manifestacijo moči cerkve), cerkev pa zato, ker je po izkušnjah iz preteklosti in iz drugih dejel vedela, da so najbolj množični motivi in izrazi božičnega praznovanja prav tisti, ki imajo s posebno krščansko vsebino božiča najmanj zveze (družinski nakupi in obdarovanja po Božiču in dedku Mrazu, božične pojedine, pa božične/novoletne jelke itd.). Videti je bilo, da bo Cerkev lahko prav pri nas najlaže uveljavila pravo krščansko vsebino božičnega praznovanja, ker se bodo in ker so kozmično-biološke sestavine (povezave s praznovanjem letnega ciklusa, odnosa med živimi in mrtvimi, svetlobo in temo), skupaj z njihovimi osamosvojenimi sekulariziranimi nasledki (dedek Mraz in družinsko obdarovanje), pomaknili bolj proti novemu letu.

Pa vendar ni šlo. Tesna zveza krščanskih, nekrščansko religioznih, nekrščanskih, koz-

oznih in posvetnih sestavin praznovanja se je sicer nekoliko razrahljala, praznovanje se je z različnimi poudarki razpolognilo med božič in novo leto, toda ne toliko, da bi se zmanjšal pritisk za enotno praznovanje božiča z vsemi sestavinami, kot ga poзна in ohranja celotna, zlasti pa srednja Evropa. Seveda bi lahko rekli, da je bil čas prekratek in slovenski ter jugoslovanski prostor premajhen, da bi lahko porodil in ob odpiranju v Evropo tudi obdržal to posebnost oziroma prednost.

Kakorkoli, spet smo se tudi v tem primeru vrnili v (srednje) evropske kolesnice (kar, mimo gred, verjetno pomeni, da bo dedek Mraz iz pobožičnega dedka postal božični dedek ali "dedek Mraz - Božiček" in bosta oba kot ena figura stala nasproti zgolj katoliško-cerkvenemu Miklavžu - kot pač drugod po Evropi.)

Dolgo časa sem bil prepričan, da Cerkev ni bolje izkoristila priložnosti, ki se ji je nudila za uveljavljanje specifične krščanske vsebine, enostavno iz komodnosti ali oportunitizma, da ne zgubi naklonjenosti množic (kot je navsezadnje popustila tudi partiju z državo). Sčasoma pa sem prišel do spoznanja, da pravzaprav drugače ni mogla in ne more ravnati in to iz tehničnih vsebinskih razlogov.

Seveda je res, da je božič najbolj množični verski praznik zaradi prepletanja krščansko-religioznih, nekrščanskih, koz-

moloških in "poganskih" religioznih vsebin ter sekulariziranih prvin in običajev. Toda kako naj bi Cerkev znotraj božičnega praznovanja sploh označila svoje posebno oznanilo, ki je navsezadnje samo v tem: "rojen nam je Odrešenik"? Mnoge cerkvene pesmi sicer pojo po tem, toda znotraj zgodbobe o božiču tega ne zmorojo zares povedati. Kajti tisto, kar pripoveduje v besedi, zvoku in podobi, je zgodbba o "odprtrem nebuh", o zemljah, ki pričakujejo, o zvezdah in kozmosu, o božjem, blagosloviljenem otroku, ki se je rodil, o življenju, ki se rojeva v skrivenostnem prežemanju naravnega in nadnaravnega, kozmičnega in človeškega, božjega in vsakdanjega v prelomnem času, v "sveti noči", ko ni čisto jasno, ali je sveta zato, ker se je v njej rodil božji otrok, ali se je božji otrok rodil v njej, zato ker je sveta, skrivenostna, prelomna. Kako bi lahko iz te zgodbobe o skrivenosti, sladkosti, svetosti življenja človeka in kozmosa, človeka v kozmosu, polne takih ali drugačnih božjih sil in bitij - iz zgodbobe, ki jo v različnih oblikah pripovedujejo različni miti in religije - lahko izločili, izolirali posebno krščansko sporočilo o Odrešeniku? Kaj bi od te zgodbobe ostalo, če bi iz nje izločili kozmolosko-biološke sestavine, kot pravimo v religioški tipologiji. Tako rekoč nič.

Toda velja tudi narobe: zgodbba o rojstvu odrešenika, kakršen je bil Kristus, s samo božično zgdbo sploh ne moremo pove-

dati. Povejo šele nadaljevanje: pripoved o Velikem petku in Vstajenju. Da se je rodil človekov Odrešenik - ne pa le, da se je v nekem človeškem bitju utelesila neka kozmično-nadnaravna sila - nam zares pove šele pripoved o tem, da je Kristus (kot Bog) vzel nase človeško usodo, nasledek greha, trpljenje in smrt in kot človek vse to z Bogom premagal v vstajenju. Vsega tega - in ravno tega - pa pripoved o svetonočnem, (med)človeškim in božjem miru in harmoniji ne zmore povedati: trpljenje, smrt, vera v vstajenje in vera v odrešenje so ravno onkraj tega. Zato je tudi pripoved o Jezusovem rojstvu v evangelijih tako oddaljena od glavne pripovedi o smrti in vstajenju; pravzaprav je v enem od evangelijev povedana čisto bežno, v dveh pa je sploh ni. Ni je, ker navsezadnje ni potrebna. Ni potrebna, ker je bila že povedana pred evangelijem in ker je pripovedovana tudi po njih in brez njih, tako rekoč nepretrgano vse do danes. Stalno je pripovedovana in izražana - ne kot vera, ampak kot prepričanje in občutenje - skozi mite in religije, ki govore o moči, sladkosti in skrivenosti svetosti življenja.

To vprašanja vere se pride šele onkraj tega, onkraj tega občutenja skrivenosti in polnosti rojovanja in življenja, potem ko se v njem pojavi razcep, greh, trpljenje, obup... V skrivenost in svetost življenja in kozmosa ne verujemo, občutimo jo. Toda

tu se začenja paradoks božiča: krščanska vera, ki raste šele iz zgubljene polnosti in harmonije življenja, iz njegove zlomljnosti, to polnost in nezlomljnosti potrebuje. Zgubimo lahko nameč le tisto, kar smo imeli; kot zgubljeno lahko občutimo le tisto, kar občutimo kot svoje. Nasprotno pa občutenje skrivenosti in populnosti človeškega življenja v kozmosu te vere v odrešenje samo po sebi ne potrebuje, še več, upira se ji.

Zato, pa naj zveni še tako paradoksalno, božiča ni mogoče postaviti, nameč pokristjaniti znotraj njegovega časa. Ni ga mogoče narediti bolj krščanskega s še več jaslicami, s še več govora o sveti družini in božjem detetu, ali s tem, da bi kar se da zmanjšali zmaterijalizirano potrošništvo, povezano z božičnim časom itd.

Z vidika zaresnega krščanstva, z vidika Velikega petka in velikonočnega vstajenja (ne svetočnega rojstva) ga tudi ni potreben, saj je prav s tega vidika vedno že krščanski in to prav v svoji kozmološki, poganski in posvetni življenjski polnosti in samozadostnosti. Prav v izrazih takega občutenja, pa stremljene in hrepene na tem, je božič s krščanskoga vidika nameč manifestacija velike človeške iluzije, ki se vedno znova razblinja in vedno znova poraža.

Z druge strani pa "krščanskega" božiča tudi ni potreben s čimerkoli dopolnjevati in "poobčevati", da bi postal za vse

sprejemljiv: saj je tudi v svoji krščanski priповedi o rojstvu, o božjem otroku itd. vedno že obči, ne pa specifično krščanski, ne glede na posebna svetopisemska imena.

Zato je naš sklep, ob vseh navednih in zaresnih paradoksih, lahko le pomirjevalen - kot se za božič spodobi: božič je lahko božič za vse in to v vseh njegovih sestavinah. To se pravi: v vseh sestavinah nerazdeljivega božično-novoletnega časa, tudi s polnočnico za neverajoče in z božično-novoletno jelko in božično-novoletnim dedkom Mrazom in njegovim obdarovanjem za krščansko verujoče.

(Kajti, kaj je že rekel Claude Levi-Strauss ob pronicljivi analizi božično-novoletnega obdarovanja? "Verovanje, ki ga ohranjamo pri naših otrocih, da darila zanje prihajajo iz onostranstva, daje alibi za skriti nagib, ki nas navaja, da dejansko žrtvujemo onostranstvu pod pretvezo, da darujemo otrokom. V taki preobleki so božično-novoletna darila pravcate žrtve, ki jih prinašamo sladkosti življenja, ki obstaja pred vsem drugim v tem, da ne umremo.")

Še enkrat: razika med vero in nevero brez-upom in upanjem, strahom in neustrašenostjo se začenja onkraj božiča in novega leta, onkraj polnosti skrivenostnega in svetega časa. Razlika med verovanjem in neverovanjem je razlika ob soočenju z Velikim petkom in Veliko nočjo. Toda to je še daleč: zdaj, ob božiču in novem letu vsi "verujemo" - ker ni potreben verovati, ker lahko občutimo, hrepimo, sanjam...

mag. Mirko Kambič

150 let slovenske fotografije - dogodki in odmevi

Jubileji, zlasti prijetni, so bili in so še vedno povsod po svetu v posebnih časih. Lahko, da ostane pri sami proslavi. Še lepše in bolje pa je, če obrodi jubilej kakšen trajen sad.

Tako se je zgodilo tudi z jubilejem stope desete obletnice obletnice fotografije, po svetu in pri nas v Sloveniji. Razvite države, predvsem Francija, Anglija in Nemčija so si lahko privoščile marsikaj, že iz prestiža, da je zapestela fotografija kot svetlobna slika najprej v zahodnih delih Evrope. Nemčija je posvetila svojo pozornost zlasti zgodnjemu obdobju fotografije v nemško govorečih deželah z imenitno razstavo Srebro in sol (1839 - 1860). Razstava se je pričela junija 1989 v Kölnu, zaključila pa se je v Hamburgu marca 1990.

Slovenci smo se oddolžili jubileju z obsežno razstavo pod naslovom 150 let fotografije na Slovenskem, ki je vsebovala dejansko tri samostojne razstave. S tremi obširnimi katalogi, ki predstavljajo celoto, smo dobili dovolj zaključen oris rezultatov slovenske fotografije od začetka do danes (1839 - 1990) in osnovo za nadaljnje raziskave in predstavitve te vznemirljive javnosti.

Vabljivost in vznemirljivost fotografije

Kako vabljiva in vznemirljiva je fotografija, vedo dobro povedati dandanes nešteti ljudje, saj je postala svetlobna slika del njihovega življenja, doživljanja in delovanja. In tako je bilo od vsega začetka, vseh teh stope deset let.

Janez Puhar je občutil vznemirljivost ob izumiteljskem delu, ko je začel po svojem lastnem postopku spremniti steklo v fotografsko podobo prefijene kvalitete. Naši poklicni, ateljejski fotografi so bili vznemirjeni ob svojem prizadevanju za dober portret, sprva na kovinski plošči, na papirju in na svili kot na primer Anton Ločnikar leta 1857, ko se prvič omenja fotografski atelje v Ljubljani.

Fotografija je bila vznemirljiva tudi za tiste, ki so med prvimi pisali o fotografiji, za dr. Janeza Bleiweita (1867) in prof. Ivana Šubicu (1884, 1889) pa dr. Frančiška Lampeta, ki je začel širiti fotografisko sliko med Slovenci s tiskom že od 1889 v Domu in svetu.

Prvi pomembnejši jubilej fotografije, petdesetletnica (1839 - 1889) so označili slovenski amaterji z neizbrisno in čudovalno potezo - ustanovali so svoj prvi klub, ki nas je pred kratkim, ob stoletnici, napolnil s ponosom in navdušenjem. To je bil vznemirljiv jubilej trajne vrednosti.

V vsem tem dvajsetem stoletju naše fotografije najdemo občasno prijetno vznemirljive do-



Leverkusen, Muzej Morsbroich (zunanost) Tu je bila od 21. septembra do 18. novembra 1990 razstava Zgodna fotografija na Slovenskem 1839 - 1919. - Foto: Mirko Kambič

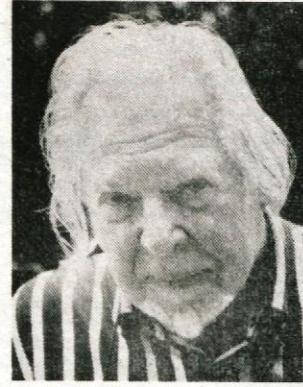
godke, povezane s posameznimi ustvarjalci in s skupnimi akcijami. Tega razvojnega toku nista pretrgali niti obe svetovni vojni, postali sta le časovni cenzuri za lažjo razmejitve in prezentacijo doseženih uspehov, razvojnih smeri in teoretičnih poglabljajn v izrazni medij fotografije.

Za stoti jubilej fotografije leta 1939 bi lahko rekli, da so ga slovenski fotografi vznemirili in dinamično pripravljali s svojim izjemnim delom vse do leta 1931 naprej, z mednarodnimi priznanji in s prireditvijo treh mednarodnih razstav v Ljubljani v letih 1934, 1936 in 1938. Resno zavzeti za svoje delo pa niso bili le amaterji, temveč tudi mnogi poklicni fotografi, če omenimo le Josipa Pogačnika v Ljubljani in Josipa Pelikana v Celju ter Franca

Aparnika v Kamniku.

Čas, ki se meri v fotografiji s stotinkami in tisočinkami sekunde, je v svojem neustavljujem teku pripeljal svetlobno sliko do jubileja, ki je 19. avgusta 1989 dosegel svojih polnih 150 let. In prav ta jubilej je bil, kot že prejšnji, zelo vznemirljiv izvir za slovensko fotografijo. To pot ni šlo več za trenutno jubilejno akcijo, temveč za občudovanja vredno potezo, ki je odgrnila široko zaveso in s presečenjem pokazala na fotografike zaklade v slovenski kulturni dediščini.

Nekoliko kronike
Mesto Kranj ima za slovensko fotografijo nedvomno velike zasluge. Pred kratkim je kar preveč skromno proslavilo 80-letnico svojega prvega kluba



Dr. Helmut Gernsheim, mednarodni strokovnjak za zgodovino fotografije na obisku v Ljubljani, 26. julija 1990. - Foto: Mirko Kambič

ba amaterjev, ki je pozneje le navidezno zamrl. Ponovno je vstal iz ognja vonj kot feniks in dal leta 1970 pobjudo za Cabinet slovenske fotografije v okviru Gorenjskega muzeja. Zdaj je znano in jasno zapisano, koliko kvalitetnih razstav je priredil ta kabinet v svojih dvajsetih letih. Tu kaže omeniti predvsem tri, ki so bile predhodnice in temelj za sedanjou trilogijo ob 150. obletnici fotografije na Slovenskem.

H koncu leta 1976 je bila v Kranju odprta razstava Razvoj fotografije v Sloveniji od 1840 do 1918. Avtor razstave je bil Mirko Kambič. Decembra 1982 je sledila razstava Slovenska fotografija med obema vojnoma (1918 - 1941) in potem leta 1984 Razvojne poti slovenske fotografije 1945 - 1983. Avtor obeh razstav je bil Stojan Kerbler.

S tem je bil položen temelj celostnemu pregledu, z nakazanimi možnostmi za nadaljnje raziskovalno delo in prezentacijo. Zaradi finančnih težav Kabineta so ostale vse tri razstave brez večjih katalogov, vendar je bila odmevnost v javnih medijih, v tisku in televiziji odlična, delno celo v tujini.

Tri leta pred jubilejem, 1986, se je pri nas pojavila želja, da bi proslavili ta jubilej s posebnimi akcijami. Junija je dala pobudo Fotoantika v Križankah. Zgodba zase je 24. julij 1986, ko me je predsednik Foto-kino zveze Slovenije g. Dragotin Arko nagovarjal, naj prevzamem avtorsko nalogo za pripravo velike jubilejne razstave slovenske fotografije v letu 1989. Dve ur sva debatirala v sladčičarni Evropa. Zunaj je divjala ves čas huda nevihta. Tik pred sončnim zahodom se je zjasnilo. Z aparatom sem pohotel na teraso Nebotičnika in ujel zad-

nje žarke na ljubljanskih strehah, z neverjetno barvitimi oblaki in meglicami nad Barjem in z mavrico na tem slikovitem nebnu. Žal pa Foto-kino zveza Slovenije ni našla dovolj energije in denarja, da bi svoj veliki načrt uresničila. Lepa mavrica se je žal razpršila.

Uspešno pot do jubileja pa so ubrali leta 1988 Mestna galerija v Ljubljani, Arhitekturni muzej in sprva tudi Moderna galerija. Sprejeli so pobudo Braneta Koviča, likovnega kritika, naj bi v letu 1989 skupno organiziralo jubilejno razstavo. Ker je šlo za ugledne ustanove in za sposobne ljudi, se je končni projekt na skupnih sestankih oblikoval vedno bolj konkretno in postal v teku dveh let dobra ali celo zelo uspešna stvarnost.

Tri razstave in trije katalogi

Zadržimo se za hip pri kratkih, vendar sočno dokumentarnih podatkih.

Prva razstava iz projekta 150 let fotografije na Slovenskem je zajela kar osemdesetletno obdobje, od 1839 do 1919, izredno raznoliko, dinamično, mladostno obdobje tudi za Slovenijo, toda doslej skoraj neznano. Avtor razstave si je zastavil izrazito historičen, znanstveno raziskovalen koncept in ga tudi dosledno izvedel, z bogatim prikazom originalnih fotografij iz različnih slovenskih virov, razvrščenih v trden sistem.

Razstava je bila na ogled v Mestni galeriji v Ljubljani od 7. 9. do 25. 10. 1989. Kot izrazito jubilejna razstava je bila odprtta ob številni, slavnostni udeležbi pa tudi kasnejši obisk vse do konca razstave je bil razveseljiv. Vpisna knjiga vsebuje lepo število tujev in njihovih pohval, kot npr.: »Ena od najlepših razstav v čast 150 let fotografije«, kar je zapisano v francosčini.

Nekateri pomembni odmevi pa so sledili še po razstavi. Tako je prišel v Ljubljano 26. julija 1990 svetovno znani dr. Helmut Gernsheim, izjemni strokovnjak za svetovno zgodovino fotografije. Z lastno roko je hotel prijeti izvirno Puharjevo fotografijo in ob njej podebatirati, toliko bolj, ker je že leta 1955 odmeril Janezu Puharju kar lepo mesto v svoji znameniti knjigi Zgodovina fotografije, ki je izšla doslej že v novih, odličnih izdajah. Toda o tem kdaj drugič.

Med drugim je objavila izredno pohvalo o razstavi in njeni strokovnosti nizozemska (in mednarodna) fotorevija Perspektif. Žal se niso izpolnili načrtovani obiski razstave v tujini, v Zagreb, Beograd, Miljanu, na Dunaju. Mestna galerija je posredovala to razstavo le v Le-

verkuseu (Nemčija), kjer je bila odprta vse od 21. 9. do 18. 11. 1990.

Druga in tretja razstava sta se časovno nekoliko odmaknili od jubilejnega leta. Svojo dobro predstavitev sta imeli novembra in decembra 1990. - V drugi razstavi je zajel avtor Stane Bernik čas slovenske fotografije med leti 1919 in 1945. Sam pravi, da je šlo za težave z izvirnim gradivom, vendar da gre za dovolj utemeljeno in zgoščeno razvojno podobno v razdobju, ko je šlo našim fotografom, predvsem amaterjem, za umetniško pojmovano fotografijo.

Ta druga razstava, ki je bila na ogled v Jakopičevem razstavnišču v Ljubljani od 13. 11. do 16. 12. 1990, je bila slikovalno postavljen, vendar pre malo propagirana in odprta prekratek čas. Z njo je bila združena tudi projekcija zgodnjih diapozitivov planinskega cvetja v vrhov, delo znanega Slavka Smoleja. Tretja razstava, ki jo je izvedel kot avtor Brane Kovič, pobudil celotnega projekta, je bila odprta v Mestni galeriji v Ljubljani 26. 11. in naj bi trajala do 23. 12. 1990. Oblikoval jo je, kot obe prejšnji, Ranko Novak. Razstava obsegata povojno obdobje (1945 - 1990), o samem konceptu te razstave pa je Kovič zapisal: »Zamislil sem si ga kot evidenco in analizo izbranih avtorskih opusov, zavedajoč se subjektivnosti takšnega pristopa.«

Ker sta obe zadnji razstaviše neposredna časovna danost, bo mogoče slediti odmevnost šele po tisti distanci, ki jo zahteva vsako pomembno in obširno delo.

Kot trajna osnova za ohranitev spominov, za strokovno poglobojeno kritiko in nadaljnje delo so pred namji trije katalogi, tri obširne, bogato ilustrirane in s podatki nabite knjige. Neposredno zgorovne so številne reprodukcije razstavljenih del. V besednjem delu pa ima vsak katalog ali zaokrožene zgodovinske študije ali eseistično kritičke poglede, podatke k slikam, biografiji fotografov, literaturom in kroniku. Vsi trije katalogi pomenijo enotno, vendar ne poenoteno sliko razvoja slovenske fotografije v polnih 150 letih. Ne glede na vse kritične pripombe ostaja vnaprej odprta možnost za bodoče publikacije, ki bodo sistematично in podrobno obravnavale zgodovino slovenske fotografije v polnih 150 letih. Ne glede na vse kritične pripombe ostaja vnaprej odprta možnost za bodoče publikacije, ki bodo sistematично in podrobno obravnavale zgodovino slovenske fotografije, posamezna obdobja ali celoten razvoj, kjer bodo našli svoje mesto tudi fotografii in dogodki, ki v navedenih katalogih niso bili upoštevani.

Eden od najpomembnejših problemov, ki jih je načel, tako po svetu kot pri nas, fotografski jubilej z oznako 150, pa je osredotočenost na varstvo fotografike dedičine kot vedno pomembnejše kulturne vrednote.

Matija Logar

Gledališčni - (ne)pozabljeni dvorni norci

Dovčerajšnja spektakularnost umetniških dogodkov se je umaknila spektaku dnevnih dogodkov. Ekscesnost umetnosti se je ob ekscesnosti realnega dogajanja nična. Naj umetnik torej eksces umetnosti zamenja za eksces politike? Tihoto ustvarjalnega akta je težko obraniti, gledališčnik je vseskozi razpet med javnostjo in intimno. Za vsakršno oblast je morda prav zato najtežje ulovljiv.

Soočenje s klavnostjo

V zavest kulturnikov se je že v davnih časih pritihotapljeno udomaćila stalna jamraria nad last-

nim finančnim stanjem. Stalno nerganje nad t. i. kulturno politiko je bilo navzoče včeraj, navzoče je danes (morda tiše), navzoče zna biti tudi jutri. Vse skupaj po nekakšnem pravilu: bolj kot

bomo nergali in vpili, več bomo imeli. Diskrepanca med nadčasovno umetnostjo in dnevno politiko preprečuje vsakršno kontrolo »dajalc« finančnih sredstev. Tako vsaj mislimo toda misel, da umetnost ni poraba, se v soočenju z dnevnim politiko lahko znajde na skrajno majavih nogah.

Klub številnim seminarjem, simpozijem ali okroglim mizam v stilu »umetnost kot vest naroda«, »gledališče-povečevalno steklo družbe« itd., klub številnim premirjem in vsakršnim festivalskim (ne)dogajanjem se vedno znova in znova znajdemo v vakuumu lastne (morda hoteli) nemoči in pred obličjem negotove prihodnosti. Negotovost je predvsem posledica lastnega blefa. Skrajno nelagodno se počutim pred dejstvom, da je »Dan igralca« vzpostavl, potem ko so že imeli svoje dneve ruderj, avtomehani, Šoferji, topničarji... Se je na vseh teh dnevih že kaj pametnega rešilo? Kaj ni šlo vedno za prepričevanje prepričanih, za tek častnega krogro nikdar dovolj uprehanih maratoncev? Če pregledam spisek predlaganih tem, ki naj bi jih gledališčniki obravnavali na letošnjem »Dnevu igralca« na Boršnikovem srečanju, se lahko samo

zgrozim: zakonodaja o kulturi in o gledališču posebej, finančiranje, kolektivne pogodb, status gledališča nasproti in končno še predlog za manifest slovenskih igralcev. Imamo znotraj gledališč potem takem sploh k urejeno, ali gre samo za brezvezzo »lajanje« številčno nepomembne, toda za narodovo samobitnost izjemno pomembne skupine ljudi, ki so se v davnih časih predstavljali kot komedijanti? Vsakdo ima pravico, da razmišlja o vsakršnih stvareh. Kakor hitro nam je to jasno, nam mora biti tudi jasno, da se lahko nepredvidljivo znajdemo na limanah soupravljanja in samoupravljanja, kjer vseveda rešujejo vse, v resnicu pa se odloča po vsem drugje. Rezultati skupinskega razmišljanja niso premosorazmerni seštevku pamet vseh razmišljajočih. Sešteva se nameč tudi nesmet, zaletavost, emocija... Kajti: v trenutku, ko so se ob vseh teh temah potili poti ustvarjalci, so se predstavniki Skupnosti slovenskih gledališč srečali na Boršnikovem srečanju z naslednjim dnevnim redom: 1. Trenutni problemi v gledališču, 2. Vinska kultura ob dobrni domači hrani, 3. Razno. Ne sprašujem se, kdo sedaj koga vleče, toda povsem na dlani je, da o prihodnosti gledališč

Tomaž Kukovica

Premise o usodi poezije Marijana Štancarja - Monosa

V dolgozveznih uvodnikih, ki jih množica piscev izkorišča kot metodo, s katero pragmatično kopije v strukturo določenega problema, je moč zaslediti samopoveljevanje avtorjev ob velikih naporih, ki so bili vloženi pri iskanju, izkopavanju gradiva iz starih arhivov. Mukobnost raziskovalnega dela, note samopoveljevanja se ne skriva v dolgem, včasih dolgočasnem raziskovanju, temveč ob dramatičnosti spoznanja človeškega fatuma, ki z naraščanjem gradiva postaja vse bolj pretresljivo. Resnica, ki se odseva v mračnem spoznanju, je obup. Ne obup pred težavnostjo naloge, marveč obup nad iluzorično humanostjo, frazerstvom človeštva.

Predstavljano spoznanje ne predstavlja revolucionarne prelomnice v filozofiji; je le abstraktna tematizacija soočenj s konkretno bivajočo usodo - MARIJANA ŠTANCARJA - MONOSA.

Teža uvodnika, depresivnost spoznanja, ki je opisano, ni spoznanje o spodeljenem srečanju Štancarja s poezijo, umetnostjo: Realno kot trauma - lakanovo rečeno - se izraža v konkretnem primeru poezije na Slovenskem v obče kot razchod zdrave kmečke pameti z logičnostjo. Slovenci, zdrav razum, logos in umetnost so med seboj v določenem shematskem odnosu, ki ga lahko primerjamo s kompleksnimi sistemi človekove zavesti: sistemi nezavednega, predzavednega in zavestnega.

Od abstraktnega h konkretnemu

Če se zaradi prostorske stiske, popolnoma faktografsko lotimo življenjske poti Marijana Štancarja z ilustracijo, ki bo pomagala razumeti bralcem izrečeno prekletstvo nad umetniškim mimesizom, potem se bomo zaustavili na dveh ključnih točkah: vzponu poeta in (ne)razumljivem padcu.

Štancar je bil rojen 5. aprila 1941 v revni družini na Jezerskem. Življenjske razmere so ga že zelo zgodaj postavile med antagonizem dveh sil: ljubezni do zemlje in poezije.

Nedvomno, da predstavlja neposredni razlog Štancarjeve odločitve za skok v naročje poezije prav prihod pisatelja in pesnika Jožeta VOVKA na mestu vaškega duhovnika.

"Čeprav je Vovk menil, da Marijan ne bo pesnik, temveč slikar, je podpiral obe njegovih dejavnosti in mu omogočal objave v mladinskih oz. pionirskih literarnih predlogah." Uspehi pri delu so ga vodili naprej v "prekleti" svet poezije, vendar je bil njegov vstop skozi vrata umetnosti vedno marginaliziran zaradi eksistencialnih težav. Prvič eksistencne možnosti pokažejo Štancarju svoje ostre zobe ob vpisu v srednjo šolo. Čeprav je bil sprejet na kranjsko Gimnazijo, zaradi stiske v domači hiši, možnost opusti in se vpiše v kovinostrugarsko šolo Titovih zavodov Litostroj v Ljubljani. Obiskovati pričen torek solo, po kateri mu bo poklic in eksistenza zagotovljena.

Ustvarjalna pot mladega pesnika v teh kriznih časih ni zamrla. Leta 1958 se kot opazovalec pridruži literarnemu klubu na ljubljanskem Učiteljišču: Mentor je bil Potrč, člani: Grafenauer, Makarovičeva, Budalova, Turk ...

V isto leto tudi datira začetek velikega prijateljstva z dramatičkom in mecenom gospodom Ivanom MRAKOM.

Se preden si ogledamo ozadje, se pravi, vpliv Mraka na Štancarjevo pisanje, se soočimo s potekom njegove življenske usode do objave prve in najbolj kontroverzne pesniške zbirke: "Glej, človek".

Leta 1959 je Štancar zaključil šolanje v Litostroju, se zaposlil v istoimenski tovariški. Delavski vsakdanjik je okušal leto dni, nato pa se je posvetil študiju.

Na Višji pedagoški šoli se je posvečal študiju slavistike, na Univerzi - študiju sociologije. Študentsko življenje je zapusti marca 1961 zaradi poroke, neobrene oziroma prepozno odobrene stipendije in odhoda v JLA.

Po vrnitvi iz JLA je v samozačni v nakladi 250 izvodov, na Golniku izdal pesniško zbirko - "Glej, človek".

Zbirka "Glej, človek" prinaša sedemindvajset pesmi in predstavlja mladega Štancarja v lumi Mrakovega zrenja. Mrak je napravil izbor, uredil zbirko in napisal predgovor.

Na tem mestu se lahko popolnoma brez vsakršnega bremena vprašamo: kakšen je vpliv Mraka na štancarjevo poezijo. Analiza kritik, ki so bile podane ob njegovih zbirki "Glej, človek" in ob kasnejših izdajah,

recenzijah, razkriva nekaj bistvenih spoznanj o odnosu Mrak - Štancar in o branju Štancarjeve poezije.

Sveti Mrak, determinacija in branje z zaprtimi očmi

Predgovor Ivana Mraka k Štancarjevi - "Glej, človek" je več kot tragičen. Ne samo, da je zapečatil, determiniral njegovo usodo, temveč je hkrati pokazal strukturo delovanja etike slovenskega (de)humanizma lai kako vrli Slovenci znajo brati z zaprtimi očmi;

Kdor je pozornobral usodni Mrakov predgovor, je bil zladen v oči z naslednjimi determinacijskimi bodicami:

a) "To niso nikakršni mladostno-pesimistični spevi, čeprav jih je izpel devetnajstletni kovinostrugar Marijan Štancar."

b) "Teža te pesmi pa počiva v brezobzirnem samoobraževanju pesnika s samim seboj."

Povzemimo dejstva: Ivan Mrak je bil leta 1963 literarna eminencia na slovenskih tleh. Drugače povedano - nedotakljivi.

Struktura uvoda priča o zares poglobljeni predstaviti Štancarjeve poezije, saj so vsi njegovi atributi, bistveni deli izvedenega prijema, nazorno razstavljeni. Predgovor kot strokovna ocena je popolnoma legitim.

Seveda do anomalije pride pri branju poezije. Ne bom rekel - pri ideološkem branju, temveč pri quasi-ideološkem branju. Problem samoodtujitve kot tema pisanja mladega pesnika kovinostrugarja je senzacija za "literarnega kritika" Ladislava Lesarja.

To razkriva formo branja z za-

Lesar, ki je napisal kritiko Štancarjeve poezije v Mladini, je eksemplaristični primer nekoga, ki misli, da je sadove revolucije in "serje" na meščanski kozmos. A v resnici dela obratno.

Oglejmo si "globino" njegove misli: "V tovarni med ropotom strojev in sikanjem varilnih aparativov se Štancar ne znajde." Struktura teoretskih tekstov iz obdobja šestdesetih let je preprosta, saj je vsak dober pisec, ki je produciral plodove revolucije - podkrepil, konotiral svoj tekst in mislio Marx in Engelsa. Temeljna tema Marxovih in Engelsovih tekstov "Sveta družina" in "Nemška ideologija"; torej njunih prelomnih tekstov, je pojasnjevanje ločitve človekove zavesti od narave. Ergo - samoodtujitev. In kaj iz tega sklepa vrli kritik?

Ce eminence, kot je Ivan Mrak, naznači glavno temo Štancarjeve poezije - samoodtujitev in če Štancar kovinostrugar, potem je treba poezijo brati skozi predgovor v dogmatiskomarkistični optiki, da bi lahko potem govorili o še eni zmagi proletariata nad meščanskimi floskulami.

Vsakomur je jasno, da Lesar o Marxu, razen da je imel brado, in imel pojma, kaj šele o poeziji. Pa vendar se v njegovem tekstu kaže kasnejša usoda Štancarjeve poezije:

Leta 1966 je Valentin Kalan podal prvo pravo oceno Štancarjeve poezije. Klub razumnih eliminacij Lesarjeve ocene kot - mnenja, pa se Marijan po Lesarjevem mnenju oprimeta mrakovski determinaciji - kovinostrugar in pesnik samoodtujitev.

To razkriva formo branja z za-

Opoj

*Slišal sem tisto pesem,
ki so jo pokojne ptice pele -
v zgodnjem jutru
skozi oblake
v vabča polja:
sredi žita zorečih trav
sem čul glas
velikega etra
skozi horizonte.
Zdaj - opit krvavega molka
hodim sklonjeno skozi obrale
venečih pomlad...*

Neznanokam

*Odšel sem - s telesom za duhom
in duh je doma ostal
in kdor mi je vero v človeka izsesal
naj preklet bo,
kar sem med čudnimi silami
belega konja v čeri prignal
in s petelinjo glavo
je zobil drobtine laži
in z repom kopit teptal
zbrogano vodo nihilizma
in v oblake divjih strel viharja
sem pot domov vkoval
brez oltarja
(duše)
brez sveč
(vrnitve)
jamo sem izkopal
za kobilarja ostankov sveta!*

prteči pare v žepu kot 100-odstotni invalid. Tedaj je bil od vseh "gorečih" ljubiteljev umetnosti razsoden le igralec Cveto Sever, ki je strtemu pesniku uspel priboriti borno družbeno stanovanje in penziono, ki ni vredna človeka.

Kako cenjen je bil Štancar in

kako so vrednotili njegovo poezijo v DO ISKRA in družbi na sploh, je bilo moč slišati na recitalu Škrinjih literatov 3. decembra 1988 iz ust voditelje - Polone Sosič: "Pesnikove stvarite so dobre, a niso dosegle svojega mesta v slovenskem prostoru zaradi načina Štancarjevega življenja."

Kogar Slovenci ljubijo...

Usoda, o kateri pričam, ni le dramatična, tragična, je odsev nekega realnega stanja v kulturni, se pravi, v miselnosti Slovencev. Formula uspeha ni v izraznosti poezije, temveč v viderzu, v politični institucionalizaciji, v barvah...

Fatum je Štancarja že v času, ko je bil v središču literarnega dogajanja - prezrl. Kogar Slovenci bolestno ljubijo, naj najprej "pogine kot pes", da bo v onostranstvu užival sadove bogov...

Opombe

1. Gre za tri nagrajeni objave:
- Pravljica o žarku, Pionir, Ljubljana 1954/55, št. 6, str. 192.

- Objava pod pseudonimom Marinčič Mladen, Dnevnik, Ljubljana 1954/55.

- Pilot si gradi letalo (risba), Ljudska pravica, Ljubljana 1956.

2. Kukovica, Tomaž, Prolegomena v poezijo Marijana Štancarja - Monosa, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1990.

3. V času studija je bival pri Mraku, ki ga je preživil in duhovno uvajal v svet umetnosti.

4. - Lesar, Ladislav, Srečanje s pesnikom, Mladina, Ljubljana 1963, št. 26.

- Kalan, Valentin, Poezija Marijana Štancarja, Tribuna, Ljubljana 1966, št. 3.

5. Štancar, Marijan, Glej, človek, Samozaložba, Golnik 1963.

6. Ibidem.

7. Lesar, Ladislav, Srečanje s pesnikom, Mladina, Ljubljana 1963, št. 26.

8. Pascal, Blaise, Misli, MD, Celje 1986, paragraf 38.

9. Močnik, Rastko, Uvod v Mlado poezijo, Nasri razgledi, Ljubljana 1965, št. 12, str. 250-51.

In še: največji »profit« bi gledališčniki privoščili svojemu občinstvu. Isto občinstvo pred vedno različnimi igralskimi obrazci. Tovrstna zasičenost bi izginila. Gledališčniki stalno poudarjamod odvisnost svojega početja od občinstva, toda najpreprostejših korakov do gledalištva nismo sposobni.

Ponavljam: rezerve so, racionalizacije so možne. Z istim denarjem bi dobili več in bolje. Gledališče bi tako celo širili in ne omejevali. Zapečkarstvo bi se umaknilo popotovanju, zagrenjenost v provinci bi bila manjša.

Dosedanja in bodoča nova gledališča(!?) bi se vzpostavila kot gledališki producentski centri, enostotnost slovenskega gledališkega prostora bi se urestničevala.

Bodo ceste ukinile gledališča?

Vse to razmišljanje se bo težko zoperstavilo tisti pameti, ki vidi možnost slovenske gledališke kulture predvsem skozi dogajevanje širokih cest. Da rabimo varnejše ceste, ni nobenega

dvoma, ceste bodo kraje in mesta zblizale, toda hitro se pojavi drugačna utemeljitev skupnega slovenskega prostora: vse skoncentriramo na enem ali dveh mestih, dvignimo kvaliteto ter z dobrimi cestami omogočimo konzumacijo kulture vsem našim državljanom. Skratka: v delavskih središčih naj se »delo«, v kulturnih centrih naj se »uživa« kulturo. Kulturni policentričen je skozi cestno povezavo vseh in vsakogar prazno besediščenje, bele kulturne lise bi osivele. Paradega konja prihodnosti: čisto okolje je potrebno vpreči v voz dinamične in na vseh koncih domovine navzoče ustvarjalne umetnosti in kulture. Ekoško rakasta okolja se bodo hitreje zdravila ob močnejši navzočnosti sočasnega umetniškega in kulturnega ustvarjanja. Ceste morajo torej zblizevati, ne pa ukinjati.

Najnevarši element ukinitev tudi v prihodnje ostaja samozadovljnost. Kako zavarovati svojo avtohtotonost ter istočasno dopuščati okužbe odprtega in zdrževanega sveta? Prvi pogoj je vsekakor v spoznanju, da se vsakršni oblasti prepreči ali vsaj preprečuje, da bi umetnost in kultura prevzemali funkcijo vsakokratnega dvornega dvorana.

ličnikov lahko povsem legitimno odloča nepredvidljivi minister za kulturo.

Racionalizacije, notranje rezerve?

Z vrhov sedanje kulturne oblasti smo v zadnjem času lahko slišali, da bodo potrebne racionalizacije ob tem, da programi kulture ne bodo krčeni, toda hkrati je bilo jasno izraženo stališče, da je notranje rezerve (skrite?) nesmiselno iskati, ker jih pač ni. Racionalizirati, toda ob tem ne krčiti, pa pomeni samo: pametnejše gospodariti (tudi v kulturi), enoto vloženega denarja bolje izkoristiti.

Je to sploh možno? Najprej se je treba upreti vsakršni misli, da je racionalizacija izvedljiva samo z ukinjanjem oziroma s preprečevanjem vzpostavljanja novih kulturno-gledaliških središč. Racionalizacijo vidim predvsem v radikalnem zmanjšanju premier ter hkrati v večji izkorisnosti (ponovitev!) uprizoritev. Abonmaškega sistema ni potreben zato ukinjati. Preprosto: sedanja več ali manj naključna gostovanja je

Anka Novak

Spomeniki ljudskega stavbarstva (3)

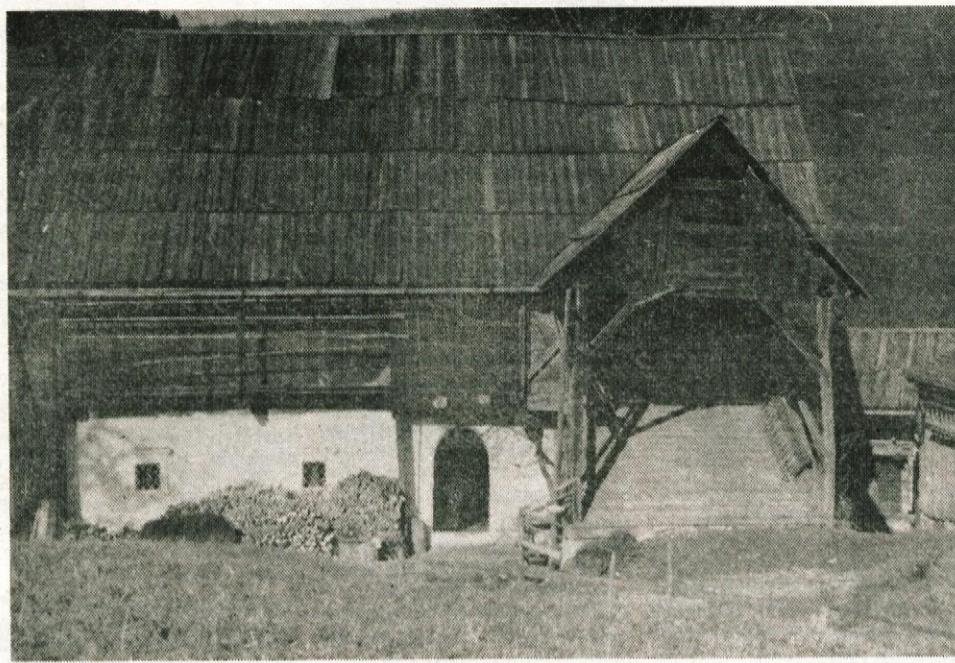
Špelčnikova kajža, Spodnje Gorje 177 (poprej Zgornje Laze 57)

»LETO HISHO JE DELOV JERNE KAPS, JURE DRNZ, IAKOB SHUKLZH, PRIMASH REKAR, JESTH IN AMBRUSHEZH ANTONU KOZIAZHEZHO VLTU SE JE PISAVO 1790«
S tem napisom, vrezanim na nosilni tram lesenega stropa v hiši, je nekdo od graditeljev zaznamoval ne samo letnico nastanka hiše, ampak tudi imena mož, ki so sodelovali pri gradnji in imenjena prvega lastnika.

Tako kot večina domov vasek revščine je tudi Špelčnikov dom zrasel na neugodenem zemljišču, ki je skupno vaško. Mala stavbna parcela se utesnjeno zajeda v skupni vaški svet. Hiša je postavljena tesno ob poljski poti. Pod potjo je ob zgradbi komaj toliko prostora, da morejo zložiti drva na svojem. Zato tudi drevja ni ob hiši, drevje imajo na travnikih izven doma. Po izročilu je hišo napravil Gregorčev Tone iz Zgornjih Lazov. Samo hiša je bila, nič sveta. Polje so šele kasneje dokupovali. Zdaj je to mala domačija, ki obsegata skupno 7 ha zemlje (73 a njiv, 2 ha 77 a travnikov in 3 ha 49 a gozd). Sedaj obdelujejo le eno njivo s 3 a površine, ostalo izrabljajo za travnike. Precej zemlje je pridobil stari oče sedanjega lastnika. Stari oče Jakob Vidic je dve leti pasel pri

Starejši leseni hlev so leta 1955 zamenjali z novim - prav tako lesenim hlevom, kjer je poleg prostora za živino še »šupa za listje«. Sušilnica za sadje je bila zidana zgradba, opremljena s pečjo in lesami; peč so kurili z zunanjosti strani. Betonska ograja ob gnojišču, napravljena ob koncu petdesetih let, je najnovejši element v podobi doma. Dva vodnjaka s studenčno vodo z ročnimi železnimi črpalkami zagotavljata oskrbo z vodo za ljudi in živino. Elektriko so Špelčnikovi napeljali šele leta 1950, čeprav je v Zgornjih Lazih zasvetila že okrog leta 1930. Oče in mati sta se električne bala, zato je niso napeljali.

Prvotno je bila hiša pritlična. Šele kasneje so jo dvignili v nadstropje. Hiša je postavljena ob breg, tako da je vhodna fasada za etažo višja od



Špelčnikova hiša v Spodnjih Gorjah 177

iz 30 (col) debelih plohom. Vsi prostori (tudi črna kuhinja imajo lesene pode), le v kleti je pod iz zbitje zemlje, v hlevu pa je novejši - betonski pod. Vsi prostori, razen kuhinje in kleti, kjer so stropi »velbani«, imajo stropne lesene, obmetane z malto. Neobmetan leseni strop je le v hiši. Vse lesovje od »cimbra do poda je iz smrekovine, le bangerji v kleti so hrastovi. Na zunanjščini hiše so poleg kamnitega baročnega portala ohranjena še štiri originalna baročna okna z ovirami iz zelenega kamna in kovanimi okenskimi mrežami. Mlajša so okna z vzdanimi »gautri«, ki so še ohranjena v kevdu in čumnati, kar kaže na predelave, ki jih je doživila hiša v 19. stoletju. To so okna z »gautri« in »rončkasnom«, kakor imenujejo lesena okvira ob notranji in zunanji strani okenske odprtine. Tako oblikovani okni sta bili tudi v kamri in črni kuhinji, a so jih ob zadnjih predelavah posodobili.

Originalna vrata vzhodnega portala so enokrilna, dekorativno oblikovana z letvami, komponiranimi v obliki ribje kosti. Letve so profilirane, pribite so s kro-

parskimi žebli, le-te so uporabljali tudi pri obijanju opaža v nadstropju.

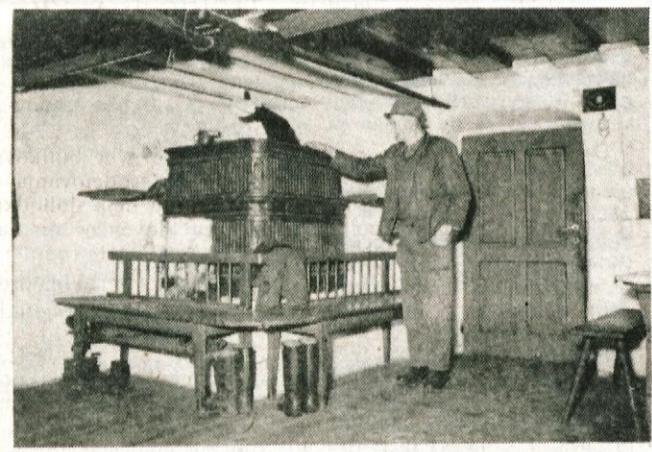
Veža je osrednji komunikacijski prostor, od koder se odpirajo prehodi v hišo, v črno kuhinjo in čumnato ter v nadstropni del »na vrh« ali »na hišo«, kamor so speljane preproste stopnice »štengle« v obliki poševnih poličk. Na prečni tram v veži je pritrjen velika lesena kljuka za obešanje vrvi, vprege, največkrat pa je kar prazna. Na steni, ki loči hišo od veže, je pred vhodom v črno kuhinjo zdna niša z leseno polico »škafnico«; tu je imel mesto škaf z vodo za potrebe kuhinje. Pod škafnico je »ta dolg stou« - klop brez naslonjala, kamor odlagajo zdaj kuhinjsko posodo. Nad škafnico je na steni visel sklednik. Značilna stavina v notrenji opremi veže je jedilna omara s predali za različne vrste živil in policanami za posodje, ki jih zapirajo vrata.

V črni kuhinji je ohranjeno ognjišče s kamnitim podzidkom obmetanim z apnenom malto, plošča ognjišča pa je iz obdelanega, klesanega kamna. »Mosteje« so odprtia

na za kurjenje peči. Mosteje pokrivajo z železnim pločevinastim zaslonom. Levo ob ognjišču je stenska niška za kavo, čaj »mašince«. Nad njem je napeljana žica za obešanje zajemalk in železnih vilič za mešanje žgancev. Nad mostejam za peč v »čumnatih« (prostor poleg hleva) sta v



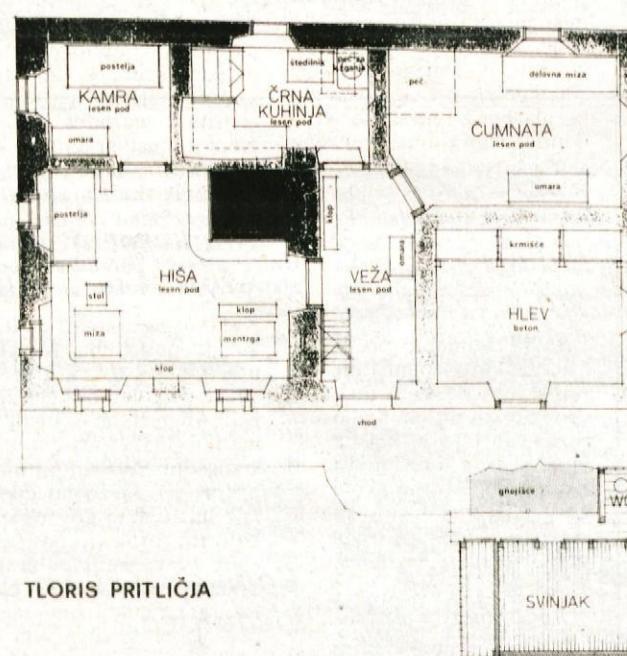
Pod »bohkovim kotom« v Špelčnikovi hiši. - Foto: D. Holynski



Gospodar Špelčnikov Janez ob peči iz 19. stoletja. - Foto: D. Holynski

kmetu Rekarju v Zgornjih Lazih in si tako pridobil v trajno last travnik. Na trbič, kjer pridejo letno tri do štiri voze sena. Drugo košenino je kupil »na puf« od Groharjevih iz Mevkuža, ki so se preselili v Ameriko. Oče sedanega lastnika si je služil kruh s samotežnim prevažanjem; s samotežnimi sanmi je »cigal« olje z Mežaklje in ga vozil v Radovno, kjer je bila fužina. Pozimi je cigal tudi les. Z zasluzkom si je toliko opomogel, da se je razvil v »furman«; najprej je vozil z volom, kasneje si je kupil konja. Mati je pomagala preživljati družino s štirimi otroki z zasluzkom od dnia pri kmetih. Ostarela samska sinova Janez in mlajši Joža Vidic, ta se je pred drugo vojno započel pri železnicu, po vojni pa pri GG Bled, sta zadnja prebivalca te hiše in ohranjevalca kmetijske dokaj tradicionalno usmerjene dejavnosti.

Špelčnikov dom obsega hišo, ki združuje pod skupno streho stanovanjske in gospodarske prostore. Samostojno leseno zgradbo za živino so napravili zadaj za hišo šele kasneje - na mestu, kjer je poprej stala sušilnica za sadje.



TLORIS PRITLIČJA
Tloris pritličja Špelčnikove hiše, arh. dokumentacija stud. arh. M. Vojnovič, 1974, Arhiv GM

njena dimna zidna niša, »leva«, kjer so kurili suhe trske za razsvetljavo. Mlajša sestava notranje opreme hiše je zelena lončena peč s kanelliranimi vogelnimi pečnicami. Peč ima višje »teme« in »zapeče«, kjer pozimi sedijo ali ležijo. Pod lesenim stropom sta na vsake stran nosilne trame dve »štangi« s policami. Deske klopi v hiši so položene na lesene konzole, vzdane v steno. Bohkov kot nad mizo s plastiko Križanega in skromno vezernim prtičkom obdaja na vsaki strani nabožna slika - tisk. Ob podobi Srca Jezusovega je na steni med hišo in kamro pod stekлом v zlatem okviru naničanka družinskih fotografij. Na vratih v kamro visi kledar, ob peči pa stenska ura s »kamblinoma«. V mentrgi ob vratih so mesili kruh še v prvi polovici petdesetih let, pri tej mizi uživajo tudi dnevne obroke hrane. Poprej so jedli največ pri veliki javorjevi mizi pod bohkovim kotom. V hiši sta spala oče in mati. Oče za pečjo, mati pa na postelji. Ob nosilnem tramu na štagan in pod stropom so lesene police, kjer so shranjene listine, knjige, tudi lesena škatla z brivskim priborom. Na pollicah kisajo mleko (leta 1977 je bilo to še videti).

V kamri poleg hiše so spali otroci. Tudi tu so pod lesenim obmetanim stropom lesene police, kamor odlagajo knjige, papirje.

V čumnati na drugi strani veže je stala postelja, omara, peč, tu so na policah hranili kruh. Ce so pridelali več repe

in krompirja, so ga tudi spravili v čumnati. Sicer pa so pridelke pa korenje, zelnate glave, jabolka in mošt hranili in še hranijo v kleti.

Odprt prostor »na hiši« uporablja kot shrambo za skrinje, v katerih se vedno hranijo oblikovalo in platno. Lan so prenehali pridelovati šele po drugi svetovni vojni. V drugih skrinjah hranijo žito. Iz prostora na vrhu odpirajo vrata prehod v gospodarski del nadstropja - na skedenj. Vzdolž njegove zadnje stene je »plevnik«, kamor so ob mlačevi odlagali pleve žita, »štant za seno pa imenujejo poseben prostor za seno. Vsa vrata v gospodarskem delu se zapirajo z lesenimi »rigelinji«. Vrata z mosta na skedenj pa so zgrajena na podoben način kot vrata pri starih planšarskih stanovih v bohinjskih gorah; značilni so izdolbljeni ležaji - sklede, v krilu vrat pa so izoblikovane pete, ki se vsedajo v ležaje.

Nad stanovanjskim in gospodarskim delom nadstropja je leseni pod »petra«, kjer shranjujejo seno. Vir:

A. Novak, Terenski zapiski 1977

Tomaž Bole

S pesmijo v vsak slovenski dom, z Gallusom v svet

ob 400-letnici smrti velikega skladatelja

Kdo pa je to? - Tako vprašanje mi je zastavilo kar nekaj ljudi pri nas, med njimi tudi izobraženci, ko sem jim začel praviti, da imamo Slovenci rojaka, svetovno znamenitega skladatelja, na katerega znamo biti vse pre malo ponosni in čigar izvor vse pre malo postavljamo v ospredje, ko merimo dosežke naše kulture in umetnosti s kulturnimi in umetnostmi številčno in gospodarsko neprimerno večjih in močnejših narodov.

Pravzaprav mi je ta veliki Slovenec zlezel pod kožo že kot otroku, ko sem moral hčes noče spremljati očeta - dirigenta - na vajah Akademškega pevskega zbora Tone Tomšič. Že takrat sem se prepričal, da je to glasba, ki mora biti dostopna in sprejemljiva vsakomur, ki se le zna sprostiti in spustiti v svojo notranjost vibracije uglašenega muziciranja, kakršnega so sposobni dobiti zbori, kadar jih vodijo izjemni dirigenti. In to prof. Janez Bole zagotovo je.

Ko sem po mnogih koncertih, v zadnjem času seveda Slovenskih madrigalistov, spraševal odhajoče poslušalce, ali poznavaj Gallusa, sem marsikoga spravil v zaledgo, saj dotlej ni poznal skladatelja, ki mu je tisti večer razbistril in razvedril duha. Pa naj si je šlo za koncert v majhni vasi, kot so Loče na Stajerskem, kjer je glasbe željni kmet po napornem dnevu z odprtimi ustimi poslušal in ploskal s svojimi orjaškimi od trtega dela zgaranimi rokami, ali za koncert pred glasbeno izbranim občinstvom, kot so udeleženci festivala IDRIART na Bledu.

Pa vendar, muzikologi radi porečajo, da je naš Petelin, ki se je preimenoval po latinsko v Gallusa, onkraj naših gora in meja precej bolj znan, kot pa si mi mislimo. Nemci ga zelo spoštujejo in so ga nekaj časa imeli celo za svojega, Avstriji ga redno uvrščajo v svoje koncertne programe,

saj je del svojega življenja prebil pri njih, še najbolj pa si ga lastijo na Češkem, saj je v Olomoucu prebil velik del svojega življenja, tam ogromno ustvaril in tudi umrl.

Gallus in renesansa nekoč

Gallusovo ustvarjanje obsega maše, motete in posvetne zbole. Njegovo osrednje delo je Opus musicum, ki je nastalo večdel v Olomoucu. Obsegajo 445 motetov za celo cerkveno leto. Posvetne skladbe je komponiral pozneje na željo svojih prijateljev in občudovalcev in jih 53 sam izdal v zbirki Harmoniae morales. V svoji glasbi je Gallus sintetiziral pridobitve tradicije in dosežke sodobnosti, bil je povezan s preteklostjo in obrnjen v prihodnost. Bil je pomemben za nadaljnji razvoj, čeprav ni nanj neposredno vplival. Izoblikoval si je svoj lastni in umetniško prepirljiv izraz, s katerim se ob skladateljih starejše generacije, kot sta bila Palestrina in Lasso, uvršča v vrh renesančne vokalne glasbe.

Renesansa Slovencev danes

Moram reči, da splet dogodkov, ki se nam odvijajo, kaže na to, da ni nič naključnega, saj se vse ujema. Kod bi si mislil, da si evropska mladina po letih punka, heavy metala in hard rocka, želi poslušati umirjeno renesančno glasbo. To ni le nasprotnje, marveč težnja k vsebinai, globini in notranjemu miru, k prenovi svojega bivanja in mišljena. In tu smo spet Slovenci, ko obhajamo 400-letnico smrti svojega velikega skladatelja, protagonista dobe glasbene renesanse, ki se dandanašnji odraža kot renesansa slovenskega naroda, ko se odloča za svoj preporod in vstop v civilizirano Evropo.

Gallus so naša vrata v svet

Leta 1991 imamo ob 400-letnici Gallusove smrti idealno priložnost, da se svetu predstavimo kot dežela njegovega rojstva in izvora, kot dežela, ki se je sposobna predstaviti z njim, ob njem in skozi njegovo ime z vso svojo vrhunsko ponudbo izdelkov in storitev, vključno z vrhunsko izvedbo skladateljeve glasbe, s katero se enakovredno vključujemo tudi v svetovno kulturno ponudbo z izvirnim načinom interpretacije.

Vse možnosti, ki se nam odpirajo ob tem, da v razvitem



Crtomir Frelih: GALLUS, orig. kolografija

svetu zelo veliko dajo na pomembne obletnice pomembnih ljudi, morajo biti za nas popoln izviv, ki ga moramo sprejeti, saj je to zagotovo ena večjih priložnosti ne le za enkratni, temveč trajni korak v Evropo 92.

Ta zapis namenjam vsem, ki se zavedate pomena in vloge umetnosti in kulture v človekovih zavesti v današnjem času ob hitrem razvoju naše civilizacije, in ki se odločate za sodelovanje z ljudmi na osnovi zaupanja ob izkušnjah, slonečih na večstoletni tradiciji umetnosti in kulture.

Ekskluziven narod ob ekskluzivnem skladatelju

Med več enakimi podjetji z vrhunskimi izdelki ali storitvami ima vedno prednost tisti, ki si zna ob bok svojega znanja in dela postaviti svoj odnos do znakov civilizacije našega časa. Katera je ena bistvenih ločnic med ponudniki na svetovnem trgu? Kaj daje poseben čar ponudbi na svetovnem trgu, pa naj gre za storitve ali izdelke? Vsekakor je zelo pomembno, od kod prihajajo, iz katere dežele, in seveda, kdo je njihov avtor.

Ta pomemben odsev najdeme torej v njihovem nacionalem izvoru, ki jim ga daje kultura naroda, narodnostna izvirnost, narodov temperament in ustvarjalnost, ki se najlepše in najmočneje izražajo prav skozi umetnost.

Shakespeare, Mozart in Gallus

Kako uspešno tržiti dogodek, kot je pomembna obletnica umetnika svetovnih razsežnosti, so pred leti odlično dokazali Angleži ob svojem dramatu Shakespeareju, bližje, v sosednji Avstriji pa imamo priložnost opazovati tako rečo nacionalni gospodarsko-kulturni projekt, povezan z enim od najpopularnejših skladateljev vseh časov, Wolfgangom Amadeusom Mozartom. Z njegovim imenom se srečujemo v Avstriji skoraj na vsakem koraku (le kdo ne poznava znamenitih Mozartovih kroglic!), izvir-

nost uporabe popularnosti njegovega imena pa je dosegljata stopnjo, da ga ljudje že istovetijo z deželo, iz katere izhaja: Mozart je Avstrija, kar nosi njegovo ime, prihaja iz Avstrije. Pa ne le to. Med tistimi, ki so si ga izbrali za svoj zaščitni znak, so tudi večji sistemi, kot na primer Evropski rezervacijski sistem letalskih vozovnic Amadeus.

Vedno pa je ime sinonim za kvaliteto.

Slovenska gospodarska renesansa

Dandanašnji čas negotovosti je v mnogočem podoben močno razgibanemu času, v katerem je živel Gallus. Vsi, tudi glasba, so iskali nova razvojna pota, nov umetniški izraz, nove oblike nadaljnje bivanja. Renesansa, preporod se dogaja v nas tudi danes, ko na vseh področjih stopamo na nove poti, ko se preobraža naše gospodarstvo, ko podjetniški način mišljenja stopa v ospredje. Zato je zdaj nastopil čas, da se začnemo zavdati, da umetnost in kultura nista le sladica, desert, ampak glavna narodna jed, duševna hrana, brez katere narod nima svoje identitete. Tudi za umetnost in kulturo veljajo zakonitosti tržnega gospodarstva, ki pa bodo delovale le v primeru, da se bodo njegovi nosilci, predvsem managerji zavedali njune vloge in ju s spoštovanjem vključevali v gospodarske procese kot enakovrednega partnerja.

Slovenski madrigalisti

Med tistimi, ki so si že nabrali triletne izkušnje v tržnem delovanju na kulturnem področju, je vrhunski in elitni komorni pevski zbor Slovenski madrigalisti, eden naših glavnih adutov pri predstavitvah žive Gallusove glasbe. Od samega začetka deluje kot projektna skupina, ki se financira s trženjem lastnih projektov, to je koncertov, radijskih in televizijskih snemanj, plošč in kaset. Tako so Slovenski madrigalisti tudi

glavni kandidati za skupno nastopanje slovenskega gospodarstva ob 400-letnici Gallusove smrti (in seveda tudi naprej) na svetovnem tržišču. To so najavili tudi na dveh svojih predstavah gospodarstvenikom na Marketing klubu 1989 in na sejmu Alpe-Adria 1990.

Gallusov sklad

slovenski nacionalni projekt

Izhajajoč iz enakovrednega partnerstva med slovenskim gospodarstvom in kulturo se poraja možnost oblikovanja skupnega sodelovanja pri ustvarjanju dela dohodka in imageja Slovencev ob nastopu na svetovnem trgu.

Za uresničevanje tega projekta, ki pa je lahko v svoji končni fazi mnogo več kot uveljavitev in popularizacija Gallusa, slovenskega podjetništva, vrhunskih izvoznih proizvodov in storitev in Slovenskih madrigalistov v svetu, je ustanovljen Gallusov sklad. Sredstva, ki se bodo zbirala v Gallusovem skladu, pa bodo poleg omenjenega projekta prvenstveno namenjena za financiranje kulturnih in izobraževalnih projektov, temelječih predvsem na vzgoji mladih in perspektivnih kadrov tako na glasbenem področju kot tudi na področju kulturnega marketinga. V to akcijo se lahko vključi prav sleherno slovensko podjetje ali institucija. Gallus naj povezuje znamke kvalitete slovenske ponudbe na svetovnem tržišču.

Biti ali ne biti

Zaključujem z znamenitim Shakespearovim stavkom iz Hamleta. V razmislek vsem bralce, da bi znali najti v vsem napisanem kakšen svoj interes. Najbrž ni treba posebej poudarjati, da je kulturna elita v tujini, ki bo sprejema naša vlaganja v 400-letnico Gallusa, hkrati tudi poslovna elita.

Gallus, čigar veličastno delo je tako obsežno, da ga danes vsega niti še ne poznamo, si je za svoj moto izbral zelo pomemljiv naslov skladbe z mednarodno razsežnim, z vsakomur razumljivim ponemon: Musica nostra amor.



Crtomir Frelih: HEU, CRUCIOR CERTE, orig. kolografija

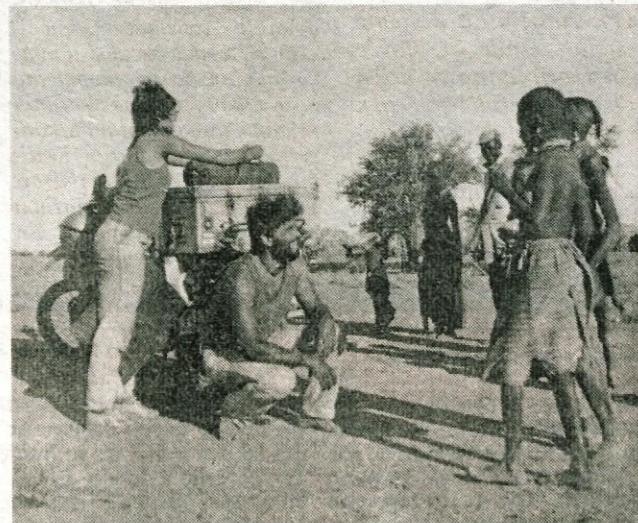
Vilma Stanovnik*Svetovni popotnik Zvone Šeruga je izdal svoj drugi potopis*

Od Potovanja k ljudem do Drugačnih zvezd

Branje potopisov je za marsikoga prava poslastica. S pisci, avtorji potopisov, spoznavamo kraje, ki smo jih morda kdaj obiskali ali bi si želimo, da bi kdaj odpotovali tja. Pisanje Zvoneta Šeruge je malce drugačno. Na svojih poteh z motorjem okoli sveta namreč ni spoznaval velikih in majhnih mest in brskal po njihovi zgodovini. Spoznaval je ljudi, njihovo življenje, njihova hrepenenja in navade. Tako je tudi svoji prvi knjigi dal naslov *Potovanje k ljudem*. Druga knjiga, ki je izšla v začetku tega meseca, pa ima naslov *Drugačne zvezde*.

*Morda se za začetek ustavila pri prvi knjigi *Potovanje k ljudem*. Kljub temu da si bil takrat še malo znan, je bila knjiga kmalu prodana in je naletela na ugodne kritike.*

"Prva knjiga *Potovanje k ljudem* - kar žal mi je za tistim naslovom, ki v treh besedah pove, kar skušam počenjati - je začela nastajati leta 1983, ko sva z Romano krenila na pot preko Severne in Južne Amerike. Pot je bila načrtovana kot potovanje z motorjem okrog sveta, vendar pa je že po dobrem letu zmanjkoval denarja. Z Južne Amerike me je zato pot namesto v Avstralijo vodila domov. Vendar pa je s petnajst mesecev dolge poti preko Severne, Srednje in Južne Amerike nastalo "Potovanje k ljudem", knjiga, ki jo je takrat izala Mladinska knjiga v nakladi 2.500 izvodov. Pred to knjigo pa sem pisal potopisne reportaze za časopise in revije. Ob izidu knjige mi je posebej pomagal Borut Ingolič pri Mladinski knjigi, Zbirka potopisi, ki mi je, kljub temu da še nisem napisal nobene knjige, toliko zaupal, da mi je honorar za pol knjige izplačal vnaprej. Ta denar je bil, poleg prispevka pokroviteljev in pol leta mornarskega dela, začetni kapital za potovanje. Ko mi je v Južni Ameriki zmanjkoval denarja, sem dobil še nadaljnji honorar." Štirideset odstotkov honorarja."

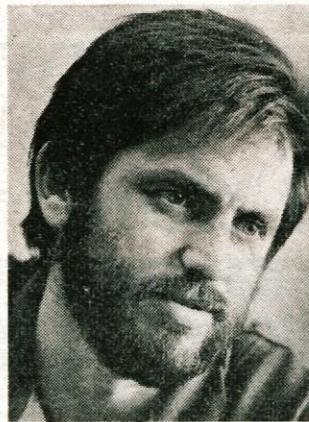


Zvone Šeruga: Med nomadskimi Turkana nami severu Kenije

Knjiga pa je izšla, ko si bil že na novem potovanju po Aziji.

"Takrat sva z Romano ostala doma leto dni in v tistem času sem kot podnajemnik stanoval pri starejši gospov Ljubljani. Takrat sem zbiral denar za nadaljevanje poti in pisal knjigo *Potovanje k ljudem*. Rokopis sem oddal v uredništvo dva, tri mesece pred odhodom v Azijo. Da je knjiga izšla, sem izvedel v Av-

straliji, več kot leto dni po ododu od doma. Ko pa sem prišel v Ljubljano, sem se ustavil v prvi knjigarni in povprašal za knjigo *Potovanje k ljudem*. Prodajalec, ki mi je knjigo prinesel, me je malo čudno gledal, nato pa le vprašal, kaj nisem morda Šeruga. Povedal sem mu, da privč vidi svojo knjigo. "Vam jo smem pokloniti?" me je vprašal. Kasneje sem ugotovil, da je bila knjiga med bralcem lepo sprejeta in je pošla v manj kot leto dni."



*Leto in pol avstralsko - azijske poti je našlo prostor v novi knjigi *Drugačne zvezde*.*

"Takrat sem razmišljal, da bi tu do tem delu poti okrog sveta izdal novo knjigo. Začel sem s pisanjem in rokopisom tudi končal. Ker pa se je nova pot v Afriko hitro bližala, sem se odločil, da bom raje počakal in po prihodu nazaj vso pot okoli sveta združil v eno knjigo. Tako je rokopis počakal doma in po vrtnitvi iz Afrike lansko jesen sem nadaljeval s pisanjem. Za nama z ženo Romano - pred potjo v Afriko sva se namreč poročila - je bilo 150 tisoč kilometrov, preko vseh petih celin in petinštiridesetih delžel. Knjiga *Potovanje k ljudem* sem skrčil na približno dvajset

odstotkov, dodal sem že končan rokopis iz Azije in Avstralije in seveda potovanje po Afriki. Tako ima knjiga 460 strani in 80 barvnih fotografij."

Prepotoval si večino sveta, vendar pa nikoli ne omenjaš Rusije, Kitajske, Severne Evrope.

"Lahko rečem, da me razviti svet zelo malo zanima. V Sovjetsko zvezo in Kitajsko med drugim nisem šel tudi zato, ker je povsod nemogoče iti, tam pa bi imel tudi ogromno "birokratskih težav" na poti z lastnim prevozom. Predvsem pa je največji razlog ta, da me res privlači ta drugačni, tretji svet. Na poti sem na primer preživel po pol leta v Severni Ameriki in Avstraliji, vendar je to v knjigi le bežno omenjeno. Kajti knjiga govori predvsem o tej drugačnosti, romantični, tragediji, usodah, razpadanju in revščini tretjega sveta. To je tisto, kar me najbolj privlači. Mogoče tudi zato, ker sem te podobe že kot otrok videoval v filmih in sedaj sem celo še jaz zmeraj znova presenečen, ko vidiš, da to ni svet s filmskega platna ali ekrana, ampak resnično obstaja."

Kakšna je razlika, ko odhajaš na pot zato, da boš opazoval in užival ali pa greš na pot zato, da boš napisal knjigo?



Zvone Šeruga: Večer v Avstraliji

"Pri meni oziroma pri nama z Romano, je to že silno prepleteeno. Oba sva po poklicu novinarja in oba zanima novinarstvo. Kdo si potem ne bi želel hotel hoditi po svetu in pisati o tem? Že iz prvih poti sem pisal repozitare. Kasneje pa je vsaka naslednja pot postajala tudi delo, vse skupaj je dobilo nekak smisel tudi zato, ker je bilo to delo. Vsaka naslednja pot je dobivala več novinarskih prvin, več pisanih, več fotografiranja, na koncu tudi snemanja s filmsko kamero. Edino to mi je omogočilo, da sem sploh lahko potoval. Tudi finančno. Nihče od pokroviteljev mi namreč ne bo dal denarja zato, ker rad spim pod palmo, ampak hoče konkreten izdelek. Res pa je, da sem začel s potovanji in fotografij kot hobijem. In se sedaj grem na pot naprej zato, da nekaj vidiš, doživim, slika nato zato, da to napišem, slikam in prodam naprej. Na srčo so se poklici, ki jih ljudje opravljam s srcem."

Svoje poti po svetu pa predstavljaš tudi na predavanjih in televiziji.

"Predavanja morda niso več pravi izraz, saj jih odlikuje multivizijska. Po novem letu bom namreč z novo opremo, z osmimi računalniško vodenimi projektorji, začel predstavljati knjigo po vsej Sloveniji. To multivizijsko režira filmski režiser Franci Slak in je postavljen na novo raven, ki je ljude pri nas gotovo niso vajeni. V dobrimi urah se namreč zvrsti tisoč diapositivov. Hkrati pripravljamo tudi televizijsko serijo, ki bo šla v eter v začetku februarja. To je sedem polurnih nadaljevanj o afriškem delu poti."

Kaj pa načrti? Že razmišljaš o novih poteh?

"Načrti so vsekakor povezani z novim družinskim članom, s polletno Kajo. Mnogi pravijo, da je sedaj konec, da bomo poslej le doma. Vendar pa z Romano šečno upaya, da bova s to vrsto namreč življenja še nadaljevala. Ko bo punčka stara nekaj let, morata tri leta, lahko gremo na potovanje skupaj. Prav Kaja bo potovanjem dala novo razsežnost. Vendar pa zaenkrat še nič preveč ne načrtujeva - kajti to se bo ali pa se ne bo zgodilo."

Maruša Avguštin

Novoletna prodajna razstava v Šivčevi hiši

Na novoletni razstavi v Šivčevi hiši sodeluje 18 avtorjev, vanjo pa so vključeni še nekateri člani kranjskega likovnega društva. Razstava nudi kvalitetno in pestro izbiro likovnih del od slik, kipov, keramike, grafike, ročno slikanih svilnih tkanin ter različnih voščilnic in razglednic. Izjemna posebnost je kolektor, posvečen 400-letnici smrti slovenskega renesančnega skladatelja Jakoba Gallusa z grafikami akad. grafika Črtomira Freliha. Osem kolografij na temo Gallusovih pesnitev predstavlja Črtomira Freliha kot vsebinsko poglabljenega in tehnično virtuoznega likovnika. Kolektor vsebuje tudi CD ploščo z Gallusovimi pesmimi v izvedbi Slovenskih madrigalistov, pod vodstvom Janeza Boleta.

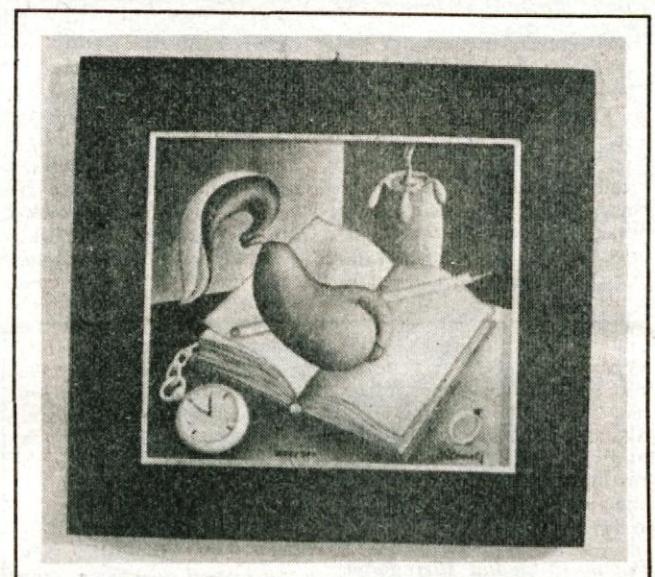
V prvem razstavnem prostoru si sledijo: miniaturne slike v olju slikarja Antona Plemlja

s prevladajočo tihozitno tematiko v avtorjevem značilnem naivnem slogu, grafike akad. slikarja Martina Avsenika s tihozitji in figurálnimi kompozicijami v "kubistično" obarvani načinu, male razpoloženske krajine akad. slikarke Dore Plestenjak v njeni virtuozni tehnični, monotypije in slike na svili akad. kiparke Andrejke Čufer, ki z razpoloženskostjo in pretanjem rokopisom opozarja na nadarjeno mlado ustvarjalko, vitalne male plastike v žgani glini in miniaturne slike z nadrealističnim in poetičnim nadhom akad. slikarja Izidorja Urbančiča in grafike kitajske slikarke in grafičarke Wang Huiqin z opazno črto ljubljanske grafične šole.

Od oblikovalskih izdelkov so v galeriji na razpolago originalne novoletne voščilnice slikarja Branka Čušnika in dve njegovi barvni risbi v vatemennih potezah. Akad.

Martina Avsenika, Bonija Čeha, Črtomira Freliha, Vinčka Tuška in Alenka Kham-Pičman. Andrejka Čufer je poleg slik prispeval za razstavo izdelke iz ročno tkane svile, svilene kravate in rute, ki so ročno poslikane in v celoti ročno izdelane; Boni Čeh razstavlja poleg slik keramične svečnike, kropilnike, zvončke in miniaturne keramične relieve; oblikovalca Vanja in Urbanja Magušar se prav tako predstavlja s keramičnimi izdelki - od jaslic do zvončkov itd.; Stane Kolman pa z miniaturnimi bronastimi sovami, z malo plastiko ženskega akta v žgani glini in glinastim Kristusom; Melita Vovk pa predstavlja, razen slike iz svojega starejšega obdobja, poslikana lesena krožnika z narodopisno vsebino v svoji značilni, h karikaturi nagnjeni risbi in hotenim kmečkim koloritom.

Drugi razstavni prostor zasega veliki leseni torzo akad. kiparja Staneta Kolmana in arhitektko Alenko Kham-Pičman z barvnimi grafikami na temo beneškega karneva-



la, ki z jasno profesionalno risbo in kultiviranim koloritom odkriva najbolj slikovite dele beneških stavb in izjemne maske karnevala. Henrik Marchel je zastopan z dvema "modrima" slikama, ki v svojem barvnem zvenenju spominjata na glasbo. Akad. slikar Vinko Tušek z likovno igro toplih barv na papirju ustvarja mozaične prostorske ambiente, medtem ko olje slike akad. slikarke Melite Vovk v svoji igri spominjajo na rastlinsko ornamentiko. Akad. kipar Jože Eržen skuša

v dveh koloriranih risbah ujeti trenutek pojavnosti moških figur.

Dosti likovnega blaga čaka na obiskovalce tudi v mapi na razstavi.

Toliko avtorjev hkrati se v Šivčevi hiši še ni predstavilo. Prepričani smo, da razstava zasluži ogled, da nudi veliko možnosti za praznične nakupe za različne okuse in razlike možnosti. Odprta bo do 30. decembra, vsak dan od 10. - 12. in od 17. - 19. ure. Vabljeni!

Franc Križnar

Pogovor s sopranistko Olgo Graclovevo

V tem pevskem poslanstvu se ne počutim komedijantka

Sopranistka OLGA GRACELJ se je rodila 15. januarja 1950 na Bledu. Sedaj živi in poje v glavnem v Ljubljani. Po teoretsko-pedagoškem oddelku ljubljanske Srednje glasbene šole se je prav tam pričela učiti tudi solopečja pri učiteljici Sonji Bleiweis-Ivančičevi. Te študije je nadaljevala in končala na glasbeni akademiji Royal Northern College of Music v Manchesteru (Velika Britanija). Z nastopi je pričela že v času študija v Veliki Britaniji (1978) in kaj kmalu nadaljevala tudi kot koncertna pevka na turnejah po Danski in Finski. Leta 1979 se je vrnila v Ljubljano in postala solistka Operе in baleta Slovenskega narodnega gledališča. Graclovevo se odlikuje z zvonkim in odlično šolanim ter tehnično izdelanim liričnim in mladodramskim sopranom, prav tako pa obvladuje najrazličnejše scenske like. Njene največje kreacje so poleg koncertnega petja prav na glasbenem odru: Micaela v Bizetovi Carmen, s katero je v Ljubljani debutirala, Marinka v Smetanovi Prodani nevesti, Grofica v Mozartovi Figarovi svatbi, Rusalka v istoimenski Dvoržakovi operi, Minka v Foersterjevem Gorenjskem slavčku, Margaret v Gounodovem Faustu, Liu v Puccinijevi Turandot, Mimi in Musetta v Puccinijevi La Boheme, Zofija v Massenetovem Wertherju, Gilda v Verdijevem Rigolettu, Violetta v Verdijevi Traviati, Djula v Gotovčevem Eru z onega sveta, Pamina v Mozartovi Čarobni piščali, Antonija v Offenbachovih Hoffmannovih pripovedkah, donna Elvira v Mozartovem Don Juanu in čisto nazadnje, ko v tekoči sezoni (1990/91) poje v scenski predstavi Orffove kantate Carmina burana sopransko vlogo. Pripravlja pa še vlogo Fiordiligi v Mozartovi operi Cosi fan tutte, s katero bo ljubljanska Opera in balet v tekoči sezoni proslavila v letu 1991 200-letnico smrti Wolfganga Amadeusa Mozarta. Nagrade: "Countess of Munster" v Trustu in "Ralph Vaughan Williams" (obe v Večerni Britaniji) in nagrada Prešernovega sklada (1985) za leto 1984 in za "operne ter koncertne nastope". Iz slednje opredelitev naj zapišemo vsaj še tole: "Ime sopranistke Olge Gracelj je trdno zasidrano v naši gledališki in koncertni dejavnosti. Ta mlada umetnica, z odlično angleško pevsko šolo, je v nekaj letih obogatila svoj pevski repertoar z deli, v katerih je pokazala globok smisel in posluh za pretanjeno oživljjanje raznovrstnih glasbenih oblik. Zlasti prepričljivi so njeni koncertni nastopi v klasičnih vokalno-instrumentalnih delih. V najnovejšem času je Olga Gracelj dosegla svoj poustvarjalni vrh z vlogami Marinke v Prodani nevesti in Violette v Traviati." (prim. Delo, 8. 2. 1985, str. 5, v.: Prešernovi nagrajenci).

Kdaj ste pravzaprav začeli peviti in misliti na operno in koncertno pevsko kariero?

Nikoli nisem mislila, da bom postala pevka. Na svoj glasbeni talent pa sem opozorila že zgodaj in že v tretjem razredu osnovne šole pričela igrati klarinet. Takrat sem že vedela, da bo glasba moj kasnejši poklic, kaj v glasbeni stroki pa bo to, se takrat še ni vedelo. Bila sem muzikalna, v glasbi sem uživala, današnje vedenje o vsem nadaljnjem pa se je izkristaliziralo šele v srednjem glasbeni šoli. Tam se pričela z obiskovanjem glavnega predmeta klavir in teoretsko-pedagoški oddelki. Nikoli nisem mislila, da bom postala pevka. Na svoj glasbeni talent pa sem opozorila že zgodaj in že v tretjem razredu osnovne šole pričela igrati klarinet. Takrat sem že vedela, da bo glasba moj kasnejši poklic, kaj v glasbeni stroki pa bo to, se takrat še ni vedelo. Bila sem muzikalna, v glasbi sem uživala, današnje vedenje o vsem nadaljnjem pa se je izkristaliziralo šele v srednjem glasbeni šoli. Tam se pričela z obiskovanjem glavnega predmeta klavir in teoretsko-pedagoški oddelki. Pela sem v šolskem zboru, ki ga je vodil profesor Janez Bole. Prav Bole pa je v meni odkril še pevski potencial. Ker pa je hkrati profesor Zvonimir Ciglič na teoretsko-pedagoškem oddelku ugotovil, da je vse skupaj pretežko zame, me je enostavno izpisal iz klavirskega oddelka. S petjem pa sem potem resno pričela šele po končanem študiju na teoretsko-pedagoškem oddelku. Edino, kar je bilo s petjem povezano sočasno, je bil odlični srednjeglazbenošolski (deklinski) pevski zbor in pa pričetek solo-pevskega šolanja v razredu pripravnice pri profesorici petja Sonji Bleiweis-Ivančičevi. Potem sem pela kar v dveh takratnih poklicnih pevskih zborih v Ljubljani: Zboru Slovenske filharmonije in v Opernem zboru, ki ju je vodil Jože Hanc. Potem sem se vpisala na ljubljansko Akademijo za glasbo tudi na študij glasbene pedagogike, in kmalu zatem povsem po naključju odšla v Veliko Britanijo.

Potem so sledila štiri dolga leta študija petja v tujini. Zakaj?

Dobro vprašanje! Tudi drugi so se že takrat spraševali, zakaj pa ne Italija? Ampak Angleži imajo izjemno pevsko tradicijo, sama pa sem imela priložnost spoznati zelo zanimive ljubitelje glasbe v Manchesteru, ki so mi pravzaprav omogočili ta korak. Opozorili so me na izjemno kvalitetno glasbeni in še posebej pevski kolidž s konzervatorijskim sistemom vertikale glasbenega izobraževanja (nižja, srednja in visoka stopnja), ki pa je še dandasne najbolj v veljavni prav za šolanje pevcev in je boljši od londonskega. Šolanje in bivanje sem si v začet-

ku plačala sama, kajti pri nas je že nekaj časa veljalo pravilo, da štipendij v tujini za dodiplomsko šolanje niso pododeljivali. Pote, že drugo leto moejga šolanja v Angliji, pa sem dobila njihovo štipendijo, ki sem jo seveda kaj kmalu in častno "odplačala", saj sem že v času šolanja pričela tudi javno nastopati.

Študij in delo se pri pevcu niko ne končata. Ali se študij še nadaljuje z najrazličnejšimi vlogami, pri delu s številnimi dirigenti, režiserji in korepetitorji?

Prav s šolanjem v Manchesteru sem bila vsa štiri leta krasno vedenja. Še danes pobiram takrat naložena znanja, vedenja, šolanje glasu, odrške igre in pevske dike in tehnike, različne glasbene stile itd. To je bila hkrati tako visoka stopnja profesionalnega pevskega šolanja, da si še dandasne marsikdo od poklicnih pevskih kolegov, ki česa podobnega nikoli ni poskusil, ne more niti predstavljati. Prav ta pevsko-šoljni kapital iz Manchestera nosim še dandas v sebi. Kajti tudi moja takratna angleška pevska učiteljica (pokojna) Innes Mitchel mi je že takrat rekla, "da me uči petja za čez 15 let." Teh pravil, pa še marsičesa takrat prvič slišanega, se še dandas trdno držim. Če ne bi prinesla tega znanja s pevskoga šolanja sem, v našo Opero, bi bila moja situacija danes lahko zelo težka. Vse je kazalo, da bom ostala v Veliki Britaniji, vendar zgodilo se je, da sem se vrnila in tako je vse moje znanje dobila moja domovina, kar pa tudi nekaj pomeni.

Kaj pa danes? Uspehi, ki so tu, pa še tisti, ki vas verjetno še čakajo, so v večini primerov vezani na domačo-ljubljansko opernobaletno hišo. Ali je tak razvoj za vas dovolj?

Ne! Mene ob teh razmerah rešujejo-koncerti in drugi nastopi zunaj domače operne hiše. Sodelovanje z drugimi dirigenti me pravzaprav dviguje, ob tem lahko nadaljujem svojo dvigajočo se pevsko kariero. Vsekakor moram poudariti uspešno in dolgoletno sodelovanje s Slovensko filharmonijo. Prav tako pa sem prav letos (februar 1990) gostovala z zagrebškim maestrom-direktorem, stalnim gostom Slovenske filharmonije, pri izvedbi

Haydnove Misce in angustii (Nelsonmesse) d-molu v Berlinu, lani pa s samospevnim recitalom v Sovjetski zvezni. Sodelovala sem tudi z odličnim dirigentom Hartmutom Haenchenom v avstrijskem Beljaku in Linzu, ki je ravno tako stalni gost Slovenske filharmonije. Zelo uspešno je bilo tudi moje sodelovanje z mariborsko Opero in z njihovima dirigentoma Borisom Švarom in Samom Hubadom.

Naša domača opera (po)ustvarjalnost je v krizi. Ali jo občutite tudi vi?

Da. Vsespolna kriza se odraža tudi v operi. Denarja ni in izgleda, da ga bo vedno manj. Solistični ansambel je zdaj tako majhen, da že skoraj ne obstaja več. To je razumljivo, kajti najlaže je dobiti že "narejene" pevce, kot pa gojiti lastne in se z njimi

ukvarjati kontinuirano. Rada bi še poudarila, da smo in moramo ostati Slovensko narodno gledališče in kjer naj bi se pelo slovensko.

Kakšno pa je vaše sodelovanje z ostalimi jugoslovenskimi opernimi in koncertnimi odri in s tujino?

Že nekaj let uspešno sodelujem tudi z Zagrebško filharmonijo in ljubljanskim Radijskim orkestrom (Simfoniki RTV Slovenija, op.av.). Operno sem gostovala na Reki in v Mariboru. V opernem smislu sem še premalo angažirana, ker sem bila doslej kar dosti angažirana v SNG Ljubljana. Kaj pa bo prinesla prihodnost, pa je težko predvideti. Poleg tega pa sem bila redno zadnja tri leta gostja Božičnih koncertov v Salzburgu in umetniško sodelovala s prof. Bredo Zakanom.



Samostojne - portretne gramofonske plošče oziroma glasbene kasete še niste posneli, več kot uspešno ste že sodelovali v številnih ansambelskih posnetkih tako z domačo-ljubljansko opernobaletno hišo kakor tudi na številnih vokalno-instrumentalnih koncertih našega edinega kvalitetnega ljubiteljskega zborovskega društva "Consortium musicum" z dirigentom dr. Mirkom Cudermanom.

Ne, nimam še samostojne gramofonske plošče ali glasbene kasete, tudi zato, ker naša produkcija gramofonskih plošč in kaset ni posebej zainteresirana za pevce. Sama pa se tudi ne silih preveč. Sicer pa bo tudi za to še čas. Zato pa sem v oratorijskem in kantačnem pevskem "Jahu" odpela ogromen repertoar.

Imate morda pedagoške pevske ambicije?

S poučevanjem solopetja sem poskusila že v času študija v Manchesteru. Kajti njihov študij glasbe je res kompleksen. Že takrat je imel vsak študent solopetja na visoki stopnji študija poti učence z nižje stopnje. To delo me je že takrat navdušilo, mislim, da imam tudi za ta del pevstva določene dispozicije. Tudi želim si, da bi s tem nekoč nadaljevala povsem profesionalno, čeprav sedaj to počen v minimalnem obsegu zasebno. Neurejeni termini Operе mi ne dovoljujejo da odružim še kakšenkoli institucionalni pedagoški pevski angažman.

Kaj pa morebitni pevski sopotnik in vzorniki? Ali imate svojega stalnega pevskega pedagoga, saj vemo, da takо umetniški vodje kakor tudi dirigenti in korepetitorji to niti ne morejo več biti?

Veliko delam sama. Pomagajo mi dobri dirigenti in ta seča se mi nasmehne kar pogosto. Najboljše izkušnje imam z mojimi kajti so Milivoj Šurbek, Vladimir Kobler, Samo Hubad in Boris Švar. Poslušanje dobrih pevcev - interpretov najrazličnejših vlog v živo pa je tudi zelo stimulativno pri mojem študiju. Dobro vrem, kaj lahko pojem in česa ne. Nisem pristaš stalnih menjav pevskih pedagogov. Veliko vlog v moji karieri v zadnjih štirih letih pa je imela prof. Breda Zakan (profesorica na salzburškem Mozarteumu), ki me je zopet popeljala nazaj v svet (pevskega) samospava.

Nazadnje sta peli skupaj z batitonistom Jakom Jerašo v Verdijevi Traviati, ki je odpel že tisoč predstav v ljubljanski Operi. Koliko nastopov pa imate vi?

Števila predstav in vlog ne zapisujem, ker mislim, da je takā evideča nepotrebna. Vsekakor pa je zanimivo vedeti, koliko vlog in predstav si že odpel, predvsem pa tudi katere.

Kdo so vaši priljubljeni skladatelji in vloge? Ali jih morda lahko izbirate?

Doslej sem pela že veliko različnih vlog in vse po vrsti so mi bile zelo blizu in drage. Pogrešam

pa slovanski operni repertoar. Vlog pa v domačem opernem teatru pevci sami ne moremo izbirati, kajti pri nas imajo glavno besedo dirigente.

Kakšen pa je vaš odnos do sodobne operne in koncertne glasbe?

Doslej se moderni glasbi oziroma sodobnemu glasbenemu gledališču nisem preveč posvečala. Verjetno ima še čas. Koncertno in posamezno pa sem že pela ali snemala naše slovenske sodobne skladatelje, ki pa tudi pripadajo različnim stilnim smerem glasbe 20. stoletja. Med njimi je največ najrazličnejših romantičnih smeri, so pa med njimi tudi modernisti: Demetrij Žebec, Anton Lavšic, Marijan Lipovšek, Pavel Šivic, v Trstu sem snemala slovenske primorske skladatelje med vojnoma (Vasilij Mirk, Ivan Grbec, Hrabrošlav Volarič, Brezda Šček, Mirko Polič, Karol Pahor) pa še Gerbiča in Kogaja. Vendar me tudi tukaj še čaka ogromno dela. Nekaj let že uspešno sodelujem z prof. Nevo Merlak in tržaško harfistko Jasno Corrado-Merlak. Na skupnem recitalu v tržaški Glasbeni matici smo tudi izvajali sodobna glasbena dela Benjamina Brittona in sodobnega mladega tržaškega skladatelja F. Vidalija.

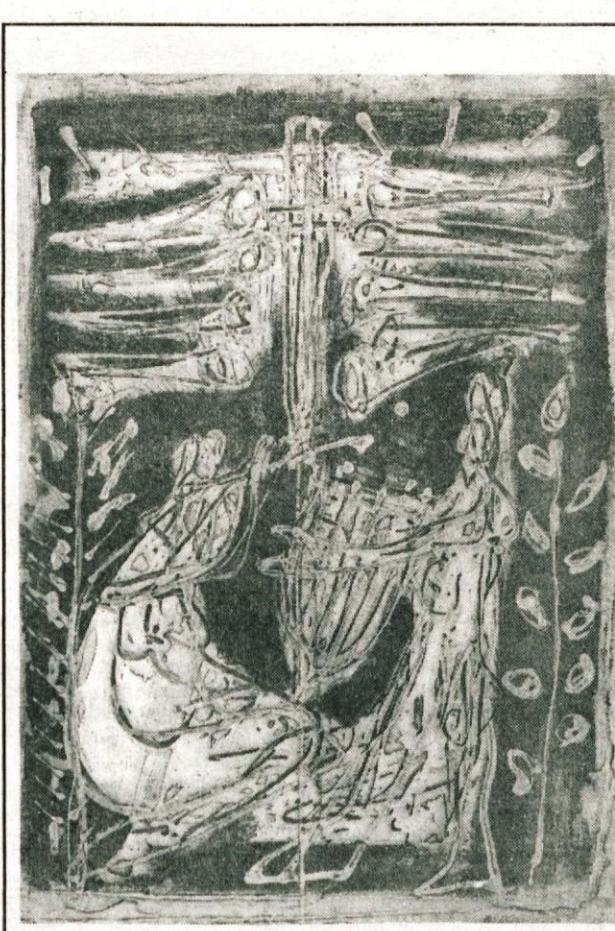
Kaj priporočate predvsem mlajšim pevcom in pevkam, tistim, ki še stopajo na pevsko pot?

Mislim, da se danes vedno manj mladih odloča za pevski poklic. Mladi ljudje točno vedo, da so perspektive pevca majhne. Ko sem sama pričenjala svojo srednješolsko pevsko pot pred več kot dvajsetimi leti, so bile tudi splošne družbenne in ekonomiske razmere boljše. Vsak mlad človek pa, ki se danes odloča za pevski poklic, mora imeti v sebi ogromno navdušenje, seveda ob talentu in delavljnosti. Sledi obilo samoodrekanja in pa asketsko življenje. V bistvu se sedaj, ko sem kolikor toliko formirana pevka na račun tega umetniškega dela še vedno marsičemu odrekam, lahko celo rečem, da se odrekam svojemu lastnemu življenju. Kajti potem, ko si enkrat na vrhuncu svojega dela, je še vedno vsak tvoj javni nastop, pa najsi bo to na opernem ali koncertnem odru, pravi šok. V pevstvu in glasbi nasploh gre vsaka predstava, vsak koncert kot del tebe samega, mimo, ga je ni več, ko je enkrat take ali drugačne skladbe konec. Glasba je namreč neke vrste minljiva umetnost. To je še ena od kritih zakonitosti glasbene reprodukcije, s katero je žal treba vedno ravnati. Kljub temu pa je moj poklic lep in ga imam nadvse rada, v petje sem tako rekoč vedno bolj zaljubljena. Zato pa je na njegov račun potrebljeno v življenju nenehno odstranjevati vse tisto, kar lahko slabovpliva na pevčeve dispozicije. Mednje marsikdal sodijo tudi čisto navadne življenske nujne in probleme, kajti petje zahteva iz dneva v dan celega človeka. Tudi zato pevec potrebuje ogromno samozaupanja vase.

Okrog petja in prepevanja bi se dalo seveda povedati še marsikdal. Za pevca pa je najvažnejše to, da venomer in vsakič ve, kaj hoče. To pa je pravzaprav že univerzalni nauk in občeločevalno mišljenje o človekovem bivanju. Sama zase mislim, da to vem in da v vsem umetniškim poslanstvom, ki ga nosim v sebi, še vedno trdno stojim na tleh naše realnosti in omejenega človekovega bivanja nasploh.

Viri in literatura (v biografiji):

Enciklopedija Slovenije, 3. izd. (Eg-Hab), Mladinska knjiga, Ljubljana 1989, str. 346 (Katarina Bedina) in Leksikon jugoslavenske muzike, 1. izd. (a-Ma), Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb 1984, str. 280. Delo, 8. 2. 1985, str. 5 (v.: Prešernovi nagrajenci 1985).



Crtomir Frelih: MUSICA, NOSTER AMOR, orig. kolografija

Dušica Kunaver

Božič

Šeg, ki spremljajo božične praznike je cela vrsta in razlikujejo se ne le od pokrajine do pokrajine, celo od vasi do vasi. Stari nepisani zakoni so predpisovali, kaj mora biti na božični mizi, kaj pod mizo, kakšen naj bo božični kruh, in še in še; krščanske šege se mešajo s starimi poganskimi prvinami ob prastarem prazniku sončnega preobrata.

Na božični večer so v Beneški Sloveniji žgali na ognju velik panj, čok, tudi po dva metra dolg. Imenovali so ga »božič« in mu ponujali kruha in vina, kot da bi bil živo bite, kot da bi bil stari, dobrì poganski hišni duh. Istočasno je družina, zbrana okoli »božiča«, pela božične pesmi.

Tudi na Krasu so poznali »božič«. Družina je ob tem času večerjala in na koncu stresla nanj ostanke, da so zgoreli »za verne duše v vicah«. Po vseh je tedaj hodil duhovnik in čoke - ostanke poganske dobe - blagoslovil.

»Ti nasičevalci štorov dokazujo, da so po pameti še zelo storasti!« se je jezik učeni baron, ki je pisal »Slavo Vojvodine Kranjske«, a kaj je pomagalo, ko so mu pa Belokranjeci za hrbotom počeli isto. Še huje: lesene čoka niti imenovali niso s krščanskim imenom »božič«, kot Kraševci in Rezijanci, ampak so mu rekli »badnjak«. To ime je nastalo iz glagola »bedeti«. V božični noči so pač »bedeli« ob njem.

Belokranjeci so se mnogokrat izkazali kot najbolj trmasti nosilci starega izročila. Na »badnjak« - na Sveti večer, so torej sedeli ob »badnjaku« - lesene panju, jedli »badnjak« - božični kruh in tako slavili svoj »badnjak« - Božič.

Tudi Beneški Slovenci in Kraševci niso spali na božični večer. Strmeli so v svoj »božič« - v čok - in s slovensko spoštljivostjo prisluhnili njegovi govorici. Prasketanje ognja je posnelo poroko, civiljenje - srečo, močno pokanje - smrt, mirni plameni - dobro letino, nemiren ogenj - slab pridelek. Oglejte v peplu božičnega panja sta prinašala zemlji blagoslov in družina ga je naslednjega jutra trosila po poljih.

Tako je drevo, staro pogansko lesno božanstvo, ki mu je Zeleni Jurij prinesel rast, sedaj umrlo, a njegov pepel je že podelil novo rast in prihodnje leto bo spet prišla pomlad!

Da bo prihodnje leto res prišla pomlad, so potrjevale tudi sklice s kaljenim žitom, ki jih ob Božiču ni smelo manjkati v nobeni domačiji.

Potjedelec, ki ga je vedno skrbel mlada rast, je žitna zrna v plitvi posodici skoraj prisilil, da so vzklila in ga prepričala, da je v semenu še vedno moč življenga, čeprav vsa narava počiva v navidezni smerti. V prihodnji pomladi bo prebujena rast spet vzklila iz otrple zemlje.

Še danes ob Božiču posodice z mladim žitom krase naše domove. Se zavedamo, da je to nekaj tisočletj stara šega? V davnih dneh so te posodice nosile ime »Adonisovi vrtički« po grškem bogu Adonis, ki je predstavljal rastlinsko rast.

V božičnem času, predvsem na sveti večer, je bilo nekdaj mogče pogledati tudi v prihodnost. Ljudje so verjeli, da je z različnimi vedeževanji in čaranci mogče celo vplivati na dogodek v prihodnjem letu.

Verovali so, da je v času okrog Novega leta, v »volčjih nočeh«, »zemlja odprta«, odprta za zle duhove, pa tudi za pogled v prihodnost.

Poskušali so uganiti, kakšna bo letina v prihodnjem letu. Če je bilo na božično noč svetlo, so Prekmurci verjeli, da bo sadje dobro obrodilo. Tudi vreme se da razbrati: »Zelen Božič - bella Velika noč.« Če bi dekle rado izvedelo, ali se bo v prihodnjem letu omožilo ali ne, je najbolje, da gre na Sveti večer v dvornico po drva. Ko se vrne v kuhičko, naj drva presteje. Če je prinesla drva na pare, se bo zagotovo omožila! Ta stara

*Novo leto vam voščimo,
Bogu vas priporočimo,
Bog vam daj srečen žegen,
dolgo živet in srečno umret!*

*Stara majko, hvaljen budi Bog!
Nastalo je Novo leto, pomozi nam Bog!*

*Ptičica lipo poje
srečno novo leto zove,
da bi rodilo žitno polje
in vinske trte.*

*Dober večer, hišni oče,
dober večer, mamica,
vesele, zdrave našli smo,
vam novo leto voščimo!*

Tristo bragrov, tristo sreč!

vra je bila znana od Prekmurja do Gorenjske in tudi v Beli krajini.

Če bi fant rad izvedel, ali bo moral v prihodnjem letu odpotovati od doma, pa je najbolje, da vrže čevelj čez ramo. Če se čevelj obrne s špico proti vratom, bo moral na pot!

Da bosta v prihodnjem letu v hiši zdravje in sreča, si je bilo nekdaj mogoče zagotoviti tudi s predmeti na božični mizi. Kaj vse je treba postaviti na božično mizo, so zapovedovala stara, napisana izročila skoraj za vsako vas posebej. Ponekod je bilo treba položiti na mizo poleg božičnega obrednega kruha, semen, vina, vode, moke, česna, še ključe, denar, klobuk in kdove kaj še vse. Za pod mizo je morda stara vera predpisovala plug, sekiro, verigo, koso, brus, zvonce, žehtar in še marsikaj.

Kdor se ne bi pokoril tem starim izročilom, bi si nakopal kazzen nevidnih sil. Mörderndorfer nam je ohranil staro pripoved: Nekoč je na Roblekov planini živel siromak. »Ko bi imel le nekaj mleka, ki ga imajo krave, ki se pasejo na Grintovcu!« je vzkliknil, ko je gledal v Vernikov Grintovec. K njemu je tedaj pristopil čuden mož in zasadil sekiro v bližnji štor.

»Molzi topor te sekire in pritekel bo mleko!« je dejal skrivnostni neznanec in dodal: »Živini, ki jo vidiš na Grintovcu, sem odvzel mleko, ker njen gospodar na božični mizi ni imel treh hlebov kruha, pod mizo pa ne vode v žehtarju in ne piñe!«

Na božični mizi je moral biti predvsem božični kruh, ki ima v različnih krajih različna imena, pogosto pa se imenuje »poprtnik«, ker so ga polagali pod prt. Kako je bilo treba položiti ta kruh na mizo, in kako se ga je smelo jesti, so predpisovala krajevna izročila.

Živila je dobila tudi sol - sol je bila nekoč obrambno sredstvo proti čarovnicam.

Dnevi pred koncem leta

Da bi si zagotovili blagostanje v prihodnjem letu, so naši dedje v zadnjih dneh starega leta tresli sadno drevje, premikali kruh po mizi, rožljali z denarjem, stresali orehe po hiši, premikali predmete, ki so jih želeli imeti v izobilju.

Tudi voda je bila v teh dneh zdravilna. Dekleta so se umivala v vodi, v katero so položila jabolka in rože. To naj bi jim v prihodnjem letu prineslo lep obraz. V vodo so metale tudi denar in orehe, da bi si v prihodnjem letu izprosile ženina. Dekle je stopilo v vodo in govorilo: »Ljuba voda, jaz ti darujem od dna do dna, sem za moža že dosti godna.«

Na Štajerskem in v Beli krajini so studentem in vodnjakom darovali jabolka, suho sadje in kruh in ob tem govorili: »Voda, to darujem jaz tebi, tudi ti daruj meni.« V Skofjeloških hribih pa so ob potoke in studence polagali sveče in potice. Dar naj bi ohranil vodo vse leto čisto in varno pred vodnimi duhovi.

Usodo v prihodnjem letu so ugibali iz oblik vročega svinca.

Kos svinca so dali v železno posodo in ga postavili na ogenj, da se je raztoplil. To raztoplino so nato vili v večjo posodo, napolnjeno z mrzlo vodo. Raztopljeni svinec se je v vodi strdil in dobil raznovrstne oblike, iz katerih so sklepali o prihodnjih dogodkih.

Silvestrovo

Na Silvestrovo, na starega leta dan, so gospodinje trikrat posmetle svoj dom, da bi dočakali Novo leto čist in snažen in da bi bil v novem letu vedno tak.

Na Silvestrovo zvečer je družina tudi pojedla drugi del obrednega kruha - poprtnika, ki ga je gospodinja spekla na dan pred Božičem in ga lepo okrasila s cvetjem, suhim sadjem in figuricami iz testa. Kos tega kruha je dobil vsak član družine prvič na božični večer, drugič na Silvestrovo in tretjič na večer pred Sv. Tremi kralji.

Tudi živila, kokoši, pes in mačka so dobili košček tega kruha istočasno kot družina.

Živila je dobila tudi sol - sol je bila nekoč obrambno sredstvo proti čarovnicam.

Bohinjski otepovci

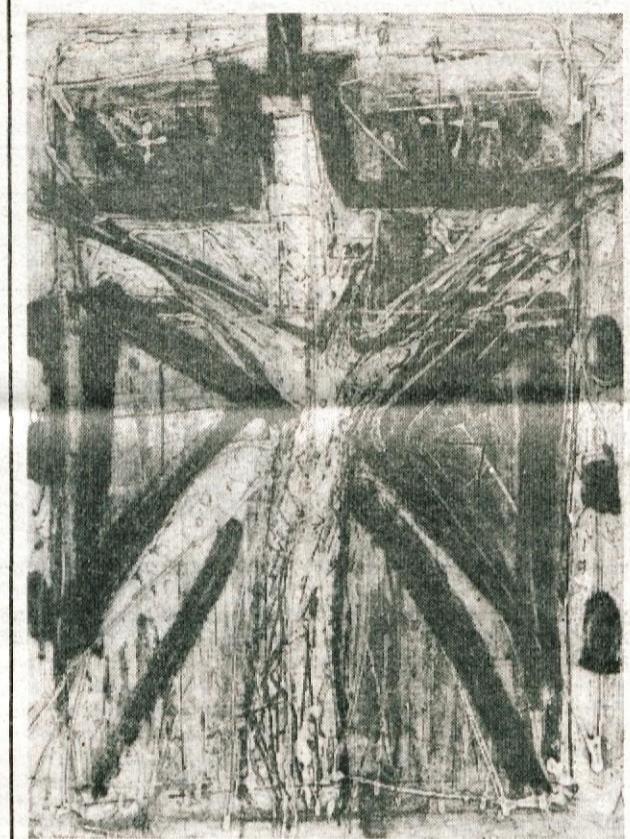
V času od Božiča do Novega leta, v času ko je nekdaj bilo »nebo odprt« in so zato lahko na zemljo prihajali obiski iz onega sveta, so hodili in še hodijo po vseh okoli Bohinja bohinjski otepovci.

Čas mrtve narave je bil nekdaj čas mrtvih. V času volčjih noči so rajni prihajali med žive. To prastaro verovanje je last vseh indoevropskih narodov in se je z otepovci tudi med našim ljudstvom ohranilo do danes. Bohinjski otepovci pomenijo ostanek obhodov duhov rajnih, ki so pokriti z obrednimi maskami, nekoč plesali, tekači, razgrajali, strašili, a istočasno pomagali svojim nekdanjim domovom do sreče, zdravja in dobre letine.

Tako kot stotera druga praznovanja, so tudi otepovci, kot šega, izgubili svojo vsebino in ohranili le zunanjlo lupino.

Otepovci so obhodniki, tako kot so bili stovetni koledniki, ki so hodili od hiše do hiše in želeni srečo.

(Po knjigi Dušice Kunaver Slovenske pesmi, šege in panjske končnice)



Črtomir Frelih: O, MORS, orig. kolografija

Marija Cvetek

Bohinjske božične vraže

Seveda božičnih vraž ne poznamo samo v Bohinju, pač pa jih najdemo povsod po Slovenskem in v drugih deželah, le da se v vsakem kraju odvijajo malo drugače.

V tem zimskem času so se že davni predniki bali, da bo sonce zamrzlo in oni z njim, saj so bili dnevi vedno krajsi in noči vedno daljše. Zato so se mu skušali prikupiti z različnimi obredi. Že Valvasor nam poroča v svoji znameniti Slavi Vojvodine Kranjske, kako so v Istri na sveti večer dali na ognjišče panj in nanj tudi hrona, od vsake jedi polno žlico. Tako in podobno darovanje je bilo v mnogih slovenskih krajih živo še do prve svetovne vojne. Tudi moj ded je večkrat rekel, da se za sveti večer »pričele« kakšen debel stor v peči. Misliš sem, da zaradi toplote, ki pričara kmečki hiši še večjo prijaznost in domačnost, ali pa zato, ker ne bi bilo tako slovensko in praznično prevečkrat drezati in nalagati v peč. Morda pa bila v tem skrita aluzija na pradavni običaj, ko so soncu »pomagali« greti, da ne bi za večno zašlo. Marsikaj je verjetno, saj so poganske navade tako močno zakoreninjene v človeku, da jih tudi krščanomu nismo moglo pregnati, pač pa so se posrečeno spojile s krščanskimi prazniki. Okrog božiča se je stekalo vse polno vraž, saj naj bi bil svet v tem času odprt vsemu skrivenostnemu, dobremu in zlemu.

Ljudi, je mikalo zvedeti tudi za svojo usodo, zato so v vsaki vasi vedeli za kraj, kamor so lahko hodili poslušati na sveti večer, ko so ljudje hodili k polnočnici. V Stari Fužini so hodili poizvedovat na Bundrov kamn.

Takrat si lahko zvedel, ali bodo umri v vasi, saj si lahko zaznal določeno »cahne«. Če si slišal, da se zabija »truga«, je v tistem koncu vasi nekdo umrl.

V smeri, kjer je igrala harmonika, so se pa ženili. V Srednji vasi pa so opolnoči hodili na Plaz, kjer slišiš »vek« ali muziko. S tiste strani, kot se sliši jok, bo drugo leto mrlič, od koder pa se sliši muzika, pa bo obecet. Če slišiš, da nekdo zabija s kladivom, pomeni, da zabija krsto. Na sveti večer si moral iti v kozolec in v brano vtakniti glavo ter poslušati, koliko jih bodo nesli (k pogrebu) in kdo bo umrl.

Če hočeš postati neviden, moraš na sveti večer skuhati črnega mačka, ki nima niti ene bele dlake. Iz hrbita mu vzameš kost in jo nosiš s seboj. Ta te naredi nevidenom.

Na sveti večer opolnoči se kratev v hlevu pogovarjajo. Če imaš praprotno seme v žepu, jih slišiš in razumeš. Tega pa si moraš preskrbeti na kresni večer od enajste do polnoči. Kratev na božič zelo zgodaj napaja, ker verjamemo, da prve pijejo smetano. Če je več spijejo, več je bodo imeli čez leto. Na sveti večer zagorijo »šaci«

(zakladi), tako v luknji v Studoru, na Vojah pa se prižego luče, ko se ljudje vračajo od polnočnice. To so prav gotovo vedomci, po bohinjsko vedanjeni ali ujedenjeni. Ljudje so trdili, da so to duše, ki se vicajo. Celo za neko ženo z Bledu so trdili, da kot vedanje vica okrog in se prikazuje ljudem, ker je prva ob petkih kuhalna meso. Menda so jo celo lovili in ni bilo kaj prijeti. Potem jo je župnik prestavil v Krmo pod Triglav.

Tudi v Blatu v močvirju so videli, da se lučice vozijo sem in tja. Tam je uhajal iz zemlje močvirski plin, ki se ob dotiku z zrakom že vname in zagori zdaj tu, zdaj tam. Ljudje pa so bili prepričani, da so videli vedanje. Neki možakar iz Srednje vasi, ki je dobro poznal toljudsko vero, je bil tako »noman«, da jih je hotel še dodatno prestrasti. Ko se je ponocni vračel čez senožeti iz želazničarske službe, je nalašč tekel »cikcak« z baterijo po strmini in marsikdo je v njem ugledal dušo, ki se vica.

Na sveti večer se ni dobro ukvarjati s posvetnimi stvarmi, kaj da bi se te še lakomnost potolila. Zato se takrat ne smešti denarja, sicer se ti lahko prikaže zlata skornca (škorenje), ki hodi po Jelenem lesu.

To noč tudi jedila ne smeš pu-

čati na mizi ali oknu. Če slišiš na sveti večer opolnoči strah, bo vojna. Če na sveti večer padaš, boš naslednje leto umrl. Ta vraža še marsikoga stisne pri srcu, čeprav so se ljudje že prepričali, da temu ni tako.

Pred nekaj leti je na poti k polnočnici sneg s strehe, gred po bohinjsko, zasul nekaj ljudi; neki ženi je celo nogo zlomilo. Prav gotovo je vse vrglo po tleh, a so še danes živi. Če greš opolnoči k čebelnjaku, zvez, kolikokrat bodo drugo leto rojile čebele. Tolikokrat kot je v čebelnjaku »zabreni«, toliko bo rojev.

Sedaj že pokojna Markušova Francica iz Srednje vasi mi je počedala tole zgodbo:

Neki oče je imel dva deklica. Na sveti večer je bil dobre volje in jima je rekel: »Nocoj je sveti večer, zato si klop okoli mize trdo obrišita, potlej naj gre vsaka trikrat okoli in okoli, z roko naj po klopi trdo postraša pa v pest naj poobrsne. Kakršne lase bosta dobili, take može bosta dobili.« Potlej je pa res ena izmed deklet tako naredila, pa klop je bila trikrat trdo obrišana, pa so se še dobili rumeni lasje. In res je dobila takega moža.

Tudi raztopljen svinec so vlivali v vodo, da bi iz različnih oblik

Slovenija moja država

Kaj pomeni osamosvojitev za slovensko kmetijstvo

Osamosvojitev je balzam, EGS pa smrt

Slavko Gliha, direktor Kmetijskega inštituta: "Če je osamosvojitev Slovenije balzam za kmetijstvo, bi bil vstop v Evropsko gospodarsko skupnost smrt."

Brdo, 19. decembra - Na vprašanje, kako bo s slovenskim kmetijstvom po plebiscitu, v samostojni in neodvisni Sloveniji, je Slavko Gliha, direktor Kmetijskega inštituta Slovenije, zbranim na občnem zboru Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Gorenjske preprosto dejal: "Še bolj bo treba delati, morda le bolj s pametjo, kot smo doslej." Odgovor, ki je nekaterim povedal vse, drugim pa zelo malo ali nič, je bilo kajpak še treba dopolniti s podatki in izračuni.

Kot je dejal Slavko Gliha, so vsa ministrstva slovenske vlade že pred časom dobila naročilo, da izdelajo analize o položaju sekretariata oz. dejavnosti, ki jih "pokrivajo", za tri možne razlike razpleta jugoslovenske krize: prvič - da se ne spremeni dosti in da Jugoslavija še naprej ostane federacija, drugič - da se Jugoslavija preoblikuje v konfederacijo, in tretjič - da se Slovenija popolnoma osamosvoji. Analize so bile do slej internega značaja in so prišle v javnost šele sedaj, ko se Slovenija na plebiscitu odloča za samostojnost in neodvisnost.

Kaj pomeni osamosvojitev za slovensko kmetijstvo? Slavko Gliha je pojasnil, da ima Slovenija izjemno dober izhodiščni položaj - 88-odstotno prehrambeno in 82-odstotno krmisko samooskrbo in da bi morala skrbeti predvsem za to, da ne bi preveč povečevala presežkov mleka in perutninskega mesa ter primanjkljaja oljnic, prašičjega mesa in še nekaterih kmetijskih pridelkov. Po zadnjih razpoložljivih podatkih Slovenija pridelava približno 41 odstotkov potrebnega žita, 45 odstotkov koruze, 8 odstotkov oljnic, 75 odstotkov vrtnin itd., perutninskega mesa pa toliko, da bi lahko z njim prehranila šest milijonov prebivalcev.

Pavle Šubic: "Že deset let imamo v Sloveniji želje, da bi povečali samooskrbo z žitom, vendar nikdar te želje niso bile tako močne, da bi pridelavo žita tudi cenovno spodbujali."

Slavko Gliha: "Trgovina ne pozna meja. Če bomo dobri, bomo lahko prodajali povsod, v tujini, na ozemlju današnje Jugoslavije. Tudi v Nemčiji, vendar krompirja ne po ceni ene marke za kilogram, ampak nekajkrat niže."

Na vprašanje, koliko sta slovensko kmetijstvo in živilska industrija odvisna od jugoslovenskega trga, je Slavko Gliha dejal, da kmetijstvo neposredno v druge republike proda šest do deset odstotkov količine pridelkov, živilska industrija 21 do 23 odstotkov, tovarne pijač 25 do 30 odstotkov, tovarne krmil pa 4,5 do 11 odstotkov. Od vsega, kar slovensko kmetijstvo proda v druge repub-

Emil Erjavec: "Če se osamosvojimo, bomo prvič po vojni dobili možnost, da sami dolocimo kmetijsko politiko. Doslej smo sicer imeli neko samosvojjo politiko, vendar so nam cene vseskozi narekovali iz Beograda. Brez cen in dohodka v kmetijstvu pa ni kmetijske politike, vse drugo so samo besede, sejanje iluzij."



blike, 70 odstotkov ostane na Hrvatskem, le deset odstotkov pa gre v Srbijo. V živilski industriji je razmerje nekoliko slabše: 60 odstotkov proda na Hrvatsko in 30 odstotkov v Srbijo.

Za zdravje ljudi in živali Brucelozze

V Jugoslaviji je bila brucelozza govedi, ovac in prašičev dokazana med obema svetovnima vojnama. V Sloveniji pa je postala aktualna po priključitvi Istre in Primorske. V letu 1967 je bila država zaradi zveznega programa zatiranja brucelozze govedi, prosta te bolezni. Pred nekaj leti se je ponovno pojavila v Makedoniji in na Kosovu. Pri nas v Sloveniji se predvsem na Primorskem in v Pomurju ugotavlja brucelozza pri divjih zajcih. V poletnih mesecih pa je bila ugotovljena tudi pri ljudeh, ki so se okužili z mlečnimi izdelki.

Brucelozza je kronična kužna bolezen raznih vrst živali in človeka. Uvršča se med zoonoze, t. j. bolezni, ki se prenašajo med živalmi in človekom.

Je skupina bolezni, ki so si kljivno in bakteriološko zelo podobne. Povzročajo jih bakterije skupine Brucella. Teh imamo tri vrste:

1. Brucella melitensis, ki ne ogroža samo koz, temveč tudi skoraj vse domače živali, kakor ove, konje, mule, pse in tudi goveda.
2. Brucella abortus (Bang), ki je patogena za vse sesalce, predvsem za govedo. Edini znak inficirane govedi je abortus.
3. Brucella suis pri nas ni važna. Bolje jo poznajo v Severni Ameriki, kjer za njo oboleva tudi človek.

Brucelozza je patogene predvsem za živali, manj za človeka. Pri človeku povzročajo Febris melitensis (maltska mrzlica) in Bangova bolezen. To sta dolgotrajni bakteriemiji podobni kroničnemu tifusu z dolgotrajno in valu-

Matjaž Vehovec: "Plebisicit ni samo odločanje za samostojno in neodvisno Slovenijo, ampak tudi odločanje za približevanje Evropi, evropskim standardom, tudi evropskim cenam kmetijskih pridelkov."

Slavko Gliha meni, da je jugoslovanski trg nezahteven in za slovenskega nekakšna potuha, sicer pa je prepričan, da so problemi pri prodaji lahko le kratkoročni in da dolgoročno ne morejo vplivati na položaj slovenskega kmetijstva in živilske industrije. Ko je skupina kmetijskih in drugih strokovnjakov sešela vse plusne in minusne izračunala, kaj kmetijstvo z osamosvojitvijo Slovenije pridobi in kaj izgubi, je ugotovila, da je rezultat pozitiven in da v številkah to pomeni 280

Kmetijstvo v neodvisni Sloveniji

O tem, ali se odločiti za samostojno in neodvisno Slovenijo, med kmetstvom ni dilem: dr. Franc Zagožen je na nedavnem občnem zboru Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke, na primer, dejal, da so kmetje že pred dvema letoma in pol, natančneje - 12. maja 1988, ko so v unionski dvorani v Ljubljani po domala pol stoletja enopartijske politične vladavine ustanovili prva politično stranko na Slovenskem, povedali, kako bodo glasovali. Namreč "za" samostojno in "za" neodvisno Slovenijo!

Več dvomov in dilem je o tem, kako sploh bo po plebiscitu in kako bo po plebiscitu za slovensko kmetijstvo. Čeprav so nekateri, predvsem starejši kmetje, ki so v preteklosti doživelj veliko hudega (kmetijsko-obdelovalne) zadruge, obvezno odajo, visoke davke, nasilne odvzemne kmetijske zemlje in gozdov, tudi po plebiscitu "še pripravljeni nekoliko potpreti, če bo morda nekoliko slabše", pa predvsem mlajši menijo, da je "obdobje slabšega" lahko le kratkotrajno in da osamosvojitev mora dolgoročno prinesi ugodnejša tla za reševanje kmetijskih problemov. Bojazni, ki jo nekateri sejejo med ljudi, če da bomo brez Jugoslavije še "kruha lačni", ni in jo odločno zanikajo tudi najodgovornejši v kmetijsko-gozdarskem ministru. Slovenija resda prehransko ni povsem samozadostna (ob večji produktivnosti in strokovnosti v kmetijstvu pa bi to skorajda lahko bila), vendar je v svetu toliko presežkov hrane, da ne bo problem hrane, ki jo v Sloveniji ne prideščamo dovolj, kupiti v tujini, po ustaliti gospodarski tokov pa kar na ozemlju današnje Jugoslavije. Slovenija je od 1970. leta dalje sicer "krojila" neko samosvojjo kmetijsko politiko, vendar je vseskozi cenovno-tržno politiko, ki je bistvo vsake kmetijske politike, prepričala Beograd. Spomnimo se, koliko "gnojnici" so slovenski kmetje prav zaradi cen, ki jih je določal Beograd in ki niso upoštevale pridelovalnih, tržnih in drugih razlik med republikami, zlili na Planinčeve, Mikuličeve in Marškovičeve zvezno vlado in na kmetijsko ministrstvo! "Brez cen, brez dohodka kmetijstvu, pa ni kmetijske politike, so samo besede in iluzije," pravi kmetijski politik Emil Erjavec. Po plebiscitu, v samostojni in neodvisni Sloveniji tudi ne bo več izgovorov, če - smo zvezanih rok in nič ne moremo. Krvide za razmere v kmetijstvu ne bo več mogoče valiti na nekega kmetijstvu nenaklonjenega Anteja Markoviča, ampak bomo vse uspehe in neuspehe lahko pripisali le sebi. Slovenski kmet si bo odslej pisal sodbo sam oz. mu jo bo pisala njegova legitimno izvoljena (kmetijska) oblast. Slovenija bo sama določala kmetijsko (cenovno) politiko, Slovenija bo sama sprejemala ukrepe za zaščito domačega kmetijstva, Slovenija bo sama uvažala in izvajala... ● C. Zaplotnik

Preobremenjeni pašniki

Radovljica, 18. decembra - Ko je kmetijska inšpekcijska letos v radovljški občini pregledala 29 planin in skupnih pašnikov, je ugotovila, da so bile vse melioracije narejene v skladu z ureditvenimi načrti, da je bila večina pašnikov in planin med pašo preobremenjena in da so v hribovitih predelih uporabljeni umetna gnojila v zelo omejenih količinah. Ugotovila je tudi nekaj nepravilnosti: slabo vzdrževanje pašnikov Beljava in za Jezero, pašnika v Nemškem rovtu in Bitenske planine, pašnikov Hom - Zasip in Poljšica in planine Prevala. Da bi zadruge odpravile nepravilnosti, jim je inšpekcijska izdala ureditvene odločbe.

Kar zadeva obdelanost kmetijskih zemljišč, inšpekcijska ugotavlja, da je intenzivnost obdelave zemljišč v radovljški občini dobra, kljub temu pa je "odkrila" skrajno zanemarjena in neobdelana zemljišča na Poljšici (njiva s krompirjem), nepočeten travnik (0,80 hektarja) na Spodnji Dobravi in zanemarjene njive na območju blejskih Jarš. Ker kmetijska zakonodaja za slabo obdelano zemljišč ne predvideva kazni, inšpektorjem ne preostane drugega kot to, da lastnika opozorijo in da odboru za varstvo kmetijskih zemljišč predlagajo prisilni začasni odvzem zemljišča. Ta ukrep je bolj na papirju, v praksi pa se je doslej izkazal kot neučinkovit. ● C. Z.

MEŠETAR

Polojskraha Zagreb prodaja v svojih poslovalnicah v Zagrebu, Mariboru, Gornji Radgoni in v Murski Soboti traktorje Ursu in še nekatere druge kmetijske stroje. Oglejmo si nekaj cen!

vrsna stroja	cena (v din)
traktor Ursus 3512, izdelan po licenci Massey Ferguson, 47 KS, polkabina	97.840,00
traktor Ursus C - 335 brez kabine	78.269,70
traktor Ursus C - 360 brez kabine	90.629,70
izkopnik krompirja	27.799,70
srotirnik krompirja	33.990,00
visokotlačna preša Z-224	58.710,00

Da bi se izognili očitkom, da je Mešetar »na tekočem« le z obresti in Slovenske kmetijske zadružne banke, se je takrat pozanimal tudi za obresti pri vezavi dinarskih sredstev v A banki.

znesek vezane vloge	obrestna mera	nad 1 mesec	nad 3 mesecev	nad 6 mesecev
1.000 do 25.000 din	24 %	29 %	30 %	
25.001 do 50.000 din	26 %	31 %	32 %	
50.001 do 100.000 din	27 %	32 %	33 %	
nad 100.001 din	28 %	33 %	34 %	

Rejni center Brdo prireja danes ob 12. uri na Brdu avkcijsko prodajo konj kasačev. Kolikšne so izklicne cene?

ime kasača	starost	kilometri-ski čas	izklicna cena
Askan B (šampion Jug.)	5 let	1.18,1	10.000 DEM
Nevo B	4 leta	1.18,9	12.000 DEM
Salko B	5 let	1.29,8	10.000 DEM
Eko B	3 leta	1.29,8	5.000 DEM
Ela B	2 leti	1.34,8	5.000 DEM
Klas B	1 leto	—	3.000 DEM
Paton B	1 leto	—	3.000 DEM
Nina B	1 leto	—	2.000 DEM

Dr. Bogdan Cepuder
ŽVZG KRANJ



V Avto-mobilu tudi strokovni nasveti

Ljubljana, 15. novembra - Med našimi obiski po sejmih rabljenih avtomobilov smo tokrat zavili v eno od sedaj že kar številnih posredniških prodajalnih rabljenih avtomobilov. V Ljubljani je teh trgovin, ki v glavnem prodajajo tudi nove avtomobile, največ, mi pa smo se ustavili v prvi in hkrati najstarejši. To je trgovina Avto-mobil, na Palmejevi 14 za Bežigradom. Dnevno je v njihovi evidenci skoraj vedno več kot 300 vozil različnih starosti in znakov, vendar pa po bežnem pregledu lahko zapišemo, da prevladujejo novejša vozila do starosti nekje okrog petih let. Kakšne so prednosti nakupa ali prodaje na ta način, najbrž tisti, ki to počnejo, najbrž že vedo. Če avto prodajate, ga morate pripeljati v prodajalno, kjer vam opravijo komisjski pregled in avto ocenijo, ter vpisujejo v evidenco. Avto lahko pustite tam ali pa se z njim vozite, dokler ne gre v prodajo. Ob nakupu pokličejo lastnika vozila, za katerega se zanimata v prodajalno. Če se kupec in prodajalec dogovorita o prodaji, v prodajalni napišejo kupoprodajno pogodbo, prodajalec pa plača provizijo. Kupec nima nobenih obveznosti. Vsekakor je tak napak primernejši kot na avtomobilskih sejmih, ker vam lahko v prodajalni pomagajo s strokovnim svetovanjem.

Poleg rabljenih, v prodajalni Avto-mobil, ki ima svojo podružnico tudi v Mariboru, prodajajo še nove avtomobile peugeot, opel, honda, suzuki in ford. Nekatere modele lahko kupite po sistemu staro za novo.

Cene rabljenih avtomobilov v prodajalni Avto-mobil (cene so v DEM)

Tip vozila	letnik 1989	letnik 1987	letnik 1985
Renault 4 GTL	7.600	-	5.500
Yugo 45 Koral	9.200	6.900	-
Yugo 55 Skala	9.500	-	-
Yugo Florida 1.4	16.000	-	-
Lada Niva 1.6	13.000	10.000	-
Fiat 126 PGL	5.800	4.500	4.000
VW Golf JXD	-	-	18.000

● M. Gregorič

Kako uspeti?

Prijazna postrežba, svetovanje in nizke cene



Škofja Loka, 18. decembra - Komaj nekaj mesecev je, odkar so tudi pri nas zasebniki začeli odpirati prve trgovine s pohištvo. Ni jih še prav veliko, saj je za takšne trgovine potrebno precej prostora pa tudi znanja. Ne le trgovskega, pač pa tudi poznavanja lesne in pohištvene industrije, domačega in tujega trga. Samo Šter iz Podlubnika v Škofji Loki je pogumno stopil na pot podjetništva. Kljub temu da ima salon pohištva odprt šele dobre tri tedne, se v njem oglaša veliko kupcev, ki jih prav gotovo privlačijo prijazna postrežba, predvsem pa nizke cene.

"Že nekaj časa sem imel željo, da bi odprl zasebno prodajalno pohištva, da se vrнем nazaj v lesno branžo, saj sem pred časom že pet let delal na področju izvoza pohištva. Ker je nov zakon o podjetništvu to omogočil, sem začel zbirati sredstva za trgovino, ki jo imam v domači hiši. Nekaj pa je prav gotovo pripomogla tudi družinska tradicija," razmišlja Samo Šter. "Za vsakega, ki se odloča, da začne na svoje, je gotovo težak korak. Zavedal sem se, da je trenutek pravšnj, da ne smem odlašati, ampak čimprej začeti z delom. Začel sem sklepati pogodbe z dobavitelji, pred tremi tedni pa so se vrata trgovine odprala za kupce. Odziv je bil nepričakovano velik, kupci so iz salona odhajali zadovoljni in to je bila prva dne najboljša reklama. V zadnjem času sem tudi za reklamo namenil več sredstev, največ pa še vedno pomenijo kupci, ki jih prihaja res veliko in so predvsem presenečeni nad veliko izbiro, prijazno postrežbo in res ugodnimi cenami. Te so v našem salonu nižje kot v drugih trgovinah, nekatere bistveno nižje. Vzrok za to je gotovo, da nismo nikakršnih dodatnih stroškov s komercialisti, administratorkami, snažilkami, odvečnimi delavci... To se odraža na manjši trgovski marži. Hkrati pa sem poskrbel, da vse ugodnosti proizvajalcev prenesem na kupce," pravi Samo Šter.

Odlika Šterovega salona pohištva je tudi raznovrstna ponudba pohištva domačih in tujih proizvajalcev in pa kataloška prodaja, saj je nemogoče, da bi v sicer lepo urejenih prostorih, lahko razstavili vse, kar je moč kupiti. Pri nakupu pohištva je pomembno tudi svetovanje, kupcem zrijejo skice (predloge), pri nakupih - na primer italijanskih kuhinj - pa kupci dobijo tudi računalniške skice. Pohištvo pripeljejo tudi na dom, ga po želji postavijo in skušajo narediti vse, da je kupec zadovoljen.

"Pri nas se dobi pohištvo za opremo celotne hiše, posebno pozornost pa smo namenili ponudbi kuhinj. Prodajamo že Brestove kuhinje serije 3000, ki se odlikuje predvsem po izvrstem okovju in dodatni opremi. Ravnato je tisto, kar Brest postavlja na vodilno mesto med jugoslovenskimi proizvajalcimi kuhinj. Imamo veliko ponudbo italijanskih kuhinj modernih oblik, v kratkem pa bo moč v našem salonu kupiti tako imenovano "blok kuhinjo" iz Avstrije, ki bo imela v pohištvo vgrajene aparate: štedilnik, pečico, napa, hladilnik in korito. Vse to bo moč kupiti za okrog 20 tisoč dinarjev. Pa tudi sicer se bomo trudili, da bodo cene vedno ugodne," pravi mlad podjetnik Samo Šter in vabi na ogled salona pohištva v Podlubniku. ● V. Stanovnik

SPRAŠUJEMO, SVETUJEMO

UREJA: VILMA STANOVNIK

Petak, 21. decembra 1990

Koliko je vreden dinar



Tečajna lista z dne 19. novembra

država	velja za srednji tečaj	devize
Avstrija	99,6297	100 ATS
Nemčija	700,0000	100 DEM
Italija	0,9252	100 LIT
Švica	816,7596	100 CHF
ZDA	10,3565	1 USD
Japonska	7,7172	100 JEN

Dinar čez mejo - Dinar v sosednji Avstriji je bil ta teden spet manj vreden, saj je njegov tečaj ponovno padel za nekaj odstotkov. Še vedno ga najbolje menjajo v enotah Zveze bank - zveze slovenskih zadrug. Tam za sto dinarjev dobiš do 80 šilingov, tisti, ki dinar kupujejo, pa morajo za sto dinarjev odstotki 88 šilingov. Slabše dinar menjajo v drugih bankah, kjer za sto dinarjev ponujajo le dobrili 70 šilingov.

Dinar pa je vrednost izgubil-tudi v Italiji, kjer se je še pred dnevi menjal okrog 10 odstotkov slabše, kot ga je moč kupiti (največkrat le na devizno knjižico) v naših bankah. Sredi tega tedna pa je večina tržaških bank in menjalnic s svojih tečajnih list zbrisala jugoslovanski dinar. Tam, kjer dinar še od kupujejo, pa je vreden le 70 do 85 lir.

Črna borza - Na črni borzi je te dni živahnejše kot še pred tedni, preplačilo pa je navadno med 10 in 12 odstotki. Prihajajo prvi zdomci, tako da je ponudbe nekaj več, vendar pa negotovost domače valute in pomanjkanje deviz na bankah na črni trg privablja vse več kupcev.

CARINIK ODGOVARJA



Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatev in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja šef carinske izpostave v Kranju Mladen Moktar, pošljite pa jih na naslov Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pičadeja 1, 64 000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja. Vprašanja sprejemamo tudi po telefonu, vsako sredo od 10. do 12. ure.

VPRAŠANJE: Marjan iz Tržiča zanima, kakšne ugodnosti ima stric, ki je na začasnom delu v tujini nepreklenjo 4 leta.

ODGOVOR: Državljan SFR Jugoslavije, ki se po katerikoli osnovi nahajajo na delu v tujini najmanj 2 leti ali 24 mesecev v roku 4 let, lahko enkrat letno ob prihodu na dopust ali na obisk družine prinesejo brez plačila carinskih dajatev predmete za gospodinjstvo, ki niso namejeni preprodaji v vrednosti 700,00 ameriških dolarjev.

Državljan SFR Jugoslavije, ki so na katerikoli osnovi prebili na delu v tujini 2 leti ali 24 mesecev v roku 4 let, vključno tudi člani posadk jugoslovenskih ladij, ki se vračajo v domovino za stalno, lahko v roku enega leta od dneva vrnitve uvozijo brez plačila carinskih dajatev predmete za svoje gospodinjstvo, razen osebna motorna vozila, v vrednosti 3.000,00 ameriških dolarjev.

Cene smučarskih vozovnic

smučišče	dnevna voz.	dopol. voz.	popol. voz.
Kobla	140	90	80
Rogla	180	120	130
Vogel	210	-	-
Jezersko	100	-	70
Stari vrh	150	100	100
Soriška planina	150	100	100
Zelenica	120	-	80
Kranjska Gora	210	133	154
Krvavec	200	-	140
SC Cerkno	140	98	98
Zatnik	90	60	60

Na vseh smučiščih so popusti za otroke, na večini pa tudi za seniorje (moški nad 60 in ženske nad 55 let), za družine, organizirane skupine in člane Smučarske zveze Slovenije.



Nova trgovina Daš dobiš

Kranj, 19. decembra - Kranj je bogatejši za novo trgovino z avtomobili in rezervnimi deli. Trgovino je odprlo podjetje Daš dobiš, ki je pričelo s poslovanjem v začetku letosnjega leta. Sprva so imeli poslovne prostore na Planini, kjer bo po novem samo posredniška prodajalna rabljenih vozil, prodajo novih vozil in rezervnih delov pa so preselili na Primskovo v bivšo trgovino Gorenjske obrtne zadruge. Za sedaj prodajajo rezervne dele za vozila Renault, Opel, Volkswagen Golf (stari in novi tip), ter dodatno opremo, tudi za ostala vozila. Ker gre v glavnem za uvožene dele, so cene nekoliko ugodnejše kot v ostalih prodajalnah. V kratkem bodo pričeli prodajati tudi dele za japonska vozila, ki jih imajo sicer v svojem prodajnem programu. In še posebnost trgovine: kupci lahko dobijo blago po naročilu. ● M. G., slika Jure Cigler

iN T R E S T

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DARILNE DELNICE

Darilna ozioroma popravljala delnica se izda v primeru, da se del dohodka podjetja ali del rezerv uporabi za povečanje osnovnega kapitala. Osnovni kapital podjetja se torej poveča brez dodatnega investiranja, kar ob izdaji mladih delnic. Celotna vrednost podjetja se izdajo darilnih delnic ne spremeni - le razdeli se na večje število delnic.

Darilne delnice dobite v določenem sorazmerju glede na posodovanje števila starih delnic, ne da bi morali zanje kaj plačati. Darilne delnice niso nobeno darilo, še vedno ste lastnik enakega deleža podjetja kot prej. Te delnice morate pravilno razumeti, saj delničar dobi le tisto, kar mu že pripada - solatino prihrankov podjetja. Zaradi darilnih delnic delničar ne postane nič bogatejši.

Če izdaja podjetje darilne delnice na primer v razmerju 4 : 1, se v istem sorazmerju poveča tudi število delnic, ki jih ima delničar. Delničar ima kar naenkrat za 20 odstotkov več delnic. Ker pa tudi vrednost delnic pada za 20 odstotkov, se celotno premoženje delničarja ne spremeni.

Oglejmo si vse to še na primeru:

Zgled

Vrednost delnice iN T R E S T-a je 200 DEM, svoj osnovni kapital pa hoče podjetje povečati z izdajo darilnih delnic v razmerju 4 : 1. To pomeni, da vsak delničar za štiri stare delnice dobi eno darilno delnico.

Za izračun, kakšna je vrednost delnice po izdaji darilnih delnic, lahko uporabimo popolnoma enako računsko formulo, kakor pri izračunu ob izdaji mladih delnic, le da za vrednost mlade delnice vstavimo 0 DEM.

štiri stare delnice stanejo: 4 x 200 DEM = 800 DEM
cena mlade delnice = 0 DEM
vseh pet skupaj stane 800 DEM + 0 DEM = 800 DEM
cena posamezne delnice = 800 DEM / 5 = 160 DEM
Ob izdaji darilnih delnic pada vrednost delnic na ceno 160 DEM.
Delničar ima korist le takrat, kadar ostane višina dividende na delnico nespremenjena, kar je tudi običajno. Torej, ker imate po izdaji darilnih delnic v svojem depozitu več delnic, dobivate tudi večje število izplačanih dividend.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

iN T R E S T, podjetje za upravljanje s premoženjem, Einsteinstrasse 5, 8060 Dachau, ZRN, isče predstavnika ozioroma podjetje, ki bo prevzelo predstavništvo za Slovenijo in Hrvaško. Dejavnost iN T R E S T-a je obračanje denarja zasebnikov, bank, zavarovalnic, podjetij in drugih institucij. Pogoj je visokošolska izobrazba, aktivno znanje vsaj enega tujega jezika, večletne izkušnje in ustrezne referenze.

Ponudbe pošljite na naslov: Borzna svetovalnica FIRST, Cankarjeva 3, Ljubljana, kjer dobite tudi vse dodatne informacije po tel.: 061/2



**CESTNO PODJETJE
KRANJ, p. o.**

Kranj, Jezerska cesta 20.
tel.: 064/26-861
telex: 37720 CP KRN YU



**ŽELIMO VAM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991**

TERMO

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991 ŽELI**

industrija termičnih izolacij, škofja loka p. o., 64220 škofja loka,

trata 32, telefoni: n. c. (064) 631-151, 631-908,
telefax: (064) 632-957, telex: 34673 YU TERMO

TERVOL



alpina®[®]

ŽIRI

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991**



**SKUPŠČINA
OBČINE
ŠKOFJA LOKA**

*DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991*



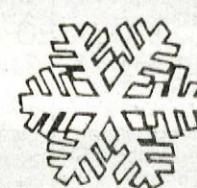
etiketa

proizvodnja etiket
in tiskarske storitve p. o.
64226 žiri, industrijska c. 6
tel. 064 69260, 69270

*Veselé božične praznične
in srečno novo leto 1991*

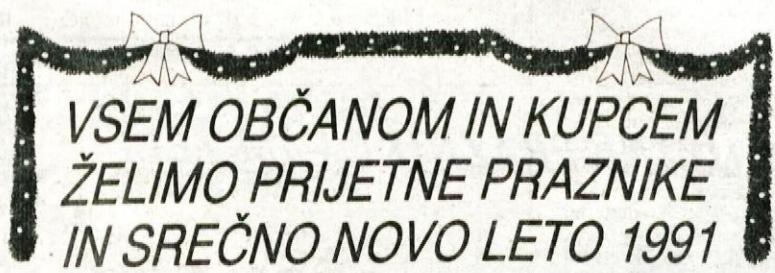
doliks
PODGETJE LAHKE OBUTVE
p. o., Strojarska 12, Žiri
Tel.: 064-69-332

*ŽELI OBČANOM GORENJSKE
VESELE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 1991*



Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a,
tel.: 34-034, 34-033, 36-033



**VSEM OBČANOM IN KUPCEM
ŽELIMO PRIJETNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991**



**PODJETJE ZA
PTT PROMET KRAJN**

*ŽELI OBČANOM GORENJSKE
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1991*



Nekter

**PREDNOVOLETNI
POPUST 20 %**

za moške, ženske in otroške plašče
za ženske kostime
za moške, ženske in otroške vetrovke
katerih cena je 2.000 din in več

POPUST PRIZNAMO
OB TAKOJŠNJEM PLAČILU


MI SMO Z VAMI

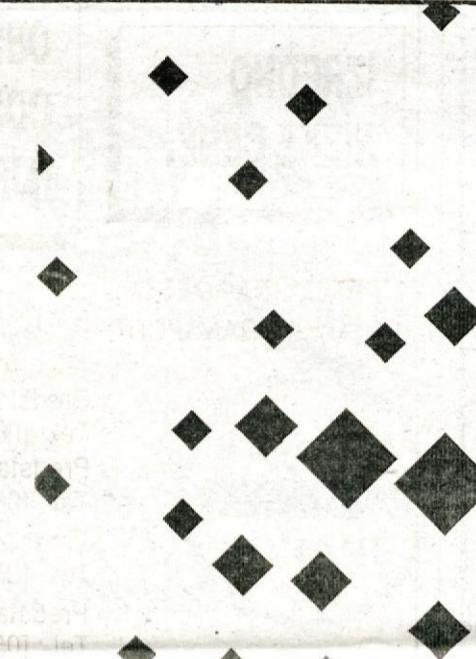
Zato smo tu,
da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavbnega pohištva...
Z resnično veliko izbiro keramike,
izolacij in izdelkov iz lesa.

**MI SMO Z VAMI V VAŠEM
MESTU!**

lesnina
LGM

Kranj - Primskovo
tel.: 26-076 ali 23-949
Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure



**NOVO!
V KRAJU**

Mladinska 2
ob nekdanjem
Vino-Pivo



TRGOVINA
BARV, LAKOV, LEPIL,
AVTOKOZMETIKE,
PRIBORA itd.
ŠIROKA IZBIRA PO
KONKURENČNIH
CENAH

NA DAN OTVORITVE, KI BO V
PONEDELJEK, 24. 12. 1990,
PREJMETE OB NAKUPU TUDI DARILO



Mercator - Preskrba

trgovinsko podjetje Tržič, d.d. Trg svobode 27

Za vesele božične praznike in prijetno pričakovanje novega leta smo vam pripravili
v naših prodajalnah bogato izbiro blaga po znižanih cenah in ugodnih plačilnih po-
gojih.

Vsem potrošnikom in poslovnim prijateljem se zahvaljujemo za
dosedanje zaupanje in jim želimo prijetno praznovanje ter zdra-
vo, srečno in uspešno novo leto 1991 z željo, da bi tudi v pri-
hodnje ostali naši zvesti kupci in partnerji.



ŽE SEDAJ SMO PRIPRAVILI ZA VAS

VELIKO PRAZNIČNO PRODAJO

TV - HIFI - VIDEO - TEHNIKE

TELEVISORJI**HIFI STOLP**

Samsung 7550, spomin, 2 x
kasetofon CD, daljinsko
6.590,00

VIDEOREKORDERJI

Samsung 7120
6.390,00

RADIOKASETOFONI

Samsung 1250, 2 x
kasetofon, CD, radio

3.990,00

2.990,00

VIDEOPLAYER

Samsung 972
3.790,00

6.390,00

Samsung 1560, LCD, 4
glave

8.390,00

6.990,00

Fisher FVH 300
7.990,00

6.390,00

Samsung 250, 2 x kasetofon
1.290,00

1.090,00

mednarodno podjetje
d. o. o.
LJUBLJANA

TV - HIFI - VI-**DEO CENTER**

KRANJ, Cesta

talcev 3

(pri gostilni Blažun)

Telefon: 22-367

Delovni čas:

od pondeljka do

petka

od 9. do 12. in od

15.30 do 19.30

Vljudno vabi-
ni!

Cene veljajo za GOTOVINSKO plačilo do odpodaje zalog



RENAULT

REMONT

**SERVIS, PRODAJA REZERVENIH DELOV
KRAJN - LABORE**

ŽELI VSEM VOZNIKOM V NOVEM LETU
VARNO VOŽNJO V BREZHIBNEM VOZILU.

S Slovenijašport

VSE ZA ŠPORT IN REKREACIJO
VSE ZA LJUBITELJE SMUČANJA

V NOVOODPRTI**TRGOVINI SLOVENIJAŠPORT****V KRAJNSKI GORI
UI. Slavka Černeta 33**

Delovni čas: od 8. - 20. ure, sobota od 8. - 16. ure



**NAJ VAM GRE
V NOVEM LETU 1991
VSE KOT PO OLJU**



PRIJETNE PRAZNIKE VAM ŽELI



Mercator – Oljarica Kranj

KDOR IZBERE



**IZBIRA
IZBIRO**

MERCATOR - IZBIRA KRAJN

Trgovsko podjetje, d. o. o. KRAJN

V našem Diskontu pri Železniški postaji je izbira artiklov vsak dan bolj pestra. Tokrat vam pod šifro UGODNO priporočamo:

vino KOS	14 ¹⁰	olje sončnično	16 ⁰⁰
prašek BELL (uvoz)	4 ^{kg} 69 ⁹⁰	VIKI krema	1 ¹ 47 ⁰⁰
sirupi v ročkah več okusov	3 ¹ 72 ¹⁰	Schweppes b. l.	1 ¹ 12 ¹⁰
Bibita (uvoz)	1 ⁵ 19 ⁷⁰	šampinjoni v slanici	1 ¹ 48 ⁰⁰
moka	2 ⁵ kg T-500 (uvoz)	Imamo tudi veliko izbira buteljk in pečenih vin iz uvoza. Obiščite nas in se prepričajte sami. Veseli bomo vašega obiska.	112 ⁵⁰
arašidi	0,5 kg 25 ⁹⁰		

Kupljeno blago v vrednosti nad 700,00 din vam pripeljemo na dom brezplačno.

PREDNOVOLETNO ZNIŽANJE CEN

Od 10 do 30 % smo znižali cene posameznih proizvodov naslednjih proizvajalcev:

30 % TIK, Kobarid

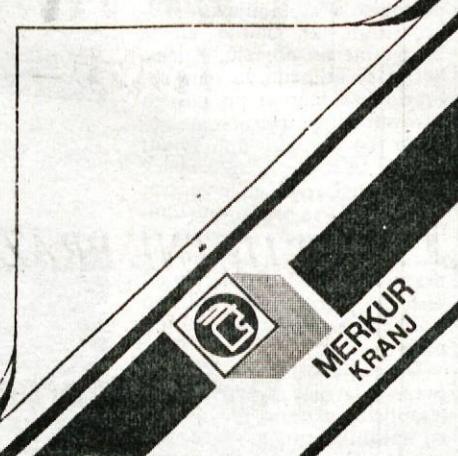
25 % TOVARNA MERIL, Slovenj Gradec

15 % BLACK & DECKER, Grosuplje
ISKRA - ERO, Kranj

10 % ELMA, Črnuče
EMO, Celje (bio program)

Podrobnejše informacije dobite pri prodajalcih v Merkurjevih prodajalnah

**Darila Vam tudi
BREZPLAČNO
aranžiramo.**



JUGOTRANSPORT

Predstavništvo LJUBLJANA

PRODAJA IZDELKOV ZABAVNE ELEKTRONIKE ZNAMKE »GOLDSTAR«

TV COLOR EKRAN 36 cm, 51 cm, 55 cm.

VIDOREKORDERJI

PRENOSNI STEREO RADIOKASETOFONI

z enojnim ali dvojnim kasetofonom.

**IZREDNO
NIZKE CENE.**

**OBROČNO
ODPLAČEVA-
NJE.**

**GARANCIJA
12 MESECEV.**

PRODAJNA MESTA:

JUGOTRANSPORT

Filiala Koper, Patrisa Lumumbe bb

tel.: (066) 33-636, 34-471

Predstavništvo Jesenice, Spodnji Plavž 6

Tel.: (064) 84-392

Predstavništvo Ljubljana, Cesta VII. | Korpusa 17

Tel.: (061) 310-520, 312-458

Predstavništvo Sežana, Partizanska 109

Tel.: (067) 72-691

Predstavništvo Reka, Rade Končarja 7

Tel.: (051) 213-276, 213-273



**ŽELITE PRIJETEN
IN UDOBEN DOM?
OPREMLJATE TRGOVINO,
BUTIK ALI SKLADIŠČE?**

NUDIMO VAM PROGRAME:

- KVALITETNE
- PRILAGODLJIVE
- Z NEŠTEMAMI KOMBINACIJAMI, RAZLIČNIH BARV, BREZPLAČNE NASVETE ARHITEKTA IN NIZKE CENE.

moderna interieri

● Moderni interieri p.o.

Prodajni salon Kranj, Ul. Mirka Vadnova 7, Primskovo

● SALON KUHINJSKE OPREME

Titov trg 5

● PRODAJNI SALON

Skladiščna 5, Jesenice

*Srečne in vesele praznike!
Tudi v novem letu
sledite rumeni črti*

LOKA KAVA



okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

Dober nakup je pri Liki nakup

Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1991
vam želi

LOKA
ŠKOFJA LOKA



okus in aroma vaših želja

EUROINTER do... ber 90

BAAK

razstavno-prodajni interier
MODNA HIŠA PRISTAVA

BLED

Tel.: (064) 77-529, 78-561 (int.232)
fax: (064) 78-962
Delovni čas: 10^h - 19^h; sobota: 10^h - 19^h

V naši prodajalni Vam nudimo:
izdelke iz medenine in drugih kvalitetnih
materijalov
unikatne - ročno izdelane izdelke: primerne za
darila: svečnike, vase, vrčke, pepelnike,
okrasne
lončke za rože, kanclice, zvonce,...
vse vrste svetil (stenske, stropne, stoječe),
mize,
stole, podstavke za TV sprejemnike, kljuke,
kopalniško opremo, postelje,...
izdelavo po naročilu
kompletno opremljanje gostinskih lokalov,
hotelov,
pisarniških prostorov, stanovanj, trgovin,...
prevzem del po sistemu »na ključ«, inženiring
obnova starih medeninastih izdelkov

AK
KOVINARSTVO
ALEŠ KUPLJENIK

BRESTIN
podjetje za
izdelavo opreme...
CERKNIČA, c 4 maja 18

Vam predstavlja svojo dejavnost:

- proizvodnjo vitrage in tiffany polnil iz antik stekel, stekel za vrata, okna, predelne stene in druge ambiente po katalogu ali po naročilu ter različne druge dekorativne izdelke
- različne vrste obdelave stekel (preoblikovanje, vtaljevanje barvnih slik in sitotiska, fazetiranje, brušenje in izrezovanje)



ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.

Vsem občanom Gorenjske sporočamo,
da je ustanovljena
Zavarovalnica Triglav - delniška družba.

Tudi v novi družbi si bomo prizadevali
za vaše zaupanje.

Vsem zavarovancem želimo srečno in uspešno leto 1991!

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST



Alp penzion na Bledu

Lepotna kirurgija brez skalpela

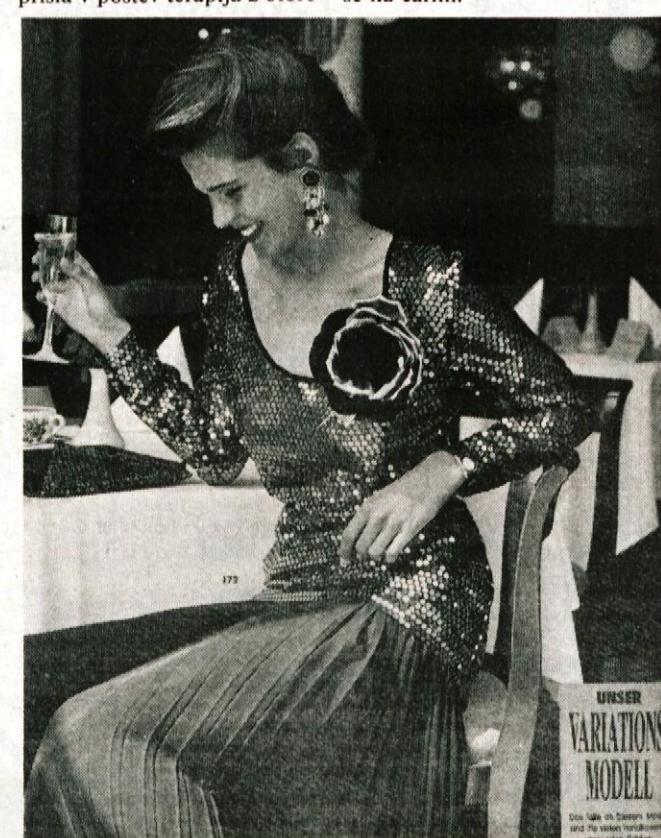
Naše bralke Alp penzion na Bledu, ki ga vodi podjetna Slavica Sršen, že poznajo. Njen lepotilni salon, ki nudi nego z naj sodobnejšimi aparaturami, smo predstavili pred poletjem. Številne predstavnice nežnega spola, ki skrbijo za svojo zunanjost, so si dale pri Slavici odpraviti nadležni celulit, hujšale so, gladile gube z mio-liftingom, se potole v savni ali sončile v solariju. Za zimski čas pa Slavica obeta dvoje novih storitev, dermoabrazijo in zdravljenje aken z biofotoniskim laserjem.

Aparat za dermoabrazijo so v Alp penzionu kupili že spomladi, toda ob našem takratnem obisku je še čakal na carini. Poleti pa je večidel tudi miroval, kajti posegi z njim so varnejši jeseni in pozimi, ko se lažje obvarujemo sonca.

»Dermoabrazija je nekakšna mehka kirurgija brez skalpela,« pravi Slavica. »Gre za «brušenje» brazgotin, ki so jih na koži pustile akne, nesreče, opekline, operativni posegi, odstranjuje tudi pigmentne lise in strije, ki po porodih pustijo nelepe sledove. Mikroabrazijo delamo pri nas pod zdravnikovim nadzorom, in sicer je to postopek z aluminijevimi mikrokristali, ki gladijo kožne brazgotine na površju. Klientke, ki se odločijo za dermoabrazijo, se morajo po posegu varovati sonca, pri prvem sončenju pa morajo uporabljati najvišji zaščitni faktor. Posegi ni enkraten, treba ga je večkrat ponoviti, da se brazgotine omilijo, povsem ozdraviti se jih ne da. Toda poseg jih estetsko popravi. Klientke nas obiščejo od šest do petnajstkrat. Polurno brušenje zaračunamo 350 dinarjev.«

Druga novost iz Slavičine lepotne delavnice pa je nekakšna terapija za akne, ki mučijo zlasti najstnike, mnoge pa nadležni mozolji spremljajo tudi v

tonskega laserjem, ki zdravi s svetlobo kot energijo, poleg tega pa obdelujejo kožo tudi z ustrezno kozmetiko za akne na osnovi pivskega kvasa. Kdo se odloči za tak način odpravljanja aken, mora kar trikrat na teden prihajati v salon, nega trajala tri tedne, potem pa jo prekinejo. Pri Slavici bodo s temi posegi začeli takoj, ko dobijo aparat, tačas ga imajo namreč še na carini.



V Alp penzionu vas polepšajo za praznike

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate v sredo, 26. decembra, od 16. do 19. ure na valovih Radia Žiri. Novo kaseto bo predstavil Marijan Smođe, ki bo naš gost v studiu.

Domača lesvica:

1. Andrej Širer - Šum na srcu
 2. California kid - V meni je California
 3. Helena Blagne - Moj dom
 4. Agropop - Pivo, rukzak, šnops
 5. Mika - Svobode ne dam
 6. Pop design - Goodbye Maria
 7. Simona Weiss - Vzemi solzo za spomin
 8. Urša Drinovec - Najina poletna noč
 9. Big ben - Rdeče vrtnice
 10. Tereza Kesovija - Ljubav je moj grijeh
- Novi predlog:** Romana Krajčan - Drobna dlan

Tuja lesvica

1. Elton John - You Gotta love someone
2. Roxette - I must have been love
3. Sam Brown - Kissing gate



Lestvico ureja Nataša Bešter

KUPON

- Domača pesem
 Tuja pesem
 Novi predlog
 Naslov

Kupone pošljite na naslov Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri. Pri zadnji lesvici v letosnjem letu poklanjam kar tri nagrade: Gorenjski glas bo pol leta brezplačno prejemala Ana Mihelčič, Ulica 1. avgusta 3 iz Kranja. Večer bo brezplačno preživel v diskoteki Primadoni na Trebiji Tjaša Novinc iz Novega sveta 10 pri Škofji Loki. Marija Bubič iz Gorenja vasi pa prejme pasir, ki ga poklanja Peter Grašič. Cestitamo!

Iljubljanska banka

TRDIMO

NI NOGAVICE BREZ VSAY ENE
LUKNJE!

SVETUJEMO

ZAUPAJTE SVOJE PRIHRANKE LJUBLJANSKI
BANKI – GORENJSKI BANKI d.d., KRAJN

ARGUMENTIRAMO

S 17. 12. 1990 smo povisali letne obrestne mere in sicer za od 12 do 22 procenitnih točk – odvisno od dobe in višine vezave

DINARSKA SREDSTVA

VEZAVE	do 10.000	nad 10.000 do 50.000	nad 50.000 do 100.000	nad 100.000
– nad 3 mesece	25 %	28 %	30 %	35 %
– nad 6 mesecev	27 %	30 %	34 %	38 %
– nad 12 mesecev	29 %	33 %	38 %	42 %
– nad 24 mesecev	32 %	36 %	41 %	46 %
– nad 36 mesecev	35 %	40 %	45 %	50 %

Upoštevamo pa tudi vašo željo, da depozit razvezete pred rokom

RAZVEZAVE

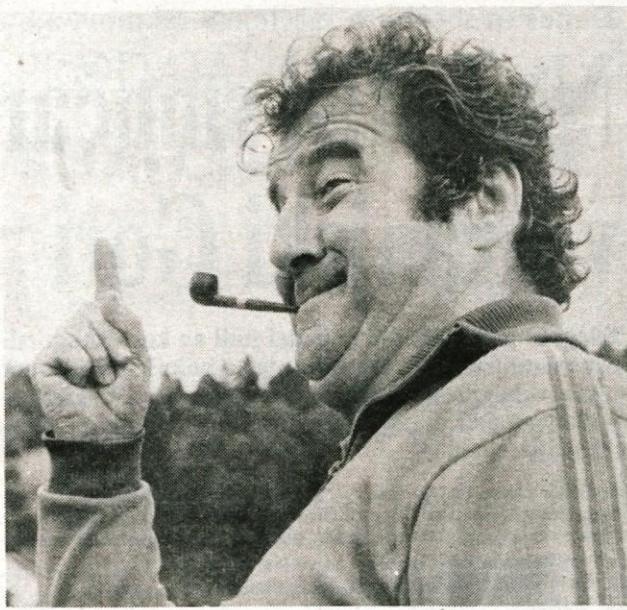
RAZVEZAVE	do 1 do 2 meseca	20 %	23 %	26 %	30 %
– nad 2 do 3 mesece	23 %	25 %	28 %	32 %	
– nad 3 mesece	25 %	28 %	30 %	35 %	

DEVIZNA SREDSTVA

Našim komitentom nudimo tudi novost – nemensko vezavo deviznih sredstev za dobo nad 3 mesece. Najnižji znesek vezave je 1.000 DEM oz. protivrednost v drugi valuti in sicer:

VALUTA	obrestna mera
avstrijski šiling – ATS	7 %
nemška marka – DEM	7 %
švicarski frank – SCH	7 %
ameriški dolar – USD	7 %

Gorenjska banka d. d., Kranj



Štirideset Koširjevih veselih let - Znana Avsenikova trobenta Franc Košir, s Koroške Bele doma je skupaj z moped šovom in ob sodelovanju svoje žene, Tatjane Koširjeve, ki je letos praznovala lep jubilej - tisočkrat je igrala na odru jeseniškega gledališča - pripravil v amaterskem gledališču zanimivi zabavni predstavi. Bilo je obilo humorja in Koširjevih vicev, tako da se je občinstvo v nedeljo in ob ponovitvi v ponedeljek zvečer uro in pol zares zabavalo. - D. S. - Foto: Jure Cigler

Izšla je kaseta
kvinteta bratov Zupan

V teh dneh je izšla že druga samostojna kaseta tržiškega kvinteta bratov Zupan. Kaseti so dali naslov Gleite, gleite, kaj je to, na njej pa je več kot 15 pesmi, ki jih je kvintet posnel v cerkvi v Preski. Poleg kvinteta na kaseti sodelujejo še solistka Francka Hlebš, na orgle pa igra Angela Tomanič. Kvintet, ki uspešno deluje 23 let, zadnja leta vodi Franc Slabe iz Ljubljane. ● Boris Kuburić

Šmentane citre
tak milo pojo!

Igranje citer vedno bolj prihaja v modo, kar je tudi prav, saj je bil ta instrument pred leti nekako odrinjen in zapostavljen. Citre so se štele kot instrument Ciganov, nekateri pa so trdili, da je glasbilo naših sosedov onstran Karavank.

Toda klub temu so obstajali ljudje, ki so svoje znanje posredovali mlajšim generacijam in zdaj kar veliko ljudi igra na citre, a bolj za lastno zadovoljstvo. To vsekakor velja za Danico Butinar iz Rateč. Danica nastopa na raznih prireditvah. Citer je začela spoznavati pred 36 leti pri Miheli Peterman v Kranjski Gori. Nakar so citre nekaj časa počivale na podstrešju, pred desetimi leti, ko se je igranje citer na Slovenskem začelo razvijati, pa je začela bolj intenzivno z igranjem tudi Danica. Sprva so bile to proslave v domačem kraju, nakar jo je gospa Irena, ki je lastnica gostilne Pri Šercu v Podkorenju povabila, da je začela nastopati pred gosti.

Danica je v samozaložbi izdala tudi kaseto, na pomoč pa sta priskočili Zveza kulturnih organizacij Jesenice in turistično društvo Kranjska Gora. Kaseta ima naslov: Šmentane citre tak milo pojo... ● Lojze Kerštan

Prvi glas Gorenjske

Radio Triglav Jesenice pripravlja za danes zvečer, petek, 21. decembra, ob 19. uri v gledališču Tone Čufar zanimivo glasbeno prireditve Prvi glas Gorenjske. Prireditve so pripravili na pobudo Joža Humerca, ki je bil pred več kot desetimi leti organizator te zanimive in za mlade pevce nadvse privlačne prireditve. Za prvi glas Gorenjske se je prijavilo 22 deklet z vse Gorenjske, napravile so avdicijo in sprejeli so jih enajst. Ob modni reviji bosta gosti prireditve Helena Blagne in Nace Junkar, pel pa bo tudi pevec Darko Kržšnik, ki je na tej prireditvi pred leti že dvakrat zmagal. Zanimivo je, da je na tej prireditvi začela svojo uspešno glasbeno kariero tudi Jeseničanka Helena Blagne, ki se bo po dolgih letih takoj prvič javno predstavili jeseniškemu občinstvu. - D. S.

ponudil svojo ložo, ki stane 400 funтов. Vendar se je vljudno zahvalila, rekoč, da je vstopnice kupila znatno prej in da ji je povsem dobro tam, kjer je...

Pustinjski menu

Kako jedo vojaki, ki so v Saudijski Arabiji - to je tema, ki zanimala številne časopise. Tako so zvedeli, da se daleč najbolje hrani francoski vojaki. Njihova hrana bi bila v ponos celo najbolj priznanim pariškim restavracijam. Dobivajo tudi redne obroke svežega sadja, jedo za pogrnjenimi mizami in pijejo iz steklenih kozarcev. Njihovo

ameriški kolegi pa jedo tako imenovani MRE obrok (Meals Ready to Eat).

Poslednje besede Margaret Thatcher

Zapisali so, da so bile poslednje besede britanske premierke na Downing Street 10: »No, to je to...« Preden se je poslovila, je kosila s svojimi najbližnjimi sodelavci, baje s solzami v očeh in sem ter tja se je tudi pošalila: »Prvič - kar se ti zgoditi nepriskakovano, se bo zanesljivo tudi zgodilo. Drugič - preden se sploh zaves, se je tudi že zgodilo...«

Koristne japonske ideje?

Britanci se vedno bolj zanimajo za japonske običaje. Na televiziji so celo pripravili oddajo pod naslovom 283 koristnih japonskih idej. Tako je baje zelo japonsko, če se daste teovirati po vsem telesu. Doslej je le 200 britanskih prostovoljev vzdržalo ves postopek. A ob koncu televizijske oddaje o številnih koristnih idejah stoji tudi opomba, da za vsemi omenjenimi opombami stoji japonska mafija Yakuza.

Helikopterja ne damo!

Neko pleme iz Papue Nove Gvineje je zaplenilo neki helikopter avstralske armade in zanj zahteva 50.000 funtov. Tako vsoto zahtevajo zato, ker se je helikopterju ob pristanku preveč približal član njihovega plemena, nevede, kaj je to in svojo nevednost plčal z življenjem. V pričakovanju, da bodo dobili odkupnino, so okoli helikopterja zgradili visoko ograjo in nikomur ne dovolijo vstopa...

Smehe je pol zdravja

Filip iz Kranja je spet poslal koš šal. Za osle nerazumljiv

Neki bahavi Ljubljjančan reče Bohinjcu, da je gorenjski jezik nerazumljiv, da je samo za konje. Le-ta odvrne: »Aja, vidiš, vidiš... Šele sedaj razumem, zakaj se ga osli nikakor ne morejo naučiti...«

Zanesljivo je zanesljivo

Zavarovalni agent poskuša prepričati nekoga kmeta, ki ga je pravkar zavaroval proti požaru, naj se zavaruje še proti toči. »O, to pa že ne,« odvrne kmet. »Požar lahko zanetim kardoli - napraviti točo pa je skoraj nemogoče!«

Smehe je pol zdravja

Filip iz Kranja je spet poslal koš šal.

Za osle nerazumljiv

Neki bahavi Ljubljjančan reče Bohinjcu, da je gorenjski jezik nerazumljiv, da je samo za konje. Le-ta odvrne: »Aja, vidiš, vidiš... Šele sedaj razumem, zakaj se ga osli nikakor ne morejo naučiti...«

Zanesljivo je zanesljivo

Zavarovalni agent poskuša prepričati nekoga kmeta, ki ga je pravkar zavaroval proti požaru, naj se zavaruje še proti toči. »O, to pa že ne,« odvrne kmet. »Požar lahko zanetim kardoli - napraviti točo pa je skoraj nemogoče!«

Rekreacijsko silvestrovjanje v Podljubelju

Izkupiček bo šel za Luče

Podljubelj, decembra - Podljubelčani vabijo na silvestrovjanje na prostem, pred gostilno Ankele, na prižganih žarilih si bo lahko vsak sam spekel meso, zavrteli pa bodo tudi kolovrat sreče, katerega izkupiček so namenili učencem OŠ Blaža Arniča v Lučah. Zjutraj na Kofce! Pri nagradnem vprašanju lahko sodeluje vsak

Zanimivo in veselo silvestrovjanje se obeta Podljubelčanom in vsem drugim, ki se bodo okorajili preživeti najdaljšo noc v letu na prostem. No, lahko si tudi v gostilni Ankele rezervirate sedež, kjer bo tudi pripravljen kup dobrot in močne pičice za ogretje krvi. Podljubelčani so ob tej svoji prireditvi mislili tudi na prizdečke Lučane: nabrali so nekaj dobitkov, kolovrat sreče pa bo določil srečne dobitnike. Priredili bodo tudi žrebanje nagradnega vprašanja. Izkupiček bo šel za OŠ Blaža Arniča v Lučah. Pred Ankeletom pa bo veselo, ples vse do jutranjih ur. Ob 9. uri bo izpred Ankeleta krenil pohod na Kofce in kot koledniki bodo pohodniki med potjo obiskali domačije pod Košuto.

Pri nagradnem vprašanju lahko sodelujejo tudi vsi bračni Gorenjskega glasa. Vprašanje je: Kje bo letos v tržiški občini pričevanje rekreacijsko silvestrovjanje? Odgovor pošljite ali oddajte do 30.12.90 na naslov Gostilna Ankele, Podljubelj, 64290 Tržič, s pripisom "za nagrado". ● D. D.

Nogometni Živila - Naklo so uspešno zaključili jesenski del prvenstva

Pomagala je tudi podpora gledalcev

Naklo, 19. decembra - V začetku meseca se je z zaostalo tekmo (zaradi poplav) uspešno končal jesenski del nastopanja naklanskih nogometarjev v prvi slovenski nogometni ligi. Kljub temu da so bili novinci v ligi, so se v klubu dogovorili, da njihove ambicije ne bodo le boj za obstanek, ampak si bodo skušali zagotoviti mesto na sredini lestvice. Načrti so se jim več kot uresničili, saj so po jesenskem delu prvenstva peti in le ekipi Rudarja iz Velenja je uspelo dati toliko golov kot nogometni Živil - Naklo.



"Že pred začetkom sezone smo se zavedali, da z ekipo, s katero smo se uvrstili v prvo slovensko ligo, ne moremo pričakovati več kot uvrstitev nekje v drugo polovico lestvice. Želja igralcev pa je bila, da bi se v slovenskem prostoru kar najbolje predstavili. Zato smo ekipo okreplili z Bojanom Tanevskim, zelo nadarjenim mladim igralecem Francijem Ahčinom, vratarjem Karlohom Trilerjem, sred sezone je v klub prišel tudi Pavel Cotman, ki je nekdaj že igral v našem klubu, prišel

je Andrej Jerina, ki je poživel napad. Vsi skupaj so prispevali k večji kvaliteti ekip in z uvrstitevijo po jesenskem delu smo zelo zadovoljni. Lahko pa celo rečem, da smo glede na prikazano igro imeli celo nekaj smole. Na skoraj vseh tekma, ki smo jih odločili v svojo korist, smo preprčljivo zmagali. Na tistih tekma, ki smo jih izgubili, pa smo zgubili minimalno. Kljub dvomom o tem, ali je nogomet med Slovenci priljubljen, lahko zatrdir, da imajo ljudje na Gorenjskem zelo radi nogomet. V Naklem se je tako v res slabem vremenu zbralokrog štiristo gledalcev, drugače pa navadno kar okrog sedemsto, osemsto," pravi Dane Jošt, vodje NK Živila - Naklo.

Uvrstitev v prvo slovensko ligo je Naklancem omogočila, da so poiskali sponzorja. To je podjetje Živila, po katerem nosijo tudi del imena. "Prehod v višji rang tekmovanja, ko je bilo več tekmovanj, večje število potovanj, je zahteval tudi več finančnih sredstev. Potrebovali smo več denarja in sponzorovo nam pomeni pomemben del sredstev, da nam ni potrebno varčevati prav pri vsaki žogi. Te moramo namreč še ves čas kupovati. Odnosi s sosedji ob nogometnem igrišču so (kljub dogovoru) še vedno neurejeni in sedaj ob božiču bo sosed Zaplotnik lahko pod smrečico dal tudi kakšnih petnajst naših najboljših žog," je povedal Dane Jošt.

Odmor med jesenskim in spomladanskim delom prvenstva v prvi slovenski nogometni ligo bo za Naklance kratek, saj so namesto konca novembra tekmovanje zaključili šele decembra (zaradi zaostale tekme). Predvidoma pa se bo pomladanski del začel sredi marca. Tako bodo s treningi začeli že konec januarja. "Trije igralci, ki niso prišli v prvo ekipo, so izrazili željo, da bi igrali tam, kjer bi lahko več igrali. V jesenskem delu je namreč prva ekipa igrala osemdeset odstotkov tekem in je bilo malo menjav. Zaenkrat (kljub ugibanjem) nihče od ključnih igralcev ni reklo, da bi zapustil ekipo. Niti Taneski niti Jerina, kot je pisalo v Stotinki. In če bomo ostali z isto ekipo, upamo, da se bomo tudi ob koncu uvrstili okrog petega mesta, kar bi bil velik uspeh. Imamo sicer malce slabši razpored, ker imamo spomladni tekmo več na tujem igrišču, vendar pa je naš cilj zgornja polovica lestvice," je tudi povedal Dane Jošt. ● V. Stanovnik

Drsanje v Tržiču

Tržič, 21. decembra — Hokejsko-drsalni klub iz Tržiča je v teh hladnih dneh že usposobil naravno ledeno ploskev na drsalnišču za Virjem. Rekreacijsko drsanje je vsak dan od 17. do 19. ure, v petek, 21. 12., ob 20. uri pripravlja disco na ledi, od nedelje, 23. 12., dalje do konca noveletnih praznikov pa bodo drsalnišče odprti vsak dan med 15. in 17. uro in med 17. in 19. uro, vse seveda glede na vremenske pogoje za ohranitev naravne ledene ploskve.

Poleg rekreacijskega drsanja pa bodo v času od 22. do 26. 12. pripravili petdnevni drsalni tečaj za učence tržiških osnovnih šol in otroke male šole. Tečaj se bo pričel v soboto, 22. 12., ob 9. uri na drsalnišču za Virjem, vsi tisti, ki se niste prijavili v šoli, pa to lahko storite še pred začetkom tečaja. Stroški tečaja znašajo 185,00 dinarjev.

J. Kikel

Hokejski daj-dam je spet nagrajeval

Jesenice, 14. decembra - Na hokejskem derbiju med Jesenicami in Olimpijo, ki je bil prejšnji petek v dvorani Pod Mežakljo so že drugi letos žrebalni nagrade v okviru nagradne igre Hokejski daj-dam, namenjene razvoju jeseniškega hokeja. Deset srečnikov se je tokrat od prve do desete nagrade zvrstilo takole: Anja Zupančič, Dol. Nemška vas 26, Trebnje, Bogdan Rupnik, Stara Fužina 58, Bohinj, Tea Dabić, Ulica Jeseniško-bohinjskega odreda 3, Bohinjska Bistrica, Janez Rozman, Smukč 86, Žirovnica, Nataša Dežman, Rateča 15, Rateča, Francka Kelih, Svetinova 20, Jesenice, Joško Katanec, Trg Prešernovih brigad 8, Kranj, Elza Razinger, Kurirska 4, Jesenice, Mihael Demšar, Lipce 8, Blejska Dobrava, Vinko Poljanšek, C. Bad. č. 41, Radomlje;

Hokejski daj-dam se s tem še ni končal, saj bo tretje žrebanje v začetku januarja naslednjega leta. 10.000,00 din (mogoče lipe), dva izleta v neznano za dve osebi in še druge lepe nagrade so prav gotovo razlog več, da se oglašate na prodajnih mestih kartic za Hokejski daj-dam. ● I. Kavčič

Danes in v soboto jubilejno tekmovanje za pokal Vitranc

Najboljši smučarji zbrani v Kranjski Gori

Sneg, ki je minule dni zapadel tudi na kranjskogorskih smučiščih, je organizatorjem 30. tekmovanja za pokal Vitranc omogočil, da so dobro pripravili tekmovale proge. Tako je Kranjska Gora že sredi tedna pripravljena in zimsko pobeljena pričakala prve tekmovale. Upajo pa, da nove padavine ne bodo ogrozile tekem.

Kranjska Gora, 19. decembra - "Naše ekipe, člani Alpskega smučarskega kluba Kranjska Gora in žičničarji so že včeraj uspeli pripraviti tekmovale proge. Danes je vreme čudovito, zapadlo je sedem centimetrov pršiča, tako da je na proggi za slalom od 35 do 50 centimetrov snega, na veleslalomski proggi pa do 80 centimetrov. Tam, kjer je snega nekaj manj, smo dosneževali, sicer pa smo progo polivali z vodo," je v sredo povedal generalni sekretar Organizacijskega komiteja pokala Vitranc Vojteh Budinek.

Letošnji jubilejni pokal Vitranc se bo torej začel že danes, ko bo ob 10. uri prvi teč veleslalom. Odločitev o zmagovalcu pa bo znana malo po trinajsti uri, z nastopom najboljše trideseterice veleslalomistov. Težko je sicer napovedovati uvrstitev naših tekmovalev, saj letos za razliko od minulih let nimamo nobenega prvega aduta, vendar pa milada ekipa naših smučarjev dokazuje, da so dobri rezultati spet vse bližje. Čeprav do sedaj v tekmah za svetovni pokal še niso osvojili nobene točke, so pred dnevi prav v Kranjski Gori na veleslalomski

tekmi za evropski pokal dokazali, da so se pripravljeni boriti z najboljšimi. Najboljši po letošnjih prvih veleslalomskih tekmah pa so: Šved Nyberg, Italijan Tommasi in Švicar Kälin. Med našimi se bodo uvrstitev med najboljših trideset prav gotovo borili Sašo Robič, Gregor Grilec, Mitja Kunc, Robert Žan, pa tudi mladi Jovan, Košir, Bergant in ostali.

Jutrišnja, sobotna slalomska tekma se bo začela ob 20. uri, drugi tek pa bo predvidoma ob 12.30 uri. Na tekmi bodo nastopili vsi najboljši svetovni slalomisti z v torem razočaranim (v Madon-

Ob jubileju prireditelji pričakujejo veliko ljubiteljev smučanja, ki so jim poleg brezplačne vstopnine in parkirnine pripravili tudi pester spremljevalni program. Domacim in tujim novinarjem pa bodo kranjskogorski žičničarji v PRESS centru podarili brezplačne smučarske vozovnice.

ni di Campiglio) Tombo, na čelu. V slalomski razvrstitvi trenutno vodi Norvežan Furushet z 48 točkami, drugi je Tomba z osmimi točkami manj, tretje mesto pa deitta Girardelli in Roth. Tudi v slalomu naši letos še niso osvojili nobene točke, največ možnosti za dobro uvrstitev pa ima v Kranjski Gori Grega Benedik.

Včeraj zvečer je bila v Kranjski Gori uvodna prireditev ob ot-



Najboljše uvrstitev naših smučarjev v Kranjski Gori sta doseglj Bojan Križaj in Rok Petrovič. Bojan Križaj je zmagal dvakrat v slalomu in bil enkrat v veleslalomu tretji, Rok Petrovič pa je bil enkrat zmagovalc in enkrat drugi v slalomu.

voritve letosne zimske sezone, za katere tako turistični delavci kot žičničarji upajo, da bo bogata s snegom. Pripravili so nove programe smučarskih šol, zasnežena Kranjska Gora pa bo tudi dobra reklama za naš turizem. "Naravnina sneg je tudi priporogel, da bomo tekmip izpeljali brez večjih težav, saj ob vremenu brez snega sami ne bi zmogli stroškov umetnega zasneževanja prog. Tako pa se stroški zmanjšali za okrog 50 odstotkov," je v sredo tudi povedal Vojteh Budinek. ● V. Stanovnik

Plavanje

Triglav peti

Kranj, 21. decembra — Minuli konec tedna je bil v Splitu finale ekipega prvenstva Jugoslavije v plavanju. Naštejmo nekaj značilnosti. Edini slovenski klub, ki je nastopil tako v predtekmovanju kot finalu, je bil kranjski Triglav. Udeležba je bila skromna (manjkali so klubi iz Srbije), pokazalo se je, da ima Split dve (Jadran Koteks in Brodomerkur) ekipi, ki sta po moči vsaka zase kreko pred drugimi jugoslovanskimi klubmi in sta v finalu pobrali praktično vsa prva mesta! Prvak je tako kot lani Jadran Koteks z rekordnim zbirom točk - 47.973, kar je za 1003 točke več, kot jih je zbral drugovrščeni Brodomerkur in kar za 5.228 več od tretjevrščenega reškega Primorja. Triglav je bil s 40.420 točkami peti - za dve mesti boljši kot lani, ko pa je bila konkurenca precej močnejša. Kranjčani so zbrali 1.350 točk več kot pred tremi tedni na predtekmovanju v Zagrebu. Štafeta 4 x 200 m kravil (kadeti) v postavi Kirbiš, Resman, Milenkovič in Božikov je bila s časom 8:10,12

sicer šele peta, toda ta rezultat pomeni nov državni rekord za kadete, mladinke Blatnik, Mladenovič, Grm in Jamnik M. pa so bile s časom 9:06,86 na 4 x 200 m kravil prav tako pete, dosegli pa so republiški rekord. Kirbiš, Resman, Studen in Božikov so s časom 3:46,26 bili peti, dosegli pa so nov državni kadetski rekord na 4 x 100 m kravil, na isti proggi pa so Blatnik, Mladenovič, Prosen in Grm postavile s časom 4:12,17 slovenski rekord za mladinke. Krešo Božikov je na 400 m kravil s časom 4:04,27 postavil nov kadetski državni rekord, Splitčan Miroslav Vučetić pa je s časom 15:39,18 na 1500 m kravil za sekundo in 20 stotin popravil državni rekord za kadete, ki ga je ob decembra leta 1976 pa do minule nedelje imel Borut Petrič.

Najboljši v Splitu in najboljši Triglavani (če niso plavalci v finalu, njihov vrstni red ni določen) - na prvem mestu so moški, na drugem pa ženske 50 m kravil: Cabafi (BS) 23,60 (Kirbiš 25,64) in Cerkovnik (MS) 27,14 (Mladenovič 28,73); 100 m kravil: Cabafi (BS) 51,61 (Božikov 55,50); 200 m kravil: Pavičić (JKS) 1:53,31 (Kirbiš 2:01,68) in Šaran (BS) 2:05,82 (Mladenovič 2:11,63); 400 m kravil: Vučetić (JKS) 4:00,16 (Milenkovič 4:11,14) in Lovrinčić (JKS) 4:22,72 (Jamnik 4:37,61); 800 m kravil: Šaran (BS) 9:05,54 (Maša Jamnik 9:28,58); 1500 m kravil: Vučetić (JKS) 15:39,18 (Milenkovič 16:31,16); 100 m prsno: Kuhar (BS) 1:05,55 (Kirbiš 1:09,99) in Petričević (BS) 1:15,45 (Prosen 1:20,62); 200 m prsno: Karlo (JKS) 2:23,51 (Kirbiš 2:36,88) in Malič (MOZ) 2:39,16 (Prosen 2:54,66); 100 m hrbitno: Karlo (JKS) 57,61 (Božikov 1:01,87) in Šarić (BS) 1:05,77 (Blatnik 1:11,15); 200 m hrbitno: Karlo (JKS) 2:07,55 (Božikov 2:11,81) in Džapič (BS) 2:21,89 (Blatnik 2:28,38); 100 m delfin: Barič (BS) 55,40 (Milenkovič 1:04,90) in Muratti (BS) 1:04,81 (Mladenovič 1:10,02); 200 m delfin: Šitić (JKS) 2:05,85 (Božikov 2:15,12); 200 m mešano: Milošević (JKS) 2:08,32 (Božikov 2:14,18) in Petričević (BS) 1:14,45 (Jamnik 2:31,88); 400 m mešano: Karlo (JKS) 4:33,83 (Božikov 4:40,27) in Petričević (BS) 4:54,98 (Pirc 5:18,61).

V soboto se je končal tudi dvojboj mlajših pionirjev, pionirjev in kadetov med Triglavom in Primorjem - Riječko banko z Reke. Rečani so to pot imeli precej več uspeha, med drugim tudi zato, ker so najboljši kranjski kadeti plavalci v Splitu, reški pa ne. Zmagovalci

zadnjega kola so pri mlajših pionirjih na 50 m kravil Zoretič (PRB) s časom 35,40 in Polona Prosen (TK) 38,1; 100 m kravil: B. Gašperlin (TK) 1:35,32 in Alenka Hribar (TK) 48,28; 50 m delfin: B. Gašperlin (TK) 39,17 in Jana Bregar (TK) 42,82; 50 m hrbitno: Šmitek (TK) 39,24 in Urška Hlovar (TK) 45,84. Pri kadetih in pionirjih pa so zmagali: 100 m kravil: Došen (PRB) 1:01,40 (Mladenovič 1:04,39) in Brkljacić (PRB) 1:0,16 (Žerovnik 1:25,50); 100 m prsno: Smokrovč (PRB) 1:21,30 (Piran 1:24,82) in Madjarac (PRB) 1:28,13 (Suhadolnik 1:30,63); 100 m delfin: Došen (PRB) 1:10,66 (Mladenovič 1:12,46) in Tompič (PRB) 1:14,58 (Hajdinjak 1:19,01); 100 m hrbitno: K. Kalajžič (PRB) 1:13,23 (Oberstar 1:18,25) in Tomšič (PRB) 1:22,04 (Urška Bregar 1:25,87); 200 m mešano: Lavrič (TK) 2:41,66 in Meta Suhadolnik (TK) 2:50,93.

V skupnem seštevku (točkovnemu) so pet mest) so med mlajšimi pionirji zmagali Triglavani z 213 točkami (od tega pionirke 114 pred Rečani, ki so zbrali 82 točk (od tega pionirke 21), med kadeti in pionirji pa so bili boljši plavalci Primorja, ki so zbrali 258 točk, od tega dekleta 108, Kranjčani pa so zbrali 189 točk, od tega dekleta 94.

Illa Bregar

Dolhar in Bernard druga

Kranj, 21. decembra — Namiznoteniški klub Merkur iz Kranja je organiziral namiznoteniško prvenstvo Slovenije za posameznike in dvojice za najmlajše kategorije. Igralo je na 80 igralcev iz 14 klubov. Igralci Merkurja so pod vodstvom novega trenerja Janeza Mačka dosegli lep uspeh. Slavko Dolhar in Boštjan Bernard sta bila v dvojicah druga. V finalu z 20 : 22 zbrabila s Čekom in Germanom (Semedela). Med posamezniki je bil Dolhar med osmimi, Bernard pa med 16 najboljšimi. Dobro so igrali tudi Sašo Robida in Matej Oslaj (Merkur) in Tomaž Vadunce (Jesenice). ● D. Kleviš

Šah

Andrej Loc najboljši

Tržič, 21. decembra - Decembskega rednega mesečnega hitrop

**SKUPŠČINA
OBČINE
TRŽIČ**

vošči vsem občanom
vesele božične praznike
in srečno novo leto 1991

**STANOVANJSKA
ZADRUGA
KRAJN**



vošči
vsem članom
in poslovnim prijateljem
vesele božične praznike
in srečno novo leto 1991

PLANIKA

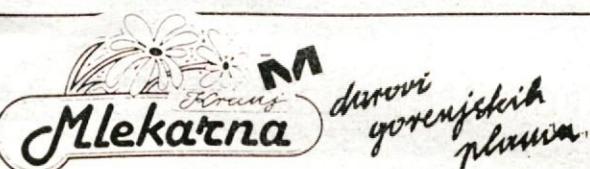
- 20 % POPUST

NA VSO OBUTEV, RAZEN

V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH
NA GORENJSKEM IN DRUGOD

do 31. 12. 90

CENJENIM KUPCEM ŽELIMO
SREČNO, VESELO IN USPEŠNO LETO
1991



Cenjenim potrošnikom
in poslovnim prijateljem

voščimo
vesele praznike
in srečno novo leto
1991

Silvestrovanje v BISTROJU



Bogat menu

Cena 450,00 din -
večerja in silvestrovanje
z ansamblom **ARROW**.

**PRODAJALNA
KRISTALIN**

MIJA VELIKANJE
RÉGINČEVA 9, 64000 KRAJN
tel. 064/22-783



vam nudi izdelke iz
STEKLA, KERAMIKE IN PORCELANA
UNIKATNE VAZE IZ RAZLIČNIH
MATERIALOV
(keramika, pihano steklo, kristal)
Velika izbira kozarcev in drugih daril.

Vse izdelke
kupljene pri nas
vam po želji
potiskamo.
(Obletnice, poroke,
rojstni dnevi) itd.

Želimo vam
vesele božične
praznike
in srečno
novo leto 1991!



Kranj
trgovina in gostinstvo

**SILVESTRUJTE
PRI NAS!**

Gostišče ob Planšarskem jezeru na Jezerskem

Za silvestrski menu domaća hrana
Preživite lep večer ob domaći glasbi
Informacije in rezervacije po tel.: 44-145

Hotel KAZINA Jezersko
Na Silvestrovo vam nudimo bogat silvestrski menu
Večer bo popestri priznani ansambel

Informacije in rezervacije tel.: 44-007 in 44-060

Hotel BOR Preddvor

V prijetnem ambientu našega hotela vam nudimo bogat silvestrski menu.
Poskrbeli smo tudi za dobro vojo ob zvokih priznane ansambla.
Informacije in rezervacije tel.: 45-080.

Cenjene goste želimo opozoriti na možnost rezervacije prostorov pred božičnimi
in novoletnimi prazniki!

Stanovanjska zadruga
Kamnik - Vrhopolje, tel.: 061/832-875

AZURIANA

organizira decembra in januarja

VELIKO RAZPRODAJO

gradbenega in instalacijskega materiala
ter stavbnega pohištva

Cene niže do 30 % od tovarniških.

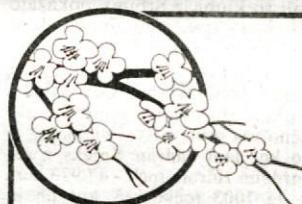
Ugodni kreditni pogoji!

Vse informacije dobite v
poslovnih enotah stanovanjske
zadruge AZURIANA:

KRANJ, Partizanska 8
Tel.: 064/21-119

RADOVLJICA, Kranjska 13/I
Tel.: 064/75-962

JESENICE, Kidričeva 41
Tel.: 064/81-562, int. 28



Stara cesta 7, Kranj

Galanterija CARMEN vam nudi
v mesecu decembru
20 - 50 % POPUSTA za volno,
pletenine in darila.

Vesele praznike in srečno 1991.



VAM NUDI

- NARAVNO
KOZMETIKO
ŠVICARSKEGA
PROIZVAJALCA BIO
KOSMA
- SEMENA ZA
KALJENJE
- KALILNIKE
- KAMNITE ROČNE
MLINE

Delovni čas
od 9. do 12. in 15. do
19. ure
sobota od 8. do 12. ure



STORITE TUDI NEKJ ZASE
NE BO VAM ZAL!

41-06 Stritarjeva 12, Šentjur

**POGLEJTE NA KOLEDAR,
KOLIKO DNI JE ŠE OSTALO
DO KONCA LETA.**

Izkoristite priložnost ugodnega nakupa
do konca leta v Merkurjevih
prostocarinskih prodajalnah.

- gorilniki KLÖCKNER
- obtočne črpalke WILO
- nerjaveča posoda SILIT
- keramične ploščice in
kopalniška oprema

- novoletni okraski
- bogata izbira igrač
- pralni stroji SIEMENS
- televizorji SONY
in SHARP

PARTNER, Koroška 2, Kranj, tel.: 064/26-461, int. 348
MLADI POTROŠNIK, Gregorčičeva 8, Kranj, tel.: 064/24-654, int. 360
IDEAL, Wolfsova 8, Ljubljana, tel.: 061/216-320
Keramične ploščice in kopalniška oprema, Gregorčičeva 8, Kranj, tel.: 064/24-654 in 346.

AQUAHIT d.o.o.

Zasavska 16, Kranj, tel. 27-255

Vam želi veselih božičnih praznikov, srečno in uspešno novo leto 1991!

in vam ponuja naslednje storitve:
 ● prodaja materiala za vodovod, centralno in sončno instalacijo
 ● servisna dejavnost
 ● polipropilenske cevi za sanitarno vodo
 ● talno gretje mešane firme RE
 ● strokovni nasveti in montaža
 ● varilni aparati Iskra ter prikaz delovanja, predvsem rezanja s plazmorezom



želi svojim strankam vesel Božič in srečno 1991!

Tudi v letu 1991 vam nudimo:

negi telesa in obraza
termoterapijo za odpravljanje celulita
savno
svetovanje zdravnika
akupunkturo
laser



Kranj
trgovina in gostinstvo

Cenjene kupce obveščamo,
da je v mesecu decembru

NAKUPOVALNI CENTER KOKRICA

odprt tudi vsako nedeljo od 8. do 12. ure



Obiščite nas!



GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA

TZD.

SLOGA
Kranj

Vsem našim članom in poslovnim partnerjem voščimo veseli božične praznike ter srečno in uspešno novo leto 1991.



Zahvaljujemo se Vam za dosedanje zaupanje in se priporočamo tudi v letu 1991!



PARK HOTEL

Vabimo vas na tradicionalno

SILVESTROVANJE

v RESTAVRACIJO hotela Park

Za veselo razpoloženje bo igra ansambel KARAVANKE iz Postojne. Cena silvestrovana z bogato silvestrsko večerjo je 700,00 din

v plesno dvorano KAZINO in TAVERNO

Zabaval vas bo ansambel ROULET. Silvestrovanje s silvestrsko večerjo je 500,00 din.

Informacije in rezervacije sprejemamo v recepciji hotela in po tel.: 77-945.

Želimo vam prijetne praznične dni in veliko uspehov v naslednjem letu!

Se priporočamo!



KOVINOTEHNA

blagovnica FUŽINAR Jesenice

Tel. (064) 81-952

10 % popusta
ob nakupu
z gotovino
nad 2.000.- din

VELIKA NOVOLETNA PRODAJA

Možnost nakupa na čeke tekočega računa.

Delovni čas:
od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.
ob sobotah od 8. do 12. ure.

GORENJSKI GLAS
več kot čas opštine



HOTELIRSTVO - TURIZEM - TRGOVINA

Premijum
TRIGLAV



Kolodvorska 33, 64260 Bled
(pri železniški postaji)



PRAZNIČNA PONUDBA

- ★ prednovodelne večerje za zaključene družbe z živo glasbo (skupinam nad 10 oseb odobrimo 10 % popust)
- ★ silvestrski menu 490 din
- ★ 1. in 2. januarja 1991, obakrat s pričetkom ob 19. uri večer z živo plesno glasbo brez obvezne rezervacije

STALNA PONUDBA

- ★ družinska kosila 180 din za 4 osebe vsak dan od 11. do 17. ure
- ★ turistični menu od 60 din dalje

Informacije in rezervacije tel.: 064/77-365

Želimo vam veseli božične praznike in srečno novo leto 1991.

Dovolite, da vas povabimo v našo novo blagovno hišo...

TC
trgovski center lesce

MURKA

tel. 064 / 75-449

90 parkirnih prostorov

UGODEN NAKUP
Z VOZIČKI

TEKSTILNI ODDELEK

z izredno širokim prodajnim programom

MARKET

velika izbira delikatesnih izdelkov in ostalega prehrabnega blaga

DISKONT

nudimo vam ugodne diskontne cene

Market in Diskot od 7-19. ure / tudi ob sobotah

nedelja od 8-11. ure

Tekstilni oddelek od 9-19. ure / tudi ob sobotah
nedelja ZAPRTO

OPUS

IZREDNO:

Tiskalnik NEC P7 + /24 iglic/A3	12.900,00 din
trakovi za tiskalnike 79,00 din	
Trdi disk NEC 3142 /44 MB/ 24 ms	UGODNA
4.590,00 din	
PONUDBA	Kontroler MFM 1 : 1
	1.120,00 din
Miška MICROSOFT kompatibilna	
416,00 din	
POKLIČITE	OPUS d.o.o.
Računalniški Engineering Jaka Platiše 13 64000 KRAJN Tel.: 064 / 34 039 Telefax: 35 879 / 064	

ETIKETA Žiri
Industrijska ul. 6
Družbeno podjetje za izdelovanje etiket, trakov, propagandnega materiala in embalaže
64226 ŽIRI

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA
s štiriletnim mandatom

Ste kandidat ekonomskih, komercialnih, pravnih, organizacijskih ali tehničnih smeri visoke izobrazbe? Imate vsaj 5 let delovnih izkušenj od tega 3 leta na odgovornih delovnih mestih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi? Ste s svojim dosedanjim delom dokazali organizacijske in vodstvene sposobnosti? Obvladate vsaj en tuj svetovni jezik?

Če lahko na vsa ta vprašanja odgovorite pozitivno, vas vabimo, da se prijavite na razpisano delovno mesto.

Obenem razpisujemo prosto delovno mesto

VODJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORA
s štiriletnim mandatom

Za to delovno mesto zahtevamo diplomiranega ekonoma s 4-letnimi delovnimi izkušnjami na delovnem mestu s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Kandidat naj bi imel tudi sposobnosti organizirati in voditi delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Etiketa Žiri, Industrijska ul. 6, 64226 Žiri z oznako "za razpis".

Vsi kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po sprejetju sklepa o imenovanju.

Kokra

Trgovsko podjetje KOKRA, p.o. Kranj
Poštna ulica 1, Kranj

Podjetje razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA RAČUNOVODSKO PLANSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- diplomant visoke šole ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj

Kandidat bo imenovan doba 4 leta.

VODJA SPLOŠNO KADROVSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- diplomant visoke šole pravne smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj,
- opravljen pravosodni izpit

Kandidat bo imenovan doba 4 leta.

Objavljamo pa še dela in naloge

IZDELAVA APLIKATIVNIH PROGRAMOV

Pogoji:

- zaključena V. stopnja šol. izobr. - org. - računalniške, ekonomske ali tehnične smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju sorodnih del
- poskusno delo 2 meseca

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj vložijo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Trgovsko podjetje KOKRA, p.o., Poštna ulica 1, Kranj.

O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v skladu z veljavnimi predpisi.

mladinski servis Tržič
LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA
MLADINSKI SERVIS
TRŽIČ, TRG SVOBODE 18
TEL. 064/50-457

Mladinski servis Tržič sporoča svojim članom ter vsem poslovnim partnerjem, da je pisarna servisa preseljena v bivše prostore OŠTO Tržič, v stavbi Skupščine občine, Trg svobode 18, vhod II., I. nadstropje.

Telefonska številka Mladinskega servisa Tržič je nespremenjena: (064) 50-457.

Obenem se Mladinski servis Tržič iskreno opravičuje članom in sodelavcem, ker je bila zaradi selitve v drugo pisarno dejavnost nekoliko motena. Mladinski servis Tržič je v tem tednu spet pričel z normalnim poslovanjem ter se priporoča s svojimi kvalitetnimi storitvami.

Vsem članom in poslovnim partnerjem Mladinski servis Tržič čestita ob Božiču ter Novem letu, v poslovнем letu 1991 pa veliko uspehov in dobrega sodelovanja.

JASA
MODA ZA MLADE TRŽIČ
V trgovskem centru DETELJICA smo odprli NOVO TRGOVINO (poleg trgovine Peko)

PO KONKURENČNIH CENAH VAM NUDIMO:

- * poleg italijanskih ženskih modnih plaščev (1.500,00 din), moške italijanske konfekcije (jakne, bunde, hlače...)
- * **praznične obleke za mladenke in tiste, ki se take počutijo!**
- * Del. čas: od 12. - 19. ure, sobota od 9. - 18. ure
- * *Obiščite nas v trgovini na Trgu svobode v centru Tržiča*
- * Želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto

TOKOS
Tovarna kos in srpov
Tržič

NOVO

v ponudbi naše trgovine na DETELJICI:
aparati za rezanje ploščic -
za hobi mojstre in profesionalce

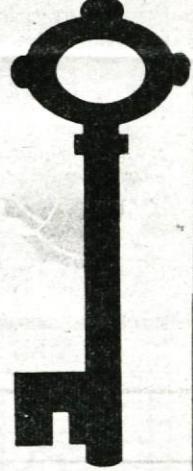
Voščimo vam veselle božične praznike in srečno, zdravo, uspešno novo leto 1991

**EXPRES IZDELAVA KLJUČEV -
KLJUČAVNIČARSTVO RADIKOVIČ
KRANJ** (za trgovino Globus)

Izdelujemo vse vrste ključev, popravljamo ključavnice, brusimo vse vrste rezil, graviramo napise in številke

Cenjenim strankam sporočamo, da imamo na zalogi varne in proti vlotu zaščitene cilindrične vložke winkhaus in trelock.

ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO TER USPEŠNO LETO 1991



murka Lesce

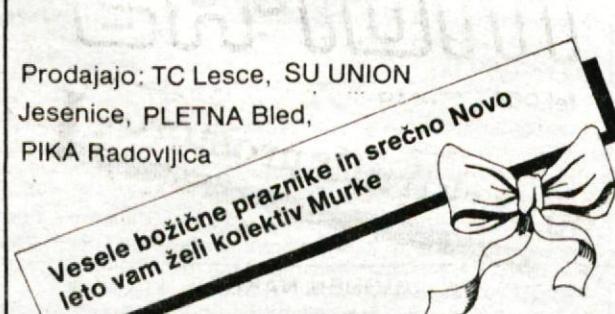
Ugoden brezobrestni nakup s 3 čeki

drsalke za hokej 100 % usnje firme Bauer
od 1.373,00 - 1.654,00 din

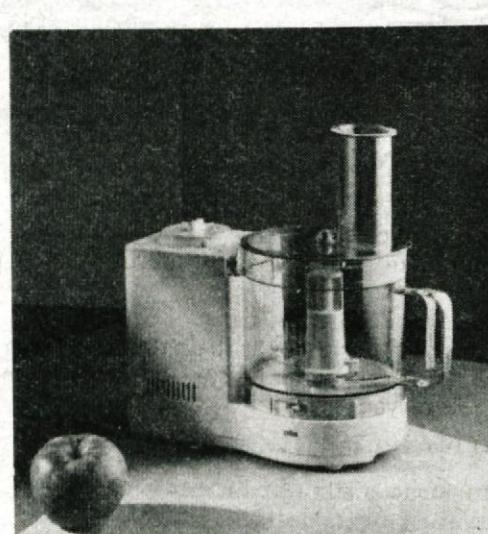
drsalke za rekreacijo 100 % usnje firme Lange
od 1.060,00 - 1.102,90 din

Prodajajo: TC Lesce, SU UNION Jesenice, PLETNA Bled, PIKA Radovljica

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vam želi kolektiv Murke



SAMO MULTIPRACTIC JE PRAVI MULTIPRACTIC BRAUN



Iskra



Zahvaljujemo se potrošnikom, ki so nas letos v tako velikem številu obiskali in se priporočamo tudi v naslednjem letu!

Želimo vam vesele božične praznike ter srečno, zdravo in uspešno novo leto 1991

ARHITEKTURNI ATELJE

PROJEKTIRANJE OPREME

- GOSTINSKI LOKALI
- TRGOVSKI LOKALI
- POSLOVNI PROSTORI
- STANOVANJSKI PROSTORI
- PROJ. OBJEKTOV**
- INDIVIDUALNE HIŠE
- POSLOVNI OBJEKTI
- PROIZVODNI OBJEKTI



KLEMEN KOBAL
dipl. ing. arch.
64000 KRAJN, KOČJANOVA 19

Nova telefonska storitev:
tel./fax.: (064) (3)11-484



Zasebno podjetje »LES« iz Dolenje vasi, ki se je doslej ukvarjal s prodajo lesnih polizdelkov, odpira 24. 12.

SALON POHIŠTVA V NAKLEM

(nekdanja prodajalna Kuriva)

- Nudimo:
- kvalitetno pohištvo domačih in tujih proizvajalcev
 - sedežne garniture
 - pohištvo po naročilu za opremo stanovanj in lokalov
 - nasveti arhitekta
- tel. 47-000
Salon bo odprt od 9. do 12. in od 13. do 19. ure



ISKRA - Podjetje mehanizmi Lipnica

Delavski svet Podjetja mehanizmi Lipnica razpisuje prosta dela in naloge

VODE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji:

- dokončana visoka ali višja šola ekonomskih smeri
- 5 let delovnih izkušenj na tem področju
- znanje enega svetovnega jezika

Kandidat bo sprejet na delokrog vodje finančno računovodske službe za 4 leta. Po tem času se ponovi razpis.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: Iskra Podjetje mehanizmi Lipnica, Lipnica 8, 64245 Kropa v roku 8 dni po objavi v časopisu.

Kandidati bodo o izboru obveščeni v roku 15 dni po izboru.



Hotel "Grad Podvin"

PODVIN - RADOVLJICA - JUGOSLAVIJA
64240 RADOVLJICA - d. p. 10 - TEL. 064/75 543 in 75 554
TELEX 34568 YU PODVIN

Mošnje 1, Radovljica

Strokovni kolegijski organ Gostinskega podjetja Hotel Grad Podvin objavlja prosto delovno mesto

KUHARJA

Pogoji:

- končana gostinska šola - smer kuhar
- 2 leti delovnih izkušenj
- opravljen tečaj iz higienškega minimuma

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusnim delom dveh mesecev. Delo je izmenško.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh od dneva objave na naslov: Gostinsko podjetje Hotel Grad Podvin, kadrovska služba, 64240 Radovljica, Mošnje 1. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku razpisa.

darovi gorenjskih planin

DISKONT Obiščite nas - se splaća!

Tel.: 35-137 Odprto: od 6. do 16. ure, sobota od 6. do 12. ure

trgovina

ČAR

BLAŽEVA ulica 11, ŠKOFJA LOKA
vas vabi k božičnim in novoletnim nakupom
odprt od 10. - 12. ure in od 15. - 19. ure
sobota od 9. - 12. ure



GOSTILNA LOVEC
GORICE
tel.: 46-030

Voščimo vam
vesele božične praznike
ter srečno,
zdravo in uspešno
novo leto 1991

Sprejemamo rezervacije
za zaključene družbe
in silvestrovjanje
ter se priporočamo za obisk!

Friserski salon



Jana Pavec

Podbrezje 60
tel. 064/70-753

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

Se priporočam za obisk!

LIMING

URARSKI SERVIS
TRGOVINA

Rudi Hlebec
Titov trg 1, Kranj,
tel.: 21-041

Prodaja ur
Seiko,
Junghaus,
Zlatarne Celje
in ostalih priznanih firm

EVROPSKA NOVOST:
radijsko vodenje ure Junghaus iz Frankfurtu
Odprt: od 9. do 12. in 15. do 18. ure, sobota
od 9. do 12. ure

ISKRA TELEKOM

objavlja prosto delovno mesto
ADMINISTRATIVNEGA REFERENTA

Pogoji:

- višješolska izobrazba družboslovne smeri
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika, ter zaželeno pasivno znanje nemškega jezika
- obvladovanje oblikovanja besedil na osebnem računalniku

Rok za zbiranje prijav je 8 dni od dneva objave, na naslov Iskra Telekom, o.s.o., Kranj, Ljubljanska c. 24 a, informacije po telefonu 28-861, int. 26-42.

SREDNJA GRADBENA ŠOLA

Cankarjeva 2, Kranj

Razpisna komisija Srednje gradbene šole Kranj razpisuje po 62. čl. statuta dela in naloge:

RAVNATELJA

Pogoji:

- da izpolnjuje osnovne pogoje po Zakonu o srednjem šolstvu
- 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu
- organizacijske sposobnosti

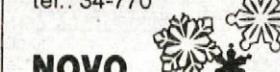
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja gradbena šola Kranj, Cankarjeva 2, z oznako na ovojnici »za razpisno komisijo«. Pričetek del in nalog 22. 3. 1991. Mandat traja 4 leta. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem razpisu.

TRGOVINA

LILA

BARVE LAKI IN ČISTILA

Jezerska 121, Kranj
tel.: 34-770



NOVO V PONUDBI:

snežne verige
- prodaja na dva čeka

Cenjenim potrošnikom in poslovnim prijateljem želiva veselle božične in novoletne praznike

Slavka in Janez Zupan

delovni čas: od 8. do 11.
in 14. do 18. ure
sobota od 8. do 11. ure



Kakovostno in hitro servisiranje - na zalogi rezervni deli

Servis CANDY

pralni stroji

Rajko Knific

Tončka Dežmana 4

Kranj

Tel.: 064/38-540

Veselle božične praznike in srečno novo leto



Komisijska trgovina METULJ

Janeza Puharja 1 KRAJN
Tel.: (064)38-681

EDINA

VIDEOTEGA

ODPRTA MED

PRAZNIKI

Odperto vsak dan od 16. do 20. ure



Anton Marolt
ZLATAR - PASAR

Titov trg 1, KRAJN

BOGATA IZBIRA
ZLATEGA
IN SREBRNEGA
NAKITA

IZDELAVA PO
NAROČILU -
TUDI
IZ PRINESENEGA
MATERIALA

Odprt:
od 8.30 do 13. ure in 16.
do 18. ure
sobota od 8.30 do 12.
ure
sreda dopoldne zaprto!



FRIZERSTVO
IVANKA

Seljakovo naselje 29
Stražišče - Kranj

Inamo novo
tel. štev.
12-455

Odperto vsak dan
od 13. do 20. ure,
ob sobotah
po dogovoru!



KAJ PONUJA
SEMENARNA »PEHTA«
ZA BLIŽAJOČE SE
PRAZNIKE:

Poleg stalnega programa
je PEHTA poskrbel:

- za razširjeno ponudbo prehrane in opreme za male živali
- za pestro uvoženo ponudbo božičnih in novoletnih venčkov, okrasov, umetnih smrečic, sveč...
- za uvožene umetne svilene rože vseh vrst
- za okrasno lončarijo, cvetlične lončke in korita

VABIMO VAS, DA NAS
OBIŠČETE NA
TOMŠIČEVI 30 V
KRAJNU

med tednom od 9. do 13.
in od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure

VOLNA & PLETENINE
BIANKA

VELIKA IZBIRA
VOLNE IN
MOHERJA ZA
PLETENJE

NOVO: unikatna
kolekcija pletenin za
slovesnejše priložnosti!

UGODNE CENE!

OBIŠČITE NAS IN

SE PREPRIČAJTE!

Blanka Kežmah
64000 Kranj, Cankarjeva 4
tel. 064/35 440



Petek, 21. decembra 1990

MALI OGLASI

27-960

Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam nov glasbeni stolp brez zvočnikov. 28-575 18122

Prodam pralni STROJ PS 306, nov, zapakiran, cena 5.900,00 din. 81-608 18148

Prodam nov, nerabljen ŠIVALNI STROJ v kovčku. 11-959 18217

MOLZNI STROJ Vestiflaj, star 1 leto in tračno ŽAGO za razrez hladovine, prodam. Remahazi, Sp. Gorje 12 18344

Prodam nov, nerabljen UNIVERZALNI MLIN s šestimi operacija, 15 odstotkov ceneje od naboljene cene v litoželezno KOPALNO KAD, rabljena, v dobrem stanju, dož. 170 cm. 77-736 18349

Prodam traktorsko PRIKOLICO za manjši traktor ali zamenjam za vedo ali les. 57-977 18352

Ugodno prodam barvni TV Gorene, ekran 63 cm, stereo, s teletek stoma, star 6 mesecev. 39-016

Prodam barvni TV Grundig, ekran 51 cm, daljnjoski upravljanje, s priključkom za videorekorder, star 5 let. 48-053 18395

Prodam barvni TV Gorenje z daljnjoskim upravljanjem, kombiniran STEDILNIK (2 + 2), STEDILNIK kiperbusch in 150-litrski HLADILNIK. Cena za vse skupaj je 8.000,00 din ali posamezno. 74-075

Ugodno prodam barvni TV Gorene. 48-727 18285

Prodam 2 m CEVI za slamorezničo. Pangeršica 7, Golnik 18227

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 3 kW, rabljena eno sezono. Cena 3.500,00 din. Pševska c. 1, Kranj 18254

Poceni prodam ŠTEDILNIK kiperbusch. 25-728 18260

Ugodno prodam traktorski VITEL in ŽAGO za razrez hladovine. 68-237 18270

Po ugodni ceni prodam 120-litrsko zamrzovalno OMARO. Križman, Predelje 71/a, Kranj 18277

Prodam ŠTEDILNIK na trda goriva, še zapakiran. Cena 3.000,00 din. 57-553 18284

Vse, ki ste oddali zahvalo ali v spomin pokojniku, s pričeno fotografijo, prosimo, da prevzamete fotografije v našem malooglasnem oddeku do 11. januarja 1991.

V nasprotnem primeru bomo slike zavrgli!
Malooglasna služba

Prodam barvni TV MONTREAL ULTRA, ekran TOSHIBA. 631-784

Prodam barvni TV, star 4 leta. 66-122 18288

HLADILNIK z zamrzovalnikom, nov, ugodno prodam, 25 odstotkov cene. 48-575, popoldan

Prodam PRALNI STROJ Gorenje. 621-191 18319

Ugodno prodam novo, nerabljeni, motorno ročno ŽAGO Tomos 61. Cena 7.500,00 din. Informacije na 24-974, vsak dan, od 18. do 20. ure

18326

OPOZORILO!

Prejšnji teden je bila objavljena napačna telefonska številka za firmo **Expleo G & A**.

Pravilna številka je 24-971.

Se opravičujemo!

Expleo G & A



Cesta Staneta Žagarja 39

Kranj, tel.: 24-971

Delovni čas: pon., sr., pet. od 10. do 12. ure

to., čet. od 17. do 19. ure

RAČUNOVODSKI SERVIS

Kdor bo odlašal z neurejenimi papirji na drugo leto, ga ne bo bolela glava le od najdaljše noči!

Čas polaganja računov cesarju se prehitro bliža!

Vse na enem mestu:

- od kompletne ustanovitve podjetja
- opravljanja finančno računovodskih storitev za podjetja in obrtnike
- do opravljanja administrativnih del

POSREDOVANJE S PREMIČNINAMI IN NEPREMIČNINAMI

Prodajate, kupujete, oddajate, najemate, oziroma želite karkoli drugega storiti z vašo nepremičino ali avtomobilom.

Ne delajte tega sami, saj bo neugodna sklenitev posla za vas dražja od naše provizije. Nudimo vam: svetovanje, ocenitev, pripravo prostorov (čiščenje, adaptiranje...). Za vas iščemo, namesto vas ponujamo, namesto vas uredimo dokumentacijo, namesto vas naredimo VSE.

Brezplačni vpis v evidenco in najnižja provizija za uspešno sklenjen posel sta le razloga več za pravilno odločitev.

In zapomnite si: **nizka cena in visoka kvaliteta pri nas nista obratnosorazmerni**.

Želimo vam veselle božične praznike in srečno novo leto!

GORENJSKI GLAS
več kot časopis

DISKOTEKA PEGAZ

VAS VABI NA

SILVESTROVANJE
S SIMONO WEISS.

V CENO SILVESTROVANJA JE VKLJUČENA VEČERJA IN BOGAT ZABAVNI PROGRAM.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE V DISKOTEKI PEGAZ V HOTELU KAZINA NA JEZERSKEM

ALI PO 39-448

Prodam nov VIDEOREKORDER ITT Nokia. Cena ugodna. 66-943 18423

Prodam STROJ za izdelavo cementnih izdelkov (4 modeli betonski blok in 2 modela tlakovci) ter betonski MEŠALEC; vse staro leto dni. 632-265 18427

Gostinci pozor! Prodam električno FRITEZO Kovinostroj, 16-litrska, nerabiljena in električno PEČ za peko pizz Igo. Informacije na 50-148 18438

Prodam ŠTEDILNIK na trda goriva, še zapakiran. Cena 3.000,00 din. 57-553 18284

POPRAVILO električnega ročnega orodja, termoakumulacijskih peči, bojlerjev in betonskih mešalcev. 40-684, Kodrič 18354

POLIRANJE avtomobilov in zaščita avtolakal Poklukar. 802-222, popoldan 18375

ROLETI: žaluzije, lamelne zavese, harmonika vrata, zasteklitev balkonov in teras, naročite na 75-610 18417

CINKANI SMETNJAKI so ročno, natančno in kvalitetno izdelani, v vogalih ojačani. Informacije na 36-426, vsak dan po 16. ura 18459

Prodam 120-litrski HLADILNIK Gorenje. Informacije na 28-135 18469

VIDOREKORDER Goldstar prodam. 58-203 18479

Prodam oljni GORILEC Kloeckner, moči 36 kW. Informacije na 22-412 ali 34-455 18484

Prodam 120-litrski PLOČEVNIKE, deb. 0,60 mm. Cena po dogovoru. Jože Kralj, Predelje 137, Kranj 18249

Zaradi odhoda v tujino odstopim TEHNOLOGIJO za izdelavo keramičnega lepila. Naslov v oglašnem oddelku. 18293

Prodam STIROPOR, 170 kvad. m. Cena 30,00 din za kvad. m. Bistrica 13, Duplje (pri Podbrezjah) 18431

Nujno, izredno ugodno, prodam PEČ za etažno centralno ogrevanje Emro 23, kovinski PODBOJ in VRATNO KRILO - lužen hrast ter 6 CEVI za vodovodno instalacijo, 3/4". Informacije na 58-086 18452

Prodam PRALNI STROJ Gorenje. 621-191 18319

Ugodno prodam novo, nerabljeni, motorno ročno ŽAGO Tomos 61. Cena 7.500,00 din. Informacije na 24-974, vsak dan, od 18. do 20. ure

18330

Prodam 50 kvad. m PLOŠČIC A klasa, cena po dogovoru. 58-443, od 16. ure naprej 18154

Prodam suhe smrekove deske 25 cm (30 cm) in BIKCA za rejo ali zakol, težkega 200 kg. Mošnje 5, Radovljica. 79-048 18210

Prodam 50 kg bakrene PLOČEVNIKE, deb. 0,60 mm. Cena po dogovoru. Jože Kralj, Predelje 137, Kranj 18249

15.000 DEM potrebuje podjetnik, za dobo enega leta ali manj. Šifra: VISOKE OBRESTI 18265

Zaradi odhoda v tujino odstopim TEHNOLOGIJO za izdelavo keramičnega lepila. Naslov v oglašnem oddelku. 18293

Krnjen, črn PLAŠČ - perzijaner nogice, štev. 46, prodam. 620-943 18309

TAPISERIJI "Zadnja večerja" in "Ženska", prodam. Cena 6.000 ECU. 10-588 18341

Prodam SMUČARSKO OPREMO (bunda, štev. 36, pancerji, štev. 36, smučarska palica, dolž. 105 cm, smuči z vezmi, dolž. 150 cm). Stanka Vesel, Gospodarskega 19, Kranj 18348

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. 28-833, popoldan 18368

Prodam ZIBELKO, otroško POSTELJICO z jogijem, športni VOZIČEK, STAJICO in STOLČEK chicco. Cena ugodna. 10-253, po 15. uri 18443

Ugodno prodam uokvirjene GOBELINE, med njimi "Zadnja večerja", dim. 110 x 60 cm. Ogled vsak dan. Babič, Partizanska 47, Škofja Loka 18445

Prodam dvojni krompir in drobni krompir za krmo. 47-383 18191

Prodam 1000 kg JEČMENA za krmo. Sp. Brnik 43 18209

Prodam dobra JABOLKA. 45-708 18229

Prodam drobni KROMPIR za krmo. 40-171 18242

Prodam jedilni krompir in drobni krompir za krmo. 47-383 18191

Prodam 1000 kg JEČMENA za krmo. Sp. Brnik 43 18209

Prodam dobra JABOLKA. 45-708 18229

Prodam drobni KROMPIR za krmo. 40-171 18242

Prodam globok VOZIČEK za dvojčke, dve LEŽALKI, ZIBELKO, HOJICO, STOLČEK, VOZIČEK Roky, OPREMO za dojenčka, SPALNICO, OMARE, KAVČ in JOGI - zelo ugodno. 34-249 18328

Prodam rezervne dele za Opel Kadett, po zelo nizki ceni ter kupim SEDLO za konja ponija. 721-557, od 18. do 19. ure 18384

Prodci prodam termoakumulacijsko PEČ, menjalnik in ALTERNATOR za Lado ter otroški VOZIČEK. Bešič, Huje 1, Kranj 18466

Prodam dva avtomobila JUGO 55 Skala, letnik 1990. Informacije na 27-481 18228

Prodam LADO karavan, letnik 1985. Sujkovič, Zl. polje 2/a, Kranj

Prodam zaprt dvočlanski KOMB diesel, z mercedesovim motorjem 2200 D, s povisano kabino, registriran za celo leto. Špenko, Hote maže 15, Predvor 18232

Prodam WARTBURG, letnik 1986. 26-728 18235

Prodam FIAT 127, letnik 1976. Ivo Triler, Pot v Bitnje 24, Kranj 18236

Prodam JUGO GX, letnik 1987, registriran do konca aprila 1991. Cena ugodna. Čelič, Kriška 3, Kranj - Družovka 18214

Prodam JUGO 45 Koral, letnik 1988. Gorenjevaska 22/a, Kranj

Prodamo dva avtomobila JUGO 55 Skala, letnik 1990. Informacije na 27-481 18228

Prodam LADO SAMARO 1500, 5 vrat, letnik 1990. 75-697 18204

Prodam R 4, letnik 1989. Reševa 8, Kranj 18211

Prodam Z 101, starejši letnik, registrirana do decembra 1991. Visoko 2, Šenčur, 43-176 18212

Prodam JUGO 45, star 2 leti, registriran za 1 leto vnaprej, dodatno opremljen, prodam. 33-387 18213

Prodam 126 P, letnik 1980 in OPEL KADETT, letnik 1973. Vid Balantič, Zagorice 3, Stahovica 18214

Prodam R 4, letnik 1984. 35-088 18220

Prodam JUGO GX, letnik 1987, registriran do konca aprila 1991. Cena ugodna. Čelič, Kriška 3, Kranj - Družovka 18214

Prodam LADO karavan, letnik 1985. Sujkovič, Zl. polje 2/a, Kranj

Prodam zaprt dvočlanski KOMB diesel, z mercedesovim motorjem 2200 D, s povisano kabino, registriran za celo leto. Špenko, Hote maže 15, Predvor 18232

Prodam WARTBURG, letnik 1986. 26-

Prodam MERCEDES 12-13, letnik 1978, kasanar, s cerado, registracija velja do 15. 6. 1991. ☎ 85-334..

Prodam Z 101, letnik 1977, registrirana do septembra 1991. ☎ 34-583 18247

Prodam Z 750, prva registracija decembra 1978. Informacije na ☎ 061/627-191, po 20. ur 18252

Ugodno prodam JUGO 45 Koral, letnik 1988, garažiran, zaščiten, z dodatno opremo. ☎ 74-180, od 9. do 20. ure 18255

Prodam OPEL KADETT 1.3 S, star 1 leta, registriran do septembra 1991, lepo ohranjen. Vopovlje 24, Cerkle 18256

Prodam OPEL KADETT, letnik 1980, garažiran, zelo dobro ohranjen. ☎ 83-600 18257

Ugodno prodam malo karambolirano LADO 1500 S. ☎ 42-518, Darko 18262

Prodam JUGO 55, registriran do junija 1991, garažiran, dobro ohranjen. ☎ 78-849 18264

Z 101, letnik september 1989, ugodno prodam. ☎ 41-709 18274

HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik novembra 1990, dodatno opremljen, prodam za 24.000 DEM. ☎ 84-057, do 16. ure 18275

Prodam JUGO 45, letnik decembra 1988, rdeče barve. Cena 8.300 DEM. ☎ 78-881 18283

Prodam OPEL KADETT 1.2, letnik 1979. Marjan Krste, Savska 2, Jesenice - Javornik 18287

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987, karamboliran. ☎ 41-355 18290

Prodam VW JETTA, letnik 1983. ☎ 46-670 18292

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1984. ☎ 33-405 18296

Prodam Z 128, letnik 1987. Ogled možen od 10. ure dalje. Letalska 16, Lesce, ☎ 74-026 18301

Prodam JUGO 45 Koral, letnik 1989. ☎ 34-692 18367

Prodam Z 750, starejši letnik, registrirana, vozna, z avtoradiem. Cena 4.900,00 din. Rakovec, Ovsje 52, Podmart 18370

Z 850, letnik 1985, 18.500 km, prodam. ☎ 69-050, po soboti pa 695-050 18371

Prodam JUGO 45, letnik 1984. ☎ 36-286, po 19. ure 18374

Prodam BMW 1602, letnik 1973, motor letnik 1980, v odličnem stanju, registriran za 1 leto. Ristič, Čevljarska ul. 6, Tržič 18376

Prodam Z 101, letnik 1986. Cena 5.600 DEM. ☎ 50-312 18378

KROMPIR!

Vabimo vas na razprodajo krompirja po 2,00 in 4,00 din za kg, v soboto in nedeljo.

Rozman, Poljšica 4

PODART - Tel. 70-164

Prodam 126 P, ohranjen, letnik 1980, registriran do julija 1991. ☎ 85-441, od 15. ure dalje 18379

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 35-377 18380

Prodam LADO Samaro, letnik decembra 1987, 26.000 km. Cena 11.500 DEM. ☎ 802-170 18382

Prodam Z 750, letnik 1977, registrirana do konca marca 1991. Damjana Ferlan, ☎ 68-401 18383

Prodam JUGO 45 Koral, letnik avgusta 1989, 14.000 km, zaščiten, garažiran, z nekaj dodatne opreme. Kovor 92, Tržič, ☎ 57-943 18387

Prodam Z 128 - Jugo 1.1 GX, letnik april 1988. ☎ 33-558 18388

Prodam Z 101 - Jugo 1.1 GX, letnik april 1988. ☎ 39-122 18389

Prodam Z 101, letnik 1980. ☎ 70-735 18391

Prodam osebni avto Z JUGO 1.1, letnik 1988. ☎ 79-511, od 16. do 18. ure 18420

Prodam dobro ohranjeno, garažano Z 101 Mediteran, letnik 1980. Velesovo 71, Cerkle 18421

Prodam NISSAN Suny, letnik 1986. Zgošča 61, Begunje 18422

Prodam JUGO 1.1 GX (Z 101), letnik 1988, bele barve. Cena po dogovoru. ☎ 69-538 ali 692-646 18424

Prodam nov JUGO Florida ali zamenjam za manjši avto. ☎ 22-085 18426

Prodam LADO Niva, letnik 1987. ☎ 68-662 18428

Prodam MERCEDES 220 D, letnik 1969, obnovljen, registriran in R 5, letnik 1978. Jezerska c. 92, Kranj 18430

Prodam OPEL KADETT 1.3 GLS, letnik 1986, registriran do novembra 1991. ☎ 801-154 18434

Prodam JUGO 45 A, letnik september 1986, 40.000 km, dodatno opremljen. ☎ 42-357, od 15. ure dalje 18436

Prodam R 4 GTL, letnik 1986. C. talcev 14, Kranj 18437

Prodam osebni avto ARA 4 x 4, star 2 leti, v odličnem stanju. Informacije na ☎ 50-148 18439

Prodam Z 101, letnik 1987, dobro ohranjena. Matija Križnar, Hafnarjeva 1, Kranj, ☎ 10-092 18442

Prodam JUGO 45, letnik 1983, pravkar registriran, 59.000 km. Cena 28.000,00 din. Britof 91, Kranj 18444

Ugodno prodam Z 101, letnik 1977. Kavar, Sorška 5, Kranj 18447

Ugodno prodam Z 101 55 GTL, letnik 1986, rumene barve, prevoženih 41.000 km, z dodatno opremo. Tuga Vidmarja 6, Kranj (stan. štev. 4) 18450

Ugodno prodam Z 101 55 GTL, letnik 1986, rumene barve, prevoženih 41.000 km, z dodatno opremo. Tuga Vidmarja 6, Kranj (stan. štev. 4) 18453

"BRUNARICA KRAVEC" nudi honorarno zaposlim RAČUNOVODVO za vodenje zasebnega podjetja. Šifra: 2 X TEDENSKO 18456

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

"Gostič Posavec" zaposli mlado, simpatično, prijazno dekle za ŠTREŽBL, dvema mladima dekletoma, v zimski sezoni. Informacije na ☎ 23-560 18253

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

"Gostič Posavec" zaposli mlado, simpatično, prijazno dekle za ŠTREŽBL. Delo je honorarno. Zglašite se osebno v Gostiču Posavec, Podmart 18267

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz Kranja ali okolice. Šifra: ŠPEDI CIJA 18261

Isčem ŠOFERJA C in E kategorije s prakso na mednarodni špediciji iz K



Tekstilno podjetje SUKNO Zapuže, p. o.,
Zapuže 10/a, 64275 Begunje

PREKLICUJE

Javno dražbo za odprodajo nepremičnin
objavljeno v Gorenjskem glasu dne 11. 12. 1990.

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, sestre, tete, babice, prababice,
tašče

MARIJE PERIC

roj. Ažman

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali, izrazili sožalje ter darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala gre dr. Sajevčevi in g. župniku za lep cerkveni obred, sosedi Nežki in pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSI NJENI

Naklo, 7. decembra 1990



ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra mama, stara mama, tašča, teta in sestrična

MARIJA SUŠNIK

roj. Knific

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem, prijateljem, sodelavcem Iskre — ERO, Iskre — MKD, Iskre — TEL, OS Besnica ter OŠ Lucijan Seljak Kranj za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi vsem, ki ste darovali za sv. maše, g. župniku za lepo opravljen pogreb, cerkvenemu pevskeemu zboru in pevcem Društva upokojencev za zapete žalostinke. Posebna zahvala tudi dr. Hostnikovi iz dežurne zdravstvene ambulante Kranj. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

VSI NJENI

Zg. Besnica, 13. decembra 1990



ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani smrti naše dobre žene, mame, stare mame in sestre

ŠTEFKE MEGLIČ

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem BPT Tržič, Občine Tržič, KS Tržič-mesto in društvu računovodskega delavcev Tržič za preleplo cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebaj se zahvaljujemo dr. Zamanovi za takojšnjo pomoč in Dializnemu oddelku bolnišnice Jesenice za zdravljenje v času njene bolezni. Spoštovanje in hvaležnost izrekamo g. župniku za pogrebno svečanost in kvintetu bratov Zupan za lepo zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

V Tržiču, 15. decembra 1990



SPOMIN

Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce.
Ostali so le sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več!

STANISLAVA ŠKERJANC

Mineva žalostno leto, ko nas je zapustila naša Slavka. Na Sveti večer je prenehalo biti njeni srce, obnemele so njene pridne roke. Z bolečino in ponosom hranimo spomin nanjo, vedno bo ostala v naših sрcih. Neizmerno jo pogrešamo.

ŽALUJOČI: mož Tone, sin Peter, hčerka Mira

Dorfarje, decembra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage majke — dade

FRANČIŠKE LAMPE

roj. Markič

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, organizaciji ZB in drugim za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi Aciju Puharju in Matevžu Omanu za tople poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala!

ŽALUJOČI: otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, strica in tista

FRANCA MALIJA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem. Posebaj se zahvaljujemo gasilcem IGD Planike in GD Kokrica, vsem sodelavcem OZG — DSSS Kranj, Planike Kranj in Tekstilindusu Kranj. Vsa zahvala gre tudi zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik in g. župniku za lep pogrebni obred. Vsem, ki ste darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: Vsi njegovi



ZAHVALA

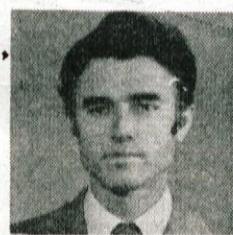
V 73. letu starosti nas je zapustila naša sestra in teta

MILKA DEBELJAK

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se poslovili od nje. Zahvaljujemo se tudi g. župniku iz Poljan za pogrebni obred. Posebna zahvala pa dr. Debeljaku za skrb in pomoč ob bolezni.

VSI NJENI

Visoko, Log, 5. decembra 1990



V SPOMIN

Nihče ne ve za bolečino,
odkar v našem domu Tebe ni,
a spomin nate vsak dan bolj in bolj živi.
Solze, žalost, bolečina.
Te zbudila ni,
tiko nema je gomila,
kjer počivaš mirno Ti.

SVETU-CVETU KABIČU

18. decembra 1990 je minilo 10 let, odkar si tragično in tisto odšel od nas, dragi mož in ati. Vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in obiskujete njegov prerani grob, iskreno hvala!

VSI NJEGOVI



ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je nenadno zapustila naša dobra in skrbna žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA MOLJ

roj. Likozar
p. d. Pernetova mama iz Vogelj

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom in botrom, sorodnikom, prijateljem, znancem, sovačnom, sodelavcem Slovenijavina za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna zahvala velja tudi dr. Dragu Ažmanu za lajšanje njenih bolečin, g. župniku iz Vogelj, g. dekanu Slabetu za lepo opravljen obred, govorniku ter pevcem iz Predosej za zapete žalostinke. Še enkrat hvala vsem, ki ste našo dobro in skrbno mamo pospremili v tako velikem številu k njenemu zadnjemu počitku in vsem, ki sočustvujete naši bridkosti in praznini, ki je nastala med nami.

ŽALUJOČI: mož Franc, hčerka Vida in Milena z družino, sinova Stane in Marjan z družinama, sestra Anica ter ostalo sorodstvo

Voglie, Suha, Kranj, 17. decembra 1990

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi naše dobre žene, mame, stare mame, sestre in tete

ANGELE ŽLEBIR

p. d. Prinčkove mame

se iskreno zahvaljujemo dobrom sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem iz Gorenjskih oblačil Kranj, TT Zvezda Kranj, tovarni Iskra — Števci — umerjevalnica, za podarjeno cvetje, denarno pomoč ter tople besede tolažbe. Hvala za ustno in pisno izrečena sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred, zvonarjem za zvonjenje ter pevcem iz Cerkelj in Kokrice za ganljivo petje. Vsem, ki ste bili z namimi v težkih trenutkih, še enkrat iskrena hvala!

NJENI ŽALUJOČI: mož Francelj, sinova Janez in Franci, hčerka Zofka z družinami ter ostalo sorodstvo

Dvorje, Mlaka, 13. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči, prerani izgubi našega moža, očeta, starega očeta, brata, strica, svaka, botra in tista



STANETA TERANA, st.

iz Šenčurja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem Merkurja in Sklada, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetje, izrazili sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo dr. Bavdu in zdravstvenemu osebju bolnišnice dr. Petra Deržaja za vso skrb in zdravljenje, g. dekanu za lep pogrebni obred, praporščkom in govorniku Pavlu Drakslerju za poslovilne besede. Še enkrat vsem iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Šenčur, 12. decembra 1990

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in teta

PEPCA HAFNER

roj. Kolman

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izkazano sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala njenemu zdravniku dr. Bavdu za dolgoletno zdravljenje. Zahvala tudi dr. Kržišnikovi, dežurni ekipi ZD Kranj, bolnišnici Golnik, govornikoma, pevcem Svobode, lovskim rogom, praporščkom, organizaciji ZB Stražišče, LD Jošt in DO Sava Kranj. Posebna zahvala LD Begunjišči za poslovilne besede in organizacijo lovskega pogreba.

VSI NJENI

Stražišče, 14. decembra 1990

Protestni shod stanovalcev

Premajhno znižanje stanarin

Radovljica, 19. decembra - Plakati, nalepljeni po stanovanjskih blokih Radovljice in še nekaterih drugih krajev, so vabili stanovalce na protestni shod pred stavbo občinske skupščine. Ker so bile tudi zahteve, napisane na plakatu - znižanje stanarin na junijsko raven, doživljenska pravica do stanovanj, enoodstotni popust pri od-kupu stanovanj za vsako leto delovne dobe - dokaj mikavne, se je okrog štirih popoldne pred občinsko stavbo zbralo več kot sto stanovalcev, ki so čakali, kdaj bo organizator protestnega shoda stopil prednje in jih povedel po poti hlapca Jerneja, da bi skupaj poiskali pravico.

Organizatorja pa ni bilo, se pogajali predstavniki občinsko-stanovalci so spraševali drug-ske skupščine in njenega izvrš-drugega, nazadnje pa so se sami opogumili in se podali po stopnicah v avlo občinske skupščine, kjer so bili prav te-daj na odmoru delegati občinske skupščine. Stanovalci, v za-četku dokaj ravnici in tih, so pos-tali vse glasnejši v svojih zah-tevah. Čeprav jim je predsed-nik občinske skupščine Vladimi-rim Černe svetoval, da naj iz-volijo odbor, s katerim naj bi

bor pod vodstvom Branka Kornuta je zahteval, da se stanarie-ne vrnejo na junijsko raven in da se vsa stanarina, ki je bila pobrana od tedaj dalje, pora-cuna z obrestmi vred in upošteva v naslednjih mesecih, da se pri odkupu družbenih stanov-anji za vsako leto delovne do-be upošteva dvoostotni po-pust (nič več enoodstotni), zah-tevali pa so odgovore še na ne-katera druga vprašanja (dimi-narske in komunalne storitve, plačilo elektrike). Vodstvo občine je seznanilo odbor stano-valcev s sklepi občinske skupščine (20-odstotno znižanje stanarin v naslednjih treh mesecih v primerjavi s sedanjimi), sicer pa je bilo dogovorjeno, da bo izvršni svet problematiko stanarin ponovno obravnaval in proučil možnost še večjega zni-žanja stanarin. ● C. Z.



Novinarski večer na Brezniči

Priznanje v prave roke

Ne le zaradi uresničenih nalog, tudi živahna dogajanja na različnih področjih dejavnosti v krajevni skupnosti Žirovnica potrjujejo, da "gre" tudi tokrat naše priznanje v prave roke. V sredo zvečer je na primer DPD Svoboda v krajevni skupnosti z otvoritvijo razstave domačih likovnikov uresničilo tudi svoj program dejavnosti.

Jutri zvečer torek na svidenje na novinarskem v dvorani na Brezniči.

Prazniki na Jesenicah

Jesenice, decembra - Zveza prijateljev mladine Jesenice, Zveza kulturnih organizacij in TVD Partizan, bodo v tednu od 24. do 28. decembra v prostorih TVD Partizan odprli ustvarjalno delavno na jeseniške osnovnošole. Od 9. do 12.30 bodo tam družabne plesne igre, učenje noveletnih in prazničnih pesmi, izdelovanje okraskov za noveletno jelko, prazničnih okraskov in dedka Mraza. Delavno bodo vodili mentorji. Dnevni prispevek za udeležbo je 10 dinarjev. Vse tri organizacije pa pripravljajo tudi program za drugi del šolskih počitnic konec januarja, ki bo bolj sportno obarvan.

Še nekrat odlog BPT

Tržič, 18. decembra - 28. decembra bo BPT že tretji pred blokado, ki se ji mora izogniti, če noče v stečaj. Člani izvršnega sveta so tudi tokrat odobrili odložitev plačila prispevkov ob novembriških osebnih dohodkih.

Pribrojiti blokado je ponovno cilj vodstva BPT, da bi ven-darle ohranili podjetje živo za italijanskega partnerja, ki bi kas-neje podjetje dokapitaliziral in moderniziral proizvodnjo. Tokrat čaka BPT menda najtrši oreh, kajti zbrati morajo vsega 17 milijonov dinarjev. Izvršni svet jim je trenutno pomagal torek z 2 milijona, s približno enakim zneskom bo pomagala z odlogom prispevkov republike, dobre 3 milijone bi pribodili z odlogom plačila na SPIZ. Pri nekaj upnikih bodo skušali doseči umik akceptnih nalogov in skušali bodo izterjati čimveč plačil za svoje izdoba-vljeno blago. Računajo pa tudi na pomoč banke in tudi republike, ki jim je ob polletju že pomagala z 12 milijoni dinarjev.

Ta čas se v BPT pripravlja tudi kadrovske spremembe vodstva; prvi razgovori kažejo, da je novo vodstvo naredilo program stečaja, ki pa bi ga s pomočjo banke prenirili skozi stečajni postopek ne da bi prišlo do likvidacije. Bati pa se je, da se na tak način likvidaciji le ne bo dalo izogniti, zato bodo po vsej verjetnosti, če se bo le dalo, vztrajali na ohranjanju živega podjetja. Tokrat so člani izvršnega sveta ugotavljali, da se stvari vendarle že predolgo vlečejo, da bi morali prej ukrepati s prevzemom to-varne italijanskega partnerja; možnosti za tak postopek so se na-kazovale že aprila letos. ● D. Dolenc

Zbor Sivih panterjev

Upokojeni terjajo le svoje

Kranj, 19. decembra - Napovedan zbor Sivih panterjev je bil deležen skromnega odziva. Kdove ali zato, ker je bilo že dovolj predplebiscitnih zborovanj, ali pa je kritičnost Sivih do najbolj vitalnih vprašanj upokojencev obrusila zadnja napoved, da se bodo povečale pokojnine.

O možnostih 350.000 slovenskih upokojencev po plebiscitu je zbranim spregovoril dr. **Vladimir Stiasny**, občinski odbornik. Če si upokojeni od oblasti ne bodo uspeli izboriti (ne iz-prositi) dostojnih pokojnin, ki jim pripadajo glede na njihovo minulo delo, morajo nastopiti organizirano. Opozoril je na veliko politično moč upokojencev, ki sicer predstavljajo petino glasovalnega telesa v Sloveniji. Na volitvah so svoje interese sicer vezali na Demos in posameznikom prepustili, za koga naj glasujejo, na prihodnjih pa naj bi nastopili z lastno stranko in kandidati za parlament. O tem je razmišljal tudi **Vitomir Gros**, predsednik kranjske skupščine, ki je pozdravljal zborajoče. Govoril pa je tudi o privatizaciji, kjer naj tudi upokojenci izterjajo svoj delež, in seveda o plebiscitu.

Ljubica Erjavec je dejala, da po plebiscitu upokojenci ne bodo ostali brez pokojnin (boje se zlasti tisti s tujimi, vendar so te plod mednarodnih pogodb, zato se starejši ni bat). Če bo v kasnejši samostojni Sloveniji produktivnost sčasoma večja, si lahko obetajo tudi povečanje zdaj precej nizkih prejemkov. Sicer pa je predlagala, naj bi upokojeni ne plačevali več zdravstvene participacije, tudi davka od pokojnine naj bi ne bilo, pokojnine same pa bi po njenem

moralne iti v smeri izenačevanja, češ da imamo tako ali tako enake želodce. Ustanovi naj se tudi pomoč nemočnim, ki bi jo lahko izvajali brezposelnii, namesto da jim država plačuje podporo.

Zbor se je pridružil tudi predsednik glavne odbora Sivih panterjev mag. **Dragan Černetič**, ki je nanizal delovanje organizacije od začetka do danes, zlasti zadnje obdobje dogovarjanja z vlado glede usklajevanja pokojnin. Medtem ko je skupščina (po medzborovskem usklajevanju) sprejela, da se pokojnine povečujejo dvakrat letno, vmes pa le, če osebni dohodki porastejo nad pet odstotkov, se upokojeni glasno zavzemajo za prejšnji sistem sprotnega usklajevanja, saj bodo po novem pokojnine realno precej padle. Govoril je tudi o igri statistike, ki je vladala drugačen izračun, kolikšna so povprečna razmerja med pokojninami in plačami, kot pa upokojencem. Slednji zelo vdan prenašajo manipulacije, ki zadevajo njihova življenska vprašanja, ker se premalo zavedajo svoje politične moči. Toda Sivi panterji napovedujejo, da bodo bojevitiji, saj jih poleg zanje v marsičem nesprejemljive pokojninske zakonodaje čaka še spodaj v davčni, stanovanjski in zdravstveni zakonodaji. ● D. Z. Žlebir

Danes popoldne bo gost na predplebiscitarnem zboru predsednik Slovenije **Milan Kučan**

Pogovor bo vodil glavni in odgovorni urednik kranjskega radia **Dušan Rogelj**

Javna tribuna, na kateri bo predsednik spregovoril o slovenski državnosti in samostojnosti ter odgovarjal na vaša vprašanja, bo ob 16. uri v sobi številka 15, v stavbi kranjske občinske skupščine.

Vabljeni

Sindikalno silvestrovjanje odpade

Kranj, decembra - Velikega sindikalnega silvestrovjanja, ki ga je Svet kranjskih sindikatov načrtoval na Gorenjskem sejmu, žal odpade. Peščica ljudi, ki jih vendarle kupila vstopnice, jih lahko vrne in dobi vrnjen denar pri svojem sindikalnem poverjeniku ali pri obeh agencijah.

KRIMINAL

Policija zasačila vlonmilca

Kranj, 20. decembra - 18. decembra ob 22. uri sta prišla dva osumljenca do bencinske črpalki ob magistralski cesti v Radovljici, vlonmila vanjo in namerala priti do denarja v blagajni. Pri "delu" ju je zasačila patrulja iz radovljiske policisce postaje. Policisti so enega prijeli, medtem ko je drugi razbil stekleno steno na drugi strani črpalk, pobegnil in se še skriva. Osumljena nista domaćina; eden od njiju stanuje v Ljubljani, drugi pa je prišel k njemu na obisk.

Klekljanje na Žirovskem

Ziri, 20. decembra - Klekljari, klekljarice in ljubitelji lepih čipk so to soboto, 22. decembra, ob 14. uri vabljeni na osnovno šolo v Žiri. Čipkarska šola Žiri, Zlati konjički in turistični podmladek namreč pripravljajo srečanje klekljarskih generacij na Žirovskem. Za praznično razpoloženje so pripravili tudi razstavo in kulturni program. ● V. S.

Žabnica, 19. decembra - Dva učenca osnovne šole v Žabnici, tretješolec Simon Kalan in drugošolka Urška Kurnik ter njen stari oče Tone Rupar so prejšnji torek rešili življene utapljaljajoči se ženski. Otrokoma, ki imata veliko zaslug, da se je Francka Kržišnik s Šutne tako rekoč drugič rodila, so v šoli priredili majhno slovesnost, domače gasilsko društvo pa jima je podelilo priznanje. Tone Rupar, tudi zaprizezen gasilec, pa na pobudo istega društva in občinske gasilske zveze kandidira za odlikovanje za hrabrost Gasilske zveze Slovenije. Na slovesnost so prišli tudi Franc Košnjek, poveljnik občinske gasilske zveze v Kranju, ravnatelj centralne šole Lucijana Seljaka Viktor Konjar in predsednik KS Marko Hafner. Foto: G. Šink

Poskus posilstva

Kranj, 20. decembra - Kriminalisti UNZ Kranj poizvedujejo, da je neznancem, ki je 15. decembra okoli ene ure zjutraj na poti v parku med festivalno in športno dvorano napadel 15-letno domačinko. Dekle se je vračala iz diskoteke Cezare, ko jo je neznanec dohitel, podril na tla in jo hotel prisiliti k spolnemu občevanju. Do tega na srečo ni prišlo, dekle je odneslo s praskami in ogninami in seveda z duševnim pretresom. ● H. J.

Proti petardam

Kranj, 20. decembra - Sekretariat za notranje zadeve občine Kranj nam je sporočil, da bo v dneh pred božičnimi in noveletnimi prazniki poostroil nadzor nad uporabo petard in drugih eksplozivnih sredstev. Opozorja, da je uporaba teh sredstev prepovedana in kazniva po zakonu o prekrških zoper javni red in mir in ustreznom občinskem odloku, razen tega pa tudi skrajno nekulturna in nevarna. Storimo vse, pravi sporočilo, da si bomo lahko zaželeti zares srečne in zadovoljne, predvsem pa mirne praznične dni. ● H. J.

Prefrigana kraja gum v Savi

Množične reklamacije zbudile sum

Kranj, 20. decembra - Na pobudo odgovornih delavcev iz kranjske Save so kriminalisti UNZ Kranj 3. decembra začeli raziskovati vzroke nenavadno množičnih reklamacij sicer kvalitetnih savskih avtoplaščev. Priprili so referata za reklamacije v Avtopnevmatiki Franca V. in štiri njegove zunanje sodelavce. Njemu in trojici je preiskovalni sodnik podaljal pripor. Kazenske ovadbe, naslovljene na javno tožilstvo, Franca V. bremenijo kaznivih dejanj zlorabe položaja in pravic odgovorne osebe ter ponarejanja in uničevanja uradnih listin, njegove pomočnike pa sodelovanja in napeljevanja k temu.

Franc V. in sodelavci so na dokaj prefrigan način kradli gume v Savi. Začelo se je pred poldrugim letom. Franc V. je na podlagi reklamacijskih listov izpolnila lažne reklamacijske zapisnike. "Slabe" gume naj bi, skupaj z reklamacijskimi listi, praviloma prišle nazaj v tovarno, kjer bi moral referent v kontroli kvalitete dela ugotoviti, zakaj so slabe. Ta člen je odpadel; niti gum niti reklamacijskih zapisnikov v proizvodnjo ni bilo. Franc V. je uporabil le imena kupcev, ki so dejansko obstajali, vendar gum niso reklamirali.

Reklamacijski list je osnova za izdajo odpremnice, s katero se v tovarniškem skladišču prevzemajo gume. Za to delo je imel Franc V. več pomagačev, med njimi avtoprevoznika Janeza S. iz Ljubnega in Afonza R. iz Mlake, ki sta v tovarni prevzemala ukradene gume in jih dostavljala kupcem. Izkušček so si razdelili na tri dele. Razen te trojice je v priporu tudi Mirko H. iz Trzina, ki je skrbel za razpečevanje gum.

Kriminalisti so tatinsko društvo očitno presenetili, saj so pri njih doma in v raznih skladiščih zasegli za 1,2 milijona dinarjev gum, medtem ko gre celotna vrednost nakradenega v več milijonov. Preiskava še ni končana, preverjajo več kot sto reklamacijskih zapisnikov in čakajo na odgovore iz firm iz vse Jugoslavije, ki so se v zapisnikih pojavljale kot reklamanti. Raziskujejo tudi morebitno vpletosten savske trgovine. ● H. Jelovčan